

TMO Hyvärinen Olli(TEM)

18.02.2014

VASTAANOTTAJA:

Eduskunta

Suuri valiokunta

Asia

Euroopan komission kilpailun pääosaston yksiköiden luonnos vuosien 2014-2020 ympäristö- ja energiatuen suuntaviivoiksi

U/E/UTP-tunnus

EUTORI-tunnus

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys komission kilpailun pääosaston yksiköiden suuntaviivaluonnoksesta:

Luonnos vuosien 2014–2020 ympäristö- ja energiatuen suuntaviivoiksi.

Ylijohtaja

Pekka Timonen

Ylitarkastaja

Olli Hyvärinen

LIITTEET Perusmuistio (TEM 2014-00063): Euroopan komission kilpailun pääosaston luonnos vuosien 2014-2020 ympäristö- ja energiatuen suuntaviivoiksi (Liite 1);

Komission kilpailunpääosaston yksiköiden luonnos suuntaviivoiksi (Liite 2)

Viite

Asiasanat	valtiontuki, kilpailu, energia
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, MAVI, MMM, OKM, OM, SM, UM, VM, VNK, YM

TMO Hyvärinen Olli(TEM)

18.02.2014

Asia

Euroopan komission kilpailun pääosaston luonnos vuosien 2014-2020 ympäristö- ja energiatuen suuntaviivoiksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komission kilpailun pääosasto on julkaissut luonnoksen ympäristö- ja energiatuen suuntaviivoista 18.12.2013.

Ennen suuntaviivaluonnoksen julkaisemista komissio on järjestänyt sääntelyn uudistamisesta kaksi kartoittavaa kuulemistä vuosina 2012–2013. Ensimmäisessä kuulemisessa tiedusteltiin jäsenmaiden näkemyksiä nykyisiin suuntaviivoihin ja toisessa jäsenmaiden alustavia näkemyksiä yleisiin periaatteisiin. Uusien valtiontukisuuntaviivojen on määrä tulla voimaan 1.7.2014.

Suomen kanta

Valtioneuvosto kannattaa yleisesti EU:n valtiontukien modernisaatioprosessia (State Aid Modernisation), ympäristö- ja energia-alan valtiontukisuuntaviivojen uudistamista sekä EU:n valtiontukivalvonnan täytäntöönpanon kohdistamista tukiin, joiden kohdalla kilpailun vääristymän riski on suurin (esim. volyymiltään suuret tuet).

Valtioneuvosto pitää suuntaviivaluonnoksessa esitettyjä tuen myöntämisen kriteerejä perusteluineen pääosin kannatettavina. Valtioneuvosto katsoo esimerkiksi, että suuntaviivaluonnoksen perusteella arvioitujen tukien arviointi on perusteltua olla perinpohjainen muun muassa kilpailun vääristymisten näkökulmasta. Samanaikaisesti on kuitenkin tärkeää, että suuntaviivat ovat yksiselitteiset ja ennustettavat. Selkeät säännöt takaavat tuen myöntäville viranomaisille oikeusvarmuuden ja varmistavat sen, että EU:n valtiontukisääntöjä sovelletaan yhtäläisellä tavalla eri jäsenvaltioissa.

Valtioneuvosto katsoo, että suuntaviivaluonnos on monelta osin epäselvä ja tulkinnanvarainen. Tämän vuoksi valtioneuvosto pitää perusteltuna, että asiaa koskeissa neuvotteluissa suuntaviivojen sisältöön esitetään useita tarkennuksia sekä kannustetaan komissiota laatimaan erilliset ohjeet esimerkiksi hyväksyttävien kustannusten laskentamenetelmistä sekä muista monimutkaisemmista asioista, joissa on vaara, että jäsenmaat tulkitsevat sääntöjä eri tavalla.

Valtioneuvosto kannattaa yleisesti esitystä suuntaviivojen soveltamisalan laajentamisesta sellaisiin tukin, joiden arviointiin ei ole toistaiseksi ollut selviä sääntöjä (komissio arvioinut tuet suoraan perussopimuksen nojalla). Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että yhteiset säännöt ovat kaikkien jäsenmaiden tiedossa etukäteen, mikä myös parantaa valtiontukisääntelyn läpinäkyvyyttä. Tiettyjen tukimuotojen, kuten kapasiteettimekanismien, saattaminen suuntaviivojen piiriin saattaa kuitenkin merkitä, että ne hyväksytään aiempaa kevyemmin perustein. Tämän takia onkin tärkeää, ettei tuen myöntämisen kriteereistä tehdä liian joustavia erityisesti fossiilisiin polttoaineisiin liittyvien tukien osalta vaan, että tällaisten tukien tulee liittyä aina poikkeuksellisiin tilanteisiin ja tukien on oltava väliaikaisia.

Valtioneuvosto pitää suuntaviivaluonnoksen esitystä *tukitasoista* pääosin asianmukaisena. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan tukitason olisi perusteltua olla suurempi siltä osin kuin kyse on tuesta ennakoivaan unionin normeihin mukautumiseen. Valtioneuvoston käsityksen mukaan tukitasot eivät esitetyssä muodossaan (5-10 % suurille yrityksille) riitä takaamaan yrityksille riittävää kannustinta investoida ympäristöystävälliseen teknologiaan. Valtioneuvosto katsoo myös, että suuntaviivaluonnoksessa tulisi ottaa paremmin huomioon tilanne, jossa unionin ympäristönormit tulevat eri aikaan voimaan eri jäsenvaltioissa. Tämänkaltaisen tilanne (esimerkiksi rikkidirektiivi) saattaa vääristää kilpailua jäsenvaltioiden välillä. Valtioneuvoston käsityksen mukaan suuntaviivoissa voitaisiin sallia poikkeuksellisesti mekanismi, jolla voidaan ylläpitää tasapuolista kilpailuasettelmaa, kunnes normit soveltuvat samalla tavoin kaikissa jäsenvaltioissa.

Uusiutuvan energian investointitukien kannalta valtioneuvosto kannattaa komission pyrkimyksiä selkeyttää investointituen ehtoja ja erityisesti siihen liittyviä tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmää.

Valtioneuvosto myös kannattaa komission pyrkimyksiä lisätä *uusiutuvan energian tuotantotukien* markkinaehtoisuutta. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan suuntaviivaluonnoksen velvoite avata tukiohjelmat muiden maiden tuotannolle ei ole kuitenkaan kannatettava. Ahvenanmaa on omassa lausunnossaan sitä vastoin kannattanut komission ehdotusta kansallisten tukiohjelmien avaamisesta muiden maiden tuotannolle. Ahvenanmaan esittämästä kannasta huolimatta valtioneuvosto katsoo, että komission ehdotus on ennen aikainen ja omiaan vähentämään jäsenmaiden halukkuutta myöntää tukia uusiutuvalle energialle, mikäli osa valtion budjetista myönnetystä tuesta sekä tukien hyödyistä valuisivat maan ulkopuolelle.

Valtioneuvosto pitää myös esitettyä kriteeriä tarjouskilpailumenettelyn hyödyntämisestä uusiutuvan energian tuotantotuissa (kypsät teknologiat) liian tiukkana ja ongelmallisena. Tarjouskilpailumenettelyjen ongelmina ovat muun muassa hankkeiden huono toteutumisprosentti sekä riski strategisesta tarjoamisesta, joka johtaa ylisuuriin tukiin. Erityisesti Suomen kaltaisessa pienessä maassa tarjouskilpailun kannalta kriittiset taustatekijät, kuten riittävä määrä kilpailijoita, ei välttämättä täyty uusiutuvan energian osalta. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan tarjouskilpailu on kannatettava lähtökohta uusiin tuotantotukiohjelmiin, mutta sen ohella komission tulisi hyväksyä myös vaihtoehtoisia malleja, jos jäsenmaat voivat osoittaa niiden johtavan kustannustehokkaampaan lopputulokseen.

Valtioneuvosto pitää erittäin hyvänä sitä, että *biomassan tukeminen* on vapautettu tarjouskilpailumenettelystä ja, että sitä koskevat joustavammat säännöt. Suomen kannalta on kuitenkin tärkeää, että myös jatkossa komissio hyväksyy nykyisenkaltaisen

metsähakkeen tuotantotuen, jossa tuki voidaan kohdistaa polttoaineiden väliseen tuotantokustannuseroon.

Ympäristöperusteisten verotukien osalta valtioneuvosto pitää suuntaviivojen sääntöjä harmonoitujen verotukien osalta liian tiukkoina. Käytännössä suuntaviivojen puitteissa kansallisten ympäristöverojen käyttöönotto on äärimmäisen vaikeaa, sillä verotoimenpiteisiin on hankalaa saada poikkeuksia. Valtioneuvosto voi asiaa koskeissa neuvotteluissa ehdottaa komissiolle menettelyä, jonka avulla yksinkertaistettaisiin ympäristöveronalennuksen muodossa myönnettävien valtiontukien arviointia.

Kapasiteettimekanismien suhteen Suomi on kannattanut (E 170/2012 vp) komission linjaa, jonka mukaan tällaisia tukitoimia tulisi välttää ja ongelmia pitäisi ensisijaisesti ratkoa markkinaperusteisesti ja esimerkiksi vahvistamalla jäsenmaiden välisiä siirtoyhteyksiä. Suomi kuitenkin kannattaa yhteisten sääntöjen luomista, jotta rajat ylittävät markkinavaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi.

Valtioneuvosto kannattaa *energiainfrastruktuuriin* liittyvien tukien sisällyttämistä ympäristö- ja energiatuen suuntaviivojen piiriin. Erityisesti valtioneuvosto pitää tärkeänä, että LNG-infrastruktuuriin liittyvät valtiontuet voidaan arvioida kyseisten suuntaviivojen perusteella.

Liikennealan tukien osalta valtioneuvosto pitää hyvänä, että suuntaviivaluonnos mahdollistaa tukien myöntämisen lähes samassa laajuudessa kuin tähänkin asti.

Valtioneuvosto pitää *suuntaviivaluonnoksen siirtymäsäännöksiä* liian tiukkoina. Uusiutuvan energian tuotantotukien osalta muutokset jo hyväksytyissä tukiohjelmissa johtaisivat suuntaviivaluonnoksen mukaan uuteen valtiontukikäsittelyyn uusien valtiontukisääntöjen nojalla. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan jo hyväksytyt tukiohjelmat pitäisi saada pitää sellaisenaan niiden voimassaolon loppuun asti ilman mukautusvelvoitetta, vaikka niihin tehtäisiin muutoksia (esim. hallinnolliset muutokset). Erityisesti valtioneuvosto pitää tärkeänä, ettei tarjouskilpailumenettelyä tulisi soveltaa jo hyväksyttyihin tukiohjelmiin. Muutoin heikennetään merkittävästi tukiohjelmien ennustettavuutta ja investointivarmuutta. Lisäksi muutokset saattaisivat vaarantaa vuodelle 2020 asetetun uusiutuvan energian kansallisen tavoitteen saavuttamisen.

Pääasiallinen sisältö

Ehdotus on keskeinen osa Euroopan komission 8.5.2012 käynnistämää EU:n valtiontuki uudistusta (COM(2012) 209 final), jolla on kolme tavoitetta. Uudistuksen tavoitteena on ensinnäkin uudistaa valtiontukisääntelyä siten, että valtiontuella edistetään talouskasvua Eurooppa 2020-tavoitteiden mukaisesti. Toiseksi uudistuksella tavoitellaan valtiontukivalvonnan painopisteen siirtämistä eniten kilpailua vääristäviin tapauksiin sisämarkkinoilla. Tällä tarkoitetaan yhtäältä suurten ja kilpailua vääristävien tukien tarkempaa valvontaa, toisaalta vain vähän kilpailua vääristävien tukien yksinkertaisempaa arviointia. Uudistuksen kolmantena tavoitteena on virtaviivaistaa valtiontukisääntöjä ja nopeuttaa valtiontukimenettelyä.

Suuntaviivaluonnos tukee EU:n valtiontuki uudistuksen tavoitteiden saavuttamista. Lähtökohtaisesti suuntaviivojen mukaisen arvioinnin piirissä ovat volyymiltään suuret tai muutoin kilpailuun haitallisesti vaikuttavat tuet. Suuntaviivojen mukaiset tuet tulee ilmoittaa komissiolle ennakoon, eikä tukia saa laittaa täytäntöön ilman komission hyväksyntää.

Suuntaviivojen uudistaminen kytkeytyy olennaisesti myös EU:n valtiontukiudistuksen yhteydessä uudistettavan valtiontukien ryhmäpoikkeusasetuksen uudelleentarkasteluun. Ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisista ympäristö- ja energia-alan tuista ei tarvitse tehdä komissiolle ennakkoilmoitusta, ja tuet voidaan ottaa käyttöön ilman komission hyväksyntää. Komission tavoitteena on ollut lisätä ryhmäpoikkeusten määrää, jotta se voi keskittää valtiontukivalvonnan täytäntöönpanossa huomion tukiasioihin, joilla on suurin vaikutus sisämarkkinoihin. Tyypillisesti pienemmissä ja yksinkertaisemmissa ympäristö- ja energia-alan tukiohjelmissa sovellettaisiin siten ensisijaisesti ryhmäpoikkeusasetusta.

Jos tuki ei kuulu suuntaviivojen eikä ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan, komissio voi periaatteessa hyväksyä tarkan tapauskohtaisen harkinnan perusteella tuen valtiontukien ilmoitusmenettelyssä suoraan perussopimuksen nojalla. Yleinen lähtökohta kuitenkin on, että tukia, jotka kuuluvat suuntaviivojen soveltamisalaan, mutta jotka eivät täytä suuntaviivojen mukaisia edellytyksiä, ei välttämättä voida hyväksyä myöskään perussopimuksen nojalla.

Sisältö tarkemmin

Soveltamisala

Ympäristö- ja energiatuen suuntaviivat koskevat tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, jotka liittyvät investointeihin ympäristönsuojeluun tai energiaan (esim. toimitusvarmuus). Tietyin ehdoin tukia voidaan myöntää myös de minimis -asetuksen tai yleisen ryhmäpoikkeusasetusten perusteella (pienet/yksinkertaisemmat tuet).

Ympäristö- ja energiatuen suuntaviivat sisältävät yleiset säännöt tuille seuraaviin kategorioihin:

1. Ympäristötutkimukset
2. Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostaminen
3. Yritysten ympäristöinvestointeihin, jotka ylittävät yhteisön normit
4. Yritysten ympäristöinvestointeihin, jotka ennakoivat tulevia normeja
5. Päästökauppajärjestelmiin liittyvä tuki
6. Uusiutuva energia
7. Energiatehokkuus (sis. tehokas yhteistuotanto ja keskitetty kaukolämpö)
8. Ympäristöperusteiset verotuet
9. Resurssitehokkuus ja jätehuolto
10. Hiilen talteenotto ja varastointi (CCS)
11. Tukitariffimaksujen alentamiset
12. Energiainfrastruktuuri
13. Kapasiteettimekanismit

Kategoriat 9-13 ovat joko osittain tai kokonaan uusia.

Suuntaviivojen nojalla ei voida myöntää tukia, jotka liittyvät esimerkiksi ympäristöystävällisten tuotteiden valmistukseen tai investointeihin, jotka liittyvät liikennesektorin infrastruktuuriin tai tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan.

Komissio on esitellyt suuntaviivaluonnoksessa yleiset arviointikriteerit sekä tarkemmat arviointikriteerit, jotka koskevat yksittäin notifioitavia tukia. Tällainen erillisnotifikaatio vaaditaan investointituissa (pl. infrastruktuuri ja CCS-hankkeet), jos tuki ylittää 7,5

miljoonan euron ja tuotantotuissa, mikäli sähköntuotantokapasiteetti ylittää 125 MW tai biopolttoaineiden valmistusmäärä on yli 150 000 tonnia vuodessa.

Arviointiperusteet

Jotta tuki voidaan hyväksyä sisämarkkinoille soveltuvaksi, täytyy sen täyttää tietyt ennalta määritetyt kriteerit. Kriteerien perusteella komissio arvioi ovatko tuen positiiviset vaikutukset negatiivisia vaikutuksia suuremmat. Tukitoimen pitää liittyä selkeästi määriteltyyn tavoitteeseen, joka on koko yhteisön etu (kuten ympäristönsuojelu) sekä kohdistua tarkasti määriteltyyn markkinahäiriöön.

Lisäksi tukitoimia arvioidessaan komissio arvioi tukitoimen tarpeellisuutta, oikeasuhtaisuutta, kannustavaa vaikutusta sekä tuen määrää. Komissio vaatii tukitoimilta myös avoimuutta. Vastaavat arviointikriteerit ovat sisältyneet myös nykyisiin suuntaviivoihin.

Voimaantulo

Suuntaviivat tulisivat voimaan 1.7.2014 ja nykyisiä tukiohjelmia tulisi sopeuttaa sen mukaisiksi 12 kuukauden sisällä. Uusiutuvan energian tuotantotukiohjelmien osalta sopeuttamisvelvoite lankeaisi vain, jos tukiohjelmiin tehdään merkittäviä muutoksia. Sellaiset hankkeet, jotka ovat jo syöttötariffijärjestelmän piirissä, saisivat kuitenkin tuen nykyisen ohjelman mukaisesti ja tarkoitus ei ole jälkikäteen puuttua esimerkiksi tukitasoihin tai -ehtoihin. Ei ole aivan selvää, millaiset muutokset laukaisisivat notifikaatiomenettelyn.

Komission keskeiset muutosehdotukset

Yleistä

Suuntaviivojen rakennetta on uudistettu siten, että luonnoksessa käsitellään ensin yleisesti kaikkia kategorioita ja sen jälkeen eri tukimuotoja kategorioittain vain siltä osin, kuin erityiskriteereitä sovelletaan.

Suuntaviivaluonnoksessa tukikelpoisten kustannusten laskentaperiaatteet ovat pysyneet samana. Uusienkin sääntöjen nojalla tuen määrä tulisi laskea ympäristönsuojelun tasoa nostavien ”ylimääräisten investointikustannusten perusteella.” Käytännössä tämä edellyttää, että tuettavaa hanketta tulisi aina verrata vaihtoehtoiseen tilanteeseen, joka toteutettaisiin ilman tukea. Tuki tulisi kohdistaa näiden kustannuseroon. Komissio on kuitenkin yksinkertaistanut tukimäärän laskentakaavaa siten, että kaikissa tapauksissa ei enää tarvitse ottaa huomioon hankkeen nettohyötyjä viiden ensimmäisen vuoden osalta tukikelpoisia kustannuksia määritettäessä.¹ Lisäksi komissio hyväksyy aikaisempaa laajemmin myös vaihtoehtoisia tapoja määrittää hyväksyttävät kustannukset, kuten esimerkiksi ns. funding gap –lähestymistapa, joka ottaa huomioon hankkeen koko elinkaaren kustannukset, mutta joista ei tarvitse vähentää vaihtoehtoisinvestointia.

Tuki uusiutuvalla energialle

¹ Nykyisin voimassa olevat ympäristönsuojelun suuntaviivoissa tukikelpoiset kustannukset määritetään kaksivaiheisesti a) määrittämällä ylimääräiset investointikustannukset, b) ottamalla huomioon ylimääräiseen investointiin liittyvät toiminnan tuotot ja kulut investoinnin pitoajan ensimmäisen viiden vuoden ajalta.

Uusiutuvan energian tukitoimien arvioinnin osalta suuntaviivat poikkeavat merkittävästi aikaisemmista. Keskeiset uudet vaatimukset ovat tuotantotuen osalta tukiohjelmien avaaminen myös muiden maiden tuotannolle sekä vaatimus kilpailutusmenettelystä. Komissio kuitenkin toteaa, että avaamisvelvoitteesta voi poiketa, jos jäsenmaat kykenevät *perustelemaan asianmukaisesti*, miksi joustomekanismeja ei ole otettu käyttöön (esim. uusiutuvan energian tilastollinen siirto).

Uuden teknologian, pientuotannon ja biomassan osalta tukiohjelmat olisivat vapautettu kilpailutusmenettelystä. Teknologian uutuusarvo määritellään EU-tasolla ja tarkoittaisi teknologioita, joiden osuus sähköntuotannosta on vähintään 1-3 %. Tukea voitaisiin myöntää korkeintaan kokonaisenergiantuotantokustannusten ja markkinahintojen välisen erotuksen verran. Lisäksi komissio vaatii tuotantotukiohjelmilta entistä enemmän markkinaehtoisuutta esimerkiksi hyväksymällä vain preemio-tyylisiä tuotantotukia sekä velvoittamalla tuen saajat sähkön tasehallintaan. Jäsenmaiden tulisi myös entistä enemmän seurata kustannuksissa tapahtuvia muutoksia ja mukauttaa tukiohjelmiä sen mukaisesti.

Biomassan osalta komissio on asettanut muihin energialähteisiin nähden erilaiset arviointikriteerit. Tämä johtuu siitä, että biomassalla on kiinteä yhteys myös muihin raaka-ainemarkkinoihin. Vastaava lähestymistapa oli jo nykyisissä suuntaviivoissa, mutta komissio on tarkentanut sääntöjä siitä, miten tukitoimet pitää kohdistaa ja kuinka toimia pitää seurata.

Biopolttoaineita ja bionesteitä koskien komissio on selkeyttänyt tuotantotukien osalta tukimahdollisuuksia, mutta investointitukien ja kiinteiden polttoaineiden osalta luonnos ei ole yksiselitteinen. Komissio jakaa biopolttoaineet viljakasvipohjaisiin ja kehittyneisiin biopolttoaineisiin. Jaottelu on uusi ja tarkoituksena on rajoittaa viljakasvipohjaisille biopolttoaineille myönnettäviä tukia. Kehittyneiden biopolttoaineiden osalta tuen myöntämisen kriteerit ovat joustavammat. Jaottelu pohjautuu osittain ILUC-prosessiin.

Ympäristöveronalennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki

Suuntaviivaluonnos mahdollistaa uutena tukimuotona ei-yhdenmukaistettujen ympäristöveronalennusten myöntämisen yrityksille ns. välillisiin verokustannuksiin. Tukea voidaan myöntää tilanteessa, jossa veron kantaminen sähköntuotantoon käytettäviltä energiatuotteilta johtaa käytännössä kustannusten siirtämiseen loppukäyttäjille ja sähkön hinnan nousuun. Tukea voidaan myöntää sähkön loppukäyttäjille, jos yritys on hinnanottaja, eikä se pysty siirtämään välillisiä verokustannuksia hintoihinsa menettämättä merkittävää markkinaosuutta kolmansien maiden kilpailijoille.

Liikenteen alan tuet

Suuntaviivaluonnos mahdollistaa tuen myöntämisen ympäristöystävällisten ajoneuvojen hankintaan ja jälkiasennuksiin. Tukea voidaan lähtökohtaisesti myöntää myös hyväksytyjen normien saavuttamiseen ennen niiden voimaantuloa, jos kulkuneuvon hankinta/jälkiasennus tapahtuu ennen normien voimaantuloa ja jos uusia normeja ei sovelleta taannehtivasti jo aiemmin hankittuihin ajoneuvoihin. Toisin kuin nykyisten suuntaviivojen nojalla, tukea ei siis voisi myöntää tilanteessa, jossa normeja sovelletaan taannehtivasti jo aiemmin hankittuihin ajoneuvoihin. Normien ennakoivaan mukautumiseen myönnettävän osalta suuntaviivoissa tukitasoja on laskettu.

Muut kategoriat

Energiatehokkuuden osalta kriteerit ovat yleisluonteisia ja pääosin noudattavat nykyisiä suuntaviivoja. Uutena tukimuotona ehdotetaan lainapohjaisia tuki-instrumentteja rakennuksiin liittyviin energiatehokkuusinvestointeihin. Suuntaviivoista ei selviä tarkoittaisiko kyseinen kohta sitä, että rakennuksiin kohdistuviin energiatehokkuusinvestointeihin ei voisi myöntää jatkossa investointitukia lainkaan vai koskeeko kohta vain asuinrakennuksia.

Aikaisemmissa suuntaviivoissa on jo ollut jätehuoltoon liittyvät tukitoimet, mutta kategoriaa on laajennettu koskemaan laajemmin **resurssitehokkuutta**.

Suuntaviivoihin on lisätty uusi kategoria, jonka perusteella arvioidaan tukitoimia, joiden tarkoituksena on vapauttaa tiettyjä toimijoita uusiutuvan energian **tariffimaksuista**. Tukitoimenpide liittyy sellaisiin maihin, joissa uusiutuvan energian tuotantotuki kerätään sähkönkäyttäjiltä, eikä näin kulje valtion budjetin kautta. Taustalla on erityisesti teollisuuden kilpailukykyyn liittyvät tavoitteet ja toimenpide on verrattavissa energiaintensiivisten alojen veroleikkuriin. Komissio arvioi, että tällaisesta maksusta vapautukseen liittyy valtiontukea.

Komissio on myös lisännyt uuden kategorian, joka kattaa **energiainfrastruktuuriin** liittyvät tukitoimet. Tämä sisältää muun muassa tuen sähköverkkojen (lähinnä kantaverkot) kehittämiseen. Lisäksi kategoria kattaa LNG:n vastaanottamiseen, varastointiin ja jakeluun liittyvän infrastruktuurin.

Myös **kapasiteettimekanismeja** koskeva kategoria on uusi. Useilla eri jäsenmailla on käytössä tai suunnitteilla tukitoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on varmistaa perustuotannon (usein hiili- tai kaasulauhe) riittävä kannattavuustaso, jotta kyseiset laitokset pidetään verkossa. Tarve tällaisille mekanismeille johtuu pitkälti nopeasti kasvaneesta vaihtelevan tuotannon määrästä.

Tuki-intensiteetit

Komissio on laskenut investointitukien osalta kauttaaltaan maksimi tuki-intensiteettejä nykyisistä. Uusiutuvan energian, tehokkaan yhteistuotannon, jätehuollon sekä yleisten ympäristöinvestointien osalta tuki-intensiteettejä on laskettu 15 prosenttiyksikköä ja energiatehokkuusinvestointien osalta 20 prosenttiyksikköä. Näiden kategorioiden osalta laskua voidaan perustella yksinkertaistetuilla laskumenetelmillä, joiden seurauksena todelliset tukimäärät pienenevät vähemmän. Tiettyjen kategorioiden osalta, kuten energiainfrastruktuurin ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisen osalta komissio voi hyväksyä 100 % tuen. Vastaava tuki on mahdollinen myös muissa kategorioissa, mikäli tuen myöntäminen perustuu tarjouskilpailumenettelyyn. Suuntaviivaluonnoksessa esitetyt tukitasot käyvät ilmi tarkemmin taulukosta 1.

Taulukko 1. Komission suuntaviivaluonnoksen tukitasot (investointituet)

	Pienet yritykset	Keskisuuret yritykset	Suuret yritykset
--	------------------	-----------------------	------------------

Tuki yritysten ympäristöinvestointeihin, jotka ylittävät yhteisön normit (sis. liikenne)	[55] % [65] % jos eko-innovaatio, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[45] % [55] % jos eko-innovaatio, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[35] % [45] % jos eko-innovaatio, [100] % tarjouskilpailun perusteella
Tuki ympäristötutkimuksille	[70] %	[60] %	[50] %
Tuki yritysten ympäristöinvestointeihin, jotka ennakoivat tulevia normeja yli 3 vuotta	[20] %	[15] %	[10] %
1-3 vuotta ennen normien voimaantuloa	[15] %	[10] %	[5] %
Tuki jätehuollolle	[55] %	[45] %	[35] %
Tuki uusiutuvalle energialle Tuki tehokkaalle yhteistuotannolle	[65] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[55] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[45] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella
Tuki energiatehokkuusinvestoinneille	[40] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[30] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[20] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella
Tuki keskitetylle kaukolämmölle ja -jäähdytykselle	[65] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[55] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella	[45] %, [100] % tarjouskilpailun perusteella
Tuki pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen	[100] %	[100] %	[100] %
Päästökauppajärjestelmiin liittyvä tuki	[100] %	[100] %	[100] %
Tuki energiainfrastruktuurille	[100] %	[100] %	[100] %
Tuki hiilen talteenottoon ja varastointiin	[100] %	[100] %	[100] %

Tukimäärä voi lisäksi vaihdella 5-20 prosenttiyksikköä riippuen yrityskoosta. Vastaava pieniä yrityksiä suosiva käytäntö on myös nykyisissä suuntaviivoissa. Näiden lisäksi aikaisemmasta poiketen komissio sallii erilaiset tukibonukset, jos hanke tai yritys sijaitsee aluetukikelpoisilla alueilla.

Tuotantotukien osalta tukea voitaisiin lähtökohtaisesti myöntää korkeintaan kokonaistuotantokustannusten ja markkinahinnan erotuksen verran. Vastaava lähestymistapa on käytössä jo nykyisissä suuntaviivoissa.

Tukien arviointi- ja avoimuusvelvoitteet

Varmistaakseen, että kilpailun ja kaupan vääristyminen on rajallista, komissio voi suuntaviivaluonnoksen nojalla edellyttää, että tiettyihin tukiohjelmiin sovelletaan aikarajoitusta (yleensä enintään neljä vuotta) ja *arviointivelvoitetta*. Arvioinnit olisi suoritettava erityisesti sellaisten tukiohjelmien osalta, joissa mahdollinen vääristymä on erityisen suuri, toisin sanoen ne voivat rajoittaa kilpailua merkittävästi, jos niiden täytäntöönpanoa ei tarkisteta hyvissä ajoin. Arviointi vaatimusta sovellettaisiin vain tukiohjelmiin, joiden talousarvio on suuri tai joihin sisältyy uusia ominaispiirteitä, tai kun on odotettavissa merkittäviä markkinoihin, teknologiaan tai sääntelyyn liittyviä

muutoksia. Arvioinnin tekijän on oltava valtiontuen myöntävästä viranomaisesta riippumaton asiantuntija, ja se on tehtävä yhteisten menetelmien mukaisesti. Arviointi on myös julkistettava.

Suuntaviivaluonnoksessa myös edellytetään, että suuntaviivan nojalla myönnettyt tuet tulee lähtökohtaisesti jäsenvaltion keskitetyllä verkkosivulla. Verkkosivuilla tulee julkaista tiedot muun muassa tuensajaasta (nimi, toimiala, alue, jolla toimii) sekä tuen lainsäädäntöperustasta sekä pääasiallisesta tavoitteesta. Tukitiedot tulisi lähtökohtaisesti julkaista verkkosivuilla heti, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä.

Avoimuusvelvoitteiden julkilausuttuna tavoitteena on lisätä valtiontukia koskevaa tietoisuutta alueellisella, kansallisella ja koko EU:n tasolla ja siten edesauttaa parempaa tukikontrollia niin jäsenvaltioiden kuin koko unionin mittakaavassa. Käytännössä esitys merkitsee, että esimerkiksi suomalaiset yritykset voisivat tarkistaa, onko muiden EU-jäsenvaltioiden heidän kilpailijoilleen myöntämä tuki EU:n sääntöjen mukaista.

Suuntaviivat Suomen kannalta

Yleistä

Suomen kannalta keskeisimmät nykyisiin ympäristösuojelun suuntaviivoihin perustuvat ovat metsähakkeen muuttuva tuotantotuki, uusiutuvan energian syöttötariffi (tuulivoima, biokaasu, pien-CHP) ja varustamojen ympäristöinvestointitukiohjelma (investointituki alusten jälkiasennuksiin ja uudisalus Hankintoihin). Näiden lisäksi mm. pienpuun energiatukeen sovellettaisiin uusia suuntaviivoja. Suomella on parhaillaan käynnissä myös valtiontuki-ilmoitusprosessi (notifiointi) LNG-terminaalien investointitukiohjelmaan liittyen. Voidaan arvioida, että Suomen tukijärjestelmien kannalta suuntaviivaluonnos on ongelmallisin uusiutuvan energian edistämiseen myönnettyjen toimintatukien osalta. Sopeuttamisvelvoite lankeaisi kuitenkin vain, jos tukiohjelmiin tehdään muutoksia. Mikäli suuntaviivat tulisivat luonnoksen mukaisina voimaan, saattaisi se tarkoittaa sitä, että tuotantotukien osalta (pl. metsähake) tukiohjelmiin ei voitaisi tehdä muutoksia niiden voimassaolon aikana.

Rikkidirektiiviä koskevan EU-vaikuttamisen yhteydessä Suomi on esittänyt valtiontukisääntöihin joustomekanismeja, joilla voitaisiin vaikuttaa siihen, ettei tiukkoihin ympäristönormeihin sopeutuminen tarpeettomasti aseta EU-maita eriarvoiseen asemaan. Normien eriaikainen voimaantuleminen saattaa vääristää kilpailua EU:n jäsenvaltioiden välillä: tiukempiin normeihin sopeutuminen (ilman mahdollisuutta tukitoimenpiteisiin) saattaa heikentää jäsenvaltion kilpailukykyä etenkin jos samaan aikaan toiset jäsenvaltiot voivat varautua myöhemmin tuleviin normeihin valtiontuen avulla. Suuntaviivaluonnoksessa ei ole huomioitu Suomen esittämiä näkökohtia esimerkiksi uusiin ympäristönormeihin mukautumisen tukitasojen nostamisesta; päinvastoin tukitasoja on laskettu. Suuntaviivaluonnoksen puitteissa on sitä vastoin mahdollista myöntää investointitukea LNG-infrastruktuurin kehittämiseen tietyin edellytyksin (ks. lähemmin jäljempänä). LNG:n käytön edistämiseen kohdistuvat tukitoimet edesauttavat osaltaan tiukempiin ympäristönormeihin sopeutumisessa.

Nykyisten suuntaviivojen mukaiset notifiointiprosessit ovat olleet hankalia pitkälti juuri nykyisten suuntaviivojen tulkinvaraisuudesta johtuen. Myös komission soveltama laskentamenetelmä hyväksyttäviin kustannuksiin on osoittautunut käytännössä ongelmalliseksi. Näistä syistä Suomen kannalta komission pyrkimys virtaviivaistaa

ilmoitusmenettelyä sekä yksinkertaistaa laskentamenetelmiä investointitukien osalta on tervetullut kehitys. Tällä on merkitystä erityisesti yksittäin notifioitavien investointitukien, kuten biojalostamo- ja merituulivoimademotuen kannalta.

Tuki uusiutuvalle energialle

Suuntaviivaluonnoksessa esitetty kansallisten tukiohjelmien avaaminen muiden maiden tuotannolle on Suomen kannalta erittäin haasteellinen. Esitys saattaisi tarkoittaa sitä, että osa uusiutuvan energian tuista valuisi muihin maihin. Tuotettu uusiutuva energia voitaisiin siirtää Suomen osuuteen joustomekanismien avulla, mutta esimerkiksi työllisyys- ja muut hyödyt eivät jäisi Suomeen.

Suomen nykyisen syöttötariffin kannalta ongelmallinen on myös kriteeri, jonka mukaan kypsälle teknologialle voitaisiin myöntää tuotantotukia vain tarjouskilpailun perusteella. Tämä vaatisi merkittäviä muutoksia nykyiseen syöttötariffijärjestelmään. Markkinaehtoisuuden lisääminen muun muassa velvoittamalla tuottajat myymään tuotantonsa markkinoille, vaatimalla tasehallintaa sekä suosimalla preemio-tyylistä tuotantotukea ovat kaikki tervetulleita kriteereitä, jotka Suomen nykyiset uusiutuvan energian tuotantotukiohjelmat jo täyttävät. Näiden avulla voidaan vähentää tukiohjelmien vääristävää vaikutusta kilpailuun ja sähkömarkkinoihin.

Suomen kannalta on tärkeää, että biomassaan pohjautuvia tukiohjelmiä koskevat erityissäännöt, jotka ovat muita ohjelmia lievemmat. Nyt esitetyt kriteerit eivät näyttäisi vaativan muutoksia nykyiseen metsähakkeen tuotantotukiohjelmaan.

Biopolttoaineiden tukeminen on Suomen kannalta tärkeää, sillä kansallisella biopolttoainetuotannolla voidaan korvata tuontipolttoaineita. Nykyiset suuntaviivat ovat mahdollistaneet tuen biopolttoaineille, mutta kriteerien puuttumisen vuoksi säännöt ovat olleet hyvin tulkinnanvaraisia. Suomen kannalta olisikin tärkeää selkeyttää tältä osin suuntaviivoja myös investointitukien osalta. Suuntaviivojen biopolttoaineiden jaottelu näyttäisi suosivan esimerkiksi biomassaa- ja jätöpohjaisia raaka-aineita, joten Suomeen suunniteltujen biojalostamoiden tuotteet tultaisiin todennäköisesti katsomaan kehittyneiksi biopolttoaineiksi, mikä mahdollistaisi melko joustavasti tuen kyseisille laitoksille.

Ympäristöveronalennuksena/vapautuksena ympäristöveroista myönnetty tuki

Suomen kannalta keskeisimmät tukimuodot (sähkön eriytetty verokanta, energiantensiivisten yritysten veronpalautus) ovat hyväksyttäviä ja vapautettu valtiontukien ilmoitusvelvollisuudesta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla. Suuntaviivojen ympäristöveron alennuksia koskeva jakso ei sisällä Suomen tukijärjestelmien kannalta keskeisiä muutoksia.

Energiainfrastruktuuri

Luonnoksen uuden energiaiinfrastruktuurijakson mukaisesti tuki olisi mahdollinen LNG-termiinaaleille tietyin melko tarkoin ehdoin. Tällaisesta kansallisesta tukiohjelmasta on päätetty kevään 2013 kehysriihessä. Tukiohjelman tavoitteena on ollut osittain kompensoida rikkidirektiivistä teollisuudelle aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia, lisätä kilpailua polttoainemarkkinoilla sekä vähentää päästöjä meriliikenteessä ja muussa liikenteessä. Suomen kannalta on tärkeää, että LNG-termiinaalihankkeita voidaan rahoittaa osittain valtion tuella, vaikka kyse ei olisikaan komission mainitsemista yhteisen edun hankkeista (PCI-hankkeet) tai hankkeista, jotka sijaitsevat tukialueilla.

Esimerkiksi alueellisen kaasuverkon puuttuminen tai vastaavat infrastruktuuriin liittyvät rajoitteet tulisivat olla edellä mainittujen kriteerien ohella mukana arvioinnissa.

Muut kategoriat

Energiatukien kannalta keskeisin tukikeino tällä hetkellä on energiatuki (investointituki), jota myönnetään yritysten energiatukinvestointeihin ja -katselmuksiin. Tukea myönnetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla, joten suuntaviivoissa tapahtuneet muutokset eivät vaikuta suoraan kansalliseen energiatukiohjelmaan. Tulevaisuudessa saattaa kuitenkin olla tarve siirtää energiatuki joko osittain tai kokonaan suuntaviivojen nojalla myönnettäväksi oikeusvarmuus- tai muista syistä. Rakennusten energiatukinvestointien osalta olisi siksi tärkeää, että myös jatkossa voitaisiin myöntää suoria tukia lainainstrumenttien sijasta. Lainainstrumentit ovat sopiva väline, kun pyritään ratkomaan rahoitukseen liittyviä ongelmia, mutta yritysten energiatukihankkeissa kyse on siitä, etteivät hankkeet ole yritysten kannalta riittävän kannattavia.

Resurssitukien tukien osalta Suomi on toistaiseksi hyödyntänyt de minimis -asetusta, mutta jatkossa voi olla tarve myöntää tukia laajemmin. Yhteisten sääntöjen luominen myös resurssitukien osalta on tärkeää.

Suomen uusiutuvan energian tuet rahoitetaan valtion budjetista, joten tariffimaksuihin liittyvä lisäkategoria ei vaikuta suoraan Suomen tukiohjelmiin. Tällainen teollisuuden kilpailukykyä parantava ja energiaveroleikkuriin rinnastettava tukiohjelma on käytössä esimerkiksi Saksassa. Yhdessä kapasiteettimekanismien kanssa kategorian lisääminen ja läpinäkyvien sääntöjen luominen on Suomen etu, sillä kyseisillä säännöillä voidaan vähentää tukien vääristävää vaikutusta kilpailuun ja sähkömarkkinoille.

Tuki-intensiteettien alentaminen saattaa erityisesti yksittäisten tukien osalta johtaa tuen rajoittamiseen. Uusiutuvan energian ja energiatukinvestointien osalta suuntaviivat mahdollistavat yksinkertaistetun laskentamenetelmän myötä lähes samankaltaiset tukimäärät suhteessa investointikustannuksiin kuin nykyisin. Tiettyjen tukikategorioiden, kuten normeihin mukautumiseen myönnettävän valtiontuen osalta nyt esitetyt tuki-intensiteetit ovat kuitenkin niin alhaisia, että lopullinen tukimäärä jäisi erittäin pieneksi ja tukien käytännön vaikutus myös näin pieneksi erityisesti hankkeen kannustavan vaikutuksen osalta. Pienet tukitasot on koettu ongelmalliseksi esimerkiksi varustamoiden ympäristöinvestointiohjelman käytännön toteutuksessa. Erityisesti tilanteessa, jossa normien voimaantuloa koskeva odotusaika on pitkä, nykyistä korkeammalla ennakoivalla tuella on mahdollista merkittävästi vauhdittaa ympäristöystävällisiä investointeja ja parantaa siten ympäristönsuojelun tasoa nopeammassa aikataulussa kuin olisi tapahtunut ilman tukea.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107-108 artiklojen mukaan valtiontukien sääntely kuuluu komission toimivaltaan. Komissiolla on yksinoikeus Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnan alla antaa yksityiskohtaisia sääntöjä koskien tukien hyväksyttävyyttä 107 artiklan 2 ja 3 kohtien nojalla. Jäsenvaltioita kuullaan asiantuntijan roolissa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

EU:n valtiontukisääntely kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Euroopan parlamentilla ei ole muodollista toimivaltaa asiassa.

Kansallinen valmistelu

EU 12 – kilpailu, valtiontuki- ja hankintajaoston jaoston suullinen käsittely 6.2.2014.
Energia- ja EURATOM -jaoston (EU21) kirjallinen käsittely 5.2–7.2.2014
Liikennejaoston (EU22) kirjallinen käsittely 5.2.–7.2.2014.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotus ei edellytä suoria muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksella saattaisi olla välillisiä vaikutuksia Suomen yritystukilainsäädäntöön. Suuntaviivaluonnos ei sisällä Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvia kysymyksiä.

Taloudelliset vaikutukset

EU:n valtiontukisääntely asettaa puitteet valtiontukien myöntämiselle kansallisesti. Suuntaviivaluonnoksella ei vaikuteta tukimäärärahoihin.

Suuntaviivaluonnoksella voi olla välillisiä vaikutuksia Suomen ympäristö- ja energia-alan yritystukijärjestelmiin. Tällä hetkellä rahamääräisesti Suomen kannalta keskeisimmät tukikategoriat ovat uusiutuva energian valtiontuet.

Ympäristöperusteisten tukien lähtökohtana on korvata kustannuksia, jotka syntyvät siitä, että yritys investoi ympäristön kannalta parempaan teknologiaan. Ympäristöperusteisilla tuilla ei ole tarkoitus parantaa yksittäisten yritysten kannattavuutta. Erilaisilla energiatuilla kuitenkin vaikutetaan välillisesti yritysten kannattavuuteen ja hankkeiden rahoitukseen.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio on 22.1.2014 julkaissut tiedonannon ilmasto- ja energiapolitiikan kehiksestä vuodelle 2030. Kyseinen kehys heijastuu kansallisiin ympäristö- ja energiatukiin.

Asiakirjat

Kilpailupääosaston asiakirja, joka sisältää luonnoksen unionin suuntaviivoista ympäristö- ja energiatuilla.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM, Pekka Grönlund, 029 50 64815
TEM, Olli Hyvärinen, 029 50 47006
TEM, Inkalotta Nuotio, 029 50 47026

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi

Bryssel **XXX**
[...](2013) **XXX**

Kilpailun pääosaston yksiköiden asiakirja,

annettu **XXX,**

luonnos vuosien 2014–2020 ympäristö- ja energiatuen suuntaviivoiksi

Sisällysluettelo

Johdanto	4
1 Soveltamisala ja määritelmät	7
1.1 Soveltamisala	7
1.2 Suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat tukitoimenpiteet.....	8
1.3. Määritelmät	9
2. Ympäristö- ja energiatuki, josta on ilmoitettava	18
3. Yhteiset arviointiperiaatteet	20
4. Arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla	22
5. Arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla	24
5.1 Sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevat yleiset säännökset	24
5.1.1 Vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen	24
5.1.1.1. Yleiset edellytykset	24
5.1.1.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset	25
5.1.2 Tarve valtion tukitoimenpiteisiin.....	25
5.1.2.1. Yleiset edellytykset	25
5.1.2.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset	27
5.1.3. Tuen tarkoituksenmukaisuus	28
5.1.3.1 Tarkoituksenmukaisuus verrattuna vaihtoehtoihin politiikan välineisiin	28
5.1.3.2. Tarkoituksenmukaisuus verrattuna muihin tukivälineisiin	29
5.1.4 Kannustava vaikutus.....	30
5.1.4.1. Yleiset edellytykset	30
5.1.4.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset	31
5.1.5. Tuen oikeasuhteisuus	33

5.1.5.1. Yleiset edellytykset	34
5.1.5.2. Tuen kasautuminen	37
5.1.5.3. Erikseen ilmoitettavaa investointi- ja toimintatukea koskevat lisäedellytykset	38
5.1.6 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen	39
5.1.6.1. Yleiset edellytykset	40
5.1.6.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset	41
5.1.7 Avoimuus	42
5.2 Tuki uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalle energialle.....	43
5.3 Energiatehokkuustoimenpiteet, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotanto sekä kaukolämmitys ja kaukojäähdytys.....	52
5.4 Tuki resurssitehokkuuden edistämiseen ja erityisesti tuki jätehuoltoon	56
5.4.1. Resurssitehokkuus.....	56
5.4.2 Tuki jätehuoltoon	56
5.5 Tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille (CCS)	58
5.6. Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki.....	60
5.7 Tuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista	63
5.8 Tuki energiainfrastruktuurille	66
5.8.1 Yhteisen edun mukainen tavoite	66
5.8.2 Tarve valtion tukitoimenpiteisiin.....	66
5.8.3 Tarkoituksenmukaisuus	68
5.8.4 Kannustava vaikutus.....	68
5.8.5 Oikeasuhteisuus	68
5.8.6. Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttäminen ...	69

5.9 Tuotannon riittävyyttä edistävä tuki	70
5.9.1 Yhteisen edun mukainen tavoite	70
5.9.2 Valtiontuen tarve	71
5.9.3 Tarkoituksenmukaisuus	72
5.9.5 Oikeasuhteisuus	73
5.9.6 Kielteisten vaikutusten välttäminen	73
5.10 Päästökauppajärjestelmien muodossa myönnettävä tuki	75
6. Arviointi	77
7. Voimaantulo ja soveltaminen	77
8. Raportointi ja seuranta	79
9. Uudelleentarkastelu	79
LIITE 1 Tuki-intensiteetit	80
LIITE 2 Tyypilliset valtion toimenpiteet	81

Johdanto

- 1) Jotta voitaisiin estää se, että valtiontuki johtaa kilpailun vääristymiseen sisämarkkinoilla ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tavalla, joka on yhteisen edun vastaista, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'perussopimus', 107 artiklan 1 kohdassa määrätään periaatteesta, jonka mukaan valtiontuki on kiellettyä. Tietyissä tapauksissa valtiontuki voidaan kuitenkin katsoa perussopimuksen mukaiseksi 107 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla.
- 2) Tukea Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen tai jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella. Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella komissio voi katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi valtiontuen tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen Euroopan unionissa, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- 3) Perussopimuksen 191 artiklassa määrätään unionin ympäristöpolitiikan tavoitteista ja perussopimuksen 194 artiklassa vahvistetaan unionin energiapolitiikan tavoitteet.
- 4) Eurooppa 2020 -strategian¹ keskeisenä tavoitteena on luoda edellytykset älykkäälle, kestäväälle ja osallistavalle kasvulle. Tätä tarkoitusta varten on asetettu useita yleistavoitteita, muun muassa ilmastonmuutosta ja energiatalouden kestävyyttä koskevia tavoitteita: i) EU:n kasvihuonekaasupäästöjen alentaminen 20 prosenttia vuoden 1990-tasolta; ii) uusiutuvista lähteistä tuotetun energian osuuden nostaminen 20 prosenttiin EU:n energiankulutuksesta; iii) EU:n energiatehokkuuden parantaminen 20 prosenttia vuoden 1990 tasolta.
- 5) Kestävän kasvun tavoitteet ovat erityisen tärkeitä näiden suuntaviivojen kannalta. Näiden tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi Eurooppa 2020 -strategiassa esitettiin ”Resurssitehokas Eurooppa”² yhtenä seitsemästä lippulaivahankkeesta. Tämän lippulaivahankkeen tavoitteena on luoda puitteet poliittisille toimille, joilla tuetaan siirtymistä resurssitehokkaaseen ja vähähiiliseen talouteen, joka auttaa
 - a) lisäämään talouden suorituskykyä samalla kun resurssien käyttöä vähennetään;

¹ KOM(2010) 2020 lopullinen, 3.3.2010.

² KOM(2011) 21, 26.1.2011.

- b) kartoittamaan ja luomaan uusia talouden kasvun ja innovoinnin mahdollisuuksia ja parantamaan EU:n kilpailukykyä;
 - c) varmistamaan keskeisten resurssien toimitusvarmuuden;
 - d) torjumaan ilmastonmuutosta ja rajoittamaan resurssien käytön ympäristövaikutuksia.
- 6) Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että resurssitehokkuutta koskevassa etenemissuunnitelmassa³ ja useissa neuvoston päätelmissä kehotetaan poistamaan ympäristön kannalta haitalliset tuet⁴. Näissä suuntaviivoissa olisi sen vuoksi tarkasteltava ympäristön kannalta haitallisten tukien kielteisiä vaikutuksia ottaen samalla huomioon tarve tasapainottaa eri osa-alueiden ja politiikanalojen erilaiset intressit lippulaivahankkeen mukaisesti. Tuki fossiilisten polttoaineiden hyödyntämiseen ei sisälly näihin suuntaviivoihin.
- 7) Etenemissuunnitelmassa myös kehotetaan jäsenvaltioita käsittelemään puutteita EU:n lainsäädännöstä koituvien etujen hyödyntämisessä.⁵ Jotta valtiontukitoimenpiteet eivät johtaisi ympäristöhaittoihin, jäsenvaltioiden on myös varmistettava erityisesti, että EU:n ympäristönsuojelulainsäädäntöä noudatetaan. Niiden on myös suoritettava ympäristövaikutusten arviointi, kun sitä edellytetään EU:n lainsäädännössä, ja huolehdittava kaikista asiaankuuluvista luvista.
- 8) Tiedonannossa ”Energia 2020 – Strategia kilpailukykyisen, kestävän ja varman energiansaannin turvaamiseksi”⁶, joka on osa ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahanketta, pääteltiin jo, että vakaiden, kohtuuhintaisten ja kestävien energiamarkkinoiden tavoitteet vaarantuvat, jollei sähköverkkoja uudisteta, vanhentuneita laitoksia korvata kilpailukykyisillä ja puhtaammilla vaihtoehdoilla ja energiaa käytetä tehokkaammin koko energiaketjussa.
- 9) Näissä suuntaviivoissa komissio vahvistaa edellytykset, joiden täytyessä energia- ja ympäristötukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdan perusteella.

³ KOM(2011) 571 lopullinen, 20.9.2011.

⁴ Eurooppa-neuvoston 23. toukokuuta 2013 antamissa päätelmissä vahvistettiin tarve poistaa ympäristön tai talouden kannalta haitalliset tuet, myös tuet fossiilisille polttoaineille, jotta helpotettaisiin investointeja uuteen ja älykkääseen energiainfrastruktuuriin.

⁵ Muuhun lainsäädäntöön kuten uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta 23 päivänä huhtikuuta 2009 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/28/EY (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16), jäljempänä ’uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi’, sisältyy esimerkiksi biopolttoaineita koskevat kestävyyskriteerit ja syrjäntäkielto 17 artiklan 1–8 kohdassa.

⁶ KOM(2010) 639, 10.11.2010.

- 10) Valtiontuki uudistusta koskevassa tiedonannossa⁷ komissio esitteli kolme valtiontukien valvonnan uudistamiseen liittyvää tavoitetta:
- a) kestävän, älykkään ja osallistavan kasvun edistäminen kilpailuun perustuvilla sisämarkkinoilla;
 - b) komission ennakkoarvioinnin keskittäminen tapauksiin, joilla on suurin vaikutus sisämarkkinoilla, ja yhteistyön tiivistäminen jäsenvaltioiden kanssa valtiontukisääntöjen täytäntöönpanossa;
 - c) sääntöjen sujuvoittaminen ja päätöksenteon nopeuttaminen.
- 11) Tiedonannossa kehoitettiin erityisesti omaksumaan eri suuntaviivojen ja puitteiden tarkistusta koskeva yhteinen lähestymistapa, joka perustuisi sisämarkkinoiden lujittamiseen, julkisten menojen vaikuttavuuden parantamiseen kanavoimalla valtiontuki paremmin yhteisen edun mukaisiin tavoitteisiin, kannustavan vaikutuksen suurempaan valvontaan, tuen rajoittamiseen tarvittavaan vähimmäismäärään sekä kilpailuun ja kauppaan mahdollisesti kohdistuvien tuen kielteisten vaikutusten välttämiseen. Näissä suuntaviivoissa vahvistetut soveltuvuusedellytykset perustuvat kyseisiin yhteisiin arviointiperiaatteisiin.

⁷ KOM(2012) 209, 8.5.2012.

1. Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- 12) Näitä suuntaviivoja sovelletaan valtiontukeen, jota myönnetään ympäristönsuojelu- tai energiatarpeisiin kaikilla perussopimuksen kattamilla aloilla, jos toimenpiteet kuuluvat 1.2 jakson soveltamisalaan. Sen vuoksi niitä sovelletaan myös sellaisiin aloihin, joihin sovelletaan erityisiä unionin valtiontukisääntöjä (liikenne, hiiliteollisuus, maatalous, metsätalous sekä kalastus ja vesiviljely), jos kyseisissä erityissäännöissä ei toisin määrätä.
- 13) Maatalouden, kalastuksen ja vesiviljelyn aloilla näitä suuntaviivoja sovelletaan ympäristönsuojelutukeen, jota myönnetään tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittaville yrityksille. Jos kalastustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille myönnettävä tuki liittyy kuluihin, jotka ovat tukikelpoisia Euroopan kalatalousrahastosta 27 päivänä heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006⁸ tai sen seuraaja-asetuksen⁹ nojalla, tuen sallittu enimmäismäärä on joko näiden suuntaviivojen mukainen tukimäärä tai mainitussa asetuksessa säädetty tukimäärä sen mukaan, kumpi on korkeampi. Maataloustuotteiden alkutuotannon alalla ja maaseuturahastosta yhteisrahoitettujen toimenpiteiden tapauksessa näitä suuntaviivoja sovelletaan vain siltä osin kuin maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevissa suuntaviivoissa vuosiksi 2007–2013¹⁰, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina, ei anneta mitään erityisiä sääntöjä tai jos kyseisissä maa- ja metsätalouden suuntaviivoissa viitataan nimenomaisesti näihin suuntaviivoihin. Kalastuksen ja vesiviljelyn alkutuotannon alalla niitä sovelletaan vain silloin, kun voimassa ei ole ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea koskevia erityismääräyksiä.
- 14) Näitä suuntaviivoja ei sovelleta seuraaviin:
- a) ympäristöystävällisten tuotteiden, koneiden tai kuljetusvälineiden kehittäminen ja tuotanto luonnonvarojen käytön vähentämiseksi sekä tehtaiden tai muiden tuotantolaitosten sisäiset toimet, joiden tarkoituksena on parantaa turvallisuutta tai hygieniää¹¹;

⁸ EUVL L 223, 15.8.2006, s. 1.

⁹ Ks. komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta, KOM(2011) 804 lopullinen.

¹⁰ EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1. Tämä koskee myös suuntaviivoja, joilla korvataan vuoden 2006 suuntaviivat, joiden voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2013.

¹¹ Ympäristötuki on yleensä vähemmän vääristävää ja tehokkaampaa, jos sitä myönnetään ympäristöystävällisten tuotteiden käyttäjälle tosiasiallisesta käytöstä. Lisäksi ympäristömerkkien käyttö on toinen keino lisätä ympäristöystävällisten tuotteiden kysyntää. Tämän perusteella komissio ei sisällytä näihin suuntaviivoihin erityisiä sääntöjä.

- b) lento-, maantie-, rautatie-, sisävesiliikenne- ja meriliikenneinfrastruktuuriin liittyvien ympäristönsuojelutoimenpiteiden rahoitus;
 - c) hukkakustannuksiin liittyvien valtiontukien analyysimenetelmästä annettussa komission tiedonannossa¹² määritellyt hukkakustannukset;
 - d) tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävä valtiontuki; tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävään valtiontukeen sovelletaan tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävää valtiontukea koskeviin yhteisön puitteisiin¹³ sisältyviä sääntöjä;
 - e) valtiontuki biologista monimuotoisuutta koskeville toimenpiteille. Nämä toimenpiteet kuuluvat yleensä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja koskevien sääntöjen¹⁴ soveltamisalaan.
- 15) Ympäristö- ja energiatukea ei saa myöntää vaikeuksissa oleville yrityksille, sellaisina kuin ne määritellään yhteisön suuntaviivoissa valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi¹⁵, sellaisena kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina.
- 16) Arvioidessaan tukea yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on todettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi, komissio ottaa huomioon vielä perimättä olevan tukimäärän¹⁶.

1.2 Suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat tukitoimenpiteet

- 17) Komissio on yksilöinyt joukon ympäristö- ja energia-alan toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki voi tietyin edellytyksin olla perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b tai c alakohdan mukaista.
- Tuki unionin normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen unionin normien puuttuessa (mukaan lukien liikennevälineet)
 - Investointituki ennakoivaan mukautumiseen tuleviin unionin normeihin

¹² Komission 26. heinäkuuta 2001 antama tiedonanto, joka annettiin jäsenvaltioille tiedoksi 6. elokuuta 2001 päivätyllä kirjeellä SG(2001) D/290869.

¹³ EUVL C 323, 30.12.2006. s. 1. Tämä koskee myös puitteita, joilla korvataan vuoden 2006 puitteet, joiden voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2013 [voimassaoloa jatkettu?].

¹⁴ Valtiontukiasiat, joiden viitenumerot ovat SA.31243 (2012/N) ja NN8/2009.

¹⁵ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

¹⁶ Ks. yhdistetyt asiat T-244/93 ja T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. Euroopan yhteisöjen komissio, tuomio 13.9.1995, Kok., s. II-02265, ja [Komission tiedonanto – Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa](#) (EUVL C 272, 15.11.2007, s. 4–17).

- Investointi- ja toimintatuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle
- Investointituki ympäristötutkimuksiin
- Investointi- ja toimintatuki, jolla edistetään energiatehokkuutta
- Investointi- ja toimintatuki yhteistuotantolaitoksille
- Investointituki kaukolämmitykselle ja -jäähdytykselle
- Investointituki, jolla edistetään resurssitehokkuutta ja jätehuoltoa
- Investointituki pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen
- Toimintatuki, joka myönnetään päästöoikeuksien muodossa
- Investointituki hiilidioksidin talteenottoa, kuljetusta ja varastointia (CCS)¹⁷ varten
- Toimintatuki ympäristöverojen alennusten tai ympäristöveroista vapautusten muodossa
- Toimintatuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista
- Investointituki energiainfrastruktuurille
- Investointi- ja toimintatuki tuotannon riittävyyttä edistävälle toimenpiteille.

1.3 Määritelmät

18) Näissä suuntaviivoissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) *Ympäristönsuojelulla* tarkoitetaan kaikkia toimia, joilla pyritään korjaamaan tai ennaltaehkäisemään fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille tuensaajan omasta toiminnasta aiheutuvia haittoja, pienentämään tällaisten haittojen riskiä tai edistämään luonnonvarojen järkiperäistä käyttöä, mukaan lukien energiansäästötoimenpiteet ja uusiutuvien energialähteiden käyttö.
- b) *Energiatehokkuudella* tarkoitetaan säästetyn energian määrää, joka määritetään mittaamalla ja/tai arvioimalla kulutus ennen energiatehokkuutta parantavan toimenpiteen toteuttamista ja sen jälkeen siten, että energiankulutukseen vaikuttavat ulkoiset olosuhteet vakioidaan.
- c) *Unionin normilla* tarkoitetaan

¹⁷ Tähän sisältyvät hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiketjun yksittäiset osat.

- a) velvoittavaa unionin normia, jolla vahvistetaan ympäristönsuojelun taso, joka yksittäisten yritysten on saavutettava¹⁸; tai
- b) direktiivin 2010/75/EU mukaista velvollisuutta käyttää parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa (BAT). Näissä suuntaviivoissa sovelletaan BAT:tä varten vahvistettuja pakollisia vähimmäisvaatimuksia.
- d) *Ekoinnovoinnilla* tarkoitetaan kaikenlaista innovaatiotoimintaa, jonka tuloksena ympäristönsuojelun taso paranee merkittävästi tai jonka tavoitteena on parantaa ympäristönsuojelun tasoa merkittävästi. Ekoinnovointiin sisältyvät uudet tuotantoprosessit, uudet tuotteet tai palvelut sekä uudet johtamis- ja liiketoimintamenetelmät, joiden käyttö tai käyttöönotto todennäköisesti ehkäisee tai pienentää huomattavasti ympäristöön kohdistuvia riskejä, pilaantumista ja muita luonnonvarojen käytön kielteisiä vaikutuksia kyseisen toiminnan koko elinkaaren ajan.

Innovaatioita eivät ole seuraavat:

- a) pienet muutokset tai parannukset;
- b) tuotanto- tai palvelukapasiteetin lisääminen ottamalla käyttöön valmistus- tai logistiikkajärjestelmiä, jotka ovat hyvin samanlaisia kuin jo käytössä olevat;
- c) liiketoimintatapoihin, työpaikkaorganisaatioon tai ulkoisiin suhteisiin tehtävät muutokset, jotka perustuvat yrityksessä jo käytettyihin organisatorisiin menetelmiin;
- d) muutokset liikkeenjohtostrategiassa;
- e) sulautumat ja yritysostot;
- f) prosessin käytön lopettaminen;
- g) jälkirahoitus tai pääomanlisäys;
- h) muutokset, jotka johtuvat pelkästään tuotannontekijöiden hintojen muutoksista, tuotannon asiakaskohtainen mukauttaminen, säännölliset kausittaiset ja muut jaksoittaiset muutokset;
- i) uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kauppa.
- e) *Uusiutuvilla energialähteillä* tarkoitetaan seuraavia uusiutuvia, muita kuin fossiilisia energialähteitä: tuuli- ja aurinkoenergia, ilmalämpöenergia,

¹⁸ Näin ollen unionin tasolla vahvistettuja normeja tai tavoitteita, jotka sitovat jäsenvaltioita mutta eivät yksittäisiä yrityksiä, ei katsota unionin normeiksi. Rakennusten energiatehokkuudesta 19 päivänä toukokuuta 2010 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2010/31/EU (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13) säädetyt energiatehokkuuden vähimmäisstandardit voivat muodostaa unionin normin.

geoterminen ja hydroterminen energia, valtamerienergia, vesivoima, biomassa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvä kaasu ja biokaasut.

- f) *Biomassalla* tarkoitetaan maataloudesta (sekä kasvi- että eläinperäiset aineet mukaan lukien), metsätaloudesta ja niihin liittyviltä tuotannonaloilta, myös kalastuksesta ja vesiviljelystä, peräisin olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden biohajoavaa osaa sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa.
- g) *Biopolttoaineilla* tarkoitetaan nestemäisiä tai kaasumaisia liikenteessä käytettäviä polttoaineita, jotka tuotetaan biomassasta.
- h) *Bionesteillä* tarkoitetaan biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten, sähkö, lämmitys ja jäähdytys mukaan lukien, tuotettuja nestemäisiä polttoaineita.
- i) *Kestävillä biopolttoaineilla* tarkoitetaan biopolttoaineita, jotka täyttävät uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EY) N:o 2009/28¹⁹ 17 artiklassa vahvistetut ympäristökestävyyskriteerit.
- j) *Yhteistyömekanismilla* tarkoitetaan järjestelyä, joka täyttää uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EY) N:o 2009/28²⁰ 6, 7 tai 8 artiklassa vahvistetut kriteerit.
- k) *Uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalla energialla* tarkoitetaan energiaa, joka on tuotettu voimaloissa, joissa käytetään ainoastaan uusiutuvia energialähteitä, ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian lämpöarvona mitattua osuutta sähköstä, joka on tuotettu myös tavanomaisia energialähteitä käyttävissä hybridivoimaloissa. Kyseinen tuotanto kattaa myös varastointijärjestelmien täyttämiseen käytettävän uusiutuvan sähkön mutta ei kata varastointijärjestelmien tuloksena tuotettua sähköä.
- l) *Yhteistuotannolla* tai sähkön ja lämmön yhteistuotannolla (CHP) tarkoitetaan lämpöenergian ja sähkö- ja/tai mekaanisen energian samanaikaista tuottamista samassa prosessissa.

¹⁹ EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16.

²⁰ EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16.

- m) *Tehokkaalla yhteistuotannolla* tarkoitetaan yhteistuotantoa, joka täyttää direktiivin 2012/27/EU²¹ 2 artiklan 34 kohdassa vahvistetun tehokkaan yhteistuotannon määritelmän.
- n) *Energiaa tehokkaasti hyödyntävällä kaukolämmityksellä ja kaukojäähdytyksellä* tarkoitetaan kaukolämmitystä ja kaukojäähdytystä, joka täyttää direktiivin 2012/27/EU²² 2 artiklan 41 ja 42 alakohdassa vahvistetun tehokkaan kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjärjestelmän määritelmän.
- o) *Ympäristöverolla* tarkoitetaan veroa, jonka erityisellä määräytymisperusteella on selkeä kielteinen vaikutus ympäristöön tai jonka tarkoituksena on tiettyjen toimintojen, tavaroiden tai palvelujen verottaminen siten, että ympäristökustannukset voidaan sisällyttää niiden hintaan ja/tai tuottajat ja kuluttajat ohjata ympäristöystävällisempään toimintaan.
- p) *Syöttöpremiolla* tarkoitetaan korvausta, joka maksetaan markkinahinnan päälle uusiutuvia energialähteitä käyttäville energiantuottajille.
- q) *EU:n verotuksen vähimmäistasolla* tarkoitetaan unionin lainsäädännössä säädettyä verotuksen vähimmäistasoa. Energiatuotteiden ja sähkön osalta unionin verotuksen vähimmäistasolla tarkoitetaan energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY²³ liitteessä I säädettyä verotuksen vähimmäistasoa.
- r) *Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä*, jäljempänä 'pk-yritykset', tarkoitetaan yrityksiä, jotka täyttävät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetussa komission suosituksessa²⁴ asetetut edellytykset.
- s) *Suurilla yrityksillä* tarkoitetaan yrityksiä, jotka eivät ole pienten ja keskisuurten yritysten määritelmän mukaisia.
- t) *Tuella* tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka täyttävät kaikki perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätyt perusteet.

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

²² EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1.

²³ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/75/EY (EUVL L 157, 30.4.2004, s. 100).

²⁴ EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36.

- u) *Yksittäisellä* tuella tarkoitetaan tukea, joka myönnetään joko tukiohjelman perusteella tai tapauskohtaisena tukena.
- v) *Tuki-intensiteetillä* tarkoitetaan tuen bruttomäärää ilmaistuna prosentteina tukikelpoisista kustannuksista. Kaikki käytettävät luvut on ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä. Jos tuki myönnetään muussa muodossa kuin avustuksena, tuen määrä on tuen avustusekvivalentti. Useammassa erässä maksettava tuki on laskettava myöntämishetken arvon mukaan. Diskonttauksessa ja halpakorkoisen lainan sisältämän tuen määrän laskennassa on käytettävä viitekorkona avustuksen myöntämisaikakohtana voimassa ollutta korkoa. Tuki-intensiteetti lasketaan tuensaajakohtaisesti.
- w) *Toiminnan tuotoilla* tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa erityisesti kustannussäästöjä tai ylimääräistä oheistuotantoa, joka liittyy suoraan ympäristön suojelemiseksi tehtyyn lisäinvestointiin, sekä mahdollisesti muista tukitoimenpiteistä koituvia etuja riippumatta siitä, ovatko ne valtiontukea vai eivät (samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävä toimintatuki, syöttötariffit tai muut tukitoimenpiteet).
- x) *Toimintakustannuksilla* tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa erityisesti lisätuotantokustannuksia, jotka aiheutuvat ympäristönsuojeluun tehdystä lisäinvestoinnista.
- y) *Aineellisella omaisuudella* tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa investointeja maa-alueisiin, jos ne ovat ehdottomasti tarpeen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, investointeja rakennuksiin, laitoksiin sekä pilaantumisen ja haittojen vähentämiseen ja ehkäisemiseen tarkoitettuihin laitteisiin ja investointeja tuotantomenetelmien mukauttamiseen ympäristönsuojelutarkoituksessa.
- z) *Aineettomalla omaisuudella* tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa investointeja, jotka liittyvät teknologiansiirtoon, kuten käyttö lupien tai patentoidun ja patentoimattoman teknisen taitotiedon hankkiminen, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) kyseinen aineeton omaisuus on katsottava poistokelpoiseksi omaisuudeksi,
 - b) se on hankittava markkinaehdoin yritykseltä, jossa ostajalla ei ole välitöntä eikä välillistä määräysvaltaa,
 - c) se on kirjattava yrityksen omaisuudeksi ja sen on pysyttävä tuensaajayrityksessä ja sen käytössä vähintään viiden vuoden ajan. Tätä edellytystä ei sovelleta, jos kyseinen aineeton omaisuus on vanhentunutta teknologiaa. Jos kyseinen omaisuus kuitenkin

myydään näiden viiden vuoden aikana, myynnistä saatu tuotto on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista ja tuki on tarvittaessa maksettava takaisin osittain tai kokonaisuudessaan.

- aa) *Kustannusten sisällyttämisellä hintoihin* tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan pilaantumista aiheuttavien yritysten olisi sisällytettävä tuotantokustannuksiinsa kaikki ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset.
- bb) *Aiheuttamisperiaatteella* tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan pilaantumisen aiheuttajan on maksettava kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset, lukuun ottamatta tapauksia, joissa pilaantumisen aiheuttajaa ei voida osoittaa tai asettaa vastuuseen kansallisen tai unionin lainsäädännön nojalla eikä velvoittaa vastaamaan kunnostuskustannuksista. Pilaantumisella tarkoitetaan tässä yhteydessä vahinkoa, jonka pilaantumisen aiheuttaja aiheuttaa vahingoittamalla ympäristöä välittömästi tai välillisesti tai aikaansaamalla fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille aiheutuvaan vahinkoon johtavat olosuhteet²⁵.
- cc) *Pilaantumisen aiheuttajalla* tarkoitetaan osapuolta, joka pilaa ympäristöä välittömästi tai välillisesti taikka aikaansaa ympäristön pilaantumiseen johtavat olosuhteet²⁶.
- dd) *Pilaantuneella alueella* tarkoitetaan aluetta, jolla todistetusti esiintyy ihmisten toimien seurauksena vaarallisia aineita siinä määrin, että ne aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, kun otetaan huomioon maa-alueen senhetkinen ja hyväksytty tuleva käyttö.
- ee) *Tapauskohtaisella tuella* tarkoitetaan tukea, jota ei myönnetä tukiohjelman perusteella.
- ff) *Energiainfrastruktuurilla* tarkoitetaan kaikkia fyysisiä laitteita tai laitoksia, jotka sijaitsevat unionin alueella tai yhdistävät unionin ja yhden tai useamman kolmannen maan ja jotka kuuluvat seuraaviin ryhmiin:

i) sähkö:

- a. suurjänniteilmajohdot, jotka on suunniteltu vähintään 220 kV:n jännitteelle, ja maan- tai merenalaiset siirtokaapelit, jotka on suunniteltu vähintään 150 kV:n jännitteelle;

²⁵ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu neuvoston suositus (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 1).

²⁶ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu suositus.

- b. erityisesti sähkönsiirron valtaväylien osalta: kaikki fyysiset laitteet, jotka on suunniteltu mahdollistamaan sähkönsiirto korkealla tai erittäin korkealla jännitteellä, jotta yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tai unionin ulkopuolisessa maassa sijaitsevia suuria sähköntuotantomääriä tai varastoja voidaan yhdistää suuren mittakaavan sähkönkulutukseen yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa;
- c. sähkönvarastointilaitokset, joita käytetään sähkön pysyvään tai tilapäiseen varastointiin maanpäällisissä tai maanalaisissa infrastruktuureissa tai geologisilla varastointialueilla, sillä edellytyksellä, että ne on liitetty suoraan vähintään 110 kV:n jännitteelle suunniteltuihin suurjännitejohtoihin;
- d. kaikki a, b ja c alakohdassa määriteltyjen järjestelmien turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät kaikilla jännitetasoilla sekä sähköasemat; ja
- e. kaikki laitteet ja laitteistot, sekä siirtotasolla että matala- ja keskijännitteisellä jakelutasolla, joiden tarkoituksena on kaksisuuntainen digitaalinen viestintä ja sähkön tuotannon, siirron, jakelun ja kulutuksen tosiaikainen tai lähes tosiaikainen, interaktiivinen ja älykäs seuranta ja hallinta sähköverkossa sellaisen verkon kehittämiseksi, jossa voidaan ottaa tehokkaasti huomioon kaikkien siihen liitettyjen käyttäjien – tuottajien ja kuluttajien sekä niiden, jotka ovat molempia – käyttötottumukset ja toiminta siten, että voidaan turvata taloudellisesti tehokkaat ja kestävät sähköjärjestelmät, joissa hävikki on vähäistä ja laatu, toimitusvarmuus ja turvallisuus ovat korkeatasoisia;

ii) kaasu:

- a. maakaasun ja biokaasun siirtoputkistot, jotka ovat osa pääasiassa korkeapaineputkista koostuvia putkistoja, lukuun ottamatta tuotantovaiheen aikaisia korkeapaineputkistoja ja maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistoja;
- b. edellä mainittuihin korkeapainekaasuputkiin yhdistetyt maanalaiset varastot;

- c. nesteytetyn maakaasun (LNG) tai paineistetun maakaasun (CNG) vastaanotto-, varastointi- ja kaasuttamislaitokset tai paineenvähennyslaitokset; ja
- d. kaikki järjestelmän turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan tai kaksisuuntaisen kapasiteetin mahdollistamisen kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien kompressoriasemat;

iii) öljy:

- a. raakaöljyn siirtoon käytetyt putkistot;
- b. raakaöljyputkistojen toiminnan kannalta välttämättömät pumppuasemat ja varastot; ja
- c. kaikki järjestelmän moitteettoman, turvallisen ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät ja vastakkaisvirtauslaitteistot.

- gg) Rahoitusvajeella tarkoitetaan sitä osaa alkuinvestoinnin diskontatuista kustannuksista, joita ei kateta hankkeen diskontatuilla nettotuloilla. Näissä suuntaviivoissa tämä vastaa alkuinvestoinnin, toimintakustannusten ja toiminnan tuottojen (algebrallista) summaa hankkeen kestoaikana.
- hh) CCS:llä tarkoitetaan hiilidioksidin (CO₂) talteenottoa ja varastointia, ja se muodostuu eri teknologioista, joiden avulla fossiilisia polttoaineita käyttävien teollisuuslaitosten, voimalaitokset mukaan luettuina, tuottamat hiilidioksidipäästöt erotetaan, kuljetetaan sopivaan varastointipaikkaan ja injektoidaan soveltuviin maanalaisiin geologisiin muodostumiin hiilidioksidin pysyvää varastointia varten.
- ii) *Tuotannon riittävyydellä* tarkoitetaan luodun kapasiteetin tasoa, jonka katsotaan riittävän kysynnän tyydyttämiseksi kyseisessä jäsenvaltiossa kaikkina aikoina ja joka perustuu sellaisten organisaatioiden käyttämään tavanomaiseen tilastolliseen indikaattoriin, joilla EU:n toimielimet ovat tunnustaneet olevan olennaisen tärkeä rooli sähkön sisämarkkinoiden luomisessa, kuten ENTSO-E.
- jj) *Sähköntuotanto-operaattorilla* tarkoitetaan yritystä, joka tuottaa sähkövoimaa polttoainelähteistä.
- kk) *Kapasiteettimekanismilla* tarkoitetaan järjestelmää, jonka tavoitteena on taata tietyt tuotannon riittävyyden tasot kansallisella tasolla.
- ll) *Tasehallintavélvoitteilla* tarkoitetaan tasevastaavan vastuuta poikkeamista tuotannon, kulutuksen ja markkinoilla tehtyjen kauppajen välillä (kaikilla aikajaksoilla – markkinoilla tehtyihin kauppajoihin sisältyvät myynti- ja

ostotapahtumat järjestäytyneillä markkinoilla tai tasevastaavien välillä) tietyn taseselvitysjakson aikana.

- mm) *Tavanomaisilla tasehallintavelvoitteilla* tarkoitetaan syrjimättömiä teknologiasta riippumattomia tasehallintavelvoitteita, jotka eivät vapauta yhtäkään sähköntuottajaa kyseisistä velvoitteista.
- nn) *Tasevastaavalla* tarkoitetaan markkinaosapuolta tai sen valittua edustajaa, joka vastaa tasepoikkeamista.
- oo) *Tasepoikkeamilla* tarkoitetaan tasevastaavan tuotannon, kulutuksen ja markkinoilla tehtyjen kauppojen välisiä poikkeamia (kaikilla aikajaksoilla – markkinoilla tehtyihin kauppoihin sisältyvät myynti- ja ostotapahtumat järjestäytyneillä markkinoilla tai tasevastaavien välillä) tietyn taseselvitysjakson aikana.
- pp) *Taseselvityksellä* tarkoitetaan taloudellista selvitysjärjestelmää, jonka tarkoituksena on periä takaisin tasevastaavien tasepoikkeamien oikaisemisesta aiheutuvat kustannukset.
- qq) *Taseselvitysjaksolla* tarkoitetaan tasevastaavan tasepoikkeamien laskemisessa käytettäviä aikayksikköjä.

2. Ympäristö- ja energiatuki, josta on ilmoitettava

- 19) Ilmoitetun tukiohjelman nojalla myönnettyyn yksittäiseen tukeen sovelletaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta, jos tuki ylittää seuraavat ilmoituskynnysarvot:
- a) muutoin jonkin ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan kuuluvien toimenpiteiden osalta ilmoitusvelvollisuutta sovelletaan kaikkiin tapauksiin, jotka ylittävät kyseisessä asetuksessa säädetyt kynnsarvot;
 - b) kaikkien muiden toimenpiteiden tapauksessa ilmoitusvelvollisuutta sovelletaan, jos tuki täyttää seuraavat edellytykset²⁷:
 - i *investointituki*: kun tukimäärä on yli [7,5] miljoonaa euroa yritystä kohden;
 - ii *toimintatuki uusiutuvan sähköenergian tuotantoon ja/tai uusiutuvan lämpöenergian yhteistuotantoon*: kun tuki myönnetään uusiutuvaa sähköenergiaa tuottaville laitoksille, joiden uusiutuvan sähköenergian tuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli [125] MW;
 - iii *toimintatuki biopolttoaineiden tuotantoon*: kun tuki myönnetään biopolttoaineen tuotantolaitokselle, jonka vuosituotanto on toimintatuen ansiosta yli [150 000] tonnia;
 - iv *toimintatuki yhteistuotantoon*: kun tuki myönnetään yhteistuotantolaitokselle, jonka sähköntuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli [200] MW. Lämmön yhteistuotantoon myönnettävää tukea koskeva ilmoitus arvioidaan kyseisen tuotantolaitoksen sähköntuotantokapasiteetin perusteella;
 - v *tuki energiainfrastruktuurille*: kun tukimäärä on yli [20] miljoonaa euroa yritystä ja investointihanketta kohden;
 - vi *tuki hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin*: kun tukimäärä on yli [20] miljoonaa euroa investointihanketta kohden;
 - vii *tuki kapasiteettimekanismien muodossa*: kun tukimäärä on yli [7,5] miljoonaa euroa hanketta ja yritystä kohden.
- 20) Vapautuksiin ympäristöveroista ja ympäristöverojen alennuksiin, jotka kuuluvat 5.6 jakson soveltamisalaan, ei sovelleta erikseen ilmoitettavaa tukea koskevia edellytyksiä. Verotuen muodossa myönnettyä tukea, joka ei kuulu näiden suuntaviivojen 5.6 jakson soveltamisalaan, arvioidaan erikseen, jos kyseisessä kohdassa vahvistetut kynnsarvot ylittyvät. Tämä pitää paikkansa siitä

²⁷ Laskettaessa kapasiteettirajaa on otettava huomioon (yksiköiden) tukikelpoinen kokonaiskapasiteetti kussakin hankkeessa.

huolimatta, hyötyykö yksittäinen tuensaaja samanaikaisesti verovapautuksesta tai veronalennuksesta, jota arvioidaan 5.6 jakson mukaisesti.

- 21) Näissä suuntaviivoissa esitetään soveltuvuusstandardit, jotka koskevat ympäristö- ja energia-alan tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, joista on ilmoitettava perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3. Yhteiset arviointiperiaatteet

- 22) Arvioidessaan, voidaanko ilmoitetun tukitoimenpiteen katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, komissio analysoi yleensä, varmistaako toimenpidesuunnitelma, että tuen myönteinen vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen ylittää sen mahdolliset kielteiset vaikutukset kauppaan ja kilpailuun.
- 23) Valtiontuki uudistusta koskevassa tiedonannossa, joka annettiin 8. toukokuuta 2012, kehoitettiin yksilöimään ja määrittelemään yhteiset periaatteet, joita komissio soveltaa aina arvioidessaan, soveltuuko tukitoimenpide sisämarkkinoille. Tässä tarkoituksessa komissio katsoo, että valtiontukitoimenpide on perussopimuksen mukainen, jos se täyttää seuraavat kriteerit:
- a) vaikutus hyvin määritellyn yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen: valtiontukitoimenpiteen tavoitteena on yhteisen edun mukainen tavoite perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - b) tarve tukitoimenpiteisiin: valtiontukitoimenpide on kohdennettu tilanteeseen, jossa tuella saadaan aikaan sellainen merkittävä vaikutus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin, esimerkiksi korjaamalla hyvin määritelty markkinoiden toimintapuute;
 - c) tukitoimenpiteen tarkoituksenmukaisuus: ehdotettu tukitoimenpide on yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen soveltuva politiikan väline;
 - d) kannustava vaikutus: tuki muuttaa yrityksen käyttäytymistä niin, että se harjoittaa sellaista ylimääräistä toimintaa, jota se ei harjoittaisi ilman tukea tai harjoittaisi rajoitetusti tai eri tavalla;
 - e) tuen oikeasuhteisuus (tuen rajaaminen välttämättömään): tuen määrä on rajattu vähimmäismäärään, joka tarvitaan lisäinvestointien tai toimintojen edistämiseksi kyseisellä alueella;
 - f) kun arviointi tehdään 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella: kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen: tuen kielteiset vaikutukset ovat riittävän rajoitettuja niin, että toimenpiteen kokonaisvaikutus on myönteinen;
 - g) tuen läpinäkyvyys: jäsenvaltioilla, komissiolla, talouden toimijoilla ja kansalaisilla on mahdollisuus saada helposti käyttöönsä kaikki tarvittavat säädökset ja muut tuen myöntämistä koskevat tarpeelliset tiedot.
- 24) Eräiden tukiohjelmamuotojen kokonaisvaikutuksen selvittämiseksi voidaan edellyttää 8 jakson mukaista jälkiarviointia. Komissio voi tällaisissa tapauksissa rajoittaa ohjelmien kestoa (yleensä enintään neljään vuoteen) niin, että ohjelman voimassaolon jatkamisesta voidaan ilmoittaa myöhemmin.

- 25) Jos valtiontukitoimenpide tai sen ehdot (mukaan lukien rahoitusmenetelmä, kun se kuuluu erottamattomasti tukitoimenpiteeseen) rikkovat erottamattomasti EU:n lainsäädäntöä, tukea ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana²⁸. Erityisesti energia-alalla kaikkien maksujen, joiden tarkoituksena on rahoittaa valtiontukitoimenpiteitä, on oltava erityisesti perussopimuksen 30 ja 110 artiklan mukaisia²⁹.
- 26) Arvioidessaan yksittäisen tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille komissio ottaa huomioon mahdollisen menettelyn, joka koskee perussopimuksen 101 tai 102 artiklan rikkomista ja joka saattaa koskea tuensaajaa ja joka voi olla merkityksellinen komission arvioinnin kannalta³⁰.

²⁸ Ks. esim. asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok., s. I-6857, 78 kohta, ja asia C-333/07, Régie Networks v. Rhone Alpes Bourgogne, tuomio 22.12.2008, Kok., s. I-10807, 94–116 kohta. Ks. energia-alan osalta myös yhdistetyt asiat C-128/03 ja C-129/03, AEM ja AEM Torino, tuomio 14.4.2005, Kok., s. I-2861, 38–51 kohta.

²⁹ Asia C-206/06, Essent, tuomio 17.7.2008, Kok., s. I-5497, 40–59 kohta. Perussopimuksen 30 ja 110 artiklan soveltamisesta kaupattavien sertifikaattien järjestelmiin ks. komission päätös C(2009)7085, tehty 17.9.2009, valtiontuki N 437/2009 – Tukiohjelma yhteistuotannon edistämiseksi Romaniassa (EUVL C 31, 9.2.2010, s. 8), johdanto-osan 63–65 kappale.

³⁰ Asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, Kok., s. I-3203, 42 kohta.

4. Arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla

- 27) Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen myönnettävää tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla.
- 28) Komissio katsoo, että valtiontukitoimenpide liittyy 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun Euroopan yhteistä etua koskevaan tärkeään hankkeeseen, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) hankkeen toteuttamishdot, kuten osallistujat, tavoitteet, vaikutukset ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi, on määritelty selkeästi. Komissio voi myös katsoa useamman hankkeen muodostaman kokonaisuuden yhdeksi hankkeeksi;
 - b) hanke on Euroopan yhteisen edun mukainen: se edistää konkreettisella, esimerkillisellä ja havaittavissa olevalla tavalla unionin etua ympäristönsuojelun tai energian alalla. Se voi muun muassa olla hyvin tärkeä Euroopan unionin ympäristöstrategian kannalta tai edistää merkittävästi energian sisämarkkinoita EU:ssa;
 - c) hankkeella saavutetut edut eivät rajoitu hankkeen toteuttavaan jäsenvaltioon tai sen toteuttaviin jäsenvaltioihin, vaan ne ulottuvat koko unioniin. Hankkeen on vaikutettava olennaisesti unionin tavoitteiden saavuttamiseen. Se, että hankkeen toteuttavat eri jäsenvaltioissa sijaitsevat yritykset, ei riitä;
 - d) hankkeella on suuri merkitys laajuutensa ansiosta. Se on kooltaan huomattavan suuri ja vaikuttaa huomattavasti asetettuihin tavoitteisiin.
- 29) Jotta komissio voisi arvioida asianmukaisesti tällaisia hankkeita, jäsenvaltion on osoitettava Euroopan yhteinen etu käytännössä. On esimerkiksi osoitettava, että hanke edistää merkittävästi unionin tiettyjen energia- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista.
- 30) Jotta komissio voisi arvioida tuen asianmukaisesti, jäsenvaltion on osoitettava, että tuki on tarpeen määritellyn yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi ja että se kannustaa toteuttamaan hankkeen, johon on myös liityttävä suuri riski. Tämä voidaan osoittaa analysoimalla hankkeen kannattavuutta, investointimäärää ja kassavirtojen aikajanaa sekä toteutettavuustutkimusten, riskinarviointien ja asiantuntijalausuntojen avulla. Komissio suhtautuu ilmoitettuihin hankkeisiin myönteisemmin, jos tuensaajan oma osuus hankkeesta on merkittävä. Samoin komissio suhtautuu myönteisemmin ilmoitettuihin hankkeisiin, joihin osallistuu yrityksiä erittäin monesta jäsenvaltiosta.

- 31) Kun tuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla, komissio voi hyväksyä tuen, jonka intensiteetti ylittää muut näissä suuntaviivoissa sallitut tuki-intensiteetit.
- 32) Komissio katsoo tuen olevan oikeasuhteista, jos se on rajattu määrään, joka on välttämätön hankkeen toteuttamiseksi. Tuen enimmäistaso määritetään ottaen huomioon havaittu rahoitusvaje (eli hankkeen riittävän kannattavuuden takaava rahoituksen vähimmäistaso) suhteessa hankkeen tukikelpoihin kustannuksiin.

5. Arviointi tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla

- 33) Valtiontuki ympäristönsuojeluun ja energia-alalle katsotaan perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos se johtaa 3 luvussa vahvistettujen yhteisten arviointiperiaatteiden perusteella EU:n ympäristö- tai energiatavoitteiden edistämiseen muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tukialueiden erityishaitat otetaan huomioon.
- 34) Tässä jaksossa komissio selventää, miten se soveltaa kyseisiä periaatteita arvioidessaan tukiohjelmia, ja vahvistaa tarvittaessa erityiset edellytykset yksittäiselle tuelle (joko ohjelman perusteella myönnetylle tai tapauskohtaiselle).
- 35) 5.1 jaksossa esitetään yleiset sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevat edellytykset, joita sovelletaan kaikkiin tukitoimenpiteisiin, jotka kuuluvat näiden suuntaviivojen soveltamisalaan, elleivät 5 luvun erityisjaksot poikkea näistä yleisistä soveltuvuusedellytyksistä. Näin ollen 5.1 jakso koskee erityisesti seuraavia toimenpiteitä, jotka eivät sisälly 5 luvun erityisjaksoihin:
- a) tuki ympäristötutkimuksiin;
 - b) tuki pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen;
 - c) yrityksille myönnettävä tuki unionin normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen unionin normien puuttuessa;
 - d) tuki ennakoivaan unionin normeihin mukautumiseen;
 - e) päästökauppajärjestelmiin sisältyvä tuki.
- 36) Sellaisiin tukitoimenpiteisiin, joista on erityinen jakso tässä luvussa (5.2 jakso ja sitä seuraavat jaksot), komissio soveltaa 5.1 jaksossa vahvistettuja yleisiä edellytyksiä, ellei erityisissä jaksoissa vahvistetuissa edellytyksissä toisin määrätä.

5.1 Sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevat yleiset säännökset

5.1.1 Vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen

5.1.1.1. Yleiset edellytykset

- 37) Ympäristötuen yleisenä tavoitteena on parantaa ympäristönsuojelun tasoa verrattuna tasoon, joka saavutettaisiin ilman tukea. Eurooppa 2020 -strategiassa asetetaan erityisesti kestävä kasvun tavoitteita, joilla tuetaan siirtymistä resurssitehokkaaseen ja kilpailukykyiseen vähähiiliseen talouteen. Vähähiilinen talous, jossa tuotantovaihteluille alttiista uusiutuvista energialähteistä peräisin

olevan energian osuus on suuri, edellyttää energiajärjestelmän muuttamista ja erityisesti huomattavia verkkoinvestointeja.³¹ Tuen ensisijaisena tavoitteena energia-alalla on turvata kilpailukykyinen, kestävä ja varma energiajärjestelmä hyvin toimivilla eurooppalaisilla energiemarkkinoilla³².

- 38) Jäsenvaltioiden, jotka aikovat myöntää ympäristö- tai energiatukea, on määriteltävä tarkkaan tavoite ja selvítettävä, millä tavoin toimenpiteen voidaan odottaa edistävän tätä tavoitetta³³. Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osarahoittamien toimenpiteiden tapauksessa jäsenvaltiot voivat käyttää asianomaisissa toimenpideohjelmissa esitettyjä perusteita ympäristö- tai energiatavoitteiden määrittelemiseksi.

5.1.1.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

- 39) Jäsenvaltiot voivat osoittaa erikseen ilmoitettavan tuen vaikutuksen ympäristönsuojelun tason parantumiseen käyttämällä mahdollisimman pitkälti mitattavissa olevia eri indikaattoreita, erityisesti seuraavia:
- a) *puhdistustekniikat*: niiden kasvihuonekaasujen tai epäpuhtauksien määrä, joita ei pysyvästi pääse ilmakehään (fossiilisista polttoaineista aiheutuvien päästöjen väheneminen);
 - b) *voimassa olevat unionin normit*: kuinka paljon ympäristönsuojelun tason parantuminen ylittää normin (pilaantumisen vähentyminen, jota ei voitaisi saavuttaa normin avulla ilman valtiontukea).
 - c) *tulevat unionin normit*: tulevan normin täytäntöönpanon nopeutuminen (pilaantumisen vähentymisen alkaminen aikaisemmin).

5.1.2 Tarve valtion tukitoimenpiteisiin

5.1.2.1. Yleiset edellytykset

- 40) Yleisesti tunnustetaan, että kilpaillailla markkinoilla on taipumus saada aikaan tehokkaita tuloksia hintojen, tuotoksen ja resurssien käytön suhteen. Kun sitä vastoin esiintyy markkinoiden toimintapuutteita³⁴, valtion tukitoimenpiteet voivat tehostaa markkinoiden toimintaa. Itse asiassa valtiontukitoimenpiteet voivat tietyin edellytyksin korjata markkinoiden toimintapuutteita ja siten edistää yhteisen tavoitteen saavuttamista siltä osin kuin markkinat eivät yksin pysty

³¹ KOM(2011) 112 lopullinen, Etenemissuunnitelma – siirtyminen kilpailukykyiseen vähähiiliseen talouteen.

³² KOM(2010) 639 lopullinen, Energia 2020 -tiedonanto.

³³ Ympäristötutkimukset voivat edistää yhteisen tavoitteen saavuttamista, kun ne liittyvät suoraan näiden suuntaviivojen nojalla tukikelpoiisiin investointeihin. Näin on myös silloin, jos alustavan tutkimuksen tulosten perusteella tutkimuksen kohteena olevaa investointia ei lopulta toteuteta.

³⁴ Termillä 'markkinoiden toimintapuute' viitataan tilanteisiin, joissa markkinoiden omin voimin ei todennäköisesti päästä tehokkaisiin tuloksiin.

saamaan aikaan tehokasta tulosta. Jotta voitaisiin arvioida, voidaanko valtiontuen avulla saavuttaa tavoite tehokkaasti, on ensinnäkin välttämätöntä määrittää ratkaistava ongelma. Valtiontuki olisi kohdennettava tilanteisiin, joissa tuella saadaan aikaan sellainen merkittävä vaikutus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin.

- 41) Sellaisten suuntaviivojen laatimiseksi, joilla varmistetaan, että tukitoimenpiteillä päästään tähän tavoitteeseen, jäsenvaltioiden olisi määritettävä markkinoiden toimintapuutteet, jotka estävät ympäristönsuojelun tason parantumisen tai hyvin toimivien, varmojen, kohtuuhintaisten ja kestävien energian sisämarkkinoiden luomisen. Ympäristö- ja energiatavoitteisiin vaikuttavat markkinoiden toimintapuutteet voivat olla erilaisia tai samankaltaisia, ja ne voivat estää parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamisen ja johtaa tehottomaan tulokseen seuraavista syistä:

- a) **Negatiiviset ulkoisvaikutukset** ovat yleisimpiä ympäristötukitoimenpiteiden tapauksessa, ja niitä syntyy, kun pilaantumista ei ole hinnoiteltu asianmukaisesti eli kyseinen yritys ei joudu vastaamaan kaikista pilaantumisen aiheuttamista kustannuksista. Tässä tapauksessa omia etujaan ajavilla yrityksillä ei ehkä ole riittävää kannustinta ottaa tuotannosta aiheutuvia negatiivisia ulkoisvaikutuksia huomioon päättäessään tietystä tuotantoteknologiasta tai tuotantotasosta. Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen kattamat tuotantokustannukset ovat pienemmät kuin kustannukset, jotka yhteiskunta kattaa. Sen vuoksi yrityksillä ei tavallisesti ole riittävää kannustinta pienentää aiheuttamaansa pilaantumista tai toteuttaa yksittäisiä toimenpiteitä ympäristön suojelemiseksi.
- b) **Positiiviset ulkoisvaikutukset** merkitsevät sitä, että osa investoinnin tuomasta edusta koituu muille markkinatoimijoille kuin investoijalle, minkä seurauksena yritykset tekevät vähemmän investointeja. Positiivisia ulkoisvaikutuksia voi esiintyä esimerkiksi silloin, kun on kyse investoinneista ekoinnovointiin³⁵, uusiin ja innovatiivisiin uusiutuviin energialähteisiin liittyviin teknologioihin ja innovatiivisiin kysynnän hallintatoimenpiteisiin tai kun on kyse energiainfrastruktuureista tai kapasiteettimekanismeista, joista hyötyvät useat jäsenvaltiot (tai useammat kuluttajat).
- c) **Epäsymmetristä informaatiota** esiintyy tavallisesti markkinoilla, joilla yhdellä markkinaosapuolella (esim. tarjontapuolella) on käytettävissä vähemmän tietoja kuin toisella markkinaosapuolella (esim. kysyntäpuolella). Tällainen tilanne voisi syntyä muun muassa silloin, kun

³⁵ Tyypillisiä esimerkkejä positiivisista ulkoisvaikutuksista ovat toimet luonnonsuojelun tai biologisen monimuotoisuuden parantamiseksi ja ekosysteemipalvelujen tarjoamiseksi tai toimet, jotka ovat seurausta yleiskoulutuksesta.

ulkopuolisilla sijoittajilla on puutteelliset tiedot hankkeen todennäköisistä tuotoista ja riskeistä. Se on mahdollista myös rajat ylittävän infrastruktuurin tapauksessa, kun yhteistyön yksi osapuoli on informaation suhteen huonommassa asemassa kuin toinen osapuoli. Vaikka riski tai epävarmuus eivät sinällään johda markkinoiden toimintapuutteeseen, epäsymmetrisen informaation ongelma on kytköksissä tällaisen riskin ja epävarmuuden suuruuteen. Molemmat ovat yleensä suurempia ympäristöinvestointien tapauksessa, joiden poistoaika on tavallisesti pidempi. Se saattaa lisätä keskittymistä lyhyen aikavälin suunnitteluun, jota tällaisten investointien rahoitusehdot voivat vaikeuttaa erityisesti pk-yritysten tapauksessa.

- d) **Puutteellinen koordinointi** voi estää hankkeen kehittämisen tai sen tehokkaan suunnittelun sijoittajien erilaisten intressien ja kannustimien (ristiriitaiset kannustimet), urakointikustannusten, yhteistyön tuloksia koskevan epävarmuuden ja verkkoon kohdistuvien vaikutusten (esim. sähkön keskeytyksettömät toimitukset) vuoksi. Puutteellista koordinointia voi esiintyä esimerkiksi rakennuksen omistajan ja vuokralaisen välisessä suhteessa energiatehokkaiden ratkaisujen soveltamisessa. Informaatio-ongelmat voivat entisestään pahentaa koordinointiongelmia, erityisesti epäsymmetriseen informaatioon liittyvät ongelmat. Koordinointiongelmia voi syntyä myös siitä syystä, että on tarpeen saavuttaa tietty kriittinen massa ennen kuin hankkeen käynnistäminen on kaupallisesti houkuttelevaa. Tämä saattaa olla erityisen tärkeä näkökohta (rajat ylittävissä) infrastruktuurihankkeissa.
- 42) Pelkkä markkinoiden toimintapuutteen olemassaolo tietyssä yhteydessä ei ole riittävä peruste valtion tukitoimenpiteille. Erityisesti muita politiikkoja ja toimenpiteitä voi jo olla käytössä nimenomaan joidenkin havaittujen markkinoiden toimintapuutteiden poistamiseksi. Esimerkkejä ovat muun muassa alakohtainen sääntely, ympäristön pilaantumista koskevat velvoittavat normit, hinnoittelumekanismi kuten EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) ja hiiliverot. Lisätoimenpiteet, kuten valtiontuet, voivat kohdistua vain jäljelle jäävään markkinoiden toimintapuutteeseen, jota ei ole vielä ratkaistu tällaisilla muilla politiikoilla ja toimenpiteillä. On myös tärkeää osoittaa, miten valtiontuki vahvistaa muita käytössä olevia politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla pyritään korjaamaan sama markkinoiden toimintapuute. Valtiontuen välttämättömyys ei ole yhtä perusteltua, jos se vaikuttaa heikentävästi samaan markkinoiden toimintapuutteeseen kohdennettuun muuhun politiikkaan.
- 43) Komissio harkitsee tuen tarpeellisuutta, jos jäsenvaltio osoittaa, että tuki kohdistuu käytännössä (jäljellä olevaan) korjaamattomaan markkinoiden toimintapuutteeseen.

5.1.2.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

- 44) Vaikka markkinoiden toimintapuutteita voi esiintyä yleisesti ja tukitoimenpiteet saattavat periaatteessa olla hyvin suunniteltuja tehokkaan tuloksen saavuttamiseksi markkinoilla, markkinoiden toimintapuutteet eivät ehkä koske kaikkia yrityksiä samassa määrin. Tämän vuoksi komissio arvioi ilmoitettavan yksittäisen tuen osalta, onko tuki tarpeen tarkasteltavana olevassa tapauksessa. Jäsenvaltion tehtävänä on osoittaa, että markkinoiden toimintapuute on edelleen ratkaisematta tuen kohteena olevan erityisen toiminnan osalta ja että tuki on todella suunnattu markkinoiden toimintapuutteeseen.
- 45) Riippuen asianomaisesta markkinoiden toimintapuutteesta komissio ottaa huomioon
- a) puututaanko muilla toimenpiteillä jo riittävällä tavalla markkinoiden toimintapuutteeseen, erityisesti ympäristönsuojelua koskevilla tai muilla unionin normeilla, EU:n päästökauppajärjestelmällä tai ympäristöveroilla;
 - b) ovatko valtion tukitoimenpiteet tarpeen, ottaen huomioon kansallisten normien täytäntöönpanosta tuensaajalle ilman tukea aiheutuvat kustannukset verrattuna kyseisten normien täytäntöönpanosta tuensaajan pääasiallisille kilpailijoille aiheutuviin kustannuksiin (tai niiden puuttumiseen).
 - c) Jos on kyse puutteellisesta koordinoinnista, komissio ottaa huomioon niiden yritysten lukumäärän, joiden on tehtävä yhteistyötä, yhteistyötä tekevien osapuolten erilaiset intressit ja yhteistyön koordinointiin liittyvät käytännön ongelmat (käytettävät kielet, tietojen arkaluonteisuus, harmonisoimattomat standardit).

5.1.3. Tuen tarkoituksenmukaisuus

- 46) Ehdotetun tukitoimenpiteen on oltava kyseisen poliittisen tavoitteen saavuttamiseen tarkoituksenmukainen väline. Tukitoimenpiteen ei katsota soveltuvan sisämarkkinoille, jos sama yhteisen tavoitteen saavuttamiseen kohdistuva myönteinen vaikutus saadaan aikaan muilla vähemmän vääristävillä politiikan välineillä tai muilla vähemmän vääristävillä tukivälineillä.

5.1.3.1 Tarkoituksenmukaisuus verrattuna vaihtoehtoihin politiikan välineisiin

- 47) Valtiontuki ei ole ainoa jäsenvaltioiden käytettävissä oleva politiikan väline ympäristönsuojelun tason parantamiseksi tai hyvin toimivien, turvallisten, varmojen, kohtuuhintaisten ja kestävien eurooppalaisten energian sisämarkkinoiden luomiseksi. On tärkeää pitää mielessä, että näiden tavoitteiden saavuttamiseksi voi olla myös muita, paremmin soveltuvia välineitä. Sääntely ja markkinaehtoiset välineet ovat tärkeimmät keinot ympäristö- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi. Myös vapaaehtoisten ympäristömerkkien kaltaisten ohjaustoimenpiteiden ja ympäristöystävällisten teknologioiden

levittämisen vaikutus voi olla merkittävä korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamisen kannalta.

- 48) Eri toimenpiteet saman markkinoiden toimintapuutteen korjaamiseksi voivat vaikuttaa toisiaan vastaan. Näin on erityisesti silloin, kun on otettu käyttöön tehokas markkinapohjainen järjestelmä, jolla puututaan nimenomaan ulkoisvaikutusten ongelmaan. Jos saman markkinoiden toimintapuutteen korjaamiseksi otetaan käyttöön toinen tukitoimenpide, vaarana on markkinapohjaisen järjestelmän tehokkuuden heikkeneminen.
- 49) Eri toimenpiteet markkinoiden eri toimintapuutteiden korjaamiseksi voivat myös vaikuttaa toisiaan vastaan. Toimenpiteellä, jolla puututaan tuotannon riittävyyttä koskevaan ongelmaan, voidaan tukea fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Tämä vaikutus on saatettava tasapainoon ympäristön kannalta haitallisten tukien asteittaista lopettamista koskevan ympäristötavoitteen kanssa. Samoin kasvihuonekaasupäästöjä vähentävä toimenpide voi lisätä tuotantovaihteluille alttiin sähkön tarjontaa, joka saattaa vaikuttaa kielteisesti tuotannon riittävyyttä koskeviin ongelmiin.
- 50) Aiheuttamisperiaatteen noudattaminen ympäristölainsäädännön kautta varmistaa periaatteessa, että negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinoiden toimintapuute korjataan. Tämän vuoksi valtiontuki ei ole tarkoituksenmukainen väline eikä sitä voida myöntää, jos tuensaajan voidaan katsoa olevan vastuussa pilaantumisesta voimassa olevan EU:n tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla³⁶.

5.1.3.2. Tarkoituksenmukaisuus verrattuna muihin tukivälineisiin

- 51) Ympäristö- ja energiatukea voidaan myöntää eri muodoissa. Jäsenvaltion olisi kuitenkin varmistettava, että tuki myönnetään muodossa, josta todennäköisesti aiheutuu vähiten kaupan ja kilpailun vääristymistä. Tässä yhteydessä jäsenvaltion on osoitettava, miksi muut mahdollisesti kilpailua vähemmän vääristävät tukimuodot kuten takaisinmaksettavat ennakot verrattuna suoriin avustuksiin tai verohyvitykset verrattuna veronalennuksiin tai tukimuodot, jotka perustuvat vieraan tai oman pääoman ehtoihin instrumentteihin (esim. matalakorkoiset lainat tai korkotuet, valtion takaukset tai jokin vaihtoehtoinen tapa tarjota pääomaa suotuisin ehdoin), eivät ole yhtä tarkoituksenmukaisia.
- 52) Valitun tukivälineen olisi oltava johdonmukainen ottaen huomioon markkinoiden toimintapuute, joka tukitoimenpiteellä pyritään korjaamaan. Erityisesti silloin kun

³⁶ Komissio katsoo erityisesti, että pilaantuneille alueille voidaan myöntää tukea ainoastaan silloin, kun pilaantumisen aiheuttajaa, eli kussakin jäsenvaltiossa sovellettavan lainsäädännön nojalla vastuussa olevaa henkilöä, sanotun kuitenkin rajoittamatta ympäristövastuudirektiivin (direktiivi 2004/35/EY) ja muiden asiaa koskevien EU:n sääntöjen soveltamista, ei voida osoittaa tai asettaa lailliseen vastuuseen kunnostustöiden rahoittamisesta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

tosiasialliset tulot ovat epävarmoja, esimerkiksi energiansäästötoimenpiteiden tapauksessa, takaisinmaksettava ennakko voi olla tarkoituksenmukainen väline.

- 53) Toimintatuen osalta jäsenvaltion on osoitettava, että tuki on tarkoituksenmukainen ohjelman tavoitteen saavuttamiseksi suhteessa ongelmiin, jotka tuella on tarkoitus ratkaista. Tuen tarkoituksenmukaisuuden osoittamiseksi jäsenvaltio voi laskea tuen määrän etukäteen kiinteänä summana, joka kattaa ennustetut lisäkustannukset tietyssä aikana. Tavoitteena on kannustaa yrityksiä rajoittamaan kustannuksia ja kehittämään liiketoimintaansa tehokkaammin³⁷.
- 54) Tukiohjelmien tarkoituksenmukaisuuden osoittamiseksi jäsenvaltio voi vedota myös aikaisempiin arviointeihin kuten 7 jaksossa kuvataan.

5.1.4 Kannustava vaikutus

5.1.4.1. Yleiset edellytykset

- 55) Ympäristö- ja energiatuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos sillä on kannustava vaikutus. Kannustavasta vaikutuksesta on kyse, kun tuki saa tuensaajan muuttamaan toimintatapaansa ympäristönsuojelun tason nostamiseksi tai varmojen, kohtuuhintaisten ja kestävien eurooppalaisten energiamarkkinoiden toiminnan parantamiseksi, mitä tuensaaja ei tekisi ilman tukea. Tuella ei saa kattaa yritykselle toiminnasta joka tapauksessa aiheutuvia kustannuksia, eikä sillä saa korvata taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä.
- 56) Komissio katsoo, että unionin tuleviin normeihin mukautumista varten myönnettävällä tuella on periaatteessa kannustava vaikutus. Tuella ei kuitenkaan ole kannustavaa vaikutusta, jos investointien tuloksena yritykset noudattavat jo hyväksytyt unionin normeja, jotka eivät ole vielä voimassa.
- 57) Poiketen 56 kohdasta tuella, joka myönnetään sellaisiin jo hyväksytyihin unionin normeihin mukautumiseen, jotka eivät vielä ole tulleet voimaan, katsotaan olevan kannustava vaikutus, jos investointi saadaan päätökseen vähintään vuotta ennen unionin normien voimaantuloa.
- 58) Poiketen 56 kohdasta tuella voi olla kannustava vaikutus, jos se myönnetään
- a) hyväksytyjen unionin normien mukaisen, maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteessä käytettävän uuden kuljetuskaluston hankintaan edellyttäen, että hankinta suoritetaan ennen kyseisten normien voimaantuloa ja että normeja ei velvoittaviksi muuttumisen jälkeen sovelleta taannehtivasti jo aiemmin ostettuihin ajoneuvoihin;

³⁷ Jos tulevien kustannusten ja tulojen kehitykseen liittyy paljon epävarmuutta ja käytettävissä oleva informaatio on hyvin epäsymmetristä, viranomaiset saattavat haluta käyttää korvausmalleja, joihin sisältyy ennakkoarvioinnin lisäksi jälkitarkastuksia (esimerkiksi jakamalla satunnaiset voitot tasapuolisesti).

- b) maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteessä käytettävien nykyisten kuljetusvälineiden jälkiasennuksiin edellyttäen, että unionin normit eivät olleet vielä voimassa kyseisten kuljetusvälineiden käyttöönottopäivänä ja niitä ei sovelleta velvoittaviksi muuttumisen jälkeen taannehtivasti kyseisiin ajoneuvoihin.
- 59) Jotta jäsenvaltioita ei saataisi luopumaan sellaisten kansallisten normien asettamisesta, jotka ovat tiukempia kuin vastaavat unionin normit, komissio katsoo ympäristö- tai energiatavoitteisiin kohdistuvan myönteistä vaikutusta, kun tuella edistetään investointeja, joiden ansiosta tuensaaja pystyy ylittämään sovellettavat unionin normit toimintansa seurauksena. Tällainen myönteinen vaikutus on olemassa riippumatta siitä, onko voimassa velvoittavia kansallisia normeja, jotka ovat unionin normia tiukempia. Tähän sisältyvät esimerkiksi veden ja ilman laatua parantavat toimenpiteet, jotka ylittävät velvoittavat unionin normit.
- 60) Komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan, kaikissa niissä tapauksissa, joissa hankkeeseen liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja on jättänyt tukihakemuksen kansallisille viranomaisille. Jos tuensaaja aloittaa hankkeen toteuttamisen ennen tuen hakemista, kaikki kyseiselle hankkeelle myönnetty tuki katsotaan sisämarkkinoille soveltumattomaksi.
- 61) Jäsenvaltion on käytettävä tukea varten hakulomaketta, josta ilmenee vähintään hakijan nimi ja koko, kuvaus hankkeesta, hankkeen sijaintipaikka sekä aloitus- ja päättymispäivät, hankkeen toteuttamisessa tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset. Tuensaajien on selitettävä hakulomakkeessa, mitä olisi tapahtunut ilman tukea. Tätä vaihtoehtoista hanketta kutsutaan vaihtoehtoiseksi eli kontrafaktuaaliseksi skenaarioksi. Vaihtoehtoiseen skenaarioon voi sisältyä myös tilanne, jossa lisäinvestointeja ei tehdä (esimerkiksi suodattimen lisääminen laitokseen, vaikka tuensaajaa ei vaadita tekemään niin unionin normissa). Lisäksi suurten yritysten on todistettava asiakirjoin hakulomakkeessa esitetyt vaihtoehtoista skenaariota koskevat tiedot. Pk-yrityksiin ei sovelleta tätä lisävelvoitetta.
- 62) Saadessaan hakemuksen tuen myöntävän viranomaisen on tarkistettava vaihtoehtoisen skenaarion uskottavuus ja vahvistettava, että tuella on vaadittu kannustava vaikutus. Vaihtoehtoinen skenaario on uskottava, jos se on todellinen ja liittyy päätöksenteossa huomioon otettaviin tekijöihin ajankohtana, jolloin tuensaaja tekee investointipäätöksen. Edellä 61 ja 62 kohdassa vahvistetut edellytykset eivät kuitenkaan ole välttämättömiä, jos tuki myönnetään tarjouskilpailun perusteella.

5.1.4.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

- 63) Erillistä ilmoitusta edellyttävien toimenpiteiden osalta jäsenvaltion on osoitettava komissiolle tuen kannustava vaikutus. Sen on toimitettava selkeät todisteet siitä,

että tuella on todellinen vaikutus investointipäätökseen niin, että se muuttaa tuensaajan käyttäytymistä parantaen ympäristönsuojelun tasoa tai Euroopan energiamarkkinoiden toimintaa. Kokonaisvaltaisen arvioinnin suorittamiseksi jäsenvaltion on toimitettava sekä tuettavaa hanketta koskevat tiedot että kattava kuvaus vaihtoehtoisesta skenaariosta, jossa mikään jäsenvaltio ei myönnä tuensaajalle tukea. Näiden tietojen toimittaminen ei kuitenkaan ole välttämätöntä, jos tuki myönnetään tarjouskilpailun perusteella.

- 64) Uusista investoinneista tai tuotantomenetelmistä saatava hyöty ei yleensä rajoitu niiden välittömiin ympäristövaikutuksiin tai vaikutuksiin energiamarkkinoilla. Tällaisia hyötyjä voivat erityisesti olla tuotantoon liittyvät hyödyt³⁸, kun taas riskit liittyvät varsinkin epävarmuuteen siitä, onko investointi niin tuottoisa kuin odotetaan.
- 65) Kannustavan vaikutuksen kartoittamiseksi on periaatteessa laadittava kontrafaktuaalinen analyysi, jossa verrataan toiminnan toteutumista tuen kanssa ja ilman tukea. Tämä merkitsee käytännössä hankkeen kannattavuuden tarkistamista ilman tukea sen selvittämiseksi, jääkö sen tuotto todella pienemmäksi kuin yrityksen vaihtoehtoisesta hankkeesta saama voitto.
- 66) Tässä yhteydessä kannattavuustaso voidaan arvioida käyttämällä menetelmiä, jotka ovat yleisesti käytössä kyseisellä toimialalla ja joita voivat olla menetelmät, joiden avulla arvioidaan hankkeen nettonykyarvo³⁹, sisäinen tuottoprosentti⁴⁰ tai sijoitetun pääoman keskimääräinen tuotto. Hankkeen kannattavuutta verrataan yrityksen muihin samantapaisiin investointihankkeisiin soveltamiin tavanomaisiin tuottoprosentteihin. Jos kyseisiä tuottoprosentteja ei ole käytettävissä, hankkeen kannattavuutta verrataan yrityksen pääomakustannuksiin kokonaisuutena tarkasteltuna tai kyseisen alan yleisiin tuottoprosentteihin.
- 67) Voidaan olettaa, että kyseessä on kannustava vaikutus silloin, kun tiedossa ei ole mitään tiettyä vaihtoehtoista tilannetta ja olemassa on rahoitusvaje, toisin sanoen kun investointikustannukset ylittävät etukäteen laaditun

³⁸ Kannustavaan vaikutukseen kielteisesti vaikuttavia tuotantoon liittyviä hyötyjä ovat kapasiteetin ja tuottavuuden kasvu sekä tehokkuuden ja laadun parantuminen. Muut hyödyt voivat liittyä tuoteimagoon tai käytettyjen tuotantomenetelmien ilmoittamiseen pakkausmerkinnöissä. Ne voivat vaikuttaa kielteisesti kannustavaan vaikutukseen erityisesti markkinoilla, joilla esiintyy kilpailupaineita säilyttää ympäristönsuojelun korkea taso.

³⁹ Hankkeen nettonykyarvo (net present value, NPV) on investoinnin elinaikana kertyvien, niiden käypään arvoon diskontattujen positiivisten ja negatiivisten kassavirtojen erotus (yleensä käyttäen pääomakustannuksia), toisin sanoen tavanomaiset tuottoprosentit, joita kyseinen yritys soveltaa muissa samankaltaisissa investointihankkeissa. Kun tätä vertailuarvoa ei ole saatavilla, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää koko yrityksen pääomakustannuksia tai kyseisellä toimialalla yleisiä tuottoprosentteja.

⁴⁰ Sisäinen tuottoprosentti (internal rate of return, IRR) ei perustu tietyn vuoden kirjanpidollisiin tuloihin, vaan siinä otetaan huomioon tulevat kassavirrat, jotka investoija odottaa saavansa investoinnin elinaikana. Se määritetään diskonttokorkona, jota käytettäessä kassavirtojen nettonykyarvo on nolla.

liiketoimintasuunnitelman perusteella investoinnista odotettavissa olevan liikevoiton nettonykyarvon (NPV).

- 68) Jäsenvaltioita kehoitetaan erityisesti käyttämään ajankohtaisia, merkityksellisiä ja uskottavia todisteita, esimerkiksi virallisia yrityksen hallituksen asiakirjoja, luottokomitean raportteja, riskinarviointoja, tilinpäätöksiä, sisäisiä liiketoimintasuunnitelmia, asiantuntijalausuntoja ja muita arvioitavaan investointihankkeeseen liittyviä tutkimuksia. Asiakirjat, jotka sisältävät tietoja kysyntä-, kustannus- ja talousennusteista, ja asiakirjat, jotka toimitetaan investointikomitealle ja joissa kuvaillaan erilaisia investointiskenaarioita, tai asiakirjat, jotka on tarkoitettu rahoituslaitoksille, voivat auttaa todentamaan hankkeen kannustavan vaikutuksen.
- 69) Sen varmistamiseksi, että kannustava vaikutus on todettu puolueettomin perustein, komissio voi kannustavaa vaikutusta koskevassa arvioinnissaan verrata yrityskohtaisia tietoja yrityksen toimialaa koskeviin tietoihin (vertailuanalyysi eli benchmarking). Erityisesti jäsenvaltion olisi mahdollisuuksien mukaan annettava alakohtaisia tietoja, jotka osoittavat, että yrityksen vaihtoehtoinen skenaario, sen vaadittu kannattavuustaso ja sen odotettavissa olevat rahavirrat ovat kohtuullisia.
- 70) Komissio voi todeta kannustavan vaikutuksen tapauksissa, joissa yrityksellä mahdollisesti on kannustin toteuttaa hanke tuen kanssa, vaikka tuettu hanke ei saavuttaisikaan yleensä vaadittua kannattavuustasoa. Tämä voi olla perusteltua esimerkiksi laajempien hyötyjen vuoksi, jotka eivät näy hankkeen kannattavuudessa. Tällaisissa tapauksissa todisteet, jotka tukevat kannustavan vaikutuksen olemassaoloa, ovat erityisen tärkeitä.
- 71) Kun yritys mukautuu kansalliseen normiin, joka ylittää unionin normit tai on annettu unionin normien puuttuessa, komissio tarkistaa, että tuensaaja olisi kärsinyt kustannusten nousun aiheuttamasta huomattavasta haitasta eikä olisi kyennyt kattamaan kansallisten normien välittömästä täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia.
- 72) Sellaisten investointien tapauksessa, joiden seurauksena yritykset ylittävät unionin normeissa edellytetyt vähimmäistasot, komissio voi kuitenkin todeta kannustavan vaikutuksen puuttuvan, erityisesti jos nämä investoinnit vastaavat markkinoilla saatavilla olevaa teknistä vähimmäisvaatimustasoa.
- 73) Jos tuki ei muuta tuensaajan käyttäytymistä johtamalla lisätoimiin, tuella ei ole kannustavaa vaikutusta, joka edistäisi ympäristönäkökohdat huomioon ottavia käytäntöjä EU:ssa tai vahvistaisi Euroopan energiamarkkinoiden toimintaa. Sen vuoksi tukea ei hyväksytä tapauksissa, joissa näyttää siltä, että samat toimet toteutettaisiin ilman tukea.

5.1.5. Tuen oikeasuhteisuus

5.1.5.1. Yleiset edellytykset

- 74) Ympäristö- ja energiatuen on aina oltava oikeasuhteista. Tuki katsotaan oikeasuhteiseksi, jos tuen määrä tuensaajaa kohti on rajattu vähimmäismäärään, joka on tarpeen, jotta voidaan saavuttaa asetettu ympäristönsuojelu- tai energiatavoite.
- 75) Yleensä tuen katsotaan rajoittuvan välttämättömään vähimmäismäärään, jos tuen määrä vastaa tavoitteen saavuttamisen edellyttämiä ylimäärisiä (netto)kustannuksia verrattuna vaihtoehtoiseen skenaarioon, jossa tukea ei myönnettäisi. Ylimääräiset nettokustannukset vertailevat tuetun hankkeen (investointien ja toiminnan harjoittamisen) taloudellisten hyötyjen ja kustannusten sekä yrityksen ilman tukea toteuttaman vaihtoehtoisen investointihankkeen (vaihtoehtoinen eli kontrafaktuaalinen skenaario) taloudellisten hyötyjen ja kustannusten välistä eroa.
- 76) Voi kuitenkin olla vaikeaa ottaa kokonaisuudessaan huomioon kaikki taloudelliset hyödyt, joita yritykselle koituu lisäinvestoinnista⁴¹. Sen vuoksi sellaisten toimenpiteiden tapauksessa, joita ei arvioida erikseen, voidaan käyttää yksinkertaistettua menetelmää, jossa keskitytään ylimääräisten investointikustannusten laskemiseen (eli ottamatta huomioon toiminnan tuottoja ja kustannuksia). Toimenpiteet, joita ei arvioida erikseen, katsotaan oikeasuhteisiksi, jos tuen määrä ei ylitä tiettyä prosenttiosuutta jäljempänä määritellyistä tukikelpoisista kustannuksista. Nämä enimmäistuki-intensiteetit muodostavat ylärajan myös sellaisille toimenpiteille myönnettävälle tuelle, joista on ilmoitettava.

Tukikelpoiset kustannukset

- 77) Tukikelpoisia kustannuksia ovat aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät lisäkustannukset. Ne lasketaan asetettuun yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen suoraan liittyvän investoinnin kustannuksina, joita verrataan tarvittaessa vaihtoehtoiseen skenaarioon. Tukikelpoisia eivät ole kustannukset, jotka eivät liity suoraan ympäristö- tai energiatavoitteen saavuttamiseen.
- 78) Tukikelpoiset kustannukset määritetään seuraavasti:
- a) Jos yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisesta aiheutuvat kustannukset on mahdollista erottaa kokonaisinvestointikustannuksista erillisenä investointina (esimerkiksi siten, että ympäristöystävällinen tekijä on helposti tunnistettavissa oleva 'lisäosa' jo olemassa olevaan

⁴¹ Esimerkiksi tiettyjä hyötyjä, kuten ympäristöinvestointien parantamaa "ympäristöystävällistä imagoa", ei ole helppo mitata.

laitokseen), erillisen investoinnin kustannukset ovat tukikelpoisia kustannuksia.

- b) Kaikissa muissa tapauksissa tukikelpoisia ovat ylimääräiset investointikustannukset, jotka on määritetty vertaamalla tuettua investointia vaihtoehtoiseen tilanteeseen, jossa valtiontukea ei myönnetä. Oikean vaihtoehtoisen tilanteen muodostavat kustannukset sellaisesta teknisesti vastaavasta investoinnista⁴², jonka toteuttaminen ilman tukea olisi uskottavaa⁴³ ja jolla ei saavuteta yhteisen edun mukaista tavoitetta tai saavutetaan tämä tavoite vain vähäisemmässä määrin.
- 79) Liitteessä 2 annetaan esimerkkejä vaihtoehtoisesta skenaariosta tai tukikelpoisten kustannusten laskelmasta. Niissä esitetään vaihtoehtoinen skenaario, jota olisi käytettävä vastaavanlaisissa tapauksissa.
- 80) Erityisesti integroituja hankkeita tukevien toimenpiteiden osalta (esim. integroidut energiatehokkuustoimenpiteet) voi olla vaikea määrittää vaihtoehtoinen skenaario. Tällaisten hankkeiden osalta komissio voi suostua harkitsemaan ylimääräisten kustannusten määrittämistä muulla arviointiperusteella (esim. rahoitusvajeeseen perustuva lähestymistapa). Jos investointihanke koskee ainoastaan uuden infrastruktuurin rakentamista osana kaukolämmitys- tai kaukojäähdytys Hanketta, rahoitusvajeeseen perustuvaa lähestymistapaa voidaan käyttää arvioinnissa.

Tuen enimmäisintensiteetit

- 81) Jotta voidaan varmistaa ennakoitavuus ja tasapuoliset toimintaedellytykset, komissio soveltaa liitteessä 2 vahvistettuja tuen enimmäisintensiteettejä. Niissä otetaan huomioon yhtäältä tarve tukitoimenpiteisiin (joka määräytyy markkinoiden toimintapuutteen merkityksellisyyden perusteella) ja toisaalta kilpailun ja kaupan vääristymisen riski.
- 82) Suuremmat tuki-intensiteetit voidaan sallia tietyille tukimuodoille tai jos investointi toteutetaan tukialueella, mutta tuki-intensiteetti ei saa koskaan olla enemmän kuin 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.
- a) Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa [15] prosenttiyksikköä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaiset edellytykset täyttävillä tukialueilla sijaitsevien energia- ja ympäristöinvestointien tapauksessa ja [5] prosenttiyksikköä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiset edellytykset täyttävillä tukialueilla

⁴² Teknisesti vertailukelpoisella investoinnilla tarkoitetaan investointia kohteeseen, jossa tuotantokapasiteetti ja muut tekniset ominaisuudet ovat samat (lukuun ottamatta niitä ominaisuuksia, jotka liittyvät suoraan tavoitteen saavuttamiseksi tehtyyn lisäinvestointiin).

⁴³ Tällaisen vertailuinvestoinnin on liiketoiminnallisesti tarkasteltuna oltava uskottava vaihtoehto arvioitavalle investoinnille.

sijaitsevien energia- ja ympäristöinvestointien tapauksessa. Komissio pitää näitä korotuksia perusteltuina ottaen huomioon kyseisten alueiden kohtaamat eri haitat, jotka voivat myös viivyttää ympäristö- tai energiainvestointeja.

- b) Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä keskisuurten yritysten ja 20 prosenttiyksikköä pienten yritysten tapauksessa. Koska kilpailun ja kaupan vakavan vääristymisen riski on pienempi, kun tuensaaja on pieni tai keskisuuri yritys, suuremmat tuki-intensiteetit voivat olla oikeutettuja pienten ja keskisuurten yritysten tapauksessa, sillä niille saattaa yhtäältä aiheutua suhteellisesti korkeampia kustannuksia ympäristö- ja energiatarjoitusten saavuttamisesta verrattuna niiden toiminnan laajuuteen ja toisaalta ne saattavat kärsiä epätäydellisesti toimivista pääomamarkkinoista, jotka rajoittavat niiden kykyä vastata kyseisistä kustannuksista.
- c) Suuremmat tuki-intensiteetit voivat olla tietyin edellytyksin perusteltuja, kun on kyse ekoinnovoinnista, jonka avulla on mahdollista korjata kaksinkertainen markkinoiden toimintapuute, joka liittyy innovoinnin suurempiin riskeihin yhdessä hankkeen ympäristöseikkojen kanssa. Tämä koskee erityisesti resurssitehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä. Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - i ekoinnovoinnin kannalta keskeisten hyödykkeiden tai hankkeiden on oltava uusia tai merkittävästi parempia verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen EU:ssa⁴⁴;
 - ii odotettavissa olevan ympäristöhyödyn on oltava merkittävästi vastaavien toimintojen yleisen teknisen kehityksen tuloksena saatavaa hyötyä suurempi⁴⁵;
 - iii näiden hyödykkeiden tai hankkeiden innovatiiviseen luonteeseen sisältyy ilmeinen teknologinen, taloudellinen tai markkinariski, joka

⁴⁴ Jäsenvaltiot voivat osoittaa uutuuden esimerkiksi innovaation ja sen markkinoille tuomista tai levittämistä koskevien markkinaedellytysten tarkalla kuvauksella ja vertaamalla sitä alan viimeisimmän kehityksen mukaiseen prosessiin tai organisatoriseen tekniikkaan, jota muut saman alan yritykset yleensä käyttävät.

⁴⁵ Jos määrällisiä muuttujia voidaan käyttää ekoinnovaatiotoiminnan vertaamiseksi standarditoimintaan, joka ei ole innovatiivista, 'merkittävästi suuremmalla' tarkoitetaan sitä, että ekoinnovaatiotoiminnasta odotettavissa olevan ympäristöriskin pienenemisen tai pilaantumisen vähenemisen taikka energian tai energiaresurssien käytön tehostumisen muodossa odotettavissa olevan parannuksen on oltava vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin parannus, joka on odotettavissa vertailukelpoisen toiminnan, joka ei ole innovatiivista, yleisestä kehityksestä.

Jos tämä lähestymistapa ei sovellu käytettäväksi tietyssä tapauksessa tai jos määrällinen vertailu on mahdotonta, valtiontukihakemukseen olisi liitettävä yksityiskohtainen kuvaus tämän perusteen arvioinnissa käytetystä menetelmästä, joka on verrattavissa ehdotettuun menetelmään.

on suurempi kuin vertailukelpoiisiin hyödykkeisiin tai hankkeisiin, jotka eivät ole innovatiivisia, yleensä liittyvä riski⁴⁶.

- 83) Sen vuoksi komissio katsoo tuen soveltuvan sisämarkkinoille, jos tukikelpoiset kustannukset on laskettu oikein ja liitteessä 2 vahvistettuja tuen enimmäisintensiteettejä noudatetaan.
- 84) Jos tuki myönnetään tuensaajalle aidossa tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, tukimäärä voi kattaa 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista⁴⁷. Tällaisen tarjouskilpailumenettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Lopuksi tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisin sanoen myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.
- 85) Erityisen tukimuodon voivat muodostaa päästökauppajärjestelmät, joihin voi liittyä valtiontukea. Tämä pätee esimerkiksi silloin, kun jäsenvaltiot myöntävät lupia ja päästöoikeuksia markkina-arvoa alhaisempaan hintaan. Jos jäsenvaltion myöntämien lupien kokonaismäärä on pienempi kuin yritysten odotettavissa oleva kokonaistarve, järjestelmän kokonaisvaikutus ympäristönsuojelun tasoon on myönteinen. Jos myönnettyt päästöoikeudet eivät kata yksittäisen yrityksen odotettavissa olevaa kokonaistarvetta, kyseisen yrityksen on joko vähennettävä aiheuttamaansa pilaantumista ja annettava sillä tavoin panoksensa ympäristönsuojelun tason parantamiseen tai ostettava lisäoikeuksia markkinoilta ja maksettava sitä kautta vastine aiheuttamastaan pilaantumisesta. Kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi liian monien päästöoikeuksien jakaminen ei ole missään tilanteessa perusteltua, ja on turvattava kohtuuttomien markkinoillepääsyn esteiden välttäminen.

5.1.5.2. Tuen kasautuminen

- 86) Tukea voidaan myöntää samanaikaisesti useista tukiohjelmista tai se voi kasautua tapauskohtaisen tuen kanssa edellyttäen, että toiminnalle tai hankkeelle myönnettävän valtiontuen kokonaismäärä ei ylitä näissä suuntaviivoissa vahvistettuja tuen enimmäismääriä. Komission keskitetysti hallinnoima unionin rahoitus, joka ei kuulu suoraan tai välillisesti jäsenvaltion määräysvaltaan⁴⁸, ei ole

⁴⁶ Jäsenvaltio voi osoittaa tämän riskin esimerkiksi seuraavien tekijöiden avulla: kustannukset suhteessa yrityksen liikevaihtoon, kehittämiseen vaadittu aika, ekoinnovaatiosta odotettavissa olevat hyödyt verrattuna kustannuksiin ja epäonnistumisen todennäköisyys.

⁴⁷ Tämä johtuu siitä, että ainoastaan tällaisissa olosuhteissa voidaan olettaa, että eri tarjouksissa otetaan huomioon kaikki mahdolliset hyödyt, joita lisäinvestoinnista voi koitua.

⁴⁸ Esimerkiksi tuki, joka myönnetään komission päätöksen 2010/670/EU (NER300-rahoitus) ja asetuksen 2009/663/EY muuttamisesta annetun asetuksen 2010/1233/EU (EEPR-rahoitus), Horisontti 2020 -aloitteen tai COSME-ohjelman perusteella.

valtiontukea. Kun tällaista unionin rahoitusta myönnetään yhdessä valtiontuen kanssa, ainoastaan tämä valtiontuki otetaan huomioon määritettäessä, onko ilmoituskynnysarvoja ja tuen enimmäisintensiteettejä noudatettu, edellyttäen kuitenkin, että samoihin tukikelpoisiin kustannuksiin myönnetyn julkisen rahoituksen kokonaismäärä ei ylitä sovellettavissa EU:n säädöksissä vahvistettua suurinta mahdollista rahoitusastetta.

- 87) Tuki ei saa kasaantua samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa, jos kasaantuminen johtaisi näiden suuntaviivojen mukaisen tuki-intensiteetin ylittymiseen.

5.1.5.3. Erikseen ilmoitettavaa investointi- ja toimintatukea koskevat lisäedellytykset

- 88) Yksittäisen tuen osalta tässä jaksossa ja liitteessä 2 vahvistettujen tuen enimmäisintensiteettien noudattaminen ei riitä varmistamaan oikeasuhteisuutta. Kyseisiä enimmäisintensiteettejä käytetään yksittäisen tuen ylärajana⁴⁹.
- 89) Yleensä erikseen ilmoitettavan tuen katsotaan rajoittuvan vähimmäismäärään, jos tuen määrä vastaa investoinnin toteuttamisesta kyseisellä alueella aiheutuvia ylimääräisiä nettokustannuksia verrattuna vaihtoehtoiseen skenaarioon, jossa tukea ei myönnettäisi. Kaikki asiaankuuluvat kustannukset ja hyödyt hankkeen koko kestoajana on otettava huomioon.
- 90) Jos mitään erityistä vaihtoehtoista hanketta ei voida nimetä vaihtoehtoiseksi skenaarioksi, komissio tarkistaa, ylittääkö tuen määrä sen vähimmäismäärän, joka on välttämätön tuetun hankkeen riittävän kannattavuuden takaamiseksi, esimerkiksi nostaako se sisäisen tuottoprosentin suuremmaksi kuin tavanomaiset tuottoprosentit, joita kyseinen yritys soveltaa muissa samantyyppisissä investointihankkeissa. Kun tätä vertailuarvoa ei ole saatavilla, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää koko yrityksen pääomakustannuksia tai kyseisellä toimialalla yleisiä tuottoprosentteja.
- 91) Jäsenvaltion olisi esitettävä todisteet siitä, että tuen määrä on rajattu välttämättömään. Kannustavan vaikutuksen arvioinnissa käytettäviä laskelmia voidaan käyttää myös arvioitaessa tuen oikeasuhteisuutta. Jäsenvaltion on osoitettava tuen oikeasuhteisuus esimerkiksi 68 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen perusteella.
- 92) Tarjouskilpailun kautta myönnettävän toimintatuen tapauksessa yksittäinen tuki katsotaan oikeasuhteiseksi, jos yleiset edellytykset täyttyvät.

⁴⁹ Kun myönnetään tapauskohtaista tukea, yläraja määritetään vertaamalla tyypillisiin toimialaa koskeviin tietoihin, jotka vastaavat ylärajaa erikseen ilmoitettavalle tuelle, joka myönnetään tukiohjelman perusteella.

5.1.6 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen

- 93) Jotta tuki soveltuu sisämarkkinoille, tukitoimenpiteen kielteisten vaikutusten, jotka ilmenevät kilpailun vääristymisenä ja vaikutuksena jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on oltava rajalliset, ja yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamista edistävien myönteisten vaikutusten on oltava suuremmat.
- 94) Komissio katsoo tuen aiheuttavan pääasiassa kahdenlaista mahdollista vääristymistä, nimittäin tuotemarkkinoiden vääristymistä ja sijaintipaikkaan kohdistuvia vaikutuksia. Molemmat voivat johtaa allokatiiviseen tehottomuuteen (joka haittaa sisämarkkinoiden taloudellista suorituskykyä) ja jakautumisongelmiin (joka vaikuttaa taloudellisen toiminnan jakautumiseen eri alueille).
- 95) Ympäristötarkoituksiin myönnettävä tuki suosii jo luonteensa perusteella yleensä ympäristöystävällisiä tuotteita ja teknologioita muiden, enemmän pilaantumista aiheuttavien kustannuksella. Tuen tätä vaikutusta ei periaatteessa pidetä kilpailun kohtuuttomana vääristymisenä, koska se on kytköksissä tuen nimenomaiseen tavoitteeseen (talouden viherryttäminen). Arvioidessaan ympäristötuen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia komissio ottaa huomioon toimenpiteen kokonaisvaltaisen ympäristövaikutuksen tarkastellessaan sen kielteistä vaikutusta tukea saamattomien yritysten markkina-asemaan ja voittoihin. Tässä yhteydessä komissio tarkastelee erityisesti vääristäviä vaikutuksia kilpailijoihin, jotka myös toimivat ympäristöystävällisin perustein, jopa ilman tukea. Mitä pienempi toimenpiteen odotettavissa oleva vaikutus ympäristöön on, sitä tärkeämpää on tarkistaa vaikutukset, jotka sillä on kilpailijoiden markkinaosuuksiin ja voittoihin markkinoilla yleensä ottaen.
- 96) Yksi ympäristö- ja energiatavoitteisiin myönnettävän valtiontuen mahdollinen haittavaikutus on se, että se estää markkinamekanismia pääsemästä tehokkaisiin tuloksiin palkitsemalla tehokkaimmat ja innovatiivisimmat tuottajat ja painostamalla vähiten tehokkaita tuottajia parannuksiin, rakenneuudistuksiin tai markkinoilta poistumiseen. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa tietyille yrityksille myönnettävän tuen vuoksi tehokkaammat ja innovatiivisemmat kilpailijat (esim. kilpailijat, joilla on erilainen, mahdollisesti jopa puhtaampi teknologia), jotka muutoin olisivat tulleet markkinoille ja laajentaneet toimintaansa, eivät kykene siihen. Pitkällä aikavälillä kilpailijoiden markkinoille tuloon ja markkinoilta poistumiseen puuttuminen voi tukahduttaa innovointia ja hidastaa alan tuottavuuden parantamista.
- 97) Tuella voi olla myös vääristäviä vaikutuksia, sillä se voi lisätä tuensaajan huomattavaa markkinavoimaa tai säilyttää sen. Myös silloin kun tuki ei vahvista huomattavaa markkinavoimaa suoraan, se voi lisätä sitä välillisesti estämällä olemassa olevien kilpailijoiden laajentumisen tai aiheuttamalla niiden poistumisen markkinoilta tai estämällä uusien kilpailijoiden tulon markkinoille.

- 98) Tuotemarkkinoiden vääristymien lisäksi tuki voi vaikuttaa myös kauppaan ja sijaintipaikan valintaan. Tällaisia vääristymiä voi syntyä eri jäsenvaltioissa silloin, kun yritykset käyvät kauppaa rajojen yli tai harkitsevat eri sijaintipaikkoja investoinnille. Tuki, jolla pyritään säilyttämään taloudellinen toiminta yhdellä alueella tai houkuttelemaan se pois muilta alueilta sisämarkkinoilla, ei välttämättä suoraan vääristä tuotemarkkinoita, mutta se ajaa toimintoja tai investointeja yhdeltä alueelta toiselle ilman nettovaikutusta ympäristöön.

Selvät kielteiset vaikutukset

- 99) Tukitoimenpidettä ja yhteyttä, jossa sitä sovelletaan, on periaatteessa analysoitava sen selvittämiseksi, missä määrin tuki voidaan katsoa vääristäväksi. On kuitenkin eräitä tilanteita, joissa kielteiset vaikutukset ovat selvästi myönteisiä vaikutuksia suuremmat. Tällöin tuen ei voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille.
- 100) Komissio vahvistaa tuen enimmäisintensiteetit. Kyseiset intensiteetit muodostavat sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevan vähimmäisvaatimuksen, jonka tavoitteena on estää valtiontuen käyttö hankkeissa, joissa tukimäärän ja tukikelpoisten kustannusten välinen suhde katsotaan hyvin suureksi ja erittäin todennäköisesti vääristäväksi.
- 101) Myöskään ympäristö- ja energiatavoitteisiin myönnettävää tukea, joka johtaa pelkästään taloudellisen toiminnan sijaintipaikan muuttumiseen parantamatta ympäristönsuojelun nykytasoa EU:n jäsenvaltiossa, ei katsota sisämarkkinoille soveltuvaksi.

5.1.6.1. Yleiset edellytykset

- 102) Arvioidessaan tukitoimenpiteen kielteisiä vaikutuksia komissio keskittyy vääristymistä koskevassa analyysissään siihen, mikä todennäköinen vaikutus ympäristö- ja energiatuella on yritysten väliseen kilpailuun kyseisillä tuotemarkkinoilla ja toiminnan sijaintipaikkaan. Jos valtiontukitoimenpiteet on kohdennettu hyvin siihen markkinoiden toimintapuutteeseen, joka sillä pyritään korjaamaan, kilpailun kohtuuttoman vääristymisen riski on pienempi.
- 103) Jos tuki on oikeasuhteista ja rajattu ylimää räisiin investointikustannuksiin, tuen kielteiset vaikutukset periaatteessa heikkenevät. Vaikka tuki olisi välttämätöntä ja oikeasuhteista, se voi kuitenkin johtaa tuensaajien käyttäytymisen muuttumiseen tavalla, joka vääristää kilpailua. Voittoa tavoitteleva yritys parantaa ympäristönsuojelua pakollisia vaatimuksia korkeammalle tasolle yleensä ainoastaan siinä tapauksessa, että se katsoo saavansa siitä jossain muodossa ainakin marginaalista hyötyä.
- 104) Pitääkseen kilpailun ja kaupan vääristymisen mahdollisimman vähäisenä komissio kiinnittää suurta huomiota valintaprosessiin: valintamenettelyn olisi mahdollisuuksien mukaan oltava syrjimätön, läpinäkyvä ja avoin. Lisäksi olisi

huolehdittava siitä, että sen ulkopuolelle ei jätetä perusteettomasti kilpailevia yrityksiä, jotka saattavat toteuttaa samaan ympäristö- tai energiatavoitteeseen suunnattuja hankkeita. Valintamenettelyssä olisi valittava tuensaajia, jotka kykenevät saavuttamaan ympäristö- tai energiatavoitteet mahdollisimman pienellä tukimäärällä tai mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

- 105) Komissio arvioi tuen kilpailua vääristäviä vaikutuksia ottamalla erityisesti huomioon seuraavat seikat:
- a) *yksikkökohtaisten tuotantokustannusten aleneminen tai korvaaminen*: jos uudet laitteet⁵⁰ johtavat yksikkökohtaisten tuotantokustannusten alenemiseen verrattuna tilanteeseen ilman tukea tai jos tuella korvataan osa toimintakustannuksista, on todennäköistä, että tuensaajien myynti lisääntyy. Mitä suurempi tuotteen hintajousto on, sitä enemmän kilpailu mahdollisesti vääristyy;
 - b) *ympäristöystävällisempi tuotantoprosessi*: jos tuensaajien tuotantoprosessi muuttuu ympäristöystävällisemmäksi ja jos on tavallista, että pakkausmerkintöjen tai imagon avulla erilaistetaan tuote kuluttajille ympäristönsuojelun tason perusteella, on todennäköistä, että tuensaajat pystyvät lisäämään myyntiään. Mitä enemmän kuluttajat suosivat ympäristöystävällisiä tuoteominaisuuksia, sitä enemmän kilpailu mahdollisesti vääristyy;
 - c) *uusi tuote*: jos tuensaajat kehittävät uuden tai parempilaatuisen tuotteen, ne todennäköisesti lisäävät myyntiään ja mahdollisesti hyötyvät 'edelläkävijän' asemastaan. Mitä enemmän kuluttajat suosivat ympäristöystävällisiä tuoteominaisuuksia, sitä enemmän kilpailu vääristyy.

5.1.6.2. Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

- 106) Jäsenvaltion on varmistettava, että edellä kuvaillut kilpailua vääristävät vaikutukset ovat rajalliset. Edellä 5.1.6.1 jaksossa lueteltujen tekijöiden lisäksi komissio ottaa huomioon ja arvioi yksittäisen tuen osalta, johtaako tuki:
- a) tehottoman tuotannon tukemiseen, mikä estää alan tuottavuuden kasvua;
 - b) dynaamisten kannustimien vääristymiseen;
 - c) markkinavoiman tai markkinoilta sulkevien käytäntöjen syntymiseen tai lisääntymiseen;
 - d) kauppavirtojen tai tuotannon sijaintipaikan keinotekoiseen muuttumiseen.

⁵⁰ Ylimääräisten investointikustannusten laskennassa ei ehkä pystytä huomioimaan täysimääräisesti kaikkia toiminnan tuottoja, sillä toiminnan tuottoja ei vähennetä investoinnin pitoajalta. Lisäksi tietyn tyyppisiä tuottoja, esimerkiksi tuottavuuden parantumiseen ja suurempaan tuotantoon samalla kapasiteetilla liittyviä tuottoja, voi olla vaikea ottaa huomioon.

- 107) Komissio voi ilmoitetun ohjelman lisäksi tarkastella muiden sellaisten energia- ja ympäristötukiohjelmien suunniteltua käyttöönottoa, jotka hyödyttävät suoraan tai välillisesti tuensaajaa, voidakseen arvioida tuen kumulatiivisia vaikutuksia.
- 108) Lisäksi komissio arvioi, johtaako tuki siihen, että jotkin alueet hyötyvät tuen seurauksena suotuisammista tuotanto-olosuhteista erityisesti suhteellisesti alhaisempien tuotantokustannusten vuoksi tai tuen kautta saavutettujen korkeampien tuotantostandardien vuoksi. Tämän seurauksena yritykset saattavat päättää pysyä tuetuilla alueilla tai siirtää toimipaikkansa tuetuille alueille, tai kauppavirrat saattavat suuntautua tuetuille alueille. Arvioidessaan ilmoitusta edellyttävää yksittäistä tukea komissio ottaa huomioon mahdolliset todisteet siitä, että tuensaaja on harkinnut vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja.

5.1.7 Avoimuus

- 109) Jäsenvaltioiden on julkaistava valtiontukiohjelmista vähintään seuraavat tiedot keskitetyllä verkkosivustolla tai yhdellä verkkosivustolla, jolle haetaan tietoja useilta verkkosivustoilta (esimerkiksi alueelliset verkkosivustot): ilmoitetun tukiohjelman koko teksti ja sen täytäntöönpanosäännöt, myöntävä viranomainen, yksittäisten tuensaajien nimet, kullekin tuensaajalle myönnettävän tuen muoto (tukiväline) ja määrä, tuensaajan tyyppi (pk-yritys / suuri yritys), alue (NUTS II -tasolla), jolla tuensaaja sijaitsee, ja tuensaajan pääasiallinen toimiala NACE:n kolminumerotasolla. Näitä vaatimuksia sovelletaan soveltuvin osin myös tapauskohtaiseen tukeen. Nämä tiedot on julkaistava tuen myöntämispäätöksen tekemisen jälkeen, ne on säilytettävä vähintään 10 vuoden ajan ja niiden oltava rajoituksetta yleisön saatavissa⁵¹.

⁵¹ Nämä tiedot olisi päivitettävä säännöllisesti, esimerkiksi kuuden kuukauden välein, ja niiden on oltava saatavilla vapaassa muodossa.

5.2 Tuki uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalle energialle

- 110) EU on asettanut erityisesti EU 2020 -strategiassaan kunnianhimoisia ilmastonmuutosta ja kestäväää energiataloutta koskevia tavoitteita. Useat EU:n säädökset tukevat jo nyt näiden tavoitteiden saavuttamista, kuten EU:n päästökauppajärjestelmä, uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi ja polttoaineiden laatua koskeva direktiivi. Niiden täytäntöönpano ei kuitenkaan aina johda kaikkein tehokkaimpaan markkinatulokseen, ja tietyin edellytyksin valtiontuki voi olla tarkoituksenmukainen väline, jolla tuetaan EU:n tavoitteiden ja vastaavien kansallisten tavoitteiden saavuttamista.
- 111) Vaikka EU:n päästökauppajärjestelmällä ja hiilidioksidiveroilla sisällytetään kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuvat kustannukset hintoihin, niitä ei välttämättä sisällytetä hintoihin (vielä) kokonaisuudessaan. Valtiontuki voi näin ollen auttaa saavuttamaan niihin yhteydessä olevat mutta erilliset uusiutuvaa energiaa koskevat EU:n tavoitteet. Jos päinvastaisia todisteita ei ole, komissio olettaa sen vuoksi, että jäljellä on vielä markkinoiden toimintapuute, joka voidaan korjata uusiutuvalle energialle myönnettävällä tuella.
- 112) Jotta jäsenvaltiot voisivat saavuttaa tavoitteensa EU 2020 -strategian tavoitteiden mukaisesti, komissio olettaa tuen olevan asianmukaista ja kilpailua vääristävien vaikutusten olevan rajoitettuja, jos kaikki muut edellytykset täyttyvät.
- 113) Vesivoiman tuotannolle myönnettävän tuen vaikutus voi olla kaksitahoinen. Yhtäältä sillä on myönteinen vaikutus, sillä sen aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt ovat alhaiset, ja toisaalta sillä voi olla myös kielteinen vaikutus vesijärjestelmiin ja biologiseen monimuotoisuuteen. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on vesivoimalle tukea myöntäessään noudatettava yhteisön vesipolitiikan puitteista 23 päivänä lokakuuta 2000 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2000/60/EY⁵² ja erityisesti sen 4 artiklan 7 kohtaa, jossa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä vesimuodostumien muuttaminen on hyväksyttyä.
- 114) Tuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle voidaan myöntää investointi- tai toimintatukena. Investointitukiohjelmiin ja erikseen ilmoitettaviin investointitukiin sovelletaan 5.1 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä. Investointitukea biopolttoaineita tuottaville laitoksille saa myöntää ainoastaan laitoksille, jotka eivät tuota biopolttoaineita komission ehdotuksessa COM(2012)

⁵² EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1.

595⁵³ määritellyistä viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista.

- 115) Toimintatukiohjelmiin sovelletaan 5.1 jakson yleistä sääntöä muutettuna tämän alajakson erityismääräyksillä. Erikseen ilmoitettavaan toimintatukeen sovelletaan 5.1 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä, tarvittaessa ottaen huomioon tässä alajaksossa toimintatukiohjelmien osalta tehdyt muutokset.
- 116) Komissio hyväksyy tukiohjelmat enintään kymmenen vuoden ajaksi. Tämän ajanjakson jälkeen toimenpiteestä olisi tehtävä uudelleen ilmoitus, jos sen käyttöä jatketaan.
- 117) Tuki katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi ainoastaan, jos se myönnetään uusiutuvan energian kestäville muodoille, kuten ne on määritelty EU:n lainsäädännössä. Biopolttoaineiden osalta komissio katsoo, että vuoden 2020 jälkeisellä jaksolla ainoastaan kehittyneille biopolttoaineille olisi myönnettävä tukea.
- 118) Unioni on asettanut yleisen unionin tavoitteen uusiutuvien energialähteiden osuudelle energian loppukulutuksesta ja muuntanut sen pakollisiksi kansallisiksi tavoitteiksi. Uusiutuvaa energiaa koskevassa direktiivissä⁵⁴ säädetään yhteistyömekanismeista⁵⁵, jotka helpottavat rajat ylittävää tukea kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimintatukiohjelmien olisi periaatteessa oltava avoinna muille ETA-maille ja energiayhteisön sopimuspuolille, jotta yleistä vääristävää vaikutusta rajoitettaisiin. Se vähentää niiden jäsenvaltioiden kustannuksia, joiden ainoana tavoitteena on saavuttaa EU:n lainsäädännössä vahvistettu uusiutuvia energialähteitä koskeva kansallinen tavoite. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin haluta ottaa yhteistyömekanismin käyttöön ennen rajat ylittävän tuen sallimista, koska muutoin muissa maissa sijaitsevien laitosten tuotantoa ei oteta huomioon uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin mukaista kansallista tavoitetta koskevissa laskelmissa. Tämän vuoksi komissio ei vaadi, että tukiohjelmat ovat avoinna muille ETA-maille ja energiayhteisön maille niin kauan kuin jäsenvaltiot esittävät asianmukaisesti syyt yhteistyömekanismin puuttumiseen.
- 119) Uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalle sähkölle myönnettävän tuen pitäisi periaatteessa edistää uusiutuvan sähköenergian integrointia markkinoille.

⁵³ Kun direktiivi on hyväksytty, komissio soveltaa lopullisen tekstin määritelmiä.

⁵⁴ Direktiivi 2009/28/EY.

⁵⁵ Yhteistyömekanismit varmistavat, että yhdessä jäsenvaltiossa tuotettu uusiutuva energia voidaan ottaa huomioon laskettaessa toisen jäsenvaltion tavoitetta.

Tiettyjen uusiutuviin energialähteisiin liittyvien teknologioiden tai pienten laitostyyppien tapauksessa tämä ei kuitenkaan ole ehkä mahdollista tai tarkoituksenmukaista. Erityisesti saatetaan tarvita erityisiä tukitoimenpiteitä, joilla lisätään vähemmän hyödynnettyjen uusiutuviin energialähteisiin liittyvien teknologioiden käyttöä, joilla voidaan edistää energia-alan vähähiilisyyttä pitkällä aikavälillä⁵⁶. Tämän vuoksi komissio erottaa arvioinnissaan tuen hyödynnetyille ja vähemmän hyödynnetyille teknologioille, riippuen niiden osuudesta sähkönkulutuksesta. Näissä suuntaviivoissa teknologiat, joiden osuus on vähintään [1–3] prosenttia sähköntuotannosta EU:n tasolla, katsotaan hyödynnetyiksi teknologioiksi, ja teknologiat, joiden osuus on pienempi, katsotaan vähemmän hyödynnetyiksi teknologioiksi. Lisäksi sovelletaan erityisedellytyksiä pieniin ja ensimmäisiin kaupallisen mittakaavan laitoksiin, biomassaan ja biopolttoaineisiin niiden erityispiirteiden huomioon ottamiseksi.

I Syöttöpreemion tai syöttötariffin kautta myönnettävä tuki

Tuki hyödynnetyille teknologioille, joilla tuotetaan sähköä uusiutuvista energialähteistä

- 120) Hyödynnetyjen teknologioiden osalta toimintatuki uusille laitoksille katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Tuki on myönnetty aidossa tarjouskilpailumenettelyssä⁵⁷ selkein, läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein.
 - b) Kaikki sähköä uusiutuvista energialähteistä tuottavat sähköntuottajat voivat kilpailla tuesta ilman syrjintää.

Jäsenvaltiot voivat edellyttää tuen saamiseksi vähimmäismäärää eri uusiutuvia energialähteitä määrittelemättä etukäteen kyseisiä teknologioita, jos se on tarpeen uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tietyn valikoiman takaamiseksi. Jäsenvaltiot voivat myös jättää tarjouskilpailumenettelyn ulkopuolelle tietyistä uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tietyillä maantieteellisillä alueilla, jos se on tarpeen sähköverkon vakauden varmistamiseksi.

⁵⁶ Voitaisiin harkita ympäristötehokkuutta ja teknistä suorituskykyä koskevia kriteerejä, jotka kuvaavat innovatiivisten teknologioiden pitkän aikavälin tulevaisuudennäkymiä.

⁵⁷ Tarjouskilpailumenettelyyn olisi osallistuttava riittävä määrä yrityksiä, jotta se olisi todella kilpailuun perustuva. Tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion olisi oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki tarjoajat eivät voi saada tukea, ja tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella. Lisäksi tarjouskilpailumenettely voi olla porrastettu (tarjouskilpailun eri vaiheille asetetaan yläraja tai varaushinta) sen varmistamiseksi, että tarjouskilpailumenettely ei johda liian suuriin korvauksiin.

Vaikutusten rajoittamiseksi raaka-ainemarkkinoilla jäsenvaltiot voivat jättää tarjouskilpailumenettelyn ulkopuolelle biomassaa hyödyntävän energiantuotannon tai rajoittaa sitä. Mitään muuta toimintatukea ei saa myöntää uusille laitoksille, jotka tuottavat sähköä biomassasta ja jotka on jätetty tarjouskilpailumenettelyn ulkopuolelle tämän määräyksen nojalla.

c) Tuki myönnetään syöttöpreemioina tai vastaavina toimenpiteinä, joihin sisältyy tuotetun sähkön suora markkinointi.

d) Tuensaajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, jos on olemassa kilpailuun perustuvat päivänsisäiset tasesähkömarkkinat.

[Näkemykset tämän edellytyksen täytäntöönpanosta ovat erityisen tervetulleita.]

e) Tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on tehty tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti.

f) Kaikki aikaisemmin saatu investointituki on vähennettävä toimintatuesta.

Tuki vähemmän hyödynnetyille teknologioille, joilla tuotetaan sähköä uusiutuvista energialähteistä

121) Vähemmän hyödynnetyjen teknologioiden osalta toimintatuki voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos se täyttää hyödynnetyjä teknologioita koskevat edellytykset tai jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) Tuki energiayksikköä kohti ei ylitä energian tuotannosta kyseisellä teknologialla aiheutuvien tasoitettujen kokonaistuotantokustannusten ja kyseisen energiamuodon markkinahinnan välistä eroa. Tuotantokustannuksia päivitetään säännöllisesti, vähintään [kuuden kuukauden] välein tai aina kun uutta kapasiteettia on asennettu [1 gigawatti].

b) Tuki myönnetään syöttöpreemioina tai vastaavina toimenpiteinä, joihin sisältyy tuotetun sähkön suora markkinointi.

c) Tuensaajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, jos on olemassa kilpailuun perustuvat päivänsisäiset tasesähkömarkkinat.

d) Investointituki vähennetään tuotantokustannuksista.

e) Tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on tehty tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti.

122) Samoja edellytyksiä sovelletaan tukeen uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle muulle energialle kuin sähkö, lukuun ottamatta 121 kohdan b ja c alakohtaa.

Tuki ensimmäisille kaupallisen mittakaavan hankkeille ja pienille laitoksille, jotka tuottavat sähköä uusiutuvista energialähteistä

- 123) Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea ensimmäisille kaupallisen mittakaavan laitoksille ja pienille laitoksille, joiden sähköenergian tuotantokapasiteetti on alle [1] megawattia, lukuun ottamatta tuulienergiaa, jonka tapauksessa sovelletaan [5 megawatin tai kolmen tuotantoyksikön] raja-arvoa, syöttötariffien perusteella ja noudattaen edellä 121 kohdan a, d ja e alakohdassa vahvistettuja edellytyksiä. Pienet laitokset, joilla on yhteinen liittymispiste sähköverkkoon, katsotaan yhdeksi laitokseksi.

Tuki olemassa oleville biomassalaitoksille poistojen jälkeen

- 124) Muista uusiutuvista energialähteistä poiketen biomassasta aiheutuvat investointikustannukset ovat suhteellisesti alhaisemmat mutta muuttuvat toimintakustannukset puolestaan korkeammat. Korkeammat toimintakustannukset voivat estää biomassalaitoksia⁵⁸ toimimasta senkin jälkeen, kun laitoksesta on tehty poistot, sillä muuttuvat toimintakustannukset voivat olla rajatuloja suuremmat. Toisaalta olemassa oleva laitos voi käyttää tuotantopanoksena fossiilisia polttoaineita biomassan sijasta, jos fossiilisten polttoaineiden käyttö tuotantopanoksena on taloudellisesti edullisempaa kuin biomassan käyttö. Jotta biomassan käyttöä jatkettaisiin molemmissa tapauksissa, komissio voi todeta tuen soveltuvan sisämarkkinoille.
- 125) Komissio katsoo biomassalaitokselle myönnettävän toimintatuen soveltuvan sisämarkkinoille poistojen tekemisen jälkeen, jos jäsenvaltio osoittaa, että tuensaajalle aiheutuvat muuttuvat toimintakustannukset ovat tuotantolaitoksesta tehtyjen poistojen jälkeenkin korkeammat kuin kyseisen energian markkinahinta, ja edellyttäen, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Tukea myönnetään ainoastaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian perusteella.
 - b) Toimenpide on suunniteltu sellaiseksi, että se korvaa tuensaajalle aiheutuvien muuttuvien toimintakustannusten ja markkinahinnan välisen eron.
 - c) Käytössä on seurantamekanismi sen tarkistamiseksi, ovatko muuttuvat toimintakustannukset edelleen korkeammat kuin energian markkinahinta.

⁵⁸ Tämä koskee myös biokaasun tuotantoa, jolla on samat ominaisuudet.

Seurantamekanismin on perustuttava tuoreimpiin tuotantokustannuksia koskeviin tietoihin, ja seurannan on oltava vähintään vuosittaista.

- 126) Komissio katsoo biomassalaitokselle myönnettävän toimintatuen soveltuvan sisämarkkinoille poistojen tekemisen jälkeen, jos jäsenvaltio osoittaa, että fossiilisten polttoaineiden käyttäminen tuotantopanoksena on taloudellisesti edullisempaa kuin biomassan käyttö, ja edellyttäen, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Tukea myönnetään ainoastaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian perusteella.
 - b) Toimenpide on suunniteltu sellaiseksi, että se korvaa tuensaajalle aiheutuvien muuttuvien toimintakustannusten ja markkinahinnan välisen eron.
 - c) Esitetään uskottava näyttö siitä, että ilman tukea siirryttäisiin biomassan käytöstä fossiilisten polttoaineiden käyttöön.
 - d) Käytössä on seurantamekanismi, joka varmistaa, että fossiilisten polttoaineiden käyttö on edullisempaa kuin biomassan käyttö. Seurantamekanismin on perustuttava tuoreimpiin tuotantokustannuksia koskeviin tietoihin, ja seurannan on oltava vähintään vuosittaista.

II Sertifikaattien avulla myönnettävä tuki

- 127) Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea uusiutuville energialähteille käyttämällä markkinamekanismeja, kuten vihreitä sertifikaatteja. Näiden markkinamekanismien⁵⁹ avulla uusiutuvan energian tuottajille turvataan välillisesti tietty määrä kysyntää perinteisin menetelmin tuotetun energian markkinahintaa korkeampaan hintaan. Vihreiden sertifikaattien hintaa ei ole määrätty etukäteen, vaan se määräytyy markkinakysynnän ja -tarjonnan perusteella.
- 128) Komissio katsoo tällaisen tuen soveltuvan sisämarkkinoille, jos jäsenvaltiot voivat esittää riittävät todisteet siitä, että tällainen tuki i) on välttämätöntä kyseisten uusiutuvien energialähteiden kannattavuuden varmistamiseksi, ii) ei johda koko ohjelman osalta ajan mittaan liiallisten korvausten maksamiseen teknologioille yleisesti tai yksittäisille vähemmän hyödynnetyille teknologioille,

⁵⁹ Tällaiset mekanismit voivat esimerkiksi velvoittaa sähköntoimittajat hankkimaan tietyn osuuden hankinnoistaan uusiutuvista energialähteistä.

jos teknologioiden eriyttäminen otetaan käyttöön, ja iii) ei saa uusiutuvan energian tuottajia luopumaan pyrkimyksistään parantaa kilpailukykyään.

129) Komissio katsoo erityisesti, että hyödynnettyjen teknologioiden tapauksessa vihreiden sertifikaattien kautta myönnettävään tukeen ei saa soveltaa eri tasoja ja että:

a) kaikkien uusiutuvien energialähteiden käyttöön investoivien sähköntuottajien on voitava saada tukea vihreiden sertifikaattien muodossa syrjimättömin perustein;

jäsenvaltiot voivat edellyttää tuen saamiseksi, että tuottaja käyttää vähimmäismäärää eri uusiutuvia energialähteitä, määrittelemättä etukäteen teknologioita, joiden avulla kyseisiä energialähteitä käytetään, jos se on tarpeen uusiutuvien energialähteiden tietyn valikoiman takaamiseksi;

b) vaikutusten rajoittamiseksi raaka-ainemarkkinoilla jäsenvaltiot voivat sulkea biomassaa hyödyntävän energiantuotannon vihreiden sertifikaattien ulkopuolelle; mitään muuta toimintatukea ei saa myöntää uusille laitoksille, jotka tuottavat sähköä biomassasta ja jotka on jätetty vihreiden sertifikaattien ulkopuolelle tämän määräyksen nojalla;

c) tuensaajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, jos on olemassa kilpailuun perustuvat päivänsisäiset tasesähkömarkkinat;

d) kaikki aikaisemmin saatu investointituki on vähennettävä toimintatuesta.

130) Komissio katsoo erityisesti, että vähemmän hyödynnettyjen teknologioiden tapauksessa vihreiden sertifikaattien kautta myönnettävään tukeen saa soveltaa eri tasoja ja että:

a) ohjelma ei yhdenkään eriytetyn tason osalta johda kokonaisuudessaan liiallisten korvausten maksamiseen;

b) tuensaajiin sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, jos on olemassa kilpailuun perustuvat päivänsisäiset tasesähkömarkkinat;

c) kaikki aikaisemmin saatu investointituki on vähennettävä toimintatuesta.

131) Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea ensimmäisiin kaupallisen mittakaavan hankkeisiin ja pienille laitoksille, joiden sähköenergian tuotantokapasiteetti on alle [1] megawattia, lukuun ottamatta tuulienergiaa, jonka tapauksessa sovelletaan [5 megawatin tai kolmen tuotantoyksikön] raja-arvoa, edellyttäen, että tuki ei ylitä

uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian tuotantokustannusten⁶⁰ ja kyseisen energiamuodon markkinahinnan välistä erotusta. Pienet laitokset, joilla on yhteinen liittymispiste sähköverkkoon, katsotaan yhdeksi laitokseksi.

III: Biopolttoaineille ja bionesteille⁶¹ myönnettävä tuki

- 132) Uusiutuvaa energiaa koskevassa direktiivissä edellytetään, että uusiutuvan energian osuus kasvatetaan liikenteessä 10 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Komissio on myös ehdottanut⁶² biopolttoaineiden ilmastohyötyjen lisäämistä EU:ssa. Uusiutuvan energian osuuden kasvattamiseksi liikenteen alalla valtiontukea voidaan tarvita kannustamaan kestävämpien biopolttoaineiden käyttöä. Tukea saa myöntää ainoastaan kestäville biopolttoaineille.
- 133) Komissio katsoo, että tuki ei paranna ympäristönsuojelun tasoa eikä sitä sen vuoksi voida katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos tuki myönnetään biopolttoaineille, jotka tuotetaan viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista, ja joihin sovelletaan toimitus- tai sekoitusvelvoitteita⁶³.

Viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista tuotetut biopolttoaineet

- 134) Komissio katsoo komission ehdotuksessa COM(2012) 595⁶⁴ määritellyistä viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista tuotetuille biopolttoaineille myönnettävän toimintatuen soveltuvan sisämarkkinoille, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Tuki on myönnetty aidossa tarjouskilpailumenettelyssä⁶⁵ selkein, läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein.

⁶⁰ Tuotantokustannukset voivat sisältää ympäristönsuojeluun tehtyjen ylimääräisten investointien poistot ja tavanomaisen tuoton, joka ei ylitä alan tavanomaisia vertailuarvoja.

⁶¹ Viittaukset biopolttoaineisiin näissä suuntaviivoissa koskevat myös bionesteitä.

⁶² KOM(2012) 595.

⁶³ Biopolttoaineiden toimittamista markkinoille koskevan velvoitteen on oltava voimassa, ja siihen on sisällyttävä seuraamusjärjestelmä.

⁶⁴ Kun direktiivi on hyväksytty, komissio soveltaa lopullisen tekstin. määritelmiä.

⁶⁵ Tarjouskilpailumenettelyyn olisi osallistuttava riittävä määrä yrityksiä, jotta se olisi todella kilpailuun perustuva. Tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion olisi oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki tarjoajat eivät voi saada tukea ja tuki myönnetään tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella. Lisäksi tarjouskilpailumenettely voi olla porrastettu (tarjouskilpailun eri vaiheille asetetaan yläraja tai varaushinta) sen varmistamiseksi, että tarjouskilpailumenettely ei johda liian suuriin korvauksiin.

- b) Toimenpide on suunniteltu sellaiseksi, että se korvaa tuensaajalle aiheutuvien muuttuvien toimintakustannusten ja markkinahinnan välisen eron.
- c) Kaikki kestävyyskriteerit täyttävät biopolttoaineet ovat tukikelpoisia.
- d) Tukea myönnetään ainoastaan tuotantolaitoksille, jotka aloittivat toimintansa ennen 31. joulukuuta 2013.
- e) Tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on tehty tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti.
- f) Kaikki aikaisemmin saatu investointituki on vähennettävä toimintatuesta.

Kehittyneet biopolttoaineet

135) Toimintatuen muille biopolttoaineille kuin viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista tuotetut biopolttoaineet voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, jos viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista tuotettuja biopolttoaineita koskevat edellytykset täyttyvät tai jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) Tuki ei ylitä uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian tuotantokustannusten⁶⁶ ja kyseessä olevan energiamuodon markkinahinnan välistä erotusta. Tuotantokustannukset on päivitettävä vähintään joka [toinen] vuosi tämän edellytyksen noudattamisen varmistamiseksi.
- b) Toimenpide on suunniteltu sellaiseksi, että se korvaa tuensaajalle aiheutuvien muuttuvien toimintakustannusten ja markkinahinnan välisen eron.
- c) Investointituki vähennetään tuotantokustannuksista.
- d) Tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on tehty tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti.

Biopolttoaineille valmisteveron tai veroasteen alennuksina myönnettävä tuki

136) Jos biopolttoaineille myönnetään toimintatukea valmisteveron alennuksina tai veroasteen alennuksina, 134 ja 135 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä ei voida

soveltaa tällaisissa olosuhteissa. Tämän vuoksi komissio tarkastelee, osoittaako jäsenvaltio, että tuotantokustannukset⁶⁷ ovat korkeammat kuin kyseessä olevan energiamuodon markkinahinta. Jäsenvaltioiden on otettava huomioon asiaankuuluvissa energiapörsseissä noteeratut hinnat osoittaakseen tuotantokustannusten kohtuullisen tason.

- 137) Jotta voidaan edistää muiden biopolttoaineiden kuin viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista tuotettujen biopolttoaineiden käyttöä, kyseisille biopolttoaineille myönnettävä toimintatuki on rajoitettu [50] prosenttiin 135 kohdan a alakohdassa määritellyistä lisäkustannuksista. Ainoastaan muihin biopolttoaineisiin kuin viljakasveista ja muista paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista, sokerikasveista ja öljykasveista tuotetut biopolttoaineet voidaan soveltaa eriytettyä lähestymistapaa.

5.3 Energiatehokkuustoimenpiteet, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotanto sekä kaukolämmitys ja kaukojäähdytys

- 138) EU on asettanut 20 prosentin säästötavoitteen unionin primäärienergian kulutukselle vuoteen 2020 mennessä. Erityisesti EU on antanut energiatehokkuusdirektiivin⁶⁸, jossa luodaan yhteiset puitteet energiatehokkuuden edistämiseksi unionissa, jotta saavutettaisiin unionin 2020-strategian yleistavoite energiatehokkuudelle ja tasoitettaisiin tietä energiatehokkuuden parantamiselle entisestään kyseisen määräajan jälkeen.

Yhteinen tavoite

- 139) Poiketen siitä, mitä 5.1.1 jaksossa määrätään, sen varmistamiseksi, että tuki edistää ympäristönsuojelun tason parantamista, tuki kaukolämmitykselle ja kaukojäähdytykselle sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannolle, jäljempänä 'yhteistuotanto', on sisämarkkinoille soveltuvaa ainoastaan, jos se myönnetään suuritehoiselle yhteistuotannolle ja energiatehokkaalle kaukolämmitykselle ja kaukojäähdytykselle. Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osarahoittamien toimenpiteiden tapauksessa jäsenvaltiot voivat käyttää asianomaisissa toimenpideohjelmissa vahvistettuja perusteita.

⁶⁶ Tuotantokustannukset voivat sisältää ympäristönsuojeluun tehtyjen ylimääräisten investointien poistot ja tavanomaisen tuoton, joka ei ylitä alan tavanomaisia vertailuarvoja.

⁶⁷ Ks. alaviite 14.

⁶⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

- 140) Yksi perusperiaate EU:n jätelainsäädännössä on ns. jätehierarkia, jossa asetetaan ensisijaisuusjärjestykseen tavat, joilla jätteet olisi käsiteltävä⁶⁹. Valtiontuki yhteistuotannolle ja kaukolämmitysjärjestelmille, jotka käyttävät polttoaineena jätettä, mukaan lukien jätelämpö, voi vaikuttaa myönteisesti ympäristönsuojeluun edellyttäen, että se ei kierrä tätä periaatetta.
- 141) Osoittaakseen erikseen ilmoitetun tuen vaikutuksen ympäristönsuojelun tason parantumiseen jäsenvaltio voi käyttää erilaisia, mahdollisimman suuressa määrin mitattavissa olevia indikaattoreita, joita ovat erityisesti paremman energiatehokkuuden ja energiatuottavuuden ansiosta säästetyn energian määrä tai tehokkuuden parantuminen energiankulutuksen ja polttoaineen käytön vähentymisen seurauksena.

Valtiontuen tarve

- 142) Energiatehokkuustoimenpiteet kohdistuvat 41 kohdan mukaisiin negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin, sillä niillä luodaan yksittäisiä kannustimia energiatehokkuutta ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevien ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Energiatehokkuuden alalla mahdollisesti esiintyvä yksi erityinen markkinoiden toimintapuute koskee rakennusten energiatehokkuutta edistäviä toimenpiteitä. Kun tarkastellaan rakennusten peruskorjaustöitä, energiatehokkuustoimenpiteistä ei yleensä hyödy peruskorjauskustannukset tavallisesti kattava rakennuksen omistaja, vaan hyödyt kohdistuvat vuokralaiseen. Tämän vuoksi komissio katsoo, että valtiontuki voi olla tarpeen energiatehokkuutta parantavien investointien edistämiseksi, jotta voidaan saavuttaa energiatehokkuusdirektiivin tavoitteet.

Kannustava vaikutus

- 143) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan näiden suuntaviivojen 5.1 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella.
- 144) Komissio muistuttaa, että energiatehokkuusdirektiivissä veloitetaan jäsenvaltiot saavuttamaan tavoitteet myös rakennusten energiatehokkaan peruskorjauksen ja energian loppukulutuksen alalla. Energiakatselmus on kuitenkin pakollinen ainoastaan yrityksille, jotka eivät ole pk-yrityksiä energiatehokkuusdirektiivin nojalla. Sen vuoksi pk-yrityksille voidaan myöntää valtiontukea energiakatselmuksen toteuttamiseen. Tämä ei kuitenkaan vaikuta energiakatselmuksessa määrätyille tai sen seurauksena toteutetuille energiatehokkuustoimille taikka muiden välineiden, kuten energian hallintajärjestelmien tai ympäristönsuojelun hallintajärjestelmien, seurauksena

⁶⁹ Jättehierarkian muodostavat a) ehkäiseminen, b) valmistelu uudelleenkäyttöön, c) kierrätys, d) muu hyödyntäminen, esimerkiksi energiana, ja e) loppukäsittely. Ks. jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19 päivänä marraskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (jätehuollon puitedirektiivi) 4 artiklan 1 kohta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

toteutetuille energiatehokkuustoimenpiteille myönnetyn valtiontuen kannustavan vaikutuksen arviointiin.

Tarkoituksenmukaisuus

- 145) Valtiontukea voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä rahoittaa energiatehokkuustoimenpiteitä. Arvioitaessa erityisesti rakennusten energiatehokkaaseen peruskorjaukseen myönnettävää tukea rahoitusvälinettä, jonka jäsenvaltio ottaa käyttöön peruskorjaustöiden rahoittamiseksi, voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä valtiontuen myöntämiseen.
- 146) Energiatehokkuustoimenpiteiden osalta takaisinmaksettavaa ennakkoa voidaan pitää tarkoituksenmukaisena valtiontukivälineenä erityisesti silloin, kun energiatehokkuustoimenpiteestä saatavat tulot ovat epävarmoja.

Oikeasuhteisuus

Investointituki

- 147) Tukikelpoisia kustannuksia ovat (78) kohdassa vahvistetut ylimääräiset investointikustannukset. Energiatehokkuustoimenpiteiden tapauksessa vaihtoehtoinen skenaario voi olla vaikea määrittää, erityisesti integroitujen hankkeiden osalta. Tällaisten hankkeiden tapauksessa komissio voi suostua harkitsemaan ylimääräisten kustannusten määrittämistä muuta arviointiperustetta käyttäen kuten (80) kohdassa todetaan.
- 148) Liitteessä 1 vahvistettuja tuki-intensiteettejä sovelletaan.

Energiatehokkuustoimenpiteisiin myönnettävä toimintatuki

- 149) Poiketen siitä, mitä 5.1.5 jaksossa määrätään, komissio katsoo energiatehokkuutta edistävän toimintatuen olevan oikeasuhteista vain, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Tuki on rajattu investoinnista aiheutuviin ylimääräisiin nettotuotantokustannuksiin ottaen huomioon energian säästämisestä saatava hyöty⁷⁰. Määritettäessä toimintatuen määrää tuotantokustannuksista on vähennettävä kyseiselle yritykselle uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen mahdollisesti myönnetty investointituki.
- b) Tuen kesto on rajattu viiteen vuoteen.

Toimintatuki energiatehokkaaseen yhteistuotantoon

⁷⁰ Tuotantokustannusten käsite kattaa tuotantokustannukset, joista on vähennetty kaikki tuet mutta jotka sisältävät tavanomaisen voitto-osuuden.

- 150) Toimintatukea tehokkaille yhteistuotantolaitoksille voidaan myöntää:
- a) sähkön ja lämmön julkisesta jakelusta vastaaville yrityksille, jos kyseisestä sähkön- tai lämmöntuotannosta aiheutuvat kustannukset ovat sen markkinahintaa korkeammat;
 - b) sähkön ja lämmön yhteistuotannon käyttöön teollisuudessa, jos voidaan osoittaa, että tällä tekniikalla tuotetun energiayksikön kustannukset ovat korkeammat kuin perinteisellä tekniikalla tuotetun energiayksikön markkinahinta.
- 151) Toimintatukea uudelle yhteistuotannolle voidaan myöntää niiden edellytysten perusteella, joita sovelletaan toimintatukeen uusiutuvia energialähteitä hyödyntävillä teknologioilla tuotetulle energialle, kuten 5.2 jaksossa selvitetään.
- 152) Toimintatukea olemassa olevalle yhteistuotannolle voidaan myöntää niiden edellytysten perusteella, joita sovelletaan toimintatukeen olemassa oleville biomassalaitoksille, kuten 5.2 jaksossa selvitetään.

5.4 Tuki resurssitehokkuuden edistämiseen ja erityisesti tuki jätehuoltoon

5.4.1. Resurssitehokkuus

- 153) Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeen ”Resurssitehokas Eurooppa” tavoitteena on kestävä kasvu määrittämällä ja luomalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia, muun muassa ottamalla käyttöön uusia ja innovatiivisia tuotantovälineitä. Siinä esitetään, miten tällainen kasvu voidaan saavuttaa ja samalla vähentää resurssien käyttöä ja rajoittaa yleistä vaikutusta ympäristöön.
- 154) Edellä 41 kohdassa luetellut markkinoiden toimintapuutteet ovat erityisen tärkeitä resurssitehokkuuden kannalta. Lisäksi markkinoiden toimintapuutteisiin ei tällä alalla puututa usein muilla politiikoilla ja toimenpiteillä, esimerkiksi verotuksella tai sääntelyllä. Valtiontuki voi tällaisissa tapauksissa olla välttämätöntä.
- 155) Yksittäisten toimenpiteiden osalta jäsenvaltioiden on osoitettava, että tällä politiikanalalla saavutetaan mitattavissa olevia hyötyjä, kuten erityisesti säästettyjen resurssien määrä tai resurssitehokkuuden parantuminen.
- 156) Ottaen huomioon läheiset yhteydet uusiin innovatiivisiin tuotantovälineisiin komissio muistuttaa, että resurssitehokkuutta edistävät toimenpiteet voivat saada tiettyjen kriteerien täytyttyä ekoinnovaatiolisän 82 kohdan mukaisesti.

5.4.2 Tuki jätehuoltoon

- 157) Jätteen syntymisen ehkäiseminen, jätteen uudelleenkäyttö ja kierrätys on yksi EU:n seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman tärkeimmistä tavoitteista. Yksi perusperiaate EU:n jätelainsäädännössä on ns. jättehierarkia, jossa asetetaan ensisijaisuusjärjestykseen tavat, joilla jätteet olisi käsiteltävä⁷¹. Toinen keskeinen käsite on 50 kohdassa kuvailtu ”aiheuttamisperiaate”, jonka mukaan yritysten on maksettava toiminnoistaan aiheutuvista ympäristöhaitoista syntyvät kustannukset.
- 158) Jätehuoltoon (mukaan lukien uudelleenkäyttö-, kierrätys- ja hyödyntämistoiminnot) myönnettävällä valtiontuella voi olla myönteinen vaikutus ympäristönsuojeluun edellyttäen, että sillä ei kierretä kyseisiä periaatteita. Tähän sisältyy sellaisen veden tai sellaisten mineraalien uudelleenkäyttö tai kierrättäminen, jotka jäisivät muutoin hyödyntämättä jätteenä. Aiheuttamisperiaatteen mukaan jätettä tuottavia yrityksiä ei saisi vapauttaa sen

⁷¹ Jättehierarkian muodostavat a) ehkäiseminen, b) valmistelu uudelleenkäyttöön, c) kierrätys, d) muu hyödyntäminen, esimerkiksi energiana, ja e) loppukäsittely. Ks. jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19 päivänä marraskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (jätehuollon puitedirektiivi) 4 artiklan 1 kohta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

käsittelystä aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi uusiomateriaalimarkkinoiden tavanomaiseen toimintaan ei saisi kohdistua kielteisiä vaikutuksia.

- 159) Poiketen siitä, mitä 37 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa määrätään, komissio katsoo jätehuoltoon myönnettävän tuen edistävän yhteisen edun mukaista tavoitetta edellä esitettyjen jätehuoltoa koskevien periaatteiden mukaisesti, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:
- a) investoinnilla pyritään vähentämään muiden yritysten tuottamaa jätettä eikä se koske tuensaajan tuottamaa jätettä;
 - b) tuella ei vapauteta välillisesti pilaantumisen aiheuttajia kustannuksista, joista niiden olisi unionin lainsäädännön mukaan vastattava, eikä kustannuksista, jotka olisi katsottava pilaantumisen aiheuttajien tavanomaisiksi liiketoimintakustannuksiksi;
 - c) investointi johtaa parannukseen verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen⁷² tai mahdollistaa perinteisten teknologioiden innovatiivisen käytön, jonka tavoitteena on erityisesti luoda kierrätystalous, jossa jätettä hyödynnetään resurssina;
 - d) muussa tapauksessa hyödynnettävät materiaalit hävitettäisiin tai niitä hyödynnettäisiin vähemmän ympäristöystävällisellä tavalla; ja
 - e) investointi ei pelkästään lisää kierrätettävien materiaalien kysyntää lisäämättä materiaalien keruuta.
- 160) Tukea, joka toisin kuin 159 kohdan a alakohdassa edellytetään on tarkoitettu tuensaajan omaan jätehuoltoon, arvioidaan 5.1 jakson yleisten kriteerien perusteella, joita sovelletaan unionin normit ylittäviin tai ympäristönsuojelun tasoa normien puuttuessa parantaviin yrityksiin 35 kohdan c alakohdan mukaisesti.

⁷² Alan viimeisimmällä kehityksellä tarkoitetaan prosesseja, joissa jätetuotteen käyttö lopputuotteen valmistuksessa on taloudellisesti kannattavaa ja tavanomaisen käytännön mukaista. Käsitettä 'alan viimeisin kehitys' on tarvittaessa tarkasteltava unionin yhteisten teknologiamarkkinoiden kannalta.

5.5 Tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille (CCS)

- 161) Kuten CCS-direktiivissä⁷³ ja komission tiedonannossa hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin tulevaisuudesta Euroopassa⁷⁴ tunnustetaan, hiilidioksidin talteenotto ja varastointi (CCS) on teknologia, joka voi edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Siirryttäessä täysin vähähiiliseen talouteen, hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiteknologialla voidaan sovittaa yhteen fossiilisten polttoaineiden kysyntä ja tarve vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Joillakin teollisuuden aloilla hiilidioksidin talteenotto ja varastointi voi olla ainoa teknologiavaihtoehto, jolla pystytään vähentämään prosessiin liittyviä päästöjä mittakaavassa, joka on tarpeen pitkällä aikavälillä. Vaikka kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle ei ole olemassa vaihtoehtoa, hiilidioksidin talteenotto ja varastointi voi täydentää vähentämispyrkimyksiä. Koska talteenotto- ja varastointikustannukset muodostavat merkittävän esteen hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin käyttöönotolle, valtiontuki voi osaltaan auttaa edistämään tämän teknologian kehittämistä.
- 162) Tuki voidaan myöntää fossiilisia polttoaineita käyttäville voimalaitoksille tai muille teollisuuslaitoksille, jotka on varustettu hiilidioksidin talteenotto-, kuljetus- ja varastointijärjestelmällä tai CCS-ketjun yksittäisillä osilla.
- 163) Vaikka EU on käynnistänyt useita aloitteita, joilla puututaan negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin, näillä aloitteilla ei välttämättä saavuteta tehokasta markkinatilannetta. Erityisesti EU:n päästökauppajärjestelmällä ja kansallisilla hiilidioksidiveroilla sisällytetään jo nyt kasvihuonekaasupäästöjen kustannukset hintoihin. Tämä ei ehkä (vielä) takaa hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskevien EU:n pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista. Poiketen siitä, mitä 5.1.2 jaksossa määrätään, komissio olettaa sen vuoksi, että tällä hetkellä tuella hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille korjataan jäljellä oleva markkinoiden toimintapuute, jollei sillä ole näyttöä siitä, ettei jäljellä enää ole markkinoiden toimintapuutetta.
- 164) Poiketen siitä, mitä 5.1.1 jaksossa määrätään, komissio katsoo hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskevien pitkän aikavälin tavoitteiden edistämiseksi, että tuki edistää yhteistä ympäristönsuojelutavoitetta. Poiketen siitä, mitä 5.1.3 jaksossa määrätään, ja rajoittamatta erityisesti EU:n sääntelyä tällä alalla, komissio olettaa tuen olevan tarkoituksenmukaista, jos kaikki muut edellytykset täyttyvät.

⁷³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁷⁴ COM(2013) 180 final, 27.3.2013.

- 165) CCS-hankkeille myönnettävään tukeen ei sisälly tukea hiilidioksidipäästöjä tuottavalle laitokselle (teollisuuslaitokselle tai voimalaitokselle) vaan siihen sisältyy ainoastaan tuki, joka liittyy hiilidioksidin talteenotosta, kuljettamisesta ja varastoinnista aiheutuviin lisäkustannuksiin. Sen vuoksi poiketen siitä, mitä 5.1.5 jaksossa määrätään, on yleisesti hyväksytty, että vaihtoehtoisen skenaarion muodostaisi tilanne, jossa hanketta ei toteuteta. Tämän vaihtoehtoisen skenaarion perusteella tukikelpoiset kustannukset määritellään rahoitusvajeena. Kaikki tulot, myös esimerkiksi kustannussäästöt, jotka ovat seurausta tarvittujen päästöoikeuksien vähenemisestä, NER300-rahoitus ja EEPR-rahoitus, otetaan huomioon.⁷⁵
- 166) Komissio arvioi tuen vääristäviä vaikutuksia 5.1.6 jaksossa vahvistettujen kriteerien perusteella ottaen huomioon seuraavat myönteiset seikat: onko olemassa järjestelyjä tietämyksen jakamiseksi, onko infrastruktuuri avoinna kolmansille osapuolille ja onko tuella CCS-ketjun yksittäisille osille myönteinen vaikutus muihin fossiilisia polttoaineita käyttäviin laitoksiin, jotka tuensaaja omistaa.

⁷⁵ Komission päätös 2010/670/EU (NER300-rahoitus) ja asetus 2010/1233/EU asetuksen 2009/663/EY muuttamisesta (EEPR-rahoitus).

5.6 Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki

- 167) Ympäristöverojen tarkoituksena on lisätä ympäristön kannalta haitallisen toiminnan kustannuksia, mikä puolestaan estää tällaista toimintaa ja parantaa ympäristönsuojelun tasoa. Periaatteessa ympäristöverojen olisi vastattava päästöjen yhteiskunnallisia kustannuksia, ja vastaavasti päästöyksikköä kohti maksetun veron määrän olisi oltava sama kaikille päästöjä aiheuttaville yrityksille. Vaikka ympäristöverojen alennukset tai vapautukset ympäristöveroista voivat vaikuttaa haitallisesti tämän tavoitteen saavuttamiseen, jäsenvaltiot voivat pitää niitä joissakin tapauksissa tarpeellisina voidakseen asettaa yleisen verotason korkeammalle ja välttääkseen sen, että seurauksena kyseisistä ympäristöveroista yritykset, jotka erityisesti kärsivät verosta, joutuvat vaikeaan kilpailutilanteeseen⁷⁶.
- 168) Yleisesti korkeampaa ympäristöverojen tasoa voidaan helpottaa myöntämällä joillekin yrityksille suotuisampi verokohtelu. Näin ollen ympäristöverojen alennukset tai vapautukset ympäristöveroista⁷⁷ voivat ainakin välillisesti edistää ympäristönsuojelun tason parantumista. Ympäristöveron yleistä tavoitetta ympäristön kannalta haitallisen toiminnan suhteen ei kuitenkaan pitäisi heikentää. Veronalennusten olisi oltava välttämättömiä ja perustuttava objektiivisiin, läpinäkyviin ja syrjimättömiin perusteisiin, ja asianomaisten yritysten olisi osaltaan parannettava ympäristönsuojelua.
- 169) Arvioidessaan ympäristöveroista vapautuksena tai ympäristöverojen alennuksena, jäljempänä 'veronalennukset', myönnettävää valtiontukea komissio soveltaa sen vuoksi ainoastaan tässä jaksossa ja 5.1.7 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä.
- 170) Tätä jaksoa ei sovelleta tukeen, jota myönnetään veronalennuksina sellaisten ympäristöystävällisten investointien tukemiseksi, jotka kuuluvat näiden suuntaviivojen muiden jaksoiden soveltamisalaan, kuten tukemaan energian tuotantoa uusiutuvista lähteistä tai sähkön ja lämmön yhteistuotantoa. Tällaista tukea arvioidaan näiden suuntaviivojen kyseisiä teknologioita koskevien erityisjaksojen perusteella.

⁷⁶ Monissa tapauksissa veronalennuksista hyötyvät ne yritykset, jotka harjoittavat veron kohteena olevaa kaikkein haitallisinta toimintaa.

⁷⁷ Yksi tapa voisi olla myöntää hyvitystä verohyvitysten muodossa, jolloin yrityksiä ei vapauteta verosta, vaan ne saavat kertakorvauksen siitä.

- 171) Komissio hyväksyy tukiohjelmat enintään [kymmenen] vuoden ajaksi. Tämän ajanjakson jälkeen jäsenvaltio voi ilmoittaa toimenpiteestä uudelleen, jos jäsenvaltio arvioi kyseiset tukitoimenpiteet tarkoituksenmukaisiksi.
- 172) Komissio katsoo, että veronalennukset eivät haittaa asetetun yleisen tavoitteen saavuttamista ja vaikuttavat ainakin välillisesti ympäristönsuojelun tason parantumiseen, jos jäsenvaltio osoittaa, että i) alennukset on kohdistettu tarkasti yrityksiin, jotka kärsivät eniten korkeammasta verosta, ja ii) korkeampaa verokantaa sovelletaan yleisesti.
- 173) Kun ympäristöverot ovat yhdenmukaistettuja, komissio voi soveltaa yksinkertaistettua menetelmää arvioidakseen tuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta. Kaikkien muiden ympäristöverojen tapauksessa tuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta on arvioitava perusteellisemmin.

Tilanne 1: Yhdenmukaistetut ympäristöverot

- 174) Komissio katsoo veronalennusten muodossa myönnettävän tuen olevan välttämätöntä ja oikeasuhteista, jos tuensaajat maksavat vähintään sovellettavassa direktiivissä säädetyn EU:n vähimmäisveron ja tuensaajat valitaan objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea myönnetään periaatteessa samalla tavoin kaikille samalla toimialalla tai samoilla merkityksellisillä markkinoilla⁷⁸ toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa.
- 175) Jos tuensaajien maksama vero on sovellettavassa direktiivissä vahvistettua EU:n vähimmäisveroa pienempi, tukea arvioidaan 176–179 kohdassa vahvistettujen yhdenmukaistamattomia ympäristöveroja koskevien edellytysten perusteella.

Tilanne 2: Yhdenmukaistamattomat ympäristöverot

- 176) Kun on kyse sähköntuotannossa käytetyistä energiatuotteista kannetusta verosta, sähköntoimittaja on velvollinen maksamaan veron. Sähkön hinta kuitenkin nousee, jos verokustannukset siirretään sähkönkäyttäjille (välilliset verot). Tässä tapauksessa verolla energiaa paljon käyttäviin kuluttajiin olevaa vaikutusta voidaan verrata vaikutukseen, joka EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien aiheuttamalla, sähkön hintoihin siirretyillä kustannuksilla on (välilliset päästökustannukset). Tässä tapauksessa veronalennuksia voidaan myöntää korvauksena sähkönkuluttajille siirretyistä välillisistä

⁷⁸ Kuten määritellään komission tiedonannossa merkityksellisten markkinoiden määritelmästä unionin kilpailuoikeuden kannalta (EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5).

verokustannuksista. Komissio katsoo toimenpiteen soveltuvan sisämarkkinoille ainoastaan, jos:

- a) tällainen veronalennus on välttämätön, jos kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan merkittävyys on yli [10] prosenttia ja välilliset verokustannukset johtavat tuotantokustannusten huomattavaan eli vähintään 5 prosentin suuruiseen lisääntymiseen laskettuna osuutena välillisistä verokustannuksista aiheutuvasta bruttoarvonlisäyksestä⁷⁹.
- b) tällainen veronalennus on oikeasuhteinen, jos tuensaaajat maksavat vähintään 20 prosenttia välillisistä veroista; ja
- c) veronalennus suoritetaan kertamaksuna, jolla korvataan aikaisempaan kulutukseen tai aikaisempiin tuotantotasoihin perustuvan veron aiheuttamia kustannuksia.

177) Kaikkien muiden yhdenmukaistamattomien ympäristöverojen tapauksessa jäsenvaltion olisi tuen välttämättömyyden ja oikeasuhteisuuden osoittamiseksi määriteltävä selkeästi veronalennusten laajuus. Tätä varten jäsenvaltion olisi toimitettava tietoja veronalennusten piiriin kuuluvista toimialoista tai tuensaaajaluokista sekä merkittävimmistä tuensaaajista kullakin toimialalla tai kussakin luokassa ottaen huomioon erityisesti liikevaihto, markkinaosuudet ja veropohjan suuruus.

178) Komissio katsoo tuen olevan välttämätöntä, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) tuensaaajat valitaan objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea myönnetään periaatteessa samalla tavoin kaikille samalla toimialalla tai samoilla merkityksellisillä markkinoilla⁸⁰ toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa;
- b) ympäristövero johtaa ilman alennusta tuotantokustannusten huomattavaan lisääntymiseen laskettuna osuutena bruttoarvonlisäyksestä kullakin toimialalla tai kussakin yksittäisten tuensaaajien luokassa;

⁷⁹ Samankaltaisia kriteerejä käytettiin laadittaessa päästökauppajärjestelmään liittyvää valtiontukea koskevien suuntaviivojen liitettä II (komission tiedonanto 2012/C 158/04, 5.6.2012).

⁸⁰ Kuten määritellään komission tiedonannossa merkityksellisten markkinoiden määritelmästä unionin kilpailuoikeuden kannalta (EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5).

- c) tuotantokustannusten huomattavaa lisääntymistä ei olisi mahdollista siirtää asiakkaille ilman myynnin merkittävää pientymistä sen seurauksena⁸¹.
- 179) Komissio katsoo tuen olevan oikeasuhteista, jos yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:
- a) tuensaajat maksavat vähintään 20 prosenttia kansallisesta ympäristöverosta;
 - b) veronalennuksen myöntämisen ehtona on, että jäsenvaltio ja tuensaajat tai tuensaajien yhteenliittymät tekevät sopimuksia, joilla tuensaajat tai tuensaajien yhteenliittymät sitoutuvat saavuttamaan ympäristönsuojelutavoitteet, joilla on sama vaikutus kuin sillä, että tuensaajat maksavat vähintään 20 prosenttia kansallisesta verosta, tai EU:n vähimmäisveron soveltamisella. Tällaiset sopimukset tai sitoumukset voivat liittyä muun muassa energiankulutuksen vähentämiseen, päästöjen vähentämiseen tai muuhun ympäristönsuojeluun liittyvään toimenpiteeseen, ja niiden on täytettävä seuraavat edellytykset:
 - i jäsenvaltio neuvottelee sopimusten sisällön, jossa määritetään erityisesti tavoitteet ja asetetaan määrääjät tavoitteiden saavuttamiselle;
 - ii jäsenvaltio huolehtii sopimuksissa annettujen sitoumusten riippumattomasta⁸² ja oikea-aikaisesta seurannasta;
 - iii sopimuksia tarkistetaan säännöllisesti teknologisen ja muun kehityksen mukaan, ja niissä määrätään tehokkaista seuraamusjärjestelyistä, joita sovelletaan, jos sitoumuksia ei noudateta.

5.7 Tuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista⁸³

⁸¹ Tältä osin jäsenvaltiot voivat toimittaa arvioita muun muassa tuotteen hintajoustosta kyseessä olevalla toimialalla merkityksellisillä maantieteellisillä markkinoilla [ks. alaviite XXX] sekä arvioita kyseessä olevalla toimialalla toimivien tai kyseessä olevaan luokkaan kuuluvien yritysten menettämästä myynnistä tai niiden tuottojen vähentymisestä.

⁸² Tältä osin ei ole merkitystä sillä, vastaako seurannasta julkinen vai yksityinen elin.

⁸³ Sisämarkkinalainsäädännössä (direktiivi 2009/72/EY⁸³, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta, asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003⁸³ kumoamisesta, sekä myöhemmät verkkosäännöt ja suuntaviivat) ei anneta oikeutta kuluttajien ristikkäiseen tukemiseen tariffijärjestelmien sisällä.

- 180) Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemisen rahoittaminen maksuilla ei sinänsä kohdistu negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin eikä sillä näin ollen ole suoria ympäristövaikutuksia. Se voi kuitenkin johtaa korkeampiin sähkönhintoihin. Sähkön hinnannousu voi näkyä selvästi erityismaksuna, joka peritään sähkönkuluttajilta sähkönhinnan lisäksi, tai välillisesti sähköntoimittajille aiheutuvina lisäkustannuksina, jotka johtuvat velvoitteista ostaa uusiutuvaa energiaa ja jotka myöhemmin siirretään niiden asiakkaille, sähkönkuluttajille. Tyypillinen esimerkki olisi sähköntoimittajien velvoittaminen ostamaan tietty prosenttiosuus uusiutuvaa energiaa vihreiden sertifikaattien kautta, joista toimittajalle ei makseta korvausta.
- 181) Periaatteessa kaikkien energiankuluttajien olisi osallistuttava uusiutuville energialähteille annettavan tuen rahoittamiseen. Jotkin alennukset voivat kuitenkin olla tarpeen, jotta voitaisiin taata riittävä rahoituspohja uusiutuvien energialähteiden tukemiselle⁸⁴. Jotta yritykset, joihin uusiutuvien energialähteiden tukeminen erityisesti vaikuttaa, eivät joutuisi vaikeaan kilpailutilanteeseen, jäsenvaltiot voivat haluta korvata osittain lisäkustannukset helpottaakseen uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian yleistä rahoittamista ja välttääkseen hiilivuodon. Jos maksujen kohteeksi erityisesti joutuvat yritykset eivät saa mitään korvausta, yleinen hyväksyntä kunnianhimoisille uusiutuvia energialähteitä koskeville tukitoimenpiteille voi olla rajoitettu. Toisaalta, jos tällainen korvaus on liian suuri tai se myönnetään liian monille sähkönkuluttajille, se voi yhtä lailla vaikeuttaa yleistä hyväksyntää uusiutuvien energialähteiden tukemiselle.
- 182) Arvioidessaan valtiontukea, joka myönnetään korvauksena uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemisen rahoittamisesta, komissio soveltaa tässä jaksossa ja 5.1.7 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä.
- 183) Jotta varmistetaan, että tuella helpotetaan uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemisen rahoittamista, jäsenvaltioiden on osoitettava, että lisäkustannukset, jotka näkyvät tuensaajilta perittävinä korkeampina sähkönhintoina, ovat seurausta pelkästään uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemisesta. Lisäkustannukset eivät voi olla suuremmat kuin rahoitus uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemiseen⁸⁵.

⁸⁴ Jotta sähkönkuluttajien rahoitusosuus uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemiseen saataisiin yleisesti korkealle tasolle, voi olla tarpeen myöntää joillekin sähkönkuluttajille suotuisampi kohtelu erityisesti hiilivuodon estämiseksi.

⁸⁵ Suorin tapa osoittaa syy-yhteys on viitata maksuun tai veroon, joka peritään sähkönhinnan lisäksi ja jonka tarkoituksena on rahoittaa energian tuotantoa uusiutuvista lähteistä. Epäsuorasti lisäkustannukset voidaan osoittaa laskemalla sähköntoimittajille vihreistä sertifikaateista aiheutuvien korkeampien

- 184) Tuen ympäristövaikutuksen varmistamiseksi tuki olisi kohdennettava siten, että vältetään se, että ilman kustannustaakan keventämistä tietyt alat ovat vaarassa siirtyä EU:n ulkopuolelle. Tuki olisi rajattava aloihin, jotka ovat alttiita merkittävälle hiilivuodon riskille uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalle energialle myönnettävän tuen rahoittamisen vuoksi. Sen vuoksi tukea voidaan myöntää vain, jos kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan merkittävyys on yli [10] prosenttia ja uusiutuvan energian tukemisen rahoittamisesta aiheutuvat kustannukset johtavat tuotantokustannusten huomattavaan eli vähintään 5 prosentin suuruiseen lisääntymiseen laskettuna osuutena bruttoarvonlisäyksestä⁸⁶.

[Tätä määrystä koskevat näkemykset ovat erityisen tervetulleita julkisessa kuulemisessa.]

- 185) Tukikelpoisella toimialalla jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuensaajat valitaan objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea myönnetään periaatteessa samalla tavoin kaikille samalla toimialalla tai samoilla merkityksellisillä markkinoilla⁸⁷ toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa.
- 186) Komissio katsoo tuen olevan oikeasuhteista, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:
- a) Korvaus maksetaan kertasummana. Tuki voidaan maksaa tuensaajalle kustannusten aiheutumisvuonna tai sitä seuraavana vuonna. Jos tuki maksetaan kustannusten aiheutumisvuonna, käytössä on oltava jälkikäteisvalvontamekanismi, jotta voidaan varmistaa, että mahdolliset liikaa suoritettut tukimäärät maksetaan takaisin ennen 1. heinäkuuta seuraavana vuonna.
 - b) Tuensaajat maksavat vähintään [15] prosenttia lisäkustannuksista ilman alennusta [31.12.2017] saakka ja [20] prosenttia [1.1.2018] alkaen.

nettokustannusten vaikutus ja vaikutus sähkön hintaan olettaen, että sähköntoimittaja siirtää korkeammat nettokustannukset eteenpäin.

⁸⁶ Samankaltaisia kriteerejä käytettiin laadittaessa päästökauppajärjestelmään liittyvää valtiontukea koskevien suuntaviivojen liitettä II (komission tiedonanto 2012/C 158/04, 5.6.2012).

⁸⁷ Kuten määritellään komission tiedonannossa merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5).

5.8 Tuki energiainfrastruktuurille

- 187) Nykyaikainen energiainfrastruktuuri on ratkaisevan tärkeä tekijä yhdentyneiden energiamaarkkinoiden kannalta ja jotta unioni pystyisi saavuttamaan laajemmat ilmasto- ja energiatavoitteensa. Komissio on arvioinut, että investointitarpeet Euroopan kannalta tärkeisiin energiainfrastruktuureihin vuoteen 2020 asti ovat noin 200 miljardia euroa⁸⁸. Tämä arvio perustui arviointiin siitä, mitä infrastruktuuria tarvitaan, jotta Eurooppa voi saavuttaa laajat poliittiset tavoitteensa, jotka koskevat energian sisämarkkinoiden toteuttamista, toimitusvarmuuden takaamista ja uusiutuvien energialähteiden integrointia verkkoon. Jos markkinatoimijat eivät pysty huolehtimaan tarvittavasta infrastruktuurista, valtiontuki voi olla tarpeen, jotta voidaan korjata markkinoiden toimintapuutteita ja varmistaa, että unionin merkittävät infrastruktuuritarpeet täytetään. Tämä koskee erityisesti infrastruktuurihankkeita, joilla on rajat ylittävää vaikutusta tai jotka edistävät alueellista yhteenkuuluvuutta.

5.8.1. Yhteisen edun mukainen tavoite

- 188) Energiainfrastruktuuri on edellytys sisämarkkinoiden toimivuudelle. Energiainfrastruktuurille myönnettävä tuki vahvistaa näin ollen energian sisämarkkinoita. Se edistää esimerkiksi järjestelmän vakautta, tuotannon riittävyyttä, eri energialähteiden integrointia verkkoon ja energiansaantia alikehittyneissä verkoissa. Poiketen siitä, mitä 5.1.1 jaksossa määrätään, komissio katsoo tämän vuoksi, että energiainfrastruktuurille myönnettävä tuki hyödyttää sisämarkkinoita ja täyttää siten yhteisen edun mukaisen tavoitteen.

5.8.2 Tarve valtion tukitoimenpiteisiin

- 189) Energiainfrastruktuurin tarjonnan osalta kilpailu on yleensä rajallista, koska infrastruktuurissa on usein kyse luonnollisesta monopolista. Lisäksi markkinoiden toimintapuutteet ovat usein ominaisia energia-alan infrastruktuuri-investoinneille. Yksi markkinoiden toimintapuute, joka voi syntyä energiainfrastruktuurin alalla, liittyy koordinoitavuuteen. Sijoittajien erilaiset intressit, epävarmuus yhteistyön tuloksista ja verkottumisen vaikutukset voivat estää hankkeen kehittämisen tai sen tehokkaan suunnittelun. Koordinointiongelmia voivat entisestään pahentaa informaatioon liittyvät ongelmat, erityisesti ongelmat, jotka liittyvät epäsymmetriseen informaatioon eli tilanteeseen, jossa yhteistyön yksi

⁸⁸ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”Energiainfrastruktuurin investointi- ja rahoitustarpeet”, 6.6.2011, SEC(2011) 755, s. 2.

osapuoli on informaation osalta huonommassa asemassa kuin toinen osapuoli. Samaan aikaan energiainfrastrukturi voi tuottaa merkittäviä positiivisia ulkoisvaikutuksia, jolloin infrastruktuurin kustannukset ja hyödyt voivat jakautua epäsymmetrisesti eri markkinatoimijoiden ja jäsenvaltioiden kesken.

- 190) Tällaisten markkinoiden toimintapuutteiden korjaamiseksi energiainfrastruktuurien alalla säännellään tyypillisesti tariffeja ja alalle pääsyä ja sovelletaan eriyttämiskaavoja energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön (”sisämarkkinasäätely”) mukaisesti⁸⁹⁹⁰. Rahoituksen osalta markkinoiden toimintapuute voitaisiin periaatteessa korjata käyttäjiltä perittävien pakollisten tariffien lisäksi myös myöntämällä valtiontukea. Näin ollen sen osoittamiseksi, että valtion toimenpiteet ovat tarpeen energia-alan infrastruktuurin osalta, sovelletaan 5.1.2 jaksosta poiketen 191–193 kohdassa kuvailtuja periaatteita.
- 191) Komissio katsoo, että asetuksen (EY) N:o 347/2013⁹¹ perusteella määriteltyjen yhteistä etua koskevien hankkeiden ja tukialueilla tehtyjen infrastruktuuri-investointien ollessa kyseessä markkinoiden toimintapuutteet ovat positiivisten ulkoisvaikutusten ja koordinoitongelmien osalta sellaisia, että tariffirahoitus ei ehkä riitä ja valtiontukea voidaan myöntää.
- 192) Tietyn tyyppiset infrastruktuurit jäävät tällaisen sisämarkkinasäätelyn ulkopuolelle, erityisesti infrastruktuurihankkeet, jotka on nimenomaisesti jätetty tiettyjen sisämarkkinalainsäädännön säännösten ulkopuolelle⁹². Näissä tapauksissa komissio olettaa, ettei valtiontuki ole tarpeen, mutta jäsenvaltiot voivat myöntää valtiontukea poikkeuksellisissa olosuhteissa, kun se on asianmukaisesti perusteltua.
- 193) Kun hankkeet on vain osittain vapautettu sisämarkkinasäätelystä ja kun on kyse kaasun varastoinnista, komissio arvioi tapauskohtaisesti valtiontuen

⁸⁹ Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annettu direktiivi 2009/72/EY, erityisesti kolmannen osapuolen pääsyä verkkoon koskeva 32 artikla ja IV, V, VI ja VII luvun eriyttämistä koskevat säännökset, ja verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa annettu asetus (EY) N:o 714/2009, erityisesti verkkoon pääsystä perittäviä maksuja koskeva 13 artikla.

⁹⁰ Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annettu direktiivi 2009/73/EY, erityisesti kolmannen osapuolen pääsyä verkkoon koskeva 32 artikla ja IV, V, VI ja VII luvun eriyttämistä koskevat säännökset, ja maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä annettu asetus (EY) N:o 715/2009, erityisesti verkkoonpääsytariffeja koskeva 13 artikla.

⁹¹ Asetus (EU) N:o 347/2013 Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista.

⁹² Asetus (EY) N:o 714/2009, uusia sähkön rajayhdysjohtoja koskeva 17 artikla, ja direktiivi 2009/73/EY, uutta kaasuinfrastukturia koskeva 36 artikla.

tarpeellisuutta ottaen huomioon, missä määrin markkinoiden toimintapuute johtaa siihen, ettei tarvittavaa infrastruktuuria ole tarpeeksi tarjolla.

5.8.3 Tarkoituksenmukaisuus

- 194) Poiketen siitä, mitä 5.1.3 jaksossa määrätään, komissio katsoo, että tariffit⁹³ ovat tarkoituksenmukainen pääasiallinen keino energiainfrastruktuurin rahoittamiseen. Kuitenkin yhteistä etua koskevien hankkeiden ja tukialueilla toteutettavien hankkeiden tapauksessa valtiontukea voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä tällaisen infrastruktuurin (osittaiseen) rahoittamiseen. Tällaisissa tapauksissa markkinoiden toimintapuutteet estävät usein ”käyttäjä maksaa”-periaatteen, johon tariffisääntely perustuu, täysimääräisen täytäntöönpanon esimerkiksi sen vuoksi, että infrastruktuuri-investoinnin edellyttämä tariffikorotus olisi niin huomattava, että se ehkäisisi investointeja tai estäisi potentiaalisia asiakkaita käyttämästä infrastruktuuria.

5.8.4 Kannustava vaikutus

- 195) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan näiden suuntaviivojen 5.1 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella.

5.8.5 Oikeasuhteisuus

- 196) Poiketen siitä, mitä 5.1.5 jaksossa määrätään, tuen määrä on rajoitettava infrastruktuuritavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavaan vähimmäismäärään. Kun on kyse infrastruktuurille myönnettävästä tuesta, vaihtoehtoisen skenaarion oletetaan olevan tilanne, jossa hanketta ei toteuteta. Tukikelpoiset kustannukset vastaavat näin ollen rahoitusvajetta.
- 197) Infrastruktuurin hyväksi toteutettujen tukitoimenpiteiden tuki-intensiteetti saa olla enintään [100] prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.
- 198) Arvioidessaan infrastruktuurin hyväksi toteutettuja tukitoimenpiteitä komissio edellyttää, että jäsenvaltiot yksilöivät selkeästi ja erikseen kaikki muut tukitoimenpiteet, jotka voisivat vaikuttaa infrastruktuuriin.

⁹³ Komission direktiiveissä 2009/72/EY ja 2009/73/EY säädettyssä sääntelykehyksessä vahvistetaan perusteet ja periaatteet, joihin verkkoon pääsyn sääntely ja ne tariffit perustuvat, joiden avulla siirto- ja jakeluverkonhaltijat rahoittavat investoinnit infrastruktuuriin ja infrastruktuurin ylläpidon.

5.8.6. Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttäminen

- 199) Poiketen siitä, mitä 5.1.6 jaksossa määrätään, komissio katsoo sisämarkkinasääntöjen voimassa olevien, kilpailun vahvistamiseen tähtäävien vaatimusten perusteella, että sisämarkkinasääntöjen soveltamisalaan kuuluville energiainfrastruktuureille myönnettävä tuki ei aiheuta kohtuuttomia vääristäviä vaikutuksia.
- 200) Sellaisten infrastruktuurien tapauksessa, joihin sovelletaan poikkeusta sisämarkkinasääntöjen soveltamisesta tai jotka eivät kuulu niiden piiriin, ja silloin kun on kyse kaasun varastoinnista, komissio arvioi tapauskohtaisesti mahdollista kilpailun vääristymistä ottaen huomioon esimerkiksi sen, missä määrin kolmannet osapuolet pääsevät tuettuun infrastruktuuriin, pääsyn vaihtoehtoiseen infrastruktuuriin ja tuensaajan markkinaosuuden.

5.9 Tuotannon riittävyyttä edistävä tuki

- 201) Uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvaessa sähköntuotanto on monissa jäsenvaltioissa siirtymässä suhteellisten vakaiden ja keskeytyksettömien toimitusten järjestelmästä kohti järjestelmää, jossa toimituslähteet ovat alttiita tuotannonvaihteluille, niitä on useampia ja niiden toimitusmäärät ovat pienempiä. Tämä muutos aiheuttaa uusia haasteita, jotka liittyvät sähköntuotannon riittävyyden varmistamiseen.
- 202) Lisäksi markkinoiden puutteellinen toiminta ja sääntelyn puutteet voivat johtaa siihen, ettei tuotantokapasiteettiin tehdä riittävästi investointeja. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, kun tukkuhinnoille on asetettu katto ja sähkömarkkinat eivät kykene luomaan riittäviä kannustimia investoinneille.
- 203) Tämän seurauksena jotkin jäsenvaltiot harkitsevat sellaisten toimenpiteiden käyttöönottoa, joilla varmistetaan tuotannon riittävyys, tavallisesti myöntämällä sähköntuottajille tukea vastineeksi pelkästä tuotantokapasiteetin saatavilla olemisesta⁹⁴.

5.9.1 Yhteisen edun mukainen tavoite

- 204) Toimenpiteet, joilla varmistetaan tuotannon riittävyys, voidaan suunnitella eri tavoin (investointi- ja toimintatuen muodossa), ja niillä voi olla erilaiset tavoitteet. Niiden tavoitteena voi esimerkiksi olla vastata lyhyen aikavälin huolenaiheisiin, jotka koskevat tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon äkillisiin vaihteluihin vastaamisen edellyttämän joustavan tuotantokapasiteetin puutetta, tai niissä voidaan määritellä tuotannon riittävyyttä koskeva tavoite, jonka jäsenvaltiot saattavat haluta varmistaa riippumatta lyhyen aikavälin näkökohdista.
- 205) Tuki tuotannon riittävyyden edistämiseen voi olla ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, joka koskee erityisesti fossiilisille polttoaineille myönnettävien ympäristölle haitallisten tukien asteittaista poistamista. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti harkittava sellaisia vaihtoehtoisia tapoja saavuttaa tuotannon riittävyys, jotka eivät vaikuta kielteisesti ympäristön kannalta haitallisten tukien

⁹⁴ Komissio käsittelee tuotannon riittävyyttä erityisesti antamassaan tiedonannossa sähkön sisämarkkinoiden toteuttamisesta ja julkisten toimien täysimittaisesta hyödyntämisestä ja siihen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa tuotannon riittävyydestä sähkön sisämarkkinoilla (*Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions*).

poistamistavoitteeseen, esimerkiksi helpottamalla kysynnän hallintaa ja lisäämällä yhteenliittämiskapasiteettia.

- 206) Poiketen siitä, mitä 5.1.1 jaksossa määrätään, toimenpiteen täsmällinen tavoite olisi määriteltävä selkeästi, ja olisi myös ilmoitettava, milloin ja missä tuotannon riittävyyttä koskeva ongelma on odotettavissa. Tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman olisi oltava johdonmukainen sen tuotannon riittävyyttä koskevan analyysin kanssa, jonka sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto säännöllisesti suorittaa energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön mukaisesti.

5.9.2 Valtiontuen tarve

- 207) Poiketen siitä, mitä 5.1.2 jaksossa määrätään, tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman luonnetta ja syitä ja näin ollen valtiontuen tarvetta tuotannon riittävyyden varmistamiseksi olisi tutkittava huolellisesti ja ne olisi kvantifioitava muun muassa huippukuormituskapasiteetin puutteen, lyhyen aikavälin kausittaisen tai kokoaikaisen joustavuuden ja verkon pullonkaulojen tai huippukysynnän osalta siltä varalta, että lyhyen aikavälin tukkumarkkinat eivät kykene tasapainottamaan kysyntää ja tarjontaa. Kvantifioinnissa käytettävä mittayksikkö olisi kuvailtava ja sen laskutapa olisi esitettävä.
- 208) Jäsenvaltion olisi osoitettava selvästi, miksi markkinoiden ei voida odottaa tuottavan riittävästi kapasiteettia ilman tukitoimia, ottamalla huomioon markkinoiden ja teknologian kehitys, muun muassa markkinoiden yhteenkytkemisen, päivänsisäisten (intraday) markkinoiden, tasehallintamarkkinoiden sekä liitännäispalvelujen markkinoiden ja sähkön varastoinnin kehitys.
- 209) Arvioinnissaan komissio ottaa huomioon muun muassa ja soveltuvin osin seuraavat seikat, jotka jäsenvaltion on toimitettava:
- a) Nykyisin käytettävien normien mukainen arviointi tuotannon riittävyydestä.⁹⁵
 - b) Tuotantovaihteluille alttiista järjestelmistä, mukaan lukien naapurimaiden järjestelmistä, saadun sähkön vaikutusten arviointi.

⁹⁵ Sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston EU-tason tuotannon riittävyyttä koskevassa arviointityössään kehittämiä ENTSO-E-menetelmiä voidaan pitää tällä osin EU:n normina.

- c) Kysyntäpuolen osallistumisen vaikutusten arviointi, mukaan lukien kuvaus toimenpiteistä, joilla edistetään kysynnän hallintaa.⁹⁶
- d) Todellisten tai potentiaalisten rajayhdysjohtojen arviointi, mukaan lukien kuvaus rakenteilla ja suunnitteilla olevista hankkeista.
- e) Mahdollisten muiden sellaisten tekijöiden arviointi, jotka saattaisivat aiheuttaa tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman tai pahentaa sitä, kuten sääntelyn puutteet tai markkinoiden puutteellinen toiminta, mukaan luettuina esimerkiksi tukkuhintakatot.

5.9.3 Tarkoituksenmukaisuus

- 210) Poiketen siitä, mitä 5.1.3 jaksossa määrätään, tuella olisi myönnettävä korvaus ainoastaan siitä, että sähköntuottaja pelkästään asettaa saataville tuotantokapasiteettia eikä siihen pitäisi sisältyä minkäänlaista korvausta sähkön myynnille.
- 211) Toimenpiteen olisi tarjottava riittävät kannustimet sekä nykyisille että tuleville sähköntuottajille ja korvaavia teknologioita käyttäville operaattoreille, kuten kysynnän ohjaus tai varastointiratkaisut. Sen vuoksi tuki olisi myönnettävä sellaisen mekanismin kautta, joka mahdollistaa erilaiset toteutusajat, jotka vastaavat aikaa, jonka uudet eri teknologiaa käyttävät sähköntuottajat tarvitsevat uusien investointien toteuttamiseen. Toimenpiteessä olisi otettava huomioon myös se, missä määrin yhteenliittämiskapasiteetti voisi ratkaista mahdollisen tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman.
- 212) Toimenpiteellä ei periaatteessa pitäisi palkita investoinneista tuotantoon fossiilisia polttoaineita käyttävissä laitoksissa, jollei pystytä osoittamaan, että vähemmän haitallista vaihtoehtoa tuotannon riittävyyden saavuttamiseksi ei ole olemassa.

5.9.4 Kannustava vaikutus

- 213) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan näiden suuntaviivojen 5.1 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella.

⁹⁶ Komissio ottaa huomioon myös suunnitelmat, jotka liittyvät älykkäiden mittarien käyttöönottoon direktiivin 2009/72/EY liitteen I mukaisesti sekä energiatehokkuusdirektiivin vaatimusten mukaisesti.

5.9.5 Oikeasuhteisuus

- 214) Poiketen siitä, mitä 5.1.5 jaksossa määrätään, tuen kokonaismäärä olisi laskettava tavalla, joka osoittaa tai johtaa siihen, että tuensaajat saavat tuoton, jota voidaan pitää kohtuullisena.
- 215) Aidon tarjouskilpailumenettelyn, joka perustuu selkeisiin, läpinäkyviin ja syrjimättömiin kriteereihin ja on suunnattu tehokkaasti määritellyn tavoitteen saavuttamiseen, voidaan katsoa johtavan kohtuulliseen tuottoon tavanomaisissa olosuhteissa.
- 216) Toimenpide voi periaatteessa olla avoinna sekä uusille että olemassa oleville sähköntuottajille ja siinä on otettava huomioon sähkön ja polttoaineiden hintojen todennäköistä kehitystä toimenpiteen kattamalla ajanjaksolla koskevat kohtuulliset odotukset.
- 217) Toimenpiteen olisi tehtävä mahdollisiksi mekanismit, joilla varmistetaan esimerkiksi tarkistusprosessin avulla, että satunnaisia windfall-voittoja ei voi syntyä.

5.9.6 Kielteisten vaikutusten välttäminen

- 218) Poiketen siitä, mitä 5.1.6 jaksossa määrätään, toimenpide olisi suunniteltava siten, että kaikki sellainen kapasiteetti, jolla voidaan tehokkaasti edistää tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman ratkaisemista, voi osallistua toimenpiteeseen, ottaen erityisesti huomioon seuraavat seikat:
- a) eri teknologioita käyttävien sähköntuottajien ja sellaisten operaattoreiden osallistuminen, jotka tarjoavat toimenpiteitä, joiden tekninen suorituskyky on vastaava. Osallistumisen rajoittaminen on perusteltua ainoastaan, jos tekninen suorituskyky on riittämätön tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman ratkaisemiseksi. Lisäksi järjestelmän on mahdollistettava sekä kysynnän että tarjonnan mahdollinen yhteenkokoaminen;
 - b) muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien operaattoreiden osallistuminen, jos tällainen osallistuminen on fyysisesti mahdollista, eli jos kapasiteettia voidaan fyysisesti tarjota toimenpiteen toteuttavalle jäsenvaltiolle ja toimenpiteessä säädetyt velvoitteet voidaan panna täytäntöön;
 - c) riittävän monen sähköntuottajan osallistuminen, jotta kapasiteetille saadaan kilpailukykyinen hinta;

- d) sisämarkkinoiden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttäminen; tällaiset kielteiset vaikutukset voivat johtua esimerkiksi vientirajoituksista, tukkuhintakatoista, tarjouskilpailuja koskevista rajoituksista tai muista toimenpiteistä, jotka heikentävät markkinoiden yhteenkytkennän toimintaa, mukaan lukien päivänsisäiset ja tasehallintamarkkinat.

219) Toimenpiteen olisi täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) se ei saa vähentää kannustimia investoida yhteenliittämiskapasiteettiin;
- b) se ei saa vaikuttaa kielteisesti jo käytössä oleviin markkinamekanismeihin, jotka edistävät kapasiteetin tarjontaa;
- c) se ei saa heikentää ennen toimenpidettä tehtyjä päätöksiä investoinneista sähköntuotantoon tai operaattoreiden päätöksiä, jotka koskevat tasehallintamarkkinoita tai oheispalvelumarkkinoita;
- d) se ei saa aiheuttomasti vahvistaa määräävää markkina-asemaa;
- e) sen on suosittava vähän hiilidioksidipäästöjä aiheuttavia tuottajia, jos tekniset ja taloudelliset muuttujat ovat samat.

5.10 Päästökauppajärjestelmien muodossa myönnettävä tuki

- 220) Erityisen tukimuodon voivat muodostaa päästökauppajärjestelmät, joihin voi sisältyä valtiontukea erityisesti silloin, kun jäsenvaltiot myöntävät lupia ja päästöoikeuksia niiden markkina-arvoa alhaisempaan hintaan. Jos jäsenvaltion myöntämien lupien kokonaismäärä on pienempi kuin yritysten odotettavissa oleva kokonaistarve, järjestelmän kokonaisvaikutus ympäristönsuojelun tasoon on myönteinen. Jos myönnettyt päästöoikeudet eivät kata yksittäisen yrityksen odotettavissa olevaa kokonaistarvetta, kyseisen yrityksen on joko vähennettävä aiheuttamaansa pilaantumista ja annettava sillä tavoin panoksensa ympäristönsuojelun tason parantamiseen tai ostettava lisäoikeuksia markkinoilta ja maksettava sitä kautta vastine aiheuttamastaan pilaantumisesta.
- 221) Poiketen siitä, mitä 5.1 jaksossa määrätään, päästökauppajärjestelmien katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:
- a) päästökauppajärjestelmät on laadittava siten, että niiden perusteella saavutettavat ympäristötavoitteet ovat korkeammat kuin kyseisten yritysten kannalta pakottavien unionin normien perusteella saavutettaviksi tarkoitetut ympäristötavoitteet;
 - b) päästöoikeuksien jaon on tapahduttava avoimella tavalla ja perustuttava objektiivisiin perusteisiin ja mahdollisimman laadukkaisiin tietolähteisiin. Kullekin yritykselle markkina-arvon alittavaan hintaan jaettavien kaupattavien lupien tai oikeuksien kokonaismäärä ei saa ylittää sen odotettavissa olevia tarpeita niiden arvioiden mukaan, jotka koskevat tilannetta ilman kauppajärjestelmää;
 - c) jakomenetelmät eivät saa suosia tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä aloja, jollei se ole perusteltua järjestelmän ympäristönsuojelua koskevan sisäisen logiikan perusteella tai jos johdonmukaisuus muun ympäristöpolitiikan kanssa edellyttää kyseisenkaltaisia sääntöjä;
 - d) erityisesti uudet tulokkaat eivät saa periaatteessa saada lupia tai oikeuksia suotuisammin ehdoin kuin samoilla markkinoilla toimivat nykyiset yritykset. Nykyisille laitoksille myönnettävien lupien suurempi määrä uusiin tulokkaisiin verrattuna ei saisi johtaa kohtuuttomiin markkinoille tulon esteisiin.
- 222) Komissio arvioi päästökauppajärjestelmään sisältyvän valtiontuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta seuraavien kriteerien perusteella:

- a) tuensaajat on valittava objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea on periaatteessa myönnettävä samalla tavoin kaikille samalla toimialalla / samoilla merkityksellisillä markkinoilla toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa;
- b) kaikkien päästöoikeuksien huutokauppaamisen on johdettava tuotantokustannusten merkittävään nousuun kunkin toimialan tai yksittäisten tuensaajien luokan osalta;
- c) tuotantokustannusten merkittävää nousua ei ole mahdollista siirtää asiakkaille ilman myynnin merkittävää pienentymistä sen seurauksena. Tämä analyysi voidaan suorittaa muun muassa tuotteen hintajoustoa kyseessä olevalla toimialalla koskevien arvioiden perusteella. Nämä arviot koskevat merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita. Sen arvioimiseksi, eikö päästökauppajärjestelmän aiheuttamaa kustannusten nousua ole mahdollista siirtää asiakkaille, voidaan käyttää arvioita menetetystä myynnistä ja sen vaikutuksesta yrityksen kannattavuuteen;
- d) toimialalla toimivien yksittäisten yritysten ei ole mahdollista pienentää päästötasoa siten, että todistusten hinta olisi siedettävä. Se, että kulutusta ei voida alentaa, voidaan osoittaa esittämällä Euroopan talousalueen parhaalla tekniikalla saavutetut päästötasot ja käyttämällä niitä vertailuarvona. Kaikki yritykset, jotka pääsevät parhaaseen tekniikkaan, voivat saada enintään sen määrän päästöoikeuksia, joka vastaa päästökauppajärjestelmän parasta tekniikkaa käytettäessä aiheuttamaa kustannusten nousua, jota ei voida siirtää asiakkaille. Kaikki yritykset, joiden ympäristövaikutukset ovat heikommat, saavat päästöoikeuksia vähemmän suhteessa ympäristövaikutuksiin.

6. Arviointi

- 223) Varmistaakseen, että kilpailun vääristyminen on rajallista, komissio voi edellyttää, että tiettyihin tukiohjelmiin sovelletaan aikarajoitusta (yleensä enintään neljä vuotta) ja arviointia.
- 224) Arvioinnit suoritetaan sellaisten tukiohjelmien osalta, joissa mahdollinen kilpailun vääristyminen on erityisen suurta, toisin sanoen ne voivat uhata rajoittaa tai vääristää kilpailua merkittävästi, jos niiden täytäntöönpanoa ei tarkisteta hyvissä ajoin.
- 225) Arvioinnin tavoitteiden vuoksi ja jotta voidaan pitää jäsenvaltioihin ja pienempiin tukihankkeisiin kohdistuva hallinnollinen rasitus kohtuullisena, arviointia edellytetään vain tukiohjelmista, joiden talousarvio on suuri tai joihin sisältyy uusia ominaispiirteitä, tai kun on odotettavissa merkittäviä markkinoihin, teknologiaan tai sääntelyyn liittyviä muutoksia.
- 226) Arvioinnin suorittaa valtiontuen myöntävästä viranomaisesta riippumaton asiantuntija yhteisten menetelmien⁹⁷ mukaisesti. Arviointi myös julkistetaan. Arviointi on toimitettava komissiolle hyvissä ajoin, jotta se voi tarvittaessa harkita tukitoimenpiteen voimassaolon jatkamista, ja joka tapauksessa ennen tukiohjelman voimassaolon päättymistä.

7. Ympäristö- ja energiatukea koskevien suuntaviivojen soveltaminen

- 227) Nämä suuntaviivat tulevat voimaan niiden julkaisemista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* seuraavana päivänä ja ne korvaavat 1. huhtikuuta 2008 julkaistut suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle⁹⁸. Näitä suuntaviivoja sovelletaan 31. joulukuuta 2020 saakka.
- 228) Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin tukitoimenpiteisiin, joista se tekee päätöksen suuntaviivojen voimaantulon jälkeen, vaikka kyseisistä hankkeista olisi ilmoitettu sille jo ennen kyseistä päivää. Tämä koskee myös yksittäistä tukea, joka on myönnetty hyväksytystä tukiohjelmasta ja josta on ilmoitettu komissiolle noudattaen velvollisuutta, jonka mukaan kyseisestä tuesta on ilmoitettava komissiolle erikseen.
- 229) Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen⁹⁹ mukaisesti sääntöjenvastaista

⁹⁷ Komissio voi määrittää yhteiset menetelmät.

⁹⁸ EUVL C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁹⁹ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

ympäristö- ja energiatukea arvioidaan niiden sääntöjen mukaisesti, jotka olivat voimassa päivänä, jona tuki myönnettiin, lukuun ottamatta seuraavaa poikkeusta:

sääntöjenvastaista tukea, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan sähkön tukemista, arvioidaan 5.7 jakson määräysten mukaisesti 5. joulukuuta 2010 alkaen, sillä kyseinen päivä on määräaika niiden toimenpiteiden voimaantulolle, joilla direktiivi 2009/28/EY saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

- 230) Komissio ehdottaa jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavia aiheellisia toimenpiteitä, jotka koskevat niiden voimassa olevia ympäristö- tai energiatukea koskevia ohjelmia:

Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa muutettava kyseisiä ohjelmia saattaakseen ne näiden suuntaviivojen mukaisiksi [12] kuukauden kuluessa suuntaviivojen julkaisemisesta seuraavin poikkeuksin:

Tukiohjelmia, jotka koskevat toimintatukea uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle, on muutettava ainoastaan silloin, kun jäsenvaltiot muuttavat¹⁰⁰ voimassa olevia tukiohjelmiaan. Jos tällainen muutos tapahtuu 12 kuukauden kuluessa näiden suuntaviivojen julkaisemisesta, jäsenvaltioiden on ainoastaan saatettava kyseiset ohjelmat näiden suuntaviivojen mukaisiksi [12] kuukauden kuluessa niiden julkaisemisesta.

Jos tuensaaja on saanut jäsenvaltiolta vahvistuksen siitä, että sille myönnetään valtiontukea tällaisen ohjelman nojalla määrätyn ajanjakson ajan, kyseistä tukea voidaan myöntää koko ajanjakson ajan niiden edellytysten mukaisesti, jotka vahvistettiin tukiohjelmassa ajankohtana, jolloin vahvistus saatiin.

- 231) Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan nimenomainen ehdoton suostumus ehdotettuihin aiheellisiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa siitä, kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Jos jäsenvaltiolta ei saada vastausta, komissio olettaa, että se ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä.

¹⁰⁰ Tässä alakohdassa muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa muuta mukautusta voimassa olevaan tukiohjelmaan kuin uusien tukitariffien julkaisemista jo olemassa olevan ja hyväksytyn menetelmän mukaisesti, vaikka sitä ei voitaisi pitää uutena tukena (neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999 sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 734/2013).

8. Raportointi ja seuranta

- 232) Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosikertomukset Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ja asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004¹⁰¹ mukaisesti.
- 233) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikista tuen myöntämiseen liittyvistä toimenpiteistä pidetään yksityiskohtaista kirjanpitoa. Tällaisen kirjanpidon on sisällettävä kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että edellytyksiä, jotka koskevat tukikelpoisia kustannuksia ja tuen sallittua enimmäisintensiteettiä, on noudatettu soveltuvien osien. Nämä tiedot on säilytettävä 10 vuoden ajan tuen myöntämispäivämäärästä ja toimitettava pyynnöstä komissiolle.

9. Uudelleentarkastelu

- 234) Komissio voi päättää näiden suuntaviivojen tarkistamisesta tai muuttamisesta milloin tahansa, jos se on tarpeen kilpailupolitiikkaan liittyvistä syistä tai muiden EU:n politiikanalojen ja kansainvälisten sitoumusten huomioon ottamiseksi.

¹⁰¹ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

LIITE 1 Tuki-intensiteetit

1) Seuraavia tuki-intensiteettejä sovelletaan ympäristötukitoimenpiteisiin:

	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Suuri yritys
Yrityksille myönnettävä tuki unionin normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen unionin normien puuttuessa (mukaan lukien liikennevälineet)	[55] % [65] %, jos kyse eko-innovoinnista, [100] %, jos kyse tarjouskilpailusta	[45] % [55] %, jos kyse eko-innovoinnista 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	[35] % [45] %, jos kyse eko-innovoinnista 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki ympäristötutkimuksiin	[70] %	[60] %	[50] %
Tuki ennakoivaan unionin normeihin mukautumiseen			
Yli 3 vuotta ennen normin voimaantuloa	[20] %	[15] %	[10] %
1–3 vuotta ennen normin voimaantuloa	[15] %	[10] %	[5] %
Tuki jätehuoltoon	[55] %	[45] %	[35] %
Tuki uusiutuvalle energialle	[65] %	[55] %	[45] %
Tuki yhteistuotantolaitoksille	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Energiatohokkuutta edistävä tuki	[40] % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	[30] % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	[20] % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki kaukolämmitykseen ja -jäähdytykseen, jossa käytetään perinteistä energiaa	[65] % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	[55] % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	[45] % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen	[100] %	[100] %	[100] %
Päästöoikeuksien muodossa myönnettävä tuki	[100] %	[100] %	[100] %
Tuki energianinfrastruktuurille	[100] %	[100] %	[100] %
Tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille	[100] %	[100] %	[100] %
Edellä esitettyjä tuki-intensiteettejä voidaan korottaa [5] prosenttiyksikön lisällä alueilla, jotka kuuluvat perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan, tai [15] prosenttiyksikön lisällä alueilla, jotka kuuluvat perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan enintään 100 prosentin tuki-intensiteettiin asti.			

LIITE 2 Tyypilliset valtion toimenpiteet

- 1) Komissio katsoo tyypillisten valtiontukitoimenpiteiden parantavan ympäristönsuojelun tasoa tai vahvistavan energian sisämarkkinoita.
- 2) Seuraavat ohjeet koskevat erityisesti tukikelpoisten kustannusten laskentaa vaihtoehtoisen skenaarion perusteella:

Tukiluokka	Vaihtoehtoinen skenario / tukikelpoiset kustannukset¹⁰²
<i>Sähkön ja lämmön yhteistuotanto</i>	Sellaisista lisälaitteista aiheutuvat investointikustannukset, joita tarvitaan tehokkaana yhteistuotantolaitoksena toimimiseksi.
<i>Ympäristötutkimukset¹⁰³</i>	Tukikelpoisia kustannuksia ovat tutkimuksista aiheutuvat kustannukset.
<i>Pilaantuneiden alueiden kunnostaminen</i>	Kunnostustöistä aiheutuvat kustannukset ¹⁰⁴ , joista vähennetään tontin arvon nousu ¹⁰⁵ .
<i>Kaukolämmitys ja -jäähdytys</i>	Investointikustannukset, joita aiheutuu yhden tai useamman sellaisen tuotantoyksikön rakentamisesta, laajentamisesta tai kunnostamisesta, joka on olennainen osa tehokasta kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjärjestelmää.
<i>Jätehuolto¹⁰⁶</i>	Kustannukset, joita aiheutuu perinteisestä tuotannosta, joka ei sisällä kapasiteetiltaan vastaavaa jätehuoltoinvestointia.
<i>Tuki unionin normit ylittäviin toimiin</i>	Ylimääräiset investointikustannukset muodostuvat lisäinvestointikustannuksista, jotka ovat välttämättömiä unionin normeissa edellytetyn ympäristönsuojelun tason ylittämiseksi ¹⁰⁷ .
<i>Unionin tai kansallisen tason normeja ei ole</i>	Ylimääräiset investointikustannukset muodostuvat investointikustannuksista, joita yritykselle tai yrityksille aiheutuu sen tai niiden pyrkiessä korkeammalle ympäristönsuojelun tasolle kuin kyseisessä yrityksessä tai kyseisissä yrityksissä saavutettaisiin ilman ympäristötukea.

¹⁰² Komissio voi hyväksyä useita vaihtoehtoisia tilanteita, jos jäsenvaltio perustelee ne asianmukaisesti.

¹⁰³ Tähän sisältyy tuki energiatehokkuuskatselmuksiin.

¹⁰⁴ Korjattavat ympäristövahingot kattavat maaperän ja pinta- tai pohjaveden laatuun kohdistuneet vahingot. Kun pilaantuneita alueita kunnostetaan käyttökelpoisiksi, tukikelpoisina investointeina otetaan huomioon kaikki kustannukset, joita yritykselle aiheutuu pilaantuneen alueen kunnostamisesta, riippumatta siitä, voidaanko kyseiset kustannukset esittää sen taseessa käyttöomaisuutena.

¹⁰⁵ Riippumattoman asiantuntijan on tehtävä kunnostamisesta johtuvaa tontin arvon nousua koskevat arvioinnit.

¹⁰⁶ Tämä koskee muiden yritysten tuottaman jätteen jätehuoltoa, ja se kattaa uudelleenkäytön, kierrätyksen ja hyödyntämisen.

¹⁰⁷ Kustannukset, jotka aiheutuvat unionin normeissa edellytetyn ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi tehdyistä investoinneista, eivät ole tukikelpoisia ja ne on vähennettävä.

<i>Uusiutuvia energialähteitä hyödyntävä sähköntuotanto</i>	Vaihtoehtoisen skenaarion muodostaa todellisena energiantuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaava perinteinen energiantuotantolaitos.
<i>Uusiutuvia energialähteitä hyödyntävä lämmitys</i>	Vaihtoehtoisen skenaarion muodostaa todellisena energiantuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaava perinteinen lämmitysjärjestelmä.
<i>Biokaasun tuotanto, joka on jalostettu maakaasun tasolle</i>	Periaatteessa vaihtoehtoiseksi skenaarioksi olisi valittava jalostamo. Jos tuki on kuitenkin rajattu biokaasun jalostamiseen, vaihtoehtoisen skenaarion muodostaa kyseisten biokaasujen vaihtoehtoinen käyttö (mukaan lukien poltto).
<i>Liikenteessä käytetyt biopolttoaineet ja biokaasut</i>	Periaatteessa vaihtoehtoiseksi skenaarioksi olisi valittava jalostamo, mutta komissio voi hyväksyä muita vaihtoehtoisia skenaarioita, jos se on asianmukaisesti perusteltu.
<i>Teollisuuden sivutuotteiden hyödyntäminen</i>	Jos sivutuote jäisi hyödyntämättä ilman uudelleenkäyttöä: tukikelpoiset kustannukset muodostuvat tuotteen käytöstä aiheutuvista ylimääräisistä investoinneista (esimerkiksi lämmönvaihdin jätelämmön tapauksessa). Jos sivutuote olisi hävitettävä: vaihtoehtoinen investointi on jätteen hävittäminen.
<i>Päästökauppajärjestelmiin sisältyvä tuki</i>	Oikeasuhteisuus on osoitettava sillä, että päästöoikeuksia ei jaeta liikaa.

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den **XXX**
[...](2013) **XXX**

Dokument från GD Konkurrens

av den **XXX**

utkast till riktlinjer för miljö- och energistöd för 2014-2020

Innehållsförteckning

Inledning,	5
1 Tillämpningsområde och definitioner,	8
1.1 Tillämpningsområde,	8
1.2 Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer,	9
1.3 Definitioner,	10
2. Anmälningsskyldigt miljö- och energistöd,	18
3. Gemensamma bedömningsprinciper,	19
4. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 b i fördraget,	21
5. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 c i fördraget,	23
5.1 Allmänna bestämmelser för förenlighet,	23
5.1.1 Bidrag till ett gemensamt mål,	23
5.1.1.1. Allmänna villkor,	23
5.1.1.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd,	24
5.1.2 Behov av statligt ingripande,	24
5.1.2.1. Allmänna villkor,	24
5.1.2.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd,	26
5.1.3 Stödets ändamålsenlighet,	27
5.1.3.1 Ändamålsenlighet jämfört med alternativa politiska instrument,	27
5.1.3.2. Ändamålsenligheten jämfört med olika stödinstrument, ...	27
5.1.4 Stimulanseffekt,	28
5.1.4.1. Allmänna villkor,	28
5.1.4.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd,	30
5.1.5 Stödets proportionalitet,	31
5.1.5.1. Allmänna villkor,	31

5.1.5.2. Kumulering av stöd,.....	35
5.1.5.3. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt investerings- och driftstöd,	35
5.1.6 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens,	36
5.1.6.1. Allmänna villkor,	37
5.1.6.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd,	38
5.1.7 Öppenhet,	39
5.2 Stöd till energi från förnybara källor,	40
5.3 Energieffektivitetsåtgärder, inklusive kraftvärme samt fjärrvärme och fjärrkyla,	48
5.4 Stöd till resurseffektivitet, särskilt stöd till avfallshantering,	51
5.4.1. Resurseffektivitet,	51
5.4.2 Stöd till avfallshantering,	51
5.5 Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid (CCS),	53
5.6 Stöd i form av nedsättningar av eller befrielse från miljöskatter,	55
5.7 Stöd i form av minskningar i finansieringsstöd för el från förnybara källor,	58
5.8 Stöd till energinfrastruktur,	61
5.8.1 Mål av gemensamt intresse,	61
5.8.2 Behov av statligt ingripande,	61
5.8.3 Ändamålsenlighet,	63
5.8.4 Stimulanseffekt,	63
5.8.5 Proportionalitet,	63
5.8.6. Avoidance of negative effects on competition and trade,	63
5.9 Stöd till tillräcklig produktionskapacitet,	65
5.9.1 Mål av gemensamt intresse,	65
5.9.2 Behov av statligt stöd,	66

5.9.3 Ändamålsenlighet,	67
5.9.5 Proportionalitet,.....	67
5.9.6 Undvikande av negativa effekter,	67
5.10 Stöd i form av system för handel med utsläppsrätter,	69
6. Utvärdering,	71
7. Tillämplighet av riktlinjerna för miljö- och energistöd – ikraftträdande och tillämplighet,	71
8. Övervakning och rapportering,	72
9. Översyn,	73
Bilaga 1 Stödnivåer,	74
Bilaga 2 Typiska statliga ingripanden,	75

Inledning

- (1) För att förhindra att statligt stöd leder till snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden och påverkar handeln mellan medlemsstaterna på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset fastställs principen att statligt stöd är förbjudet i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*). Enligt artikel 107.2 och 107.3 kan sådana stöd emellertid i vissa fall vara förenliga med fördraget.
- (2) Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi kan anses förenligt på grundval av artikel 107.3 b i fördraget. Enligt artikel 107.3 c i fördraget kan kommissionen anse stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter inom Europeiska unionen när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset som förenligt med den inre marknaden.
- (3) I artikel 191 i fördraget fastställs unionens miljöpolitiska mål och i artikel 194 anges syftena med unionens energipolitik.
- (4) Europa 2020-strategin¹ inriktas på att skapa förutsättningar för smart och hållbar tillväxt för alla. I detta syfte har ett antal överordnade mål satts upp, bland annat för klimatförändringar och hållbar energi, enligt följande:
 - i) Minska EU:s växthusgasutsläpp med minst 20 % jämfört med 1990 års nivåer, ii) öka andelen förnybara energikällor i EU:s energiförbrukning till 20 %, och iii) och höja energieffektiviteten med 20 % jämfört med 1990 års nivåer.
- (5) Målen för hållbar tillväxt är särskilt viktiga för dessa riktlinjer. Som ett stöd i insatserna för att nå dessa mål lades initiativet ”Ett resurseffektivt Europa” fram i Europa 2020-strategin som ett av strategins sju huvudinitiativ². Detta huvudinitiativ syftar till att skapa en ram för politiska åtgärder för att stödja omställningen till en resurseffektiv och koldioxidsnål ekonomi som ska bidra till att
 - (a) förbättra de ekonomiska resultaten och samtidigt minska resursanvändningen,
 - (b) hitta och skapa nya möjligheter till ekonomisk tillväxt och mer innovation samt stärka EU:s konkurrenskraft,
 - (c) trygga försörjningen av väsentliga resurser, och
 - (d) bekämpa klimatförändringen och begränsa resursanvändningens miljöpåverkan.
- (6) I detta sammanhang bör det beaktas att det både i färdplanen för ett resurseffektivt Europa³ och flera slutsatser från rådet framförs krav på en

¹ KOM(2010) 2020 slutlig, 3.3.2010.

² KOM(2011) 21, 26.1.2011.

³ KOM(2011) 571 slutlig, 20.9.2011.

utfasning av miljömässigt skadliga stöd⁴. Negativa effekter av miljöskadliga stöd bör därför beaktas i dessa riktlinjer, samtidigt som hänsyn tas till behovet av att hantera kompromisser mellan olika områden och politiska åtgärder, vilket också anges i huvudinitiativet. Stöd för utvinning av fossila bränslen omfattas inte av dessa riktlinjer.

- (7) I färdplanen uppmanas också medlemsstaterna att åtgärda brister i genomförandet av EU-lagstiftningen så att den ger önskade resultat⁵. För att undvika att statliga stödåtgärder orsakar miljöskador måste medlemsstaterna också se till att unionens miljölagstiftning följs, och utföra en miljökonsekvensbedömning om EU-lagstiftningen kräver en sådan, och se till att alla relevanta tillstånd finns.
- (8) Redan i meddelandet "Energi 2020 En strategi för hållbar och trygg energiförsörjning på en konkurrensutsatt marknad"⁶, som ingår i huvudinitiativet Ett resurseffektivt Europa, konstaterade kommissionen att målet för en säker, tillförlitlig och hållbar energiförsörjning med överkomliga priser kommer att urholkas om inte elnäten uppgraderas, föråldrade kraftverk ersätts av konkurrenskraftiga och renare alternativ och energin används mer effektivt genom hela energikedjan.
- (9) I dessa riktlinjer anger kommissionen villkoren för när stöd till energi och miljö kan anses förenliga med den inre marknaden på grundval av artikel 107.3 b och c i fördraget.
- (10) I sitt meddelande om modernisering av det statliga stödet⁷ tillkännagav kommissionen följande tre syften som eftersträvas med moderniseringen av kontrollen av det statliga stödet:
 - (a) Främja en hållbar, smart tillväxt för alla på en konkurrensutsatt inre marknad.
 - (b) Inrikta kommissionens förhandsgranskning på ärenden som mest påverkar den inre marknaden och samtidigt stärka samarbetet med medlemsstaterna vid tillämpningen av reglerna om statligt stöd.
 - (c) Rationalisera reglerna och möjliggöra snabbare beslut.
- (11) I meddelandet efterlystes framförallt ett gemensamt tillvägagångssätt för översynen av de olika riktlinjerna och rambestämmelserna; ett synsätt baserat på att stärka den inre marknaden, öka effektiviteten i de offentliga utgifterna genom att se till att det statliga stödet bidrar mer till

⁴ I Europeiska rådets slutsatser av den 23 maj 2013 bekräftades behovet av att fasa ut miljömässigt eller ekonomiskt skadliga subventioner, bland annat för fossila bränslen, i syfte att underlätta investeringar i ny och intelligent energiinfrastruktur.

⁵ Annan lagstiftning, som Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 5.6.2009, s. 16), (direktivet om förnybar energi) innehåller till exempel hållbarhetskrav för biobränslen och icke-diskriminering i artikel 17.1–8.

⁶ KOM(2010) 639, 10.11.2010.

⁷ KOM(2012) 209, 8.5.2012.

uppfyllandet av mål av gemensamt intresse samt att noggrannare kontrollera om stödet har en stimulanseffekt, är begränsat till ett minimum och eventuellt har en negativ effekt på konkurrens och handel. De förenlighetsvillkor som anges i dessa riktlinjer är baserade på dessa gemensamma bedömningsprinciper.

1. Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

- (12) Dessa riktlinjer är tillämpliga på statligt stöd som beviljas för miljöskydd eller energimål inom samtliga sektorer som omfattas av fördraget i den utsträckning åtgärderna omfattas av avsnitt 1.2. De är därför även tillämpliga på sådana sektorer som omfattas av särskilda unionsregler om statligt stöd (transport, kol, jordbruk, skogsbruk samt fiske och vattenbruk), om inget annat anges i dessa särskilda regler.
- (13) När det gäller jordbruk samt fiske och vattenbruk är dessa riktlinjer tillämpliga på stöd till miljöskydd till företag som är verksamma inom förädling och saluföring av produkter. För företag som är verksamma inom förädling och saluföring av fiskeprodukter är den högsta tillåtna stödnivån den högre av stödnivån enligt dessa riktlinjer och stödnivån enligt den förordningen, om stödet avser utgifter som är stödberättigande enligt rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli om Europeiska fiskerifonden⁸ eller den förordning som ersätter denna⁹. När det gäller primärproduktion inom jordbruket och åtgärder som medfinansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), är dessa riktlinjer endast tillämpliga om det inte anges särskilda regler i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk 2007–2013¹⁰, ändrade eller ersatta, eller när det i riktlinjerna för jordbruk och skogsbruk uttryckligen hänvisas till dessa riktlinjer. I fråga om fiske och primärproduktion inom vattenbruket är dessa riktlinjer endast tillämpliga om det inte finns några särskilda bestämmelser om stöd på miljöområdet.
- (14) Dessa riktlinjer gäller inte följande:
- (a) Utveckling och tillverkning av miljövänliga produkter, maskiner eller transportmedel för att kunna driva dem med mindre förbrukning av naturresurser, och åtgärder som vidtas i fabriker eller andra produktionsanläggningar i syfte att förbättra säkerhet eller hygien¹¹.
 - (b) Finansiering av miljöskyddsåtgärder som avser infrastrukturer för luft-, väg- och järnvägstransporter samt för sjötransporter och transporter på inre vattenvägar.
 - (c) Icke återvinningsbara kostnader enligt definitionen på sådana kostnader i kommissionens meddelande om en analysmetod för statligt stöd i samband med icke återvinningsbara kostnader¹².

⁸ EUT L 223, 15.8.2006, s. 1.

⁹ Se kommissionens förslag till förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden (KOM(2011) 804 slutlig).

¹⁰ EUT C 319, 27.12.2006, s. 1. Detta gäller även den ram som ersätter riktlinjerna från 2006, som upphör att gälla den 31 december 2013.

¹¹ Miljöstöd är vanligen mindre snedvridande och mer effektivt om det beviljas till användare av miljöprodukter för dess faktiska användning. Användning av miljömärkning är dessutom ett annat sätt att öka efterfrågan på miljövänliga produkter. Mot bakgrund av detta inbegriper inte kommissionen särskilda regler i dessa riktlinjer.

¹² Antogs av kommissionen den 26 juli 2001 och tillkännagavs medlemsstaterna genom skrivelse ref. SG(2001) D/290869 av den 6 augusti 2001.

- (d) Statligt stöd till forskning, utveckling och innovation på miljöområdet regleras av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation¹³.
 - (e) Statligt stöd till åtgärder som avser biologisk mångfald. Dessa åtgärder omfattas vanligen av reglerna för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse¹⁴.
- (15) Miljö- och energistöd får inte beviljas företag som befinner sig i svårigheter enligt gemenskapens tillämpliga riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter¹⁵, ändrade eller ersatta, som gäller i dessa riktlinjer.
- (16) När kommissionen bedömer regionalstöd som beviljats ett företag som är föremål för ett betalningskrav på grund av ett tidigare kommissionsbeslut om att ett stöd är olagligt och oförenligt med den inre marknaden beaktar den det stödbelopp som återstår att återvinna¹⁶.

1.2 Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer

- (17) Kommissionen har identifierat ett antal miljö- och energiåtgärder där statligt stöd på vissa villkor kan anses vara förenligt med 107.3 b eller c i fördraget.
- Stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer (inklusive transportfordon).
 - Investeringsstöd för tidig anpassning till framtida unionsnormer.
 - Investerings- och driftstöd för energi från förnybara källor.
 - Investeringsstöd till miljöstudier.
 - Investerings- och driftstöd för energieffektivitet.
 - Investerings- och driftstöd för kraftvärmeanläggningar.
 - Investeringsstöd för fjärrvärme och fjärrkyla.
 - Investeringsstöd för resurseffektivitet och avfallshantering.
 - Investeringsstöd för sanering av förorenade områden.
 - Driftstöd i form av utsläppsrätter.
 - Investeringsstöd för avskiljning, transport och lagring av koldioxid (CCS)¹⁷
 - Driftstöd i form av nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter.

¹³ EUT C 323, 30.12.2006, s. 1. Detta gäller även den ram som ersätter ramen från 2006, som upphör att gälla den 31 december 2013 [giltighetstiden har förlängts].

¹⁴ Mål om statligt stöd med referensnr SA.31243 (2012/N) och NN8/2009.

¹⁵ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

¹⁶ Se i detta avseende de förenade målen T-244/93 och T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH mot Europeiska gemenskapernas kommission, REG 1995, s. II-02265 och [Tillkännagivande från kommissionen – Effektivare verkställande av kommissionsbeslut som ålägger medlemsstater att återkräva olagligt och oförenligt statligt stöd](#), EUT C 272, 15.11.2007, s. 4–17.

¹⁷ Detta inbegriper individuella delar av processen för avskiljning och lagring av koldioxid.

- Driftstöd i form av minskningar i finansieringsstöd för el från förnybara källor.
- Investeringsstöd för energinfrastruktur.
- Investerings- och driftstöd för åtgärder för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet.

1.3 Definitioner

(18) I dessa riktlinjer gäller följande definitioner:

- (a) *miljöskydd*: åtgärder som syftar till att avhjälpa eller förebygga sådana skador på den fysiska miljön eller naturresurserna som orsakas av stödmottagarens egen verksamhet, minska risken för sådana skador eller medföra en effektivare användning av naturresurser, inklusive energisparåtgärder och användningen av förnybara energikällor.
- (b) *energibesparing*: en mängd sparad energi som fastställs genom mätning och/eller uppskattning av förbrukningen före och efter genomförandet av en åtgärd för att förbättra energieffektiviteten, med normalisering för yttre förhållanden som påverkar energiförbrukningen.
- (c) *unionsnorm*:
 - (a) en obligatorisk unionsnorm som anger den nivå som enskilda företag ska uppnå i miljöhänsen¹⁸, eller
 - (b) skyldigheten enligt direktiv 2010/75/EU att använda bästa tillgängliga teknik. I dessa riktlinjer gäller de nivåer som minst krävs för bästa tillgängliga teknik.
- (d) *miljöinnovation*: alla former av innovationsverksamhet som leder eller syftar till att avsevärt förbättra miljöskyddet. Miljöinnovation omfattar nya produktionsprocesser, nya produkter eller tjänster och nya lednings- och affärsmetoder, som om de används eller genomförs sannolikt förebygger eller avsevärt minskar miljöriskerna, föroreningarna och andra negativa effekter av resursutnyttjandet, genom hela livscykeln för närliggande verksamheter.

Följande betraktas inte som innovation:

- (a) Mindre förändringar eller förbättringar.
- (b) Förbättrade produktions- eller tjänstemöjligheter genom att tillverknings- eller logistiksystem införs som i hög grad liknar dem som redan används.

¹⁸ Normer eller mål som fastställts på unionsnivå och som är bindande för medlemsstaterna men inte för enskilda företag anses inte vara unionsnormer. Normerna för minimikrav avseende energiprestanda i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13) kan utgöra en unionsnorm.

- (c) Förändringar av affärsmetoder, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser som utgår från organisationsmetoder som redan används inom företaget.
 - (d) Ändrad ledningsstrategi.
 - (e) Sammanslagningar och förvärv.
 - (f) Upphörande med en process.
 - (g) Allmänt utbyte eller utvidgning av kapitalet.
 - (h) Förändringar som uteslutande beror på ändrade faktorpriser, anpassning, regelbundna säsongsanpassningar eller andra cykliska anpassningar.
 - (i) Handel med nya eller väsentligt förbättrade produkter.
- (e) *förnybara energikällor*: följande förnybara icke-fossila energikällor: vindenergi, solenergi, energi från luftvärme, geotermisk energi, vattenvärme och havsenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsverk samt biogas.
 - (f) *biomassa*: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter från jordbruk (bland annat material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung), skogsbruk och därmed förknippad industri, inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall.
 - (g) *biobränslen*: flytande eller gasformiga bränslen för transport som framställs av biomassa.
 - (h) *flytande biobränslen*: flytande bränsle som framställs av biomassa för att ge energi för andra syften än transport, inklusive el, uppvärmning och kylning.
 - (i) *hållbart biobränsle*: biobränsle som uppfyller hållbarhetskriterierna i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EG) 2009/28 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor¹⁹.
 - (j) *samarbetsmekanism*: en mekanism som uppfyller de villkor som anges i artikel 6, 7 eller 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EG) nr 2009/28 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor²⁰.
 - (k) *energi från förnybara energikällor*: energi som produceras vid anläggningar som endast använder förnybara energikällor samt andelen energi (uttryckt i värmevärde) som producerats från förnybara energikällor i hybridanläggningar som också använder konventionella energikällor. Detta omfattar förnybar el som används för att fylla lagringssystemen, men inte el som produceras som ett resultat av lagringssystemen.

¹⁹ EUT L 140, 5.6.2009, s. 16.

²⁰ EUT L 140, 5.6.2009, s. 16.

- (l) *kraftvärme*: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi och/eller mekanisk energi.
- (m) *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller definitionen av högeffektiv kraftvärme i artikel 2.34 i direktiv 2012/27/EU²¹.
- (n) *effektiv fjärrvärme och fjärrkyla*: fjärrvärme och fjärrkyla som uppfyller definitionen av ett *effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla* i artikel 2.41 och 42 i direktiv 2012/27/EU²².
- (o) *miljöskatt*: en skatt vars specifika beskattningsunderlag har tydliga negativa effekter på miljön, eller vars syfte därför är att vissa verksamheter, varor eller tjänster ska beskattas så att miljökostnaderna ingår i priset eller att producenter och konsumenter styrs mot miljövänligare verksamheter.
- (p) *inmatningspremie*: en premie som betalas utöver det marknadspris som utsätter producenter av förnybar energi för marknadspriser.
- (q) *EU:s lägsta skattenivå*: den lägsta skattenivå som anges i unionslagstiftningen. När det gäller energiprodukter och elektricitet avses med unionens lägsta skattenivå den lägsta skattenivå som anges i bilaga I till rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet²³.
- (r) *små och medelstora företag*: företag som uppfyller villkoren i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag²⁴.
- (s) *stora företag*: företag som inte omfattas av definitionen av små och medelstora företag.
- (t) *stöd*: varje åtgärd som uppfyller samtliga kriterier som anges i artikel 107.1 i fördraget.
- (u) *individuellt stöd*: stöd som beviljas antingen på grundval av en stödordning eller för ett särskilt ändamål.
- (v) *stödnivå*: stödbeloppet brutto uttryckt i procent av de stödberättigande kostnaderna. Alla siffror som används ska avse bruttobelopp, dvs. belopp före eventuella avdrag för skatt eller andra avgifter. Om stöd beviljas i någon annan form än som bidrag, ska stödbeloppet vara lika med stödets bidragsekvivalent. Stöd som betalas ut i flera omgångar ska beräknas till sitt värde vid tidpunkten för beviljandet. Den ränta som ska användas för omräkning och för att räkna ut stödbeloppet i ett mjukt lån ska vara den

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

²² EUT L 315, 14.11.2012, s. 1.

²³ EUT L 283, 31.10.2003, s. 51, senast ändrat av direktiv 2004/75/EG (EUT L 157, 30.4.2004, s. 100).

²⁴ EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

gällande referensräntan vid den tidpunkt då lånet beviljades. Stödnivån beräknas per stödmottagare.

- (w) *driftsfördelar*: för beräkning av stödberättigande kostnader, särskilt kostnadsbesparingar eller ytterligare kompletterande produktion som direkt sammanhänger med den extra investeringen i miljöskyddssyfte och i tillämpliga fall fördelar som uppkommer genom andra stödåtgärder oavsett om de utgör statligt stöd eller inte (driftstöd som beviljas för samma stödberättigande kostnader, inmatningspriser eller andra stödåtgärder).
- (x) *driftskostnader*: för beräkning av stödberättigande kostnader, särskilt extra produktionskostnader som blir följden av den extra investeringen i miljöskyddssyfte.
- (y) *materiella anläggningstillgångar*: för beräkning av stödberättigande kostnader, investeringar i tomtmark som är absolut nödvändiga för att uppfylla miljökrav, investeringar i byggnader, anläggningar och utrustning, om syftet är att minska eller ta bort föroreningar och olägenheter, och investeringar för att anpassa produktionsmetoder för att skydda miljön.
- (z) *immateriella tillgångar*: medel för beräkning av stödberättigande kostnader, utgifter för tekniköverföring genom förvärv av tillverkningslicenser eller patenterad och icke patenterad know-how, om följande villkor är uppfyllda:
 - (a) De berörda immateriella tillgångarna ska betraktas som avskrivningsbara tillgångar.
 - (b) De ska ha förvärvats på marknadsvillkor från företag där köparen inte har några direkta eller indirekta kontrollbefogenheter.
 - (c) De ska tas upp som tillgångar i företagets balansräkning och finnas kvar och utnyttjas av det stödmottagande företaget under minst fem år från och med det att stödet beviljats. Detta villkor gäller inte om den immateriella tillgången är tekniskt föråldrad. Vid en vidareförsäljning under denna femårsperiod måste inkomsterna från försäljningen dras av från de stödberättigande kostnaderna och i förekommande fall leda till att stödbeloppet återbetalas helt eller delvis.
- (å) *internalisering av kostnader*: principen om att de förorenande företagen ska ta med samtliga kostnader för miljöskydd i sina produktionskostnader.
- (ä) *principen om att förorenaren betalar*: kostnaderna för att åtgärda föroreningar ska betalas av den som orsakat dem, om inte den person som ansvarar för föroreningen inte kan identifieras eller inte kan ställas till svars enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning eller inte kan fås att betala kostnaderna för saneringen. Med föroreningar avses i det här sammanhanget den skada som förorenaren orsakar genom att direkt eller

indirekt skada miljön, eller genom att skapa förhållanden som leder till en sådan skada²⁵ på den fysiska miljön eller på naturresurser.

- (ö) *förorenare*: den som direkt eller indirekt skadar miljön eller skapar förhållanden som leder till att den försämras²⁶.
- (aa) *förorenat område*: ett område där förekomst av farliga ämnen orsakad av mänsklig verksamhet är belagd och där denna förekomst är så stor att den utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön med beaktande av pågående och godkänd framtida användning av marken.
- (bb) *stöd för särskilda ändamål*: stöd som inte beviljas på grundval av en stödordning.
- (cc) *energiinfrastruktur*: varje fysisk utrustning eller anläggning som är belägen i unionen eller kopplar samman unionen och ett eller flera tredjeländer och omfattas av följande kategorier:
 - (i) Angående elektricitet:
 - a. Högspänningsluftledningar, om de är utformade för en spänning på 220 kV eller mer, samt underjordiska och submarina överföringskablar, om de är utformade för en spänning på 150 kV eller mer.
 - b. Särskilt i fråga om motorvägar för el: all fysisk utrustning som är utformad för att möjliggöra eltransporter på hög- och extrahögspänningsnivå i syfte att koppla ihop stora mängder elproduktion eller ellagring belägen i en eller flera medlemsstater, eller tredjeländer, med storskalig elförbrukning i en eller flera andra medlemsstater.
 - c. Ellagringsanläggningar som används för permanent eller tillfällig lagring av el i infrastruktur ovan eller under mark, eller i geologiska områden, förutsatt att de är direkt anslutna till högspänningsledningar som är utformade för en spänning på 110 kV eller mer.
 - d. Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att de system som avses i a–c ska fungera tryggt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem på alla spänningsnivåer och transformatorstationer.
 - e. Varje typ av utrustning eller anläggning, både på överförings- och på mellanspänningsdistributionsnivå, som syftar till digital tvåvägskommunikation, i realtid eller nära realtid, samt interaktiv och intelligent

²⁵ Rådets rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 1).

²⁶ Rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor.

övervakning och styrning av produktion, överföring, distribution och förbrukning av el inom ett elnät för att utveckla ett nät som på ett effektivt sätt integrerar alla användare anslutna till elnätet – producenter, konsumenter och dem som är både producenter och konsumenter – samt deras beteende och handlingar, i syfte att säkerställa ett ekonomiskt effektivt, hållbart elsystem med låga förluster, hög kvalitet, försörjningstrygghet och säkerhet.

(ii) Angående gas:

- a. Överföringsledningar för transport av naturgas och biogas, som ingår i ett nät huvudsakligen bestående av högtrycksledningar, utom högtrycksledningar som används för distribution i tidigare led eller lokal distribution av naturgas.
- b. Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till ovannämnda högtrycksledningar för gas.
- c. Mottagning, lagring och förågnings- eller dekompressionsanläggningar för flytande naturgas, eller komprimerad naturgas.
- d. Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att systemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.

(iii) Angående olja:

- a. Rörledningar för transport av råolja.
- b. Pumpstationer och lagringsfaciliteter som behövs för drift av råoljerörledningar.
- c. All utrustning, eller installation, som är av central vikt för att systemet i fråga ska fungera ordentligt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem och motströmningsutrustningar.

- (dd) *likviditetssgap*: den andel av den diskonterade kostnaden för en nyinvestering som inte omfattas av projektets diskonterade nettointäkter. I dessa riktlinjer motsvarar detta summan av nyinvesteringen, driftskostnader och driftsintäkter under projektets löptid.
- (ee) *avskiljning och lagring av koldioxid (CCS)*: en uppsättning tekniker som går ut på att koldioxid (CO₂) som släpps ut från industrianläggningar som baseras på fossila bränslen, inklusive kraftverk, avskiljs, transporteras till en lämplig lagringsplats och där injekteras i en lämplig underjordisk geologisk formation för permanent förvaring.
- (ff) *tillräcklig produktionskapacitet*: produktionskapacitet som bedöms vara tillräcklig för att tillgodose efterfrågan i en medlemsstat under en viss

period, baserat på en konventionell statistisk indikator som används av organisationer som av EU-institutioner har erkänts som organisationer som fyller en väsentlig funktion i inrättandet av en inre marknad för elektricitet, såsom Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (ENTSO-E).

- (gg) *producent*: ett företag som producerar elkraft från bränslekällor.
- (hh) *kapacitetsmekanism*: en mekanism för att säkerställa att vissa nivåer för tillräcklig produktionskapacitet uppnås på nationell nivå.
- (ii) *balanseringsansvar*: en balansansvarig parts ansvar för avvikelser mellan produktion, förbrukning och marknadserbjudanden (inom alla tidsramar – marknadserbjudanden omfattar försäljning och inköp på organiserade marknader eller mellan balansansvariga parter) inom en viss avräkningsperiod för obalanser.
- (jj) *standardbalanseringsansvar*: icke-diskriminerande balanseringsansvar för olika tekniker, där ingen producent undantas från sådant ansvar.
- (kk) *balansansvarig part*: en marknadsdeltagare eller dennes valda representant som ansvarar för dess obalanser.
- (ll) *obalanser*: en balansansvarig parts ansvar för avvikelser mellan produktion, förbrukning och marknadserbjudanden (inom alla tidsramar – marknadserbjudanden omfattar försäljning och inköp på organiserade marknader eller mellan balanseringsansvarsparter) inom en viss avräkningsperiod för obalanser.
- (mm) *avräkning av obalanser*: en finansiell avräkningsmekanism som syftar till att återvinna balanseringskostnader för balansansvariga parter obalanser.
- (nn) *avräkningsperiod för obalanser*: tidsenheter som används för att bestämma balansansvariga parter obalanser.

2. Anmälningsskyldigt miljö- och energistöd

- (19) Individuellt stöd som beviljas på grundval av en stödordning fortsätter att omfattas av anmälningsskyldigheten enligt artikel 108.3 i fördraget om stödet överstiger följande tröskelvärden för anmälan:
- (a) För åtgärder som annars omfattas av en gruppundantagsförordning, alla fall som överstiger de tröskelvärden som anges i den förordningen.
 - (b) För alla andra åtgärder där stödet uppfyller följande villkor²⁷:
 - i *investeringsstöd*: om stödbeloppet överstiger [7,5] miljoner euro för ett företag.
 - ii *driftstöd för produktion av el från förnybara energikällor eller kraftvärmeproduktion av förnybar värme*: Om stödet ges till anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor där den åtföljande kapaciteten att producera el från förnybara energikällor per anläggning överstiger [125] MW.
 - iii *driftstöd för produktion av biobränsle*: Om stödet ges till anläggningar för produktion av biobränsle där produktionen överstiger [150 000] ton per år.
 - iv *driftstöd för kraftvärme*: Om stöd ges till kraftvärmeanläggningar där kapaciteten att producera el från kraftvärme överstiger [200] MW. Stöd till värmeproduktion via kraftvärme kommer att bedömas mot bakgrund av en anmälan som grundar sig på elproduktionskapacitet.
 - v *stöd till energiinfrastruktur*: om stödbeloppet överstiger [20] miljoner euro för ett företag per investeringsprojekt.
 - vi Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid: om stödbeloppet överstiger [20] miljoner euro per investeringsprojekt.
 - vii *stöd i form av kapacitetsmekanismer*: om stödbeloppet överstiger [7,5] miljoner euro per projekt per företag.
- (20) Befrielse från eller nedsättningar av miljöskatter som bedöms enligt avsnitt 5.6 omfattas inte av villkoren för stöd som anmäls enskilt. Stöd som beviljas i form av skattestöd som inte bedöms enligt avsnitt 5.6 omfattas dock av en individuell bedömning om tröskelvärdena i den punkten överskrids. Detta gäller oberoende av om den enskilda stödmottagaren samtidigt omfattas av en skattebefrielse eller skattelättnad som bedöms enligt avsnitt 5.6.
- (21) I dessa riktlinjer anges förenlighetskriterier för miljö- och energistödordningar samt individuellt stöd som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt artikel 108.3 i fördraget.

²⁷ För beräkningen av kapacitetsgränsen måste den totala kapacitet (för enheterna) som är stödberättigande beaktas för varje projekt.

3. Gemensamma bedömningsprinciper

- (22) När kommissionen bedömer om en anmäld stödåtgärd kan anses vara förenlig med den inre marknaden analyserar den vanligtvis om stödåtgärdens utformning garanterar att stödets positiva effekt när det gäller att nå ett mål av gemensamt intresse är större än dess negativa effekter på handel och konkurrens.
- (23) I meddelandet av den 8 maj 2012 om modernisering av det statliga stödet efterlystes gemensamma principer för kommissionens bedömning av stödåtgärders förenlighet med den inre marknaden. Med hänsyn till detta anser kommissionen att en stödåtgärd är förenlig med fördraget endast om den uppfyller vart och ett av följande kriterier:
- (a) Bidrag till ett väl avgränsat mål av gemensamt intresse: en statlig stödåtgärd måste syfta till ett mål av gemensamt intresse i enlighet med artikel 107.3 i fördraget.
 - (b) Behov av statligt ingripande: en statlig stödåtgärd måste vara inriktad på en situation där stödet kan åstadkomma en konkret förbättring som marknaden inte klarar på egen hand, till exempel genom att åtgärda ett väl avgränsat marknadsmisslyckande.
 - (c) Stödåtgärdens lämplighet: den föreslagna stödåtgärden ska vara ett lämpligt policyinstrument med hänsyn till målet av gemensamt intresse.
 - (d) Stimulanseffekt: stödet måste ändra företagets beteende på ett sådant sätt att de inleder ytterligare verksamhet som de inte skulle bedriva eller som de skulle bedriva endast i begränsad utsträckning eller på ett annat sätt.
 - (e) Stödets proportionalitet (begränsning av stödet till ett minimum): stödbeloppet måste begränsas till det minimum som krävs för att uppmuntra till ytterligare investeringar eller ekonomisk aktivitet i det berörda området.
 - (f) För en bedömning på grundval av artikel 107.3 c: Undvikande av otillbörliga negativa effekter på konkurrens och handel mellan medlemsstater: De negativa effekterna av stödet måste vara tillräckligt begränsade, så att totaleffekten av åtgärden blir övervägande positiv.
 - (g) Genomsynligt stöd: Medlemsstaterna, kommissionen, ekonomiska aktörer och allmänheten ska lätt ha tillgång till alla relevanta handlingar och till relevant information om det stöd som beviljas inom ramen för detta.
- (24) Resultatet totalt sett för vissa kategorier av stödordningar kan dessutom bli föremål för ett krav på efterhandsutvärdering enligt avsnitt 8. I sådana fall kan kommissionen begränsa stödordningarnas giltighetstid (vanligtvis till fyra år eller mindre) med möjlighet att förlänga dem senare genom en ny anmälan.
- (25) Om en statlig stödåtgärd eller de villkor som är förbundna med den (t.ex. finansieringsmetoden när denna utgör en integrerad del av stödåtgärden) medför en icke särskiljbar överträdelse av EU-lagstiftningen kan stödet inte förklaras

förenligt med den inre marknaden²⁸. När det gäller energiområdet måste avgifter som syftar till att finansiera en statlig stödåtgärd särskilt uppfylla artiklarna 30 och 110 i fördraget.²⁹

- (26) När det gäller att bedöma förenligheten av individuellt stöd med den inre marknaden kommer kommissionen att ta hänsyn till förfaranden rörande överträdelse av artikel 101 eller 102 i fördraget som kan gälla stödmottagaren och som kan vara relevanta för kommissionens bedömning³⁰.

²⁸ Se till exempel mål C-156/98 Tyskland mot kommissionen REG 2000, s. I-6857, punkt 78 och mål C-333/07 Régie Networks mot Rhone Alpes Bourgogne REG 2008, s. I-10807, punkterna 94–116. Se även, på energiområdet, förenade målen C-128/03 och C-129/03 AEM och AEM Torino REG 2005, s. I-2861, punkterna 38–51.

²⁹ Mål C-206/06 Essent, REG 2008, s. I-5497, punkterna 40–59. När det gäller tillämpningen av artiklarna 30 och 110 i fördraget på ordningar för handel med utsläppsrätter, se kommissionens beslut C(2009)7085 av den 17 september 2009, statligt stöd N 437/2009 – Stödordning för främjande av produktion av kraftvärmeproduktion i Rumänien, EUT C 31, 9.2.2010, s. 8, skälen 63–65.

³⁰ Se mål C-225/91, Matra mot kommissionen, REG 1993, s. I-3203, punkt 42.

4. Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 b i fördraget

- (27) Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 107.3 b i EG-fördraget.
- (28) Kommissionen anser att en statlig stödåtgärd har samband med ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse i den mening som avses i artikel 107.3 b om följande villkor är uppfyllda:
- (a) Projektet ska vara tydligt definierat när det gäller villkoren för genomförandet, även avseende deltagare, syften och effekter samt sättet att uppnå de syften som eftersträvas. Kommissionen kan också behandla en grupp projekt som ett samlat projekt.
 - (b) Projektet är av gemensamt europeiskt intresse: Projektet ska på ett konkret, föredömligt och påvisbart sätt bidra till unionsintresset på miljö- eller energiområdet, t.ex. genom att vara av stor vikt EU:s miljöstrategi eller genom att på ett viktigt sätt bidra till EU:s inre energimarknad.
 - (c) De fördelar som uppnås genom syftet med projektet får inte vara begränsade till den eller de medlemsstater som genomför det, utan ska komma hela unionen till godo. Projektet ska på ett betydande sätt bidra till att unionsmålen uppnås. Att projektet genomförs av företag i olika medlemsstater är inte tillräckligt.
 - (d) Projektet är mycket viktigt med avseende på volymen: Det måste ha en betydande omfattning och ge betydande effekter med tanke på de mål som eftersträvas.
- (29) För att kommissionen ska kunna göra en ordentlig utvärdering av sådana projekt måste det gemensamma europeiska intresset påvisas genom praktiska exempel. Till exempel måste det bevisas att projektet möjliggör betydande framsteg i arbetet med att nå särskilda EU-mål på energi- och miljöområdet.
- (30) För att kommissionen ska kunna göra en ordentlig bedömning av varje ärende kräver den att medlemsstaterna visar att stödet är nödvändigt för att nå det fastställda målet av gemensamt intresse och motiverar till projektets genomförande, som dessutom måste ha en hög risknivå. Att så är fallet kan tydliggöras genom att visa på projektets vinstnivå, investeringsbelopp och tidsåtgång för kassaflöden, samt genom genomförandestudier, riskbedömning och expertutlåtanden. Kommissionen kommer att vara mer positivt inställd till anmälda projekt om stödmottagaren ger ett eget betydande bidrag till projektet. Den kommer också att ha en positivare inställning till anmälda projekt som omfattar företag från ett stort antal medlemsstater.
- (31) Om stödet anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 107.3 b i fördraget, kan kommissionen godkänna större stödbelopp än vad som tillåts i dessa riktlinjer.
- (32) Kommissionen anser att stödet är proportionellt om det begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att slutföra projektet. Maximal stödnivå kommer att fastställas med avseende på det identifierade likviditetsgapet (dvs. den minsta

stödnivå som krävs för att projektet ska vara tillräckligt lönsamt) i förhållande till projektets stödberättigande kostnader.

5. **Bedömning av förenlighet enligt artikel 107.3 c i fördraget**

- (33) Statligt stöd till miljöskydd och energi anses vara förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 c i fördraget om det på grundval av de gemensamma bedömningsprinciper som anges i kapitel 3 leder till ett ökat bidrag till EU:s miljö- eller energimål, utan att påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Särskilda nackdelar i regioner som får stöd kommer att beaktas.
- (34) I detta avsnitt klargör kommissionen hur den kommer att tillämpa dessa principer i sin bedömning av stödordningar och när den, i tillämpliga fall, fastställer särskilda villkor för individuellt stöd (antingen stöd inom ramen för en stödordning eller tillfälligt stöd).
- (35) I avsnitt 5.1 anges de allmänna förenlighetsvillkor som är tillämpliga på alla stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer, om inte de undantag från dessa allmänna förenlighetsvillkor som anges i avsnitten i kapitel 5 är tillämpliga. Avsnitt 5.1 är i synnerhet tillämpligt på följande åtgärder som inte ingår i avsnitten i kapitel 5:
- (a) Stöd till miljöstudier
 - (b) Stöd till sanering av förorenade områden.
 - (c) Stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer.
 - (d) Stöd för tidig anpassning till framtida unionsnormer.
 - (e) Stöd som ingår i system för handel med utsläppsrätter.
- (36) När det gäller stödåtgärder som behandlas i ett särskilt avsnitt i detta kapitel (5.2 och följande) kommer kommissionen att tillämpa de allmänna villkor som anges i avsnitt 5.1 om inget annat anges i villkoren i de relevanta särskilda avsnitten.

5.1 Allmänna bestämmelser för förenlighet

5.1.1 Bidrag till ett gemensamt mål

5.1.1.1. Allmänna villkor

- (37) Det övergripande syftet med miljöstöd är att höja nivån på miljöskyddet jämfört med den nivå som skulle uppnås i avsaknad av stöd. I Europa 2020-strategin fastställs särskilda mål för hållbar tillväxt för att stödja övergången till en resurseffektiv och konkurrenskraftig utsläppssnål ekonomi. En utsläppssnål ekonomi med en betydande andel alternativ energi från förnybara källor kräver en omvandling av energisystemet, särskilt avsevärda investeringar i nätverk³¹. Det primära syftet med stöd inom energisektorn är att säkerställa ett konkurrenskraftigt, hållbart och säkert energisystem på en välfungerande europeisk energimarknad³².

³¹ KOM(2011)112 slutlig "Färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppssnålt samhälle 2050".

³² KOM(2010)639 slutlig, "Energi 2020-meddelandet".

- (38) Medlemsstater som har för avsikt att bevilja miljö- eller energistöd måste exakt definiera det eftersträvade syftet och redogöra för åtgärdens förväntade bidrag till detta syfte.³³ För åtgärder som medfinansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna kan medlemsstaterna grunda definitionen av de eftersträvade miljö- eller energimålen på motiveringarna i de relevanta operativa programmen.

5.1.1.2 Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd

- (39) För att visa att ett individuellt anmälningsskyldigt stöd bidrar till en höjd miljöskyddsnivå kan medlemsstaterna, i så stor utsträckning som möjligt i kvantifierbara termer, använda en rad olika indikatorer, särskilt de indikatorer som anges nedan:
- (a) *begränsningstekniker*: mängden växthusgaser eller förorenande ämnen som permanent upphör att släppas ut i atmosfären (vilket leder till minskat bidrag från fossila bränslen).
 - (b) *befintliga unionsnormer*: omfattningen av den höjda miljöskyddsnivån utöver standarden (föroreningsminskningar som inte skulle uppnås genom standarden i avsaknad av statligt stöd).
 - (c) *framtida unionsnormer*: snabbare genomförande av framtida standard (utsläppsminskningen börjar tidigare).

5.1.2 Behov av statligt ingripande

5.1.2.1 Allmänna villkor

- (40) Det är allmänt accepterat att konkurrenskraftiga marknader tenderar att ge positiva resultat när det gäller priser, produktion och resursanvändning vid förekomst av marknadsmisslyckanden³⁴. Statliga ingripanden kan få marknaden att fungera effektivare. Under vissa omständigheter kan statliga stödåtgärder rätta till marknadsmisslyckanden och därmed bidra till att uppnå det gemensamma målet i den utsträckning att marknaden själv inte kan garantera ett effektivt resultat. För att bedöma om statligt stöd är nödvändigt för att nå målet av gemensamt intresse måste först själva problemet diagnostiseras och definieras. Statligt stöd bör inriktas på situationer där stöd kan medföra en materiell förbättring i fall där marknaden inte klarar av uppgiften.
- (41) När medlemsstaterna fastställer riktlinjer för att se till att stödåtgärderna bidrar till att uppnå detta mål bör de kartlägga de marknadsmisslyckanden som hämmar ett ökat miljöskydd eller en välfungerande säker och hållbar energimarknad med överkomliga priser. Marknadsmisslyckanden relaterade till miljö- och energimål kan vara olika eller likna varandra, men har det gemensamt att de kan förhindra optimala resultat och leda till otillfredsställande resultat av följande skäl:

³³ Miljöstudier kan bidra till uppnåendet av ett gemensamt mål om de är direkt kopplade till investeringar som är stödberättigande enligt dessa riktlinjer. Detta gäller även om den bedömda investeringen inte genomförs till följd av slutsatserna från den förberedande studien.

³⁴ Begreppet "marknadsmisslyckande" avser situationer där marknader, när de fått sköta sig själva, sannolikt inte producerar effektiva resultat.

- (a) **Negativa externa effekter** är vanligast för miljöstödtåtgärder och uppstår om föroreningen inte är lämpligt prissatt, dvs. företaget i fråga betalar inte hela kostnaden för föroreningen. Företag som agerar i eget intresse har inget incitament att ta hänsyn till de negativa externa effekter som orsakas av produktion, vare sig när de fattar beslut om en viss produktionsteknik eller när de fattar beslut om produktionsnivån. Företagets produktionskostnader är med andra ord lägre än kostnaderna för samhället. Därför har företagen vanligen inget incitament att minska sina föroreningar eller vidta åtgärder individuellt för att skydda miljön.
- (b) **Positiva externa effekter** uppstår när andra marknadsdeltagare än investeraren tillgodogör sig en del av nyttan med en investering, vilket leder till att företagen underinvesterar. Positiva externa effekter kan till exempel förekomma i samband med investeringar i ekoinnovation³⁵, nya och innovativa förnybara tekniker och innovativa åtgärder på efterfrågesidan eller energinfrastrukturer eller kapacitetsmekanismer som gynnar många medlemstater (eller ett större antal konsumenter).
- (c) **Asymmetrisk information** uppstår vanligen på marknader där det finns en skillnad mellan den information som finns tillgänglig för den ena sidan av marknaden (utbudssidan) och den information som finns tillgänglig för den andra sidan av marknaden (efterfrågesidan). En sådan situation kan till exempel uppstå om externa finansiella investerare saknar information om projektets sannolika avkastning och risker. Samma situation kan också uppkomma i gränsöverskridande infrastruktur där den ena samarbetsparten har en informationsnackdel jämfört med den andra parten. Även om risker eller osäkerhet i sig inte leder till marknadsmisslyckanden är problemet med asymmetrisk information kopplat till graden av risk och osäkerhet. Båda tenderar att vara högre för miljöinvesteringar, som vanligen har längre avskrivningsperioder. Detta kan leda till kortsiktigt tänkande, vilket kan förvärras av finansieringsvillkoren för sådana investeringar, särskilt för små och medelstora företag.
- (d) **Bristande samordning** kan hindra ett projekts utveckling eller effektiva utformning till följd av motstridiga intressen och incitament bland investerarna (splittrade incitament), avtalskostnader samt osäkerhet kring samarbetets resultat och näteffekter (t.ex. oavbruten elförsörjning). Bristande samordning kan exempelvis uppstå i förhållandet mellan fastighetssägare och hyresgäster när det gäller tillämpning av energieffektiva lösningar. Samordningsproblemen kan förvärras ytterligare av informationsproblem, särskilt asymmetrisk information. Samordningsproblem kan också bero på behovet av att nå en viss kritisk massa innan det är kommersiellt attraktivt att starta ett projekt. Detta kan vara en särskilt relevant aspekt i (gränsöverskridande) infrastrukturprojekt.

³⁵ Typiska exempel på positiva externa effekter är åtgärder för att ytterligare förbättra naturskydd eller skydd av biologisk mångfald, för att tillhandahålla ekosystemtjänster eller externa effekter till följd av allmän utbildning.

- (42) Blotta existensen av marknadsmisslyckanden i ett visst sammanhang är inte tillräckligt för att motivera ett statligt ingripande. Annan politik och åtgärder kan redan finnas just för att hantera identifierade marknadsmisslyckanden. Exempel på detta är sektorreglering, obligatoriska föroreningsstandarder, prissättningsmekanismer som EU:s system för handel med utsläppsrätter och kolskatter. Kompletterande åtgärder, inklusive statligt stöd, får endast riktas mot det återstående marknadsmisslyckandet, dvs. det marknadsmisslyckande som inte har lösts med hjälp av annan politik och åtgärder. Det är också viktigt att visa hur statligt stöd bidrar till att förstärka befintlig politik och åtgärder som syftar till att korrigera samma marknadsmisslyckande. Behovet av statligt stöd är således svagare om det motverkar annan politik som inriktas på samma marknadsmisslyckande.
- (43) Kommissionen kommer att överväga behovet av stöd om medlemsstaterna kan visa att ett (återstående) marknadsmisslyckande inte har rättats till och stödet är effektivt inriktat på detta marknadsmisslyckande.

5.1.2.2. Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd

- (44) Marknadsmisslyckanden kan finnas generellt sett och stödåtgärderna kanske i princip är väl utformade för att ge ett effektivt marknadsresultat, men alla företag kanske inte konfronteras med dessa marknadsmisslyckanden i samma utsträckning. För anmälningsskyldigt individuellt stöd bedömer kommissionen följaktligen det specifika stödbehovet från fall till fall. Det är medlemsstaten som ska visa att marknadsmisslyckandet för den verksamhet som ska få stöd inte har lösts och att stödet är effektivt inriktat på marknadsmisslyckandet.
- (45) Beroende på typen av marknadsmisslyckande tar kommissionen hänsyn till följande aspekter:
- (a) Om marknadsmisslyckandet redan hanteras effektivt genom andra politiska åtgärder, särskilt förekomst av miljönormer eller andra unionsnormer, EU:s system för handel med utsläppsrätter eller miljöskatter.
 - (b) Om ett statligt ingripande är nödvändigt med hänsyn till stödmottagarens kostnader för att genomföra nationella normer i avsaknad av stöd jämfört med kostnaderna (eller avsaknad av kostnader) för genomförandet av dessa normer för stödmottagarens största konkurrenter.
 - (c) När det gäller bristande samordning tar kommissionen hänsyn till antalet företag som behöver samarbeta, motstridiga intressen mellan samarbetsparter och praktiska problem med samordningen av samarbetet (språkliga problem, känslig information, icke-harmoniserade normer).

5.1.3 Stödets ändamålsenlighet

- (46) Den föreslagna stödåtgärden måste vara ett lämpligt policyinstrument med hänsyn till det berörda politiska målet. En stödåtgärd anses vara oförenlig med den inre marknaden om samma positiva bidrag till det gemensamma målet kan uppnås med andra, mindre snedvridande policyinstrument eller andra, mindre snedvridande stödinstrument.

5.1.3.1 Ändamålsenlighet jämfört med alternativa politiska instrument

- (47) Statligt stöd är inte det enda politiska instrumentet som medlemsstaterna har tillgång till för att främja ett ökat miljöskydd eller uppnå en välfungerande, säker och hållbar europeisk energimarknad med överkomliga priser. Det är viktigt att tänka på att det kan finnas andra, bättre lämpade instrument för att uppnå dessa mål. Reglering och marknadsbaserade styrmedel är de viktigaste verktygen för att uppnå miljö- och energimål. "Mjuka" styrmedel, t.ex. frivillig miljömärkning och spridning av miljövänlig teknik, kan också ha en viktig roll för ett ökat miljöskydd.
- (48) Olika åtgärder för att rätta till samma marknadsmisslyckande kan dock motverka varandra. Så är i synnerhet fallet om en effektiv marknadsbaserad mekanism redan har inrättats för att specifikt hantera problemet med externa effekter. En ytterligare stödåtgärd för att hantera samma marknadsmisslyckande riskerar minska den marknadsbaserade mekanismens effektivitet.
- (49) Olika åtgärder för att rätta till samma marknadsmisslyckande kan dock motverka varandra. En åtgärd för att rätta till ett problem med produktionskapacitetens tillräcklighet kan stödja användning av fossila bränslen, vilket i sin tur kräver en avvägning mot miljömålet att fasa ut miljöskadliga stöd. En åtgärd för att minska utsläppen av växthusgaser kan likaså öka försörjningen av variabel elproduktion, vilket kan ha en negativ effekt på målet för tillräcklig produktionskapacitet.
- (50) Efterlevnad av principen om att förorenaren betalar genom miljölagstiftning garanterar i princip att marknadsmisslyckanden i samband med negativa externa effekter korrigeras. Statligt stöd är därför inte ett lämpligt instrument i det fallet, och kan inte beviljas i den utsträckning stödmottagaren kan hållas ansvarig för föroreningen enligt befintlig EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning³⁶.

5.1.3.2 Ändamålsenligheten jämfört med olika stödinstrument

- (51) Miljö- och energistöd kan beviljas i olika former. Medlemsstaten bör dock se till att stödet beviljas i den form som sannolikt minst orsakar snedvridning av handel och konkurrens. I detta avseende ska medlemsstaten visa varför andra, potentiellt mindre snedvridande stödformer, såsom förskott med återbetalningsskyldighet jämfört med direkta bidrag eller skatteavdrag jämfört med skattelättnader eller stödformer som baseras på skuld- eller kapitalinstrument (t.ex. lågräntelån eller räntesubventioner, statliga garantier eller annan tillförsel av kapital på förmånliga villkor) är mindre lämpliga.
- (52) Valet av stödinstrument bör överensstämma med det marknadsmisslyckande som stödåtgärden är avsedd att korrigera. Om de faktiska intäkterna är osäkra, till exempel när det gäller energibesparingsåtgärder, kan förskott med återbetalningsskyldighet vara ett lämpligt stödinstrument.

³⁶ Kommissionen anser i synnerhet att stöd till förorenade platser endast kan beviljas när förorenaren – dvs. den person som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen i varje medlemsstat och utan att det påverkar direktivet om miljöansvar (direktiv 2004/35/EG) och andra relevanta unionsbestämmelser på detta område – inte kan identifieras eller inte kan hållas lagligt ansvarig för att finansiera saneringen enligt principen om att förorenaren betalar.

- (53) I fråga om driftstöd ska medlemsstaten kunna visa att stödet är ändamålsenligt för att uppnå syftet med stödordningen med hänsyn till de problem som stödet är avsett att avhjälpa. För att visa att stödet är ändamålsenligt kan medlemsstaten beräkna stödbeloppet på förhand som ett fast belopp som täcker den förväntade kostnadsklyftan under en given period, för att uppmuntra företagen att hålla kostnaderna nere och utveckla sin verksamhet mer effektivt på sikt³⁷.
- (54) För att visa att stödordningarna är ändamålsenliga kan kommissionen även förlita sig på resultat av tidigare bedömningar enligt beskrivningen i avsnitt 7.

5.1.4 Stimulanseffekt

5.1.4.1 Allmänna villkor

- (55) Miljö- och energistöd kan anses vara förenligt med den inre marknaden endast om det har en stimulanseffekt. En stimulanseffekt uppstår om stödet förmår stödmottagaren att ändra beteende genom att höja miljöskyddet eller bidra till en förbättrad funktion hos en säker och hållbar europeisk energimarknad med överkomliga priser, och stödmottagaren inte skulle ha gjort detta utan stödet. Stödet får inte subventionera kostnader för en verksamhet som företaget i alla händelser skulle ådra sig och får inte kompensera för den normala affärsrisken vid ekonomisk verksamhet.
- (56) Kommissionen anser att stöd som beviljas för anpassning till framtida unionsnormer i princip har en stimulanseffekt. Stöd har inte en stimulanseffekt om investeringarna endast innebär att företagen rättar sig efter unionsnormer som redan antagits och ännu inte trätt i kraft.
- (57) Som ett undantag till punkt 57 anses stöd som beviljas för anpassning till unionsnormer som redan antagits och ännu inte trätt i kraft ha en stimulanseffekt om investeringen slutförs minst ett år efter det att unionsnormerna började gälla.
- (58) Som ett undantag till punkt 57 kan en stimulanseffekt föreligga om stödet beviljas för
- (a) förvärv av nya transportfordon för väg-, järnvägs- och sjötransporter samt transporter på inre vattenvägar som uppfyller antagna EU-normer, under förutsättning att förvärvet sker innan dessa normer träder i kraft och att de, när de väl blivit obligatoriska, inte gäller retroaktivt för redan köpta fordon,
 - (b) eftermontering på befintliga transportfordon för väg-, järnvägs- och sjötransporter samt transporter på inre vattenvägar, under förutsättning att unionsnormerna ännu inte hade trätt i kraft när dessa fordon togs i bruk och att de, när de väl blivit obligatoriska, inte gäller retroaktivt för dessa fordon.
- (59) För att inte avskräcka medlemsstaterna från att införa nationella normer som är strängare än motsvarande unionsnormer anser kommissionen i princip att stöd till

³⁷ Om osäkerheten kring den framtida kostnads- och intäktsutvecklingen är stor och om det råder stark informationsasymmetri kan myndigheterna även använda modeller för ersättningen som inte helt och hållet bygger på reglering på förhand utan snarare på en medelväg av reglering på förhand och i efterhand (t.ex. genom en balanserad fördelning av oförutsedda vinster).

investeringar som gör det möjligt för att stödmottagarna att gå längre än de tillämpliga unionsnormerna som ett resultat av sin verksamhet utgör ett positivt bidrag till miljö- eller energimålen. Sådana positiva bidrag föreligger oberoende av om det finns obligatoriska nationella normer som är strängare än unionsnormerna eller inte. Detta omfattar till exempel åtgärder för att förbättra vatten- och luftkvaliteten som går längre än de obligatoriska unionsnormerna.

- (60) Kommissionen anser att stödet inte har någon stimulanseffekt för mottagaren i alla fall där projektet redan har inletts innan stödmottagaren ansöker om stöd hos de nationella myndigheterna. Om stödmottagarna börjar genomföra projektet innan de ansöker om stöd kommer eventuellt stöd som beviljas för det projektet att anses vara oförenligt med den inre marknaden.
- (61) Vid ansökan om stöd måste medlemsstaterna använda ett ansökningsformulär som minst ska innehålla uppgifter om sökandens namn och storlek, en beskrivning av projektet, inklusive ort och datum för projektets inledande och avslutande, det stödbelopp som krävs för att genomföra projektet samt stödberättigande kostnader. I ansökningsformuläret ska stödmottagarna redogöra för vad som skulle hända utan stöd. Alternativa projekt ska anges som ett kontrafaktiskt scenario. Ett kontrafaktiskt scenario kan även inbegripa en situation där inga ytterligare investeringar görs (t.ex. att stödmottagaren monterar ett ytterligare filter på en installation trots att det inte finns några tvingande unionsnormer om detta). Stora företag ska dessutom lägga fram dokumentation som styrker de uppgifter om ett kontrafaktiskt scenario som anges i ansökningsformuläret. Små och medelstora företag omfattas inte av denna kompletterande skyldighet.
- (62) När den beviljande myndigheten mottar ett ansökningsformulär ska den kontrollera det kontrafaktiska scenariots trovärdighet och bekräfta att stödet har erforderlig stimulanseffekt. Ett kontrafaktiskt scenario är trovärdigt om det är äkta och hänger samman med de faktorer som ska beaktas vid beslutsfattandet vid den tidpunkt då stödmottagaren fattar sitt investeringsbeslut. Villkoren i punkterna 62 och 63 är emellertid inte nödvändiga om stödet beviljas på grundval av ett anbud.

5.1.4.2 Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd

- (63) För individuella anmälningsskyldiga stödåtgärder ska medlemsstaten på ett entydigt sätt kunna visa kommissionen att stödet har en stimulanseffekt. Medlemsstaten ska lägga fram tydliga bevis för att stödet faktiskt inverkar på investeringsbeslutet så att stödmottagaren ändrar sitt beteende och höjer nivån på miljöskyddet eller förbättrar den europeiska energimarknadens funktion. För att möjliggöra en övergripande bedömning ska medlemsstaten inte bara ge information om det stödmottagande projektet utan också en utförlig beskrivning av det kontrafaktiska scenariot, i vilket inget stöd beviljas stödmottagaren av medlemsstaten. Detta är dock inte nödvändigt om stödet beviljas på grundval av ett anbud.
- (64) Fördelarna med nya investeringar eller produktionsmetoder är i regel inte begränsade till deras miljöeffekter eller effekter på energimarknaden. Sådana

fördelar kan särskilt vara produktionsfördelar³⁸ medan riskerna i synnerhet beror på osäkerhet om investeringen kommer att vara så produktiv som väntat.

- (65) Stimulanseffekten identifieras i princip genom en kontrafaktisk analys med en jämförelse av planerad verksamhet med respektive utan stöd. Det handlar i grund och botten om att kontrollera projektets lönsamhet i avsaknad av stöd och undersöka om projektet verkligen inte ger den vinst som företaget skulle få om det genomförde det alternativa projektet.
- (66) I detta sammanhang kan lönsamhetsnivån utvärderas med hänvisning till metoder som är sedvanlig praxis i den berörda branschen, och som kan omfatta metoder för att bedöma projektets nettonuvärde³⁹, internränta⁴⁰ eller den genomsnittliga avkastningen på sysselsatt kapital. Projektets lönsamhet ska jämföras med den normala avkastning som företaget tillämpar vid andra investeringsprojekt av liknande slag. Om denna avkastning inte finns tillgänglig ska projektets lönsamhet jämföras med företagets kapitalkostnader som helhet eller med den avkastning som är vanligt förekommande inom den berörda branschen.
- (67) Om det inte finns någon känd kontrafaktisk situation kan en stimulanseffekt antas föreligga om det finns ett likviditetssgap, dvs. när investeringskostnaden överskrider nettonuvärdet av de rörelseresultat som investeringen väntas ge upphov till utifrån en i förväg fastställd affärsplan.
- (68) Medlemsstaterna uppmanas särskilt att förlita sig på aktuella, relevanta och trovärdiga bevis, bland annat officiella handlingar från företagets styrelse, rapporter från kreditkommittén, riskbedömningar, finansiella rapporter, interna affärsplaner, expertutlåtanden och andra studier som avser det investeringsprojekt som är föremål för bedömning. Handlingar som innehåller information om efterfrågeprognoser, kostnadsprognoser, finansiella prognoser, handlingar som läggs fram för en investeringskommitté och som beskriver olika investeringsscenarier eller handlingar som är avsedda för finansinstitut kan bidra till att bekräfta stimulanseffekten.
- (69) För att se till att stimulanseffekten fastställs på objektiva grunder kan kommissionen i sin bedömning av stimulanseffekten jämföra företagsspecifika uppgifter med uppgifter om den bransch där företaget är verksamt (riktmärkning). Medlemsstaten bör om möjligt särskilt lämna branschspecifika uppgifter som visar att företagets kontrafaktiska scenario, nödvändiga lönsamhetsnivå och förväntade kassaflöden är rimliga.

³⁸ Produktionsfördelar som inverkar negativt på stimulanseffekten är ökad kapacitet, produktivitet, effektivitet eller kvalitet. Andra fördelar kan ha samband med produktprofilen eller märkning av produktionsmetoder som kan inverka negativt på stimulanseffekten, särskilt på marknader där det finns konkurrenstryck att upprätthålla en hög nivå på miljöskyddet.

³⁹ Nettonuvärdet av ett projekt är skillnaden mellan de positiva och negativa kassaflödena under investeringens livstid diskonterade till deras nuvärde (vanligtvis med hjälp av kapitalkostnaden), dvs. den normala avkastning som det berörda företaget tillämpar vid andra investeringsprojekt av liknande slag. Om detta riktmärke inte finns tillgängligt kan företagets kapitalkostnader som helhet eller den avkastning som är vanligt förekommande inom den berörda branschen användas för detta ändamål.

⁴⁰ Internräntan baseras inte på bokföringsintäkter under ett givet år, utan bygger på de framtida kassaflöden som investeraren förväntar sig att få in under investeringens livstid. Den definieras som den diskonteringsränta för vilken nettonuvärdet av en ström av kassaflöden är lika med noll.

- (70) Kommissionen kan anse att en stimulanseffekt föreligger i fall där ett företag kan ha incitament för att genomföra ett projekt, med stöd, även om det stödmottagande projektet inte uppnår den normalt nödvändiga lönsamhetsnivån. Detta kan till exempel vara motiverat med tanke på bredare fördelar som inte framgår av projektets lönsamhet i sig. I sådana omständigheter är de bevis som lämnas för att visa att en stimulanseffekt föreligger särskilt viktiga.
- (71) Om ett företag anpassar sig till en nationell norm som går längre än unionsnormerna eller som antagits i avsaknad av unionsnormer, kontrollerar kommissionen om stödmottagaren skulle ha påverkats väsentligt när det gäller ökade kostnader och inte kunnat betala kostnaderna för att omedelbart genomföra nationella normer.
- (72) För investeringar som leder till att företagen går längre än de lägsta nivåer som krävs enligt unionsnormer kan kommissionen fortfarande anse att det inte föreligger någon stimulanseffekt, särskilt om sådana investeringar motsvarar de lägsta tekniska normer som finns tillgängliga på marknaden.
- (73) Om stödet inte leder till ett ändrat beteende hos stödmottagaren genom att stimulera ytterligare verksamheter har stödet ingen stimulanseffekt när det gäller främjandet av ett miljövänligt beteende i EU eller stärkandet av den europeiska energimarknadens funktion. Stöd kommer därför inte att godkännas i ärenden där det kan antas att samma verksamheter skulle bedrivas utan stödet.

5.1.5 Stödets proportionalitet

5.1.5.1 Allmänna villkor

- (74) Miljö- och energistöd måste alltid vara proportionellt. Ett stöd anses vara proportionellt om stödbeloppet per stödmottagare begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå det eftersträfvade miljöskydds- eller energimålet.
- (75) Som allmän princip gäller att stöd anses vara begränsat till det minimum som krävs om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna (netto) för att uppnå målet, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario utan stöd. Merkostnader netto används för att jämföra skillnaden mellan de ekonomiska fördelarna med och kostnaderna (inklusive investering och drift) för det stödmottagande projektet jämfört med de ekonomiska fördelarna med och kostnaderna för det alternativa investeringsprojekt som företaget skulle genomföra utan stöd (kontrafaktiskt scenario).
- (76) Det är dock svårt att ta full hänsyn till alla ekonomiska fördelar som en extra investering ger ett företag⁴¹. För åtgärder som inte omfattas av en individuell bedömning kan därför en förenklad metod användas, där investeringens extrakostnader beräknas (dvs. utan hänsyn till driftfördelar och driftkostnader). Åtgärder som inte omfattas av en individuell bedömning anses vara proportionella om stödbeloppet inte överstiger en given procentenhet av de stödberättigande kostnaderna enligt definitionen nedan. Dessa högsta tillåtna stödnivåer fungerar även som ett tak för stöd som beviljas till anmälningsskyldiga åtgärder.

⁴¹ Vissa slags fördelar, som en "miljövänlig profil" som stärks av en miljöinvestering är till exempel svåra att mäta.

Stödberättigande kostnader

- (77) Stödberättigande kostnader är extrakostnader för en investering i materiella tillgångar och/eller i immateriella tillgångar. De beräknas som den investeringskostnad som är direkt relaterad till det avsedda målet av gemensamt intresse och fastställs i tillämpliga fall med hänvisning till den kontrafaktiska situationen. Kostnader som inte är direkt kopplade till uppnåendet av miljö- eller energimålet är inte stödberättigande.
- (78) Stödberättigande kostnader fastställs enligt följande:
- (a) Om kostnaderna för att uppnå målet av gemensamt intresse kan urskiljas ur den totala investeringskostnaden som en separat investering (till exempel för att det miljövänliga elementet är en ”tilläggskomponent” till en befintlig anläggning och därför är lätt att urskilja) är det kostnaderna för den separata investeringen som utgör de stödberättigande kostnaderna.
 - (b) I alla övriga fall utgör de stödberättigande kostnaderna de extra investeringskostnaderna, som fastställs genom att den stödmottagande investeringen jämförs med den kontrafaktiska situationen i avsaknad av statligt stöd. Den korrekta kontrafaktiska situationen är kostnaden för en tekniskt jämförbar investering⁴² som troligen skulle genomföras även utan stöd⁴³ och som inte leder till att målet av gemensamt intresse uppnås eller till att målet endast nås i mindre utsträckning.
- (79) I bilaga 2 ges exempel på relevanta kontrafaktiska scenarier eller beräkningar av stödberättigande kostnader. Av dessa framgår vilka kontrafaktiska scenarier som bör användas i liknande fall.
- (80) För vissa åtgärder, särskilt åtgärder till stöd för integrerade projekt (t.ex. integrerade energieffektivitetsåtgärder) kan det vara svårt att fastställa ett kontrafaktiskt scenario. För sådana projekt kan kommissionen tänka sig att överväga ett underlag för att fastställa extrakostnaderna (t.ex. ett likviditetsgap). När det gäller investeringsprojekt som endast rör anläggande av ny infrastruktur som en del av ett projekt för fjärrvärme eller fjärrkyla, kan likviditetsgapet användas som underlag.

Högsta tillåtna stödnivåer

- (81) För att garantera förutsägbarhet och lika villkor tillämpar kommissionen de högsta tillåtna stödnivåer för investeringsstöd som anges i bilaga 2. Dessa högsta tillåtna stödnivåer avspeglar å ena sidan behovet av statligt ingripande (som fastställs utifrån marknadsmisslyckandets relevans) och den förväntade graden av snedvridning av konkurrens och handel å andra sidan.

⁴² Med en tekniskt jämförbar investering avses en investering med samma produktionskapacitet och alla övriga tekniska egenskaper (utom de som direkt sammanhänger med den extra investeringen för att nå det avsedda målet).

⁴³ Dessutom måste en sådan referensinvestering ur affärssynpunkt vara ett trovärdigt alternativ till den investering som bedöms.

- (82) Högre stödnivåer kan tillåtas för vissa typer av stöd eller om investeringen görs i en region som får stöd, men den får aldrig överstiga 100 % av de stödberättigande kostnaderna.
- (a) Stödnivån får ökas med [15] procentenheter för energi- och miljöinvesteringar i områden som får stöd som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget och med 5 procentenheter för energi- och miljöinvesteringar i områden som får stöd som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget. Kommissionen bedömer dessa ökningar som motiverade med tanke på de olika nackdelar som dessa regioner kämpar med, som även kan hindra miljö- eller energiinvesteringar.
 - (b) Den högsta stödnivån kan ökas med 10 % för medelstora företag och med 20 % för små företag. Högre stödnivåer kan också krävas för små och medelstora företag, som å ena sidan kan dras med relativt större kostnader för att uppnå miljö- eller energimål jämfört med omfattningen av sin verksamhet och å andra sidan kan ha problem med ofullkomlighet på kapitalmarknaden, vilket begränsar deras förmåga att bära sådana kostnader. Risken för allvarlig snedvridning av konkurrens och handel minskas nämligen om stödmottagaren är ett litet eller medelstort företag.
 - (c) Högre stödnivåer kan vara motiverade under vissa omständigheter när det gäller miljöinnovation som kan åtgärda det dubbla marknadsmisslyckande som sammanhänger med de större risker som innovation är förknippad med i förening med projektets miljöaspekt. Detta gäller särskilt resurseffektivitetsåtgärder. Stödnivåerna får i sådana fall ökas med 10 procentenheter, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:
 - i Tillgången eller projektet på miljöinnovationsområdet måste vara någonting nytt eller en väsentlig förbättring jämfört med den senaste utvecklingen inom branschen i EU⁴⁴.
 - ii De förväntade miljövinster ska vara betydligt större än den förbättring som den allmänna tekniska utvecklingen i jämförbara verksamheter ger upphov till⁴⁵.
 - iii Tillgångarnas eller projektens innovativa karaktär innebär en uppenbar risk i tekniskt, marknadsmässigt eller ekonomiskt hänseende som är

⁴⁴ Medlemsstaterna kan visa att det är fråga om en nyhet t.ex. med hjälp av en exakt beskrivning av innovationen och av marknadsvillkoren för att lansera eller sprida den, där den jämförs med den senaste process- eller organisationsteknik som i allmänhet används av andra företag inom samma bransch.

⁴⁵ Om kvantitativa parametrar kan användas för att jämföra miljöinnovativ verksamhet med normal verksamhet som inte är innovativ, avses med "betydligt större" att den marginella förbättring som kan förväntas av miljöinnovativ verksamhet i form av minskade miljörisker eller föroreningar eller förbättrad energi- eller resurseffektivitet ska vara minst dubbelt så stor som den marginella förbättring som kan förväntas till följd av den allmänna utvecklingen av jämförbar verksamhet som inte är innovativ.

Om det föreslagna tillvägagångssättet inte lämpar sig i ett visst fall, eller om ingen kvantitativ jämförelse är möjlig, ska ansökan om statligt stöd innehålla en detaljerad beskrivning av den metod som används för att bedöma detta kriterium, för att garantera ett tillvägagångssätt som kan jämföras med den föreslagna metoden.

större än den risk som vanligen förknippas med jämförbara tillgångar eller projekt som inte är innovativa⁴⁶.

- (83) Kommissionen anser därför att stöd är förenligt om de stödberättigande kostnaderna är korrekt beräknade och de högsta stödnivåer som anges i bilaga 2 följs.
- (84) Om stödet till stödmottagaren beviljas genom ett verkligen konkurrensutsatt anbudsförfarande utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier får stödbeloppet uppgå till 100 % av de stödberättigande investeringskostnaderna⁴⁷. Ett sådant anbudsförfarande måste vara icke-diskriminerande och ge tillräckligt många företag möjlighet att delta. Dessutom måste budgeten i samband med anbudsförfarandet vara strikt begränsad i det avseendet att alla deltagare inte kan få stöd. Slutligen måste stödet beviljas på grundval av anbudsgivarens ursprungliga anbud, dvs. utan hänsyn till senare förhandlingar.
- (85) En specifik stödform kan vara system för handel med utsläppsrätter som kan omfatta statligt stöd. I sådana fall kan medlemsstaterna till exempel bevilja tillstånd och utsläppsrätter under deras marknadsvärde. Om den totala mängden utsläppsrätter som en medlemsstat beviljar är mindre än företagets väntade totala behov, blir den totala effekten på miljöskyddet positiv. Om de beviljade utsläppsrätterna inte täcker de enskilda företagets totala behov, måste de antingen minska sina föroreningar varvid de bidrar till att förbättra miljöskyddet eller köpa fler utsläppsrätter på marknaden och därmed betala en kompensation för sina föroreningar. För att begränsa snedvridningen av konkurrensen kan ingen övertilldelning av utsläppsrätter tillåtas, och åtgärder måste vidtas för att undvika onödiga inträdeshinder.

5.1.5.2 Kumulering av stöd

- (86) Stöd får beviljas samtidigt på grundval av flera stödordningar eller kumuleras med stöd för särskilda ändamål, förutsatt att det totala beloppet av statligt stöd för en verksamhet eller ett projekt inte överstiger de stödtak som fastställs i dessa riktlinjer. Unionsfinansiering som förvaltas centralt av kommissionen och inte står direkt eller indirekt under medlemsstatens kontroll⁴⁸ utgör inte statligt stöd. Om sådan unionsfinansiering kombineras med statligt stöd ska endast det statliga stödet övervägas för att fastställa om tröskelvärdena för anmälning och de högsta stödnivåerna följs, under förutsättning att det totala beloppet för den offentliga finansiering som beviljats för samma stödberättigande kostnad inte överstiger den eller de högsta stödnivåer som fastställs i de tillämpliga EU-bestämmelserna.

⁴⁶ Medlemsstaten ska kunna påvisa denna risk t.ex. med hjälp av följande faktorer: kostnaderna i förhållande till företagets omsättning, den tid som krävs för utvecklingen, väntade fördelar med miljöinnovationen jämfört med kostnaderna, sannolikheten för ett misslyckande.

⁴⁷ Anledningen är att det under sådana förhållanden kan antas att de respektive anbuderna återspeglar alla tänkbara fördelar som kan bli följden av den extra investeringen.

⁴⁸ Till exempel stöd som beviljas på grundval av kommissionens beslut 2010/670/EU (NER 300-finansiering) och förordning (EU) nr 1233/2010 om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 (EEPR-finansiering), Horisont 2020 eller Cosme.

- (87) Stöd får inte kumuleras med stöd av mindre betydelse avseende samma stödberättigande kostnader, om en sådan kumulering skulle medföra en stödnivå som överstiger den högsta tillåtna stödnivån enligt dessa riktlinjer.

5.1.5.3 Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt investerings- och driftstöd

- (88) För individuellt stöd är det inte tillräckligt att det uppfyller de högsta stödnivåer som anges i detta avsnitt och i bilaga 2 för att garantera att det är proportionellt. Dessa högsta stödnivåer används som ett tak för individuellt stöd⁴⁹.
- (89) Som allmän regel gäller att stöd som ska anmälas individuellt anses vara begränsat till ett minimum om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna netto av att genomföra investeringen, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario där inget stöd beviljas. Alla relevanta kostnader och fördelar under projektets löptid måste beaktas.
- (90) Om inget specifikt alternativt projekt kan identifieras som ett kontrafaktiskt scenario kontrollerar kommissionen om stödbeloppet överstiger det minimum som behövs för att göra projektet tillräckligt lönsamt, till exempel öka dess internränta utöver den normala avkastning som tillämpas av det berörda företaget i andra investeringsprojekt av liknande slag. Om detta riktmärke inte finns tillgängligt kan företagets kapitalkostnader som helhet eller högre avkastning som är vanligt förekommande inom den berörda branschen användas för detta ändamål.
- (91) Medlemsstaten ska bevisa att stödbeloppet begränsas till ett minimum. Därför kan de beräkningar som används för att bedöma stimulanseffekten också användas för att bedöma om stödet är proportionellt. Medlemsstaten ska kunna påvisa stödets proportionalitet med hjälp av dokumentation t.ex. av det slag som avses i punkt 69.
- (92) När det gäller driftstöd som beviljas genom anbud anses individuellt stöd vara proportionellt om de allmänna villkoren är uppfyllda.

5.1.6 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

- (93) För att stödet ska vara förenligt måste de negativa effekterna av stödåtgärden när det gäller snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstater vara begränsade och uppvägas av de positiva effekterna i form av bidrag till målet av gemensamt intresse.
- (94) Kommissionen identifierar två huvudsakliga typer av snedvridning av handel och konkurrens. Dessa är snedvridning av produktmarknaden och lokaliseringseffekter. Båda typerna kan leda till ineffektiv resursallokering (som undergräver den inre marknadens ekonomiska resultat) och till fördelningsproblem (dvs. hur den ekonomiska aktiviteten fördelar sig mellan olika regioner).

⁴⁹ Om stöd för särskilda ändamål beviljas fastställs taket genom en jämförelse med representativa branschuppgifter som motsvarar ett tak för stöd för särskilda ändamål som beviljats på grundval av en stödordning.

- (95) Stöd för miljöändamål tenderar till sin natur att gynna miljövänliga produkter och tekniker på bekostnad av andra, mer förorenande produkter och tekniker. Denna stödeffekt betraktas i princip inte som en otillbörlig snedvridning av konkurrensen eftersom den till sin natur är förknippad med stödets syfte (miljöanpassning av ekonomin). När kommissionen bedömer eventuella negativa effekter av beaktar den åtgärdens totala miljöeffekt när den tittar på dess negativa inverkan på marknadspositionen, och därmed på vinsten, för företag som inte får stöd. Kommissionen bedömer särskilt snedvridande effekter för konkurrenter som också driver en miljövänlig verksamhet, även utan stöd. Ju mindre den väntade miljöeffekten av åtgärden i fråga är, desto viktigare är det att undersöka hur den påverkar marknadsandelar och vinst för konkurrerande teknik i stort.
- (96) En eventuellt skadlig effekt av statligt stöd för miljö- och energiändamål är att det hindrar marknadsmekanismerna från att leverera effektiva resultat genom att de mest effektiva och innovativa producenterna belönas och de minst effektiva pressas att förbättra sin effektivitet, omstrukturera sin verksamhet eller lämna marknaden. Det kan leda till en situation där effektivare eller mer innovativa konkurrenter (t.ex. konkurrenter med en annorlunda, kanske till och med ännu renare teknik) som annars skulle ha kunnat komma in på eller utvidga sin verksamhet på marknaden inte kan göra detta till följd av stöd som beviljats vissa företag. Ingripanden i en konkurrensutsatt process för in- och utträde på marknaden kan på lång sikt hämma innovationen och sakta ned branschomfattande produktivitetsförbättringar.
- (97) Stödet kan också ha en snedvridande effekt genom att öka eller upprätthålla en betydande marknadsmakt för stödmottagaren. Även om stödet inte direkt förstärker en betydande marknadsmakt kan detta ske indirekt genom att befintliga konkurrenter avskräcks från att utöka sin verksamhet eller förmås att lämna marknaden, eller genom att nya konkurrenter avskräcks från att komma in på marknaden.
- (98) Förutom snedvridningar på produktmarknaderna kan stöd även påverka handeln och valet av lokalisering. Dessa snedvridningar kan uppstå bland medlemsstaterna, antingen när företag konkurrerar över gränserna eller överväger att lokalisera sina investeringar på annat håll. Stöd som syftar till att upprätthålla den ekonomiska aktiviteten i en region eller locka bort den från andra regioner inom den inre marknaden kanske inte direkt leder till snedvridning av produktmarknaden, men verksamheter eller investeringar flyttas från en region till en annan utan nettomiljöeffekter.

Uppenbara negativa effekter

- (99) I princip är det nödvändigt att analysera stödåtgärden och det sammanhang den tillämpas i för att kunna fastställa i vilken utsträckning stödåtgärden kan anses vara snedvridande. Vissa situationer kan dock identifieras där de negativa effekterna är klart större än eventuella positiva effekter, vilket innebär att stödet inte kan anses vara förenligt med den inre marknaden.

- (100) Kommissionen fastställer högsta tillåtna stödnivåer. Dessa stödnivåer är ett grundläggande krav för förenlighet, där syftet är att förhindra att statligt stöd används till projekt där förhållandet mellan stödbelopp och stödberättigande kostnader anses vara mycket högt och med särskilt stor sannolikhet snedvridande.
- (101) Stöd för miljö- och energiändamål som endast leder till att en ekonomisk aktivitet lokaliseras på annat håll utan att förbättra den befintliga nivån på miljöskyddet i medlemsstaten i fråga anses inte förenligt.

5.1.6.1 Allmänna villkor

- (102) När kommissionen bedömer de negativa effekterna av stödåtgärden kommer den att fokusera sin analys av snedvridningen av konkurrensen på miljö- och energistödets förutsebara effekter på konkurrensen mellan företag på de produktmarknader som påverkas och den ekonomiska aktivitetens lokalisering. Om statliga stödåtgärder är väl riktade mot det marknadsmisslyckande som de är avsedda att korrigera är risken för att stödet kommer att snedvrider konkurrensen på ett otillbörligt sätt mer begränsad.
- (103) Om stödet är proportionellt och begränsat till de extra investeringskostnaderna dämpas i princip den negativa effekten av stödet. Även när stödet är nödvändigt och proportionellt kan det emellertid leda till en förändring av stödmottagarnas beteende, vilket snedvrider konkurrensen. Ett företag som drivs i vinstsyfte höjer i regel nivån på miljöskyddet utöver de obligatoriska kraven endast om det anser att det åtminstone marginellt ger företaget en fördel av något slag.
- (104) För att begränsa snedvridningen av konkurrens och handel till ett minimum lägger kommissionen stark vikt vid urvalsprocessen. Urvalsprocessen bör när så är möjligt genomföras på ett icke-diskriminerande, tydligt och öppet sätt, utan att i onödan utesluta företag som eventuellt konkurrerar med projekt som siktar mot samma miljö- eller energimål. Urvalsprocessen bör leda till att sådana stödmottagare väljs som kan sträva mot samma miljö- eller energimål med hjälp av det lägsta stödbeloppet eller på det mest kostnadseffektiva sättet.
- (105) I sin bedömning av stödets snedvridande effekter tar kommissionen särskilt hänsyn till följande faktorer:
 - (a) *Minskning av eller compensation för produktionskostnaderna per enhet:* om den nya utrustningen⁵⁰ leder till lägre kostnader per producerad enhet jämfört med en situation utan stöd eller om stödet kompenserar för en del av driftskostnaden är det sannolikt att stödmottagaren kommer att öka sin försäljning. Ju större priselasticitet en produkt har desto större är den eventuella snedvridningen av konkurrensen.
 - (b) *Miljövänligare produktionsprocess:* om stödmottagaren uppnår en miljövänligare produktionsprocess och om det är vanligt att genom märkning eller image differentiera produkten gentemot konsumenterna på grundval av miljöskyddsnivån, är det sannolikt att stödmottagaren kan öka

⁵⁰ Det kan hända att beräkningen av extrakostnader inte helt täcker alla driftsfördelar, eftersom fördelarna inte dras av under investeringens livstid. Vissa typer av fördelar, t.ex. kopplade till ökad produktivitet och ökad produktion med oförändrad kapacitet, kan också vara svåra att beakta.

sin försäljning. Ju större preferens konsumenterna har för produkter med goda miljöegenskaper desto mer kan konkurrensen snedvridas.

- (c) *Ny produkt*: om det stödmottagarna tar fram en ny produkt eller en produkt av högre kvalitet är det sannolikt att de ökar sin försäljning och kanske får fördelen att vara först. Ju större preferens konsumenterna har för produkter med goda miljöegenskaper desto mer snedvrids konkurrensen.

5.1.6.2 Ytterligare villkor för individuellt anmälningsskyldigt stöd

- (106) Medlemsstaten måste se till att de snedvridande effekter som beskrivs ovan är begränsade. När kommissionen bedömer individuellt stöd tar den förutom de faktorer som tas upp i avsnitt 5.1.6.1 dessutom hänsyn till om stödet
 - (a) upprätthåller ineffektiv produktion och därmed förhindrar produktivitetstillväxten inom sektorn,
 - (b) snedvrider dynamiska incitament,
 - (c) ger upphov till marknadsstyrka eller utestängande agerande,
 - (d) på ett konstgjort sätt ändrar handelsflöden eller platsen för produktion.
- (107) För att bedöma stödets kumulativa effekt kan kommissionen överväga planerat införande av andra stödordningar på energi- och miljöområdet än dem som anmälts och som direkt eller indirekt gynnar stödmottagaren.
- (108) Kommissionen bedömer också om stödet leder till att vissa områden drar nytta av förmånligare produktionsvillkor, särskilt på grund av relativt sett lägre produktionskostnader tack vare stödet eller på grund av att högre produktionsnormer uppnås tack vare stödet. Det kan leda till att företag stannar kvar i eller förlägger verksamhet till stödområdena eller att handelsflöden förskjuts mot stödområdet. I sin analys av anmälningsskyldigt individuellt stöd tar kommissionen därför hänsyn till eventuella belägg för att stödmottagaren har övervägt alternativ lokalisering.

5.1.7 Öppenhet

- (109) Medlemsstaterna ska på en central webbplats, eller på en enda webbplats som samlar information från flera webbplatser (t.ex. regionala webbplatser), offentliggöra åtminstone följande information om de anmälda statliga stödordningarna: Den fullständiga texten till den anmälda stödordningen och dess genomförandebestämmelser, beviljande myndighet, namn på de individuella stödmottagarna, form (stödinstrument) och stödbelopp som beviljats varje stödmottagare, typ av stödmottagare (små och medelstora företag/stora företag) den region (på Nuts-nivå 2) där stödmottagaren är belägen samt den ekonomiska sektor som stödmottagaren har sin huvudsakliga verksamhet i, på Nace-gruppnivå. Dessa krav gäller även i tillämpliga delar för stöd för särskilda ändamål. Denna information ska offentliggöras när beslutet om att bevilja stödet

har fattats, bevaras minst tio år och finnas tillgänglig för allmänheten utan begränsningar⁵¹.

⁵¹ Denna information bör uppdateras regelbundet (t.ex. var sjätte månad) och finnas tillgänglig i ett generiskt format.

5.2 Stöd till energi från förnybara källor

- (110) EU har satt upp långtgående mål för klimatförändringar och hållbar energi, särskilt i sin Europa 2020-strategi. Insatserna för att uppnå dessa mål stöds redan genom ett antal EU-rättsakter, till exempel EU:s system för handel med utsläppsrätter, direktivet om förnybar energi och direktivet om bränslekvalitet. Genomförandet av dessa rättsakter leder emellertid inte alltid till det effektivaste marknadsresultatet och under vissa omständigheter kan statligt stöd därför vara ett lämpligt instrument för att bidra till att uppnå EU:s mål och relaterade nationella mål.
- (111) EU:s system för handel med utsläppsrätter och koldioxidskatter leder till exempel till en internalisering av kostnaderna för växthusgasutsläpp. Dessa kostnader kanske inte (ännu) är helt internaliserade, och här kan statligt stöd vara en drivfjäder för att uppnå de relaterade, men olika, EU-målen för förnybar energi. Om kommissionen inte har belägg för motsatsen anser den därför att ett marknadsmisslyckande kvarstår, som kan korrigeras med hjälp av stöd till förnybar energi.
- (112) För att ge medlemsstaterna möjlighet att uppnå sina mål enligt Europa 2020-strategin anser kommissionen att stödet är lämpligt och att dess snedvridande effekter är begränsade under förutsättning att alla andra villkor är uppfyllda.
- (113) När det gäller stöd till vattenkraftproduktion är det viktigt att tänka på att sådan produktion kan ha en tvådelad effekt. Å ena sidan kan sådant stöd ha en positiv inverkan i form av låga utsläpp av växthusgaser, och å andra sidan kan det även ha en negativ inverkan på vattensystem och biologisk mångfald. När medlemsstaterna beviljar stöd till vattenkraft måste de därför följa bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område⁵², särskilt artikel 4.7 om kriterier för när nya modifieringar av vattenförekomster är tillåtna.
- (114) Stöd till energi från förnybara energikällor kan beviljas som investerings- eller driftstöd. För investeringsstödordningar och individuellt anmält investeringsstöd gäller villkoren i avsnitt 5.1. Investeringsstöd till anläggningar som producerar biobränsle får endast beviljas till anläggningar som inte producerar biobränsle av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor enligt definitionen i kommissionens förslag COM(2012) 595⁵³.
- (115) För driftstödordningar tillämpas den allmänna bestämmelsen i avsnitt 5.1, som ändras av de särskilda bestämmelser som anges i detta underavsnitt. För

⁵² EGT L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁵³ När direktivet har antagits kommer kommissionen att tillämpa definitionerna i den slutliga texten.

individuellt anmält driftstöd gäller villkoren i avsnitt 5.1, i tillämpliga fall med hänsyn till de ändringar för driftstödordningar som införs genom detta underavsnitt.

- (116) Kommissionen godkänner sådana stödsystem för en period på högst tio år. Om stödordningen fortsätter ska en sådan åtgärd återanmälas efter den perioden.
- (117) Stöd anses endast vara förenligt om det beviljas till hållbara former av förnybar energi enligt definitionen i EU:s rättsliga ram. När det gäller biobränslen anser kommissionen att endast avancerade biobränslen bör vara stödberättigande under perioden efter 2020.
- (118) Unionen har fastställt ett övergripande mål för andelen energi från förnybara energikällor i den slutliga energiförbrukningen och har omsatt detta mål i obligatoriska nationella mål. Direktivet om förnybar energi⁵⁴ innehåller samarbetsmekanismer⁵⁵ för att underlätta gränsöverskridande stöd för att uppnå nationella mål. Driftstödordningar bör i princip vara öppna för andra EES-länder och fördragsslutande parter till energigemenskapen i syfte att begränsa övergripande snedvridande effekter. På så sätt minimeras kostnaderna för medlemsstaterna, i det enda syftet att uppnå de nationella målen för förnybar energi enligt EU-lagstiftningen. Medlemsstaterna kan emellertid vilja införa en samarbetsmekanism innan de tillåter gränsöverskridande stöd, eftersom produktion från anläggningar i andra länder annars inte räknas mot deras nationella mål enligt direktivet om förnybar energi. Kommissionen kräver därför inte att stödordningar ska vara öppna för andra EES-länder eller länder som tillhör energigemenskapen om medlemsstaterna vederbörligen kan motivera varför de inte inför en samarbetsmekanism.^{HIT}
- (119) Stöd till el från förnybara energikällor bör i princip bidra till att integrera förnybar elenergi på marknaden. Detta kanske inte är genomförbart eller lämpligt för vissa tekniker för förnybar energi eller små anläggningar. I sådana fall kan särskilda stödåtgärder behövas för att främja mindre utvecklade tekniker för förnybar energi som kan bidra till utfasningen av fossila bränslen inom energisektorn på längre sikt⁵⁶. I sin bedömning skiljer kommissionen därför mellan stöd till mer och mindre utvecklade tekniker, beroende på hur stor andel av elförbrukningen som varje teknik uppnår. I dessa riktlinjer anses tekniker med en andel på minst [0,5–3] % av elproduktionen på EU-nivå utgöra utvecklade tekniker och tekniker med en mindre andel anses vara mindre utvecklade. Särskilda villkor för

⁵⁴ Direktiv 2009/29/EG.

⁵⁵ Samarbetsmekanismer som garanterar att förnybar energi som producerats i en medlemsstat kan räknas av mot en annan medlemsstats mål.

⁵⁶ I detta sammanhang bör miljö- och teknikprestandakriterier som kännetecknar det långsiktiga perspektivet för innovativa tekniker beaktas.

småskaliga projekt och första projekt i kommersiell skala för biomassa och biobränslen inbegrips också för att avspegla deras särskilda egenskaper.

I Stöd som beviljas genom inmatningspremier eller inmatningspriser

Stöd till utvecklade tekniker för produktion av elektricitet från förnybara källor

(120) För utvecklade tekniker anses driftstöd till nya anläggningar förenligt om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- (a) Stödet beviljas genom ett verkligen konkurrensutsatt anbudsförfarande⁵⁷ utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier.
- (b) Alla producenter som producerar el från förnybara energikällor kan lämna anbud för stöd på ett icke-diskriminerande sätt.

Om så behövs för att garantera en viss mix av el producerad av förnybara källor kan medlemsstaterna ställa krav på ett minsta antal olika förnybara energikällor för att motta stöd utan att ange källorna i förväg. Medlemsstaterna kan också undanta el från de specifika förnybara energikällorna i vissa geografiska områden om så krävs för att säkra elnätets stabilitet.

För att begränsa effekterna på råvarumarknaderna får medlemsstaterna undanta eller begränsa energiproduktion med biomassa från anbudsförfarandet. Inget annat driftstöd får beviljas nya anläggningar som producerar el från biomassa och som undantas enligt den här bestämmelsen.

- (c) Stödet beviljas genom en inmatningspremie eller motsvarande åtgärder som omfattar direkt saluföring av den producerade elen.
- (d) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.

[Synpunkter på genomförandet av detta villkor är särskilt välkomna.]

- (e) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.
- (f) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.

Stöd till mindre utvecklade tekniker för produktion av elektricitet från förnybara källor

⁵⁷ Tillräckligt många företag bör delta för att anbudsförfarandet ska bli konkurrensutsatt. Budgeten i samband med anbudsförfarandet bör vara strikt begränsad i det avseendet att alla deltagare inte kan få stöd, och stödet bör beviljas på grundval av anbudsgivarens ursprungliga anbud. Anbudsförfarandet kan dessutom vara indelat i flera steg (med ett tak eller ett reservationspris vid olika steg i anbudsförfarandet) för att säkerställa en konkurrensutsatt anbudsförfarande som inte leder till överkompensation.

- (121) För mindre utvecklade tekniker anses driftstöd förenligt om de uppfyller villkoren för utvecklade tekniker eller om vart och ett av följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet per energienhet överstiger inte skillnaden mellan de totala medelkostnaderna för att producera energi med den berörda tekniken och marknadspriset för det berörda energislaget. Produktionskostnaderna uppdateras årligen, åtminstone var [sjätte månad] eller varje [1 GW] installerad ny kapacitet.
 - (b) Stödet beviljas genom en inmatningspremie eller motsvarande åtgärder som omfattar direkt saluföring av den producerade elen.
 - (c) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.
 - (d) Investeringsstödet dras av från produktionskostnaderna.
 - (e) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.
- (122) Samma villkor gäller för stöd till energi från andra förnybara källor än el, med undantag för punkt 122 a och b.

Stöd till första projekt i kommersiell skala och små anläggningar som producerar el från förnybara källor

- (123) Medlemsstaterna får bevilja stöd till första anläggningar i kommersiell skala och små anläggningar med en elproduktionskapacitet på mindre än [1] MW, förutom vindenergi, där ett tröskelvärde på [5 MW av 3 produktionsenheter] gäller, på grundval av inmatningspremier och enligt de villkor som anges i punkt 122 a, d och e. Små anläggningar med en gemensam anslutningspunkt till elnätet anses utgöra en enda anläggning.

Stöd till befintliga biomassaanläggningar efter avskrivning

- (124) Till skillnad från de flesta andra förnybara energikällor kräver biomassa relativt sett mindre investeringskostnader, men driftskostnaderna är högre. Högre driftskostnader kan förhindra en biomassaanläggning⁵⁸ från att bedriva verksamhet även efter det att anläggningen avskrivits eftersom de variabla driftskostnaderna kan vara högre än de marginella intäkterna. En befintlig anläggning kan däremot drivas genom att använda fossilt bränsle som insatskälla i stället för biomassa om användningen av fossilt bränsle som insats är mer ekonomiskt fördelaktig än biomassa. För att bibehålla användning av biomassa i båda fallen kan kommissionen anse att sådant stöd är förenligt.

⁵⁸ Detta inkluderar produktion av biogas, där förhållandena är desamma.

- (125) Kommissionen anser att driftstöd till biomassa efter en avskrivning av en anläggning är förenligt om medlemsstaten kan visa att stödmottagarens variabla driftskostnader efter avskrivningen fortfarande är högre än marknadspriset för den berörda energin och under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet beviljas endast på grundval av energi som producerats från förnybara källor.
 - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
 - (c) En övervakningsmekanism finns för att kontrollera om de variabla driftskostnaderna fortfarande är högre än marknadspriset på energi. Övervakningsmekanismen ska baseras på uppdaterad information om produktionskostnaderna och övervakningen ska ske minst en gång om året.
- (126) Kommissionen anser att driftstöd till biomassa efter en avskrivning av en anläggning är förenligt om medlemsstaten kan visa att användning av fossilt bränsle som insats är mer fördelaktigt än användning av biomassa, och under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet beviljas endast på grundval av energi som producerats från förnybara källor.
 - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
 - (c) Trovärdiga bevis lämnas som visar att stödmottagaren utan stödet skulle gå över från användning av biomassa till fossilt bränsle.
 - (d) En övervakningsmekanism finns för att kontrollera att användningen av fossila bränslen är mer fördelaktig än användning av biomassa. Övervakningsmekanismen ska baseras på uppdaterad information om produktionskostnaderna och övervakningen ska ske minst en gång om året.

II Stöd som beviljas genom certifikat

- (127) Medlemsstaterna kan bevilja stöd till förnybara energikällor genom att utnyttja marknadsmekanismerna, såsom gröna certifikat. Tack vare dessa marknadsmekanismer⁵⁹ kan alla producenter av förnybar energi dra indirekt nytta av en garanterad efterfrågan på den energi de producerar, till ett högre pris än marknadspriset på konventionell energi. Priset på gröna certifikat är inte fastställt

⁵⁹ Enligt sådana mekanismer kan elleverantörerna till exempel vara skyldiga att leverera en viss andel av energin i form av förnybar energi.

på förhand, utan är ett resultat av förhållandet mellan utbud och efterfrågan på marknaden.

- (128) Kommissionen anser att detta stöd är förenligt om medlemsstaterna kan lämna tillräckliga bevis för att sådant stöd i) är nödvändigt för att garantera lönsamheten för den berörda energikällan, ii) stödordningen inte sammantaget leder till överkompensation över tiden och mellan tekniker eller för individuella mindre utvecklade tekniker i den utsträckning bandning införs, och iii) inte avskräcker producenter av förnybar energi från att öka sin konkurrenskraft.
- (129) När det gäller utvecklade tekniker anser kommissionen att det är särskilt viktigt att inga olika stödnivåer genom gröna certifikat tillämpas och att
- (a) alla producenter som investerar i användning av förnybara energikällor kan motta stöd i form av gröna certifikat på ett icke-diskriminerande sätt,

Om så behövs för att garantera en viss mix av förnybara energikällor kan medlemsstaterna ställa krav på ett minsta antal olika förnybara elkällor för att motta stöd utan att i förväg ange vilka tekniker som ska nyttjas för användningen av dessa resurser.
 - (b) För att begränsa effekterna på råvarumarknaderna får medlemsstaterna undanta energiproduktion med biomassa från mottagande av gröna certifikat. Inget annat driftstöd får beviljas nya anläggningar som producerar el från biomassa och som undantas enligt den här bestämmelsen.
 - (c) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.
 - (d) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.
- (130) När det gäller mindre utvecklade tekniker anser kommissionen att det är särskilt viktigt att inga olika stödnivåer genom gröna certifikat tillämpas och att
- (a) stödordningen för varje differentierad nivå inte sammantaget leder till överkompensation.
 - (b) Stödmottagarna åläggs standardansvar som gäller balansering om konkurrensutsatta och balanserande intradagsmarknader finns.
 - (c) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.
- (131) Medlemsstaterna får bevilja stöd till första anläggningar i kommersiell skala och små anläggningar med en elproduktionskapacitet på mindre än [1] MW, förutom vindenergi, där ett tröskelvärde på [5 MW av 3 produktionsenheter] gäller, under

förutsättning att stödet inte överstiger skillnaden mellan kostnaden för att producera energi från förnybara källor⁶⁰ och marknadspriset för det berörda energislaget. Små anläggningar med en gemensam anslutningspunkt till elnätet anses utgöra en enda anläggning.

III. Stöd som beviljas till biobränslen och biovätskor⁶¹

- (132) I direktivet om förnybar energi fastställs ett mål på 10 % för andelen förnybar energi inom transportsektorn senast 2020. Kommissionen har också lagt fram förslag⁶² för att öka klimatfördelarna med biobränslen i EU. För att öka andelen förnybar energi inom transportsektorn kan statligt stöd behövas för att stimulera användningen av mer hållbara biobränslen. Stöd ska endast beviljas till hållbara biobränslen.
- (133) Kommissionen anser att stödet inte höjer nivån på miljöskyddet och att det därför inte är förenligt om det beviljas till biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor som omfattas av en försörjnings- eller inblandningsskyldighet⁶³.

Biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor

- (134) Kommissionen anser att driftstöd till biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor enligt definitionen i sitt förslag COM(2012) 595⁶⁴ är förenligt om vart och ett av följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet beviljas genom ett verklig konkurrensutsatt anbudsförfarande⁶⁵ utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier.
 - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
 - (c) Alla biobränslen som uppfyller hållbarhetskriterierna är stödberättigande.
 - (d) Stöd beviljas endast till anläggningar som inledde sin verksamhet före den 31 december 2013.

⁶⁰ Produktionskostnaderna får inkludera avskrivning av extra investeringar för miljöskydd och en normal avkastning som inte överstiger normala riktvärden inom branschen.

⁶¹ Hänvisningarna till biobränslen i dessa riktlinjer gäller även biovätskor.

⁶² KOM(2012) 595.

⁶³ En skyldighet att leverera biobränslen på marknaden måste gälla, inklusive ett påföljdssystem.

⁶⁴ När direktivet har antagits kommer kommissionen att tillämpa definitionerna i den slutliga texten.

⁶⁵ Tillräckligt många företag bör delta för att anbudsförfarandet ska bli konkurrensutsatt. Budgeten i samband med anbudsförfarandet bör vara strikt begränsad i det avseendet att alla deltagare inte kan få stöd, och stödet bör beviljas på grundval av anbudsgivarens ursprungliga anbud. Anbudsförfarandet kan dessutom vara indelat i flera steg (med ett tak eller ett reservationspris vid olika steg i anbudsförfarandet) för att säkerställa en konkurrensutsatt anbudsförfarande som inte leder till överkompensation.

- (e) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.
- (f) Eventuellt investeringsstöd som mottagits tidigare måste dras av från driftstödet.

Avancerade biobränslen

- (135) Driftstöd till andra biobränslen än biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor kan anses förenliga om villkoren för biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor eller vart och ett av följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet är inte större än skillnaden mellan kostnaden för produktion av energi från förnybara energikällor⁶⁶ och marknadspriset för det berörda energislaget. Produktionskostnaderna ska uppdateras åtminstone [vartannat] år för att se till att detta villkor är uppfyllt.
 - (b) Åtgärden är utformad så att den uppväger skillnaden mellan stödmottagarens variabla driftskostnader och marknadspriset.
 - (c) Investeringsstödet dras av från produktionskostnaderna.
 - (d) Stöd får endast beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler.

Stöd till biobränslen genom punktskatter eller sänkta skattesatser

- (136) När driftstöd till biobränslen beviljas genom punktskatter eller skattelättnader är de villkor som anges i punkterna 135 och 136 inte lämpliga. Kommissionen bedömer därför om medlemsstaten kan visa att produktionskostnaderna⁶⁷ är högre än marknadspriset för det berörda energislaget. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till de priser som noteras på berörda börser för att visa en rimlig nivå på produktionskostnaderna.
- (137) För att stimulera användning av andra biobränslen än biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor begränsas driftstöd till dessa biobränslen till [50] % av de extrakostnader som fastställs i punkt 136 a. Ett differentierat tillvägagångssätt får endast tillämpas på andra biobränslen än biobränslen som producerats av spannmål och andra stärkelsehaltiga grödor, socker och oljegrödor.

5.3 Energieffektivitetsåtgärder, inklusive kraftvärme samt fjärrvärme och fjärrkyla

⁶⁶ Produktionskostnaderna får inkludera avskrivning av extra investeringar för miljöskydd och en normal avkastning som inte överstiger normala riktvärden inom branschen.

⁶⁷ Se fotnot 14.

- (138) EU har satt upp som mål att år 2020 ha uppnått primärenergibesparingar på 20 %. I detta sammanhang har EU antagit direktivet om energieffektivitet (nedan kallat *energieffektivitetsdirektivet*)⁶⁸. I direktivet fastställs en gemensam ram för att främja energieffektiviteten inom unionen med det övergripande syftet att uppnå unionens överordnade 2020-mål för energieffektivitet och bana väg för ytterligare energieffektivitet därefter.

Gemensamt mål

- (139) Genom undantag från avsnitt 5.1.1 och för att se till att stödet bidrar till en högre nivå på miljöskyddet är stöd till fjärrvärme och fjärrkyla samt kraftvärme endast förenligt om det beviljas till högeffektiv kraftvärme och energieffektiv fjärrvärme och fjärrkyla. För åtgärder som medfinansieras av de europeiska struktur- och investeringsfonderna kan medlemsstaterna grunda sig på motiveringarna i de relevanta operativa programmen.
- (140) En kärnprincip i EU:s lagstiftning om avfall är den så kallade avfallshierarkin, där de olika avfallsbehandlingsmetoderna prioriteras⁶⁹. Statligt stöd till kraftvärme- och fjärrvärmeanläggningar som använder avfall, inklusive spillvärme, som insatsbränsle kan bidra på ett positivt sätt till miljöskyddet, under förutsättning att de inte kringgår denna princip.
- (141) För att visa hur ett individuellt anmält stöd bidrar till att höja nivån på miljöskyddet kan medlemsstaterna, så långt som möjligt i kvantifierbara termer, använda en rad olika indikatorer. Särskilt användbara indikatorer är mängd sparad energi till följd av bättre, lägre energiprestanda och högre energiproduktivitet eller effektivitetsvinster genom minskad energiförbrukning och reducerat insatsbränsle.

Behov av statligt stöd

- (142) Såsom anges i punkt 42 inriktas energieffektivitetsåtgärder på negativa externa effekter genom att skapa individuella incitament att uppnå miljömål för energieffektivitet och minskade utsläpp av växthusgaser. Ett särskilt marknadsmisslyckande som kan uppstå på energieffektivitetsområdet är energieffektivitetsåtgärder för byggnader. När renoveringsarbeten i byggnader övervägs är det vanligen inte fastighetsägaren, som normalt bär renoveringskostnaderna, som får nytta av energieffektivitetsåtgärderna, utan hyresgästerna. Kommissionen anser därför att statligt stöd kan behövas för att främja investeringar i energieffektivitet så att målen i energieffektivitetsdirektivet kan nås.

Stimulanseffekt

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG, (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁶⁹ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) materialåtervinning, d) annan återvinning, t.ex. energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (ramdirektivet om avfall) (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (143) Stödets stimulanseffekt bedöms på grundval av de villkor som anges i avsnitt 5.1 i dessa riktlinjer.
- (144) När det gäller energieffektivitetsdirektivet påminner kommissionen om att medlemsstaterna enligt direktivet är skyldiga att uppnå vissa mål, bland annat för energieffektiv renovering av byggnader och slutlig energiförbrukning. Energirevisioner är emellertid endast obligatoriska för företag som inte utgör små och medelstora företag enligt direktivet. Statligt stöd kan därför beviljas små och medelstora företag som genomför energirevisioner. Detta påverkar inte bedömningen av stimulanseffekter av statligt stöd till energieffektivitetsåtgärder som föreskrivs i eller utförs till följd av energirevisioner eller åtgärder enligt andra verktyg, till exempel energi- och miljöförvaltningssystem.

Lämplighet

- (145) Statligt stöd kan anses vara ett lämpligt instrument för att finansiera energieffektivitetsåtgärder. Vid bedömningen av statligt stöd som beviljas särskilt för energieffektiv renovering av byggnader kan ett finansiellt instrument som inrättas av medlemsstaterna för att finansiera renoveringsarbeten anses vara ett lämpligt instrument för beviljande av statligt stöd.
- (146) För energieffektivitetsåtgärder kan förskott med återbetalningsskyldighet anses vara ett lämpligt instrument för statligt stöd, särskilt om intäkterna från energieffektivitetsåtgärden är osäkra.

Proportionalitet

Investeringsstöd

- (147) De stödberättigande kostnaderna fastställs som den extra investeringskostnad som anges i punkt 79. För energieffektivitetsåtgärder kan det vara särskilt svårt att fastställa ett kontrafaktiskt scenario, i synnerhet när det gäller integrerade projekt. För sådana projekt kan kommissionen tänka sig att överväga ett underlag för att fastställa de stödberättigande kostnaderna enligt vad som anges i punkt 81.
- (148) De stödnivåer som anges i bilaga 1 gäller.

Driftstöd till energieffektivitetsåtgärder

- (149) Genom undantag från avsnitt 5.1.5 anser kommissionen att driftstöd för energieffektivitet är proportionellt endast om följande villkor är uppfyllda:
- (a) Stödet är begränsat till att kompensera för extra produktionskostnader (netto) som investeringen ger upphov till, med beaktande av de fördelar energisparande ger upphov till⁷⁰. När driftstödsbeloppet fastställs måste eventuellt investeringsstöd som företaget har fått för den nya anläggningen dras av från produktionskostnaderna.
- (b) Driftstödet varaktighet är begränsad till fem år.

Driftstöd till kraftvärme med hög energieffektivitet

- (150) Driftstöd får beviljas till högeffektiva kraftvärmeanläggningar.

⁷⁰ Med begreppet produktionskostnader avses nettot minus allt stöd, men inklusive en normal vinst.

- (a) Till företag som säkerställer samhällsomfattande distribution av kraftvärme då produktionskostnaderna för värme och el ligger över marknadspriset.
 - (b) För industriell användning av kraftvärmeproduktion, om det kan visas att kostnaden för att producera en energienhet med denna teknik är högre än marknadspriset för en konventionell energienhet.
- (151) Driftstöd till produktion från nya kraftvärmeanläggningar får beviljas på grundval av de villkor som gäller för driftstöd till energi från utvecklade förnybara tekniker enligt vad som anges i avsnitt 5.2.
- (152) Driftstöd till produktion från befintliga kraftvärmeanläggningar får beviljas på grundval av de villkor som gäller för driftstöd till befintliga biomassaanläggningar enligt vad som anges i avsnitt 5.2.

5.4 Stöd till resurseffektivitet, särskilt stöd till avfallshantering

5.4.1 Resurseffektivitet

- (153) Europa 2020-strategins huvudinitiativ ”Ett resurseffektivt Europa” inriktas på hållbar tillväxt genom att nya affärsmöjligheter identifieras och skapas, bland annat genom nya och innovativa produktionssätt. Huvudinitiativet stakar ut hur tillväxt kan uppnås samtidigt som resursanvändningen minskas och den övergripande miljöpåverkan begränsas.
- (154) De marknadsmisslyckanden som beskrivs i punkt 42 är särskilt relevanta för resurseffektivitet. Marknadsmisslyckandena på detta område hanteras ofta inte genom annan politik eller åtgärder, till exempel beskattning eller reglering. I sådana fall kan statligt stöd vara nödvändigt.
- (155) För individuella åtgärder ska medlemsstaterna visa kvantifierbara fördelar på detta politikområde, till exempel mängd sparade resurser eller resurseffektivitetsvinster.
- (156) Med tanke på de nära kopplingarna till innovativa produktionssätt påminner kommissionen om att resurseffektivitetsfrämjande åtgärder om de relevanta kriterierna är uppfyllda kan omfattas av en extra ekoinnovationsbonus enligt vad som anges i punkt 83.

5.4.2 Stöd till avfallshantering

- (157) Förebyggande, återanvändning och återvinning av avfall är en av de viktigaste prioriteringarna i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. En kärnprincip i EU:s lagstiftning om avfall är den så kallade avfallshierarkin, där de olika avfallsbehandlingsmetoderna prioriteras⁷¹. En annan kärnaspekt som beskrivs i punkt 51 är principen att förorenaren betalar, vilken innebär att det är företagen som får stå för kostnaderna för miljöskador som orsakas till följd av deras verksamhet.
- (158) Statligt stöd till avfallshantering (inklusive återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning) kan ge ett positivt bidrag till miljöskyddet, under förutsättning att dessa principer inte kringgås. Detta omfattar återanvändning eller återvinning av vatten eller mineraler som annars skulle förbli oanvänt som avfall. Mot bakgrund av principen att förorenaren betalar bör företag som genererar avfall inte befrias från kostnaderna för behandlingen av avfallet. Den normala funktionen hos marknaden för sekundära material får inte heller påverkas negativt.
- (159) Genom undantag från punkt 38 och följande anser kommissionen att stöd till avfallshantering tjänar ett gemensamt intresse enligt de principer för avfallshantering som anges ovan om följande villkor uppfylls samtidigt:
 - (a) Syftet med investeringen är att minska det avfall som genereras av andra företag och omfattar inte avfall som genereras av stödmottagaren.

⁷¹ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) återvinning, d) annan återvinning, till exempel energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (ramdirektivet om avfall) (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (b) Stödet befriar inte indirekt förorenarna från en börda som de ska bära enligt unionslagstiftningen eller från en börda som ska anses utgöra en normal företagskostnad för förorenarna.
 - (c) Investeringen leder till en förbättring jämfört med den nyaste tekniken⁷² eller använder konventionell teknik på ett innovativt sätt, särskilt genom att inriktas på skapandet av en kretsloppsekonomi där avfall används som en resurs.
 - (d) De behandlade materialen skulle annars bortskaffas eller behandlas på ett mindre miljövänligt sätt.
 - (e) Investeringen ökar inte enbart efterfrågan på material som ska återvinnas utan att insamlingen av dessa material ökar.
- (160) Stöd som till skillnad från vad som anges i punkt 160 a är avsett för hantering av stödmottagarens eget avfall bedöms på grundval av de generella kriterierna i avsnitt 5.1, som är tillämpliga på stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer i den mening som avses i punkt 36 c.

⁷² Med nyaste teknik avses en process i vilken det är ett ekonomiskt lönsamt normalt förfarande att använda en avfallsprodukt vid tillverkning av en slutprodukt. Begreppet nyaste teknik ska vid behov tolkas utifrån ett unionsperspektiv med hänsyn till den tekniska utvecklingen och den gemensamma marknaden.

5.5 Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid (CCS))

- (161) Såsom anges i direktivet om geologisk lagring av koldioxid⁷³ och i kommissionens meddelande om framtiden för avskiljning och lagring av koldioxid i Europa⁷⁴ kan tekniken för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) bidra till att begränsa klimatförändringen. I övergången till en ekonomi som är helt koldioxidsnål kan tekniken för avskiljning och lagring av koldioxid bidra till att sammanjämka efterfrågan på fossila bränslen med behovet av minskade utsläpp av växthusgaser. Inom vissa industrisektorer kan avskiljning och lagring av koldioxid vara det enda tillgängliga tekniska alternativet för att minska processrelaterade utsläpp i den omfattning som krävs på lång sikt. Där det inte finns några alternativ till minskade växthusgasutsläpp kan avskiljning och lagring av koldioxid komplettera begränsningsansträngningarna. Med tanke på att kostnaden för avskiljning och lagring är ett stort hinder för införandet av CCS kan statligt stöd bidra till att främja utvecklingen av denna teknik.
- (162) Stödet kan ges till kraftverk som drivs med fossila bränslen eller andra industriella anläggningar som är utrustade med anläggningar för avskiljning, transport och lagring av koldioxid, eller enskilda delar av denna kedja för avskiljning och lagring av koldioxid.
- (163) EU har tagit flera initiativ för att hantera negativa externa effekter, men initiativen ger inte alltid effektiva resultat på marknaden. EU:s system för handel med utsläppsrätter och nationella koldioxidskatter bidrar i synnerhet till att internalisera kostnaderna för växthusgasutsläpp, men bidrar kanske (ännu) inte till att EU kan uppnå sina långsiktiga mål för en utsläppssnål ekonomi. Genom undantag från avsnitt 5.1.2 antar kommissionen därför tills vidare att stöd till avskiljning och lagring av koldioxid bidrar till att hantera återstående marknadsmisslyckanden, om den inte har bevis för att sådana marknadsmisslyckanden inte längre kvarstår.
- (164) För att främja de långsiktiga målen för en utsläppssnål ekonomi anser kommissionen, genom undantag från avsnitt 5.1.1, att detta stöd bidrar till det gemensamma miljöskyddsmålet. Genom undantag från avsnitt 5.1.3 och särskilt utan att det påverkar EU:s lagstiftning på detta område, antar kommissionen att beviljat stöd är lämpligt under förutsättning att alla andra villkor är uppfyllda.
- (165) Stöd till CCS-projekt innefattar inte stöd till den anläggning som släpper ut koldioxid (industriell anläggning eller kraftverk) som sådan, utan stödet avser endast merkostnader för avskiljning, transport och lagring av den utsläppta koldioxiden. Genom undantag från avsnitt 5.1.5 godtar kommissionen därför generellt att det kontrafaktiska scenariot utgörs av en situation där projektet inte genomförs. Med tanke på ett sådant kontrafaktiskt scenario definieras de stödberättigande kostnaderna som finansieringsgapet. Alla intäkter beaktas, till exempel kostnadsbesparingar till följd av minskat behov av utsläppsrätter och av

⁷³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁷⁴ COM(2013) 180 final, 27.3.2013.

finansiering från NER 300 och det europeiska energiprogrammet för återhämtning⁷⁵.

- (166) Kommissionen baserar sin bedömning av stödets snedvridande effekter på de kriterier som anges i avsnitt 5.1.6, och tar hänsyn till följande positiva faktorer: om förfaranden för kunskapsutbyte har införts, om infrastrukturen är öppen för tredje parter och om stödet till enskilda delar av CCS-kedjan har en positiv inverkan på andra anläggningar som drivs med fossila bränslen som ägs av stödmottagaren.

⁷⁵ Kommissionens beslut 2010/670/EU (NER 300-finansiering) och förordning (EU) nr 1233/2010 om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 (EEPR-finansiering).

5.6 Stöd i form av nedsättningar av eller befrielse från miljöskatter

- (167) Miljöskatter införs för att öka kostnaderna för miljöskadligt beteende och därmed avskräcka från sådant beteende och höja nivån på miljöskyddet. Miljöskatter bör i princip avspegla samhällets kostnader för utsläppen och det skattebelopp som betalas per utsläppsenhet bör följaktligen vara detsamma för alla utsläppande företag. Nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter kan ha en negativ inverkan på detta mål, och medlemsstaterna kan därför i vissa fall anse att det är nödvändigt att höja skatterna och på så vis undvika att företag som särskilt påverkas av miljöskatten försätts i en svår konkurrenssituation till följd av detta⁷⁶.
- (168) En allmänt högre nivå på miljöskatterna kan faktiskt underlättas genom att bevilja vissa företag en mer förmånlig skattebehandling. Nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter⁷⁷ kan därför åtminstone indirekt bidra till en högre miljöskyddsnivå. Miljöskatternas övergripande syfte i fråga om miljöskadligt beteende får emellertid inte urholkas. Skattelättnaderna bör vara nödvändiga och grundas på objektiva, öppna och icke-diskriminerande kriterier och de berörda företagen bör bidra till ett ökat miljöskydd.
- (169) I sin bedömning av statligt stöd i form av befrielser från eller nedsättningar av miljöskatter (nedan kallade *skattelättnader*) tillämpar kommissionen därför endast de villkor som anges i detta avsnitt och i avsnitt 5.1.7.
- (170) Detta avsnitt gäller inte stöd som beviljas i form av skattelättnader för miljövänliga instrument som omfattas av andra avsnitt i dessa riktlinjer, till exempel stöd till energi från förnybara källor eller kraftvärmeverk. Sådant stöd bedöms i avsnitten om varje teknik i dessa riktlinjer.
- (171) Kommissionen godkänner sådana stödsystem för en period på högst [tio] år. När denna period har löpt ut kan medlemsstaten anmäla stödåtgärden på nytt efter en utvärdering om stödåtgärden i fråga är lämplig.
- (172) Kommissionen anser att skattelättnader inte motverkar det allmänna syfte som eftersträvas och att de åtminstone indirekt bidrar till en högre nivå på miljöskyddet om medlemsstaten visar att i) skattelättnaderna är väl riktade mot de företag som berörs mest av en höjd skatt, och ii) att en högre skattesats är allmänt tillämplig.
- (173) Om miljöskatterna är harmoniserade kan kommissionen tillämpa en förenklad strategi för att bedöma om stödet är nödvändigt och proportionellt. För alla andra miljöskatter krävs en grundligare bedömning av om stödet är nödvändigt och proportionellt.

⁷⁶ Ofta är det företagen med det mest miljöskadliga beteendet som drar nytta av skattelättnaden, som ju just inriktas på sådant beteende.

⁷⁷ En möjlighet är att bevilja ersättning i form av skatteavdrag, varigenom företagen inte undantas från skatten men får ett engångsbelopp som ersättning för den.

Situation 1: Harmoniserade miljöskatter

- (174) Kommissionen anser att stöd i form av skattelättnader är nödvändigt och proportionellt under förutsättning att stödmottagarna betalar en skatt som minst motsvarar EU:s lägsta skattenivå enligt det direktiv som är tillämpligt, att valet av stödmottagare grundas på objektiva och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt till alla konkurrenter inom samma sektor eller på relevant marknad⁷⁸ om de befinner sig i en liknande kontrafaktisk situation.
- (175) Om stödmottagarna betalar mindre än EU:s lägsta skattenivå enligt det direktiv som är tillämpligt bedöms stödet på grundval av villkoren för icke-harmoniserade miljöskatter enligt punkterna 177–180.

Situation 2: Icke-harmoniserade miljöskatter

- (176) När det gäller beskattning av energiprodukter som används för elproduktion är det elleverantören som är skattskyldig. Elpriset stiger dock om skattekostnaderna förs över på elkonsumenterna (indirekta skattekostnader). I detta fall är det energiintensiva konsumenter som påverkas av skatten, vilket är jämförbart med effekten av kostnader för utsläppsrätter som överförs och inkluderas i elpriset (indirekta utsläppskostnader). I detta fall kan skattelättnader beviljas i form av ersättning för de indirekta skattekostnader som förs över på elkonsumenterna. Kommissionen anser endast att åtgärden är förenlig på följande villkor:
- (a) En skattelättnad är nödvändig om sektorns handelsintensitet med tredjeländer överskrider [10]% och de indirekta merkostnaderna för skatten leder till en betydande ökning av produktionskostnaderna, beräknade som en andel av bruttoföredlingsvärdet från indirekta skattekostnader, på minst 5 %⁷⁹.
 - (b) En sådan skattelättnad är proportionell om stödmottagarna betalar minst 20 % av den indirekta skattebördan.
 - (c) Skattelättnaden betalas som ett engångsbelopp för att kompensera för skattekostnaderna, baserat på historisk förbrukning eller produktionsnivåer.
- (177) För alla andra icke-harmoniserade miljöskatter ska medlemsstaten för att visa att stödet är nödvändigt och proportionellt tydligt avgränsa omfattningen av skattelättnaderna. I detta syfte ska medlemsstaterna lämna upplysningar om vilka sektorer eller kategorier av stödmottagare som omfattas av skattelättnaden och om

⁷⁸ Enligt definitionen i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i unionens konkurrenslagstiftning (EGT C 372, 9.12.1997, s. 5).

⁷⁹ Motsvarande kriterier användes vid utformningen av bilaga II till riktlinjerna för statliga stödåtgärder för handel med utsläppsrätter (kommissionens meddelande 5 juni 2012).

de främsta stödmottagarna i varje berörd sektor eller kategori, särskilt med hänsyn till omsättning, marknadsandelar och skattebasens storlek.

(178) Kommissionen anser att stödet är nödvändigt om följande villkor uppfylls samtidigt:

- (a) Stödmottagarna väljs utifrån objektiva och öppna kriterier och stödet beviljas i princip på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor eller på samma relevanta marknad⁸⁰ om de är i en liknande faktisk situation.
- (b) Miljöskaften utan nedsättning leder till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare, beräknade som en andel av bruttoförelägningsvärdet.
- (c) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna kan inte föras över på kunderna utan att det leder till en stor minskning av försäljningen⁸¹.

(179) Kommissionen kommer att anse att stödet är proportionellt om ett av följande villkor är uppfyllt:

- (a) Stödmottagarna betalar minst 20 % av den nationella miljöskaften.
- (b) Ett villkor för skattelättnaden är att medlemsstaterna och de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna ingår avtal genom vilka företagen eller företagssammanslutningarna åtar sig att nå miljöskyddsål som har samma effekt som om stödmottagarna betalar minst 20 % av den nationella skatten eller om eller unionens lägsta skattenivå tillämpas. Sådana avtal eller åtaganden kan bland annat avse minskningar av energiförbrukningen, utläppsminskningar eller andra miljöfrämjande åtgärder och måste uppfylla följande villkor:
 - i Innehållet i avtalen har förhandlats fram av medlemsstaten och anger målen och en tidtabell för att nå dem.
 - ii Medlemsstaterna ser till att de åtaganden som gjorts genom dessa avtal övervakas på ett oberoende⁸² och lämpligt sätt.
 - iii Avtalen ska ses över regelbundet med beaktande av den tekniska utvecklingen och utvecklingen på andra områden, och de ska

⁸⁰ Enligt definitionen i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i unionens konkurrenslagstiftning (EGT C 372, 9.12.1997, s. 5).

⁸¹ I detta sammanhang kan medlemsstaterna ge uppskattningar av bland annat produktens priselasticitet inom den berörda sektorn på den relevanta geografiska marknaden (se fotnot XXX) samt uppskattningar av utebliven försäljning eller lägre vinster för företagen inom den berörda sektorn eller kategorin.

⁸² Huruvida övervakningen är oberoende påverkas inte av om den genomförs av ett offentligt eller ett privat organ.

föreskriva effektiva sanktioner som tillämpas om åtagandena inte fullgörs.

5.7 Stöd i form av minskningar i finansieringsstöd för el från förnybara källor⁸³

- (180) Finansiering av stöd till energi från förnybara källor genom avgifter inriktas i sig inte på en negativ extern effekt och har därför ingen direkt miljöpåverkan. Den kan dock leda till högre elpriser. Höjningen av elpriserna kan vara explicit genom en särskild avgift som tas ut av elkonsumenterna förutom elpriset, eller indirekt genom extrakostnader för elleverantörerna till följd av skyldigheten att köpa förnybar energi. Höjningen förs därefter över på deras kunder, elkonsumenterna. Ett typiskt exempel är att elleverantörer är tvungna att köpa en viss procent förnybar energi genom gröna certifikat, som leverantörerna inte får ersättning för.
- (181) I princip bör alla energikonsumenter bära kostnaderna för finansiering av stöd till förnybar energi. Det kan emellertid behövas vissa lättnader för att säkra en tillräcklig finansieringsbas för stöd till förnybar energi⁸⁴. För att undvika att företag som särskilt påverkas av finansiering av stöd till förnybar energi försätts i en svår konkurrenssituation kan medlemsstaterna vilja bevilja en partiell ersättning för merkostnader för att underlätta den övergripande finansieringen av stöd till energi från förnybara källor och undvika koldioxidläckage. Utan ersättning till särskilt berörda företag kan allmänhetens inställning till ambitiösa stödåtgärder för förnybar energi bli mer negativ. Allmänhetens inställning kan dock vara lika negativ om ersättningen är för hög eller beviljas till alltför många elkonsumenter.
- (182) I sin bedömning av statligt stöd för att kompensera för finansiering av stöd till energi från förnybara källor tillämpar kommissionen endast de villkor som anges i detta avsnitt och i avsnitt 5.1.7.
- (183) För att säkerställa att stödet bidrar till att underlätta finansiering av stöd till energi från förnybara källor måste medlemsstaterna kunna visa att de merkostnader som avspeglas i de högre priser som stödmottagarna får bära endast är följderna av stöd till förnybar energi. Merkostnaderna får inte vara högre än finansieringen av stöd till energi från förnybara källor⁸⁵.

⁸³ Korssubventionering av konsumenter inom prissystemen är inte tillåtet enligt inremarknadslagstiftningen (direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG⁸³ och förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003⁸³ och påföljande nätkoder och riktlinjer).

⁸⁴ För att elkonsumenternas bidrag till finansieringen av stöd till energi från förnybara källor ska vara generellt högt kan det vara nödvändigt att ge vissa elkonsumenter en mer förmånlig behandling, särskilt för att förebygga koldioxidläckage.

⁸⁵ Det mest direkta sättet att visa att ett orsakssamband föreligger är genom att hänvisa till en avgift förutom elpriset, som går till finansiering av energi från förnybara källor. Ett indirekt sätt att visa att

- (184) För att se till att stödet har en miljöeffekt bör det riktas på ett sådant sätt att man undviker risken för att vissa sektorer flyttar sin verksamhet utanför EU om kostnadsbördan inte minskas. Stödet bör begränsas till sektorer som är utsatta för en betydande risk för koldioxidläckage på grund av finansieringen av stöd till energi från förnybara källor. Stöd kan därför endast beviljas om sektorns handelsintensitet med tredjeländer överskrider [10]% och kostnaderna för finansiering av stöd till förnybar energi leder till en betydande ökning av produktionskostnaderna, beräknade som en andel av bruttoföreläggingsvärdet från indirekta skattekostnader, på minst [5] %⁸⁶.

[Synpunkter på denna bestämmelse är särskilt välkomna under det offentliga samrådet.]

- (185) Inom den stödberättigande sektorn måste medlemsstaterna se till att valet av stödmottagare grundas på objektiva och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt till alla konkurrenter inom samma sektor eller på relevant marknad⁸⁷ om de är i en liknande faktisk situation.
- (186) Kommissionen anser att stödet är proportionellt om följande villkor uppfylls samtidigt:
- (a) Ersättningen betalas som ett engångsbelopp. Stödet kan betalas ut till stödmottagaren under det år då kostnaderna uppstår eller året därpå. Om stöd betalas det år då kostnaderna uppstår ska det finnas en mekanism för justering av betalningarna i efterhand för att säkerställa att stöd, vid alltför stor utbetalning, återbetalas före den 1 juli påföljande år.
 - (b) Stödmottagarna ska betala minst [15] % av merkostnaderna utan minskning fram till den [31 december 2017] och [20] % från och med den [1 januari 2018].

merkostnader förekommer är att beräkna effekten av elleverantörernas högre nettokostnader för gröna certifikat och därefter beräkna effekten på elpriset genom att anta att de högre nettokostnaderna förs över av leverantören.

⁸⁶ Motsvarande kriterier användes vid utformningen av bilaga II till riktlinjerna för statliga stödåtgärder för handel med utsläppsrätter (kommissionens meddelande 2012/C 158/04 av den 5 juni 2012).

⁸⁷ Enligt definitionen i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapslagstiftningen (EGT C 372, 9.12.1997, s. 5).

5.8 Stöd till energiinfrastruktur

- (187) Modern energiinfrastruktur är en förutsättning för en integrerad energimarknad och för att unionen ska uppnå sina allmänna klimat- och energimål. Kommissionen beräknar att investeringsbehovet för viktig energiinfrastruktur i Europa uppgår till cirka 200 miljarder euro fram till 2020⁸⁸. Denna beräkning grundas på en utvärdering av den infrastruktur som EU behöver för att uppnå de övergripande målen att fullborda den inre marknaden, garantera trygg energiförsörjning och integrera förnybara energikällor. Om marknadsaktörerna inte kan leverera den infrastruktur som behövs kan statligt stöd vara nödvändigt för att komma till rätta med marknadsmisslyckanden och se till att unionens betydande infrastrukturbehov tillgodoses. Detta gäller särskilt infrastrukturprojekt som har en gränsöverskridande verkan eller som bidrar till regional sammanhållning.

5.8.1 Mål av gemensamt intresse

- (188) Energiinfrastruktur är en nödvändig förutsättning för en fungerande inre marknad. Stöd till energiinfrastruktur bidrar därför till att stärka den inre energimarknaden. Det bidrar exempelvis till att stärka systemens stabilitet, tillräcklig produktionskapacitet, integration av olika energikällor och energiförsörjning i underutvecklade nät. Genom undantag från avsnitt 5.1.1 anser kommissionen därför att stöd till energiinfrastruktur är till fördel för den inre marknaden och således uppfyller ett mål av gemensamt intresse.

5.8.2 Behov av statligt ingripande

- (189) När det gäller tillhandahållande av energiinfrastruktur är konkurrensen vanligen begränsad eftersom sådan infrastruktur ofta utgör naturliga monopol. Investeringar i energiinfrastruktur kännetecknas dessutom ofta av marknadsmisslyckanden. Ett marknadsmisslyckande som kan uppstå på energiinfrastrukturuområdet är samordningsproblem. Motstridiga intressen bland investerare, osäkerhet kring samarbetsresultat och näteffekter kan hindra projektens utveckling eller försvåra en effektiv utformning. Samordningsproblemen kan förvärras ytterligare av informationsproblem, särskilt i form av asymmetrisk information, dvs. när en av samarbetsparterna har en informationsnackdel jämfört med den andra parten. Samtidigt kan energiinfrastruktur ge stora positiva externa effekter, vilket i sin tur leder till att kostnaderna och fördelarna med infrastrukturen kan fördelas ojämnt mellan de olika marknadsdeltagarna och medlemsstaterna.

⁸⁸ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, "Energy infrastructure investment needs and financing requirements" (Finansiella krav och investeringsbehov för energiinfrastruktur"), 6.6.2011, SEK(2011)755, s. 2.

- (190) För att lösa sådana marknadsmisslyckanden omfattas energiinfrastruktur vanligen av taxe- och tillträdesreglering och åtskillnadskrav enligt lagstiftningen om den inre energimarknaden (nedan kallad *inremarknadsreglering*).⁸⁹⁹⁰ När det gäller finansiering är beviljande av statligt stöd en lösning för att rätta till ett marknadsmisslyckande utan att behöva använda obligatoriska användaravgifter. Genom undantag från avsnitt 5.1.2 gäller de principer som beskrivs i punkterna 192–194 för att visa att det finns ett behov av statligt ingripande på energiinfrastrukturuområdet.
- (191) När det gäller projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i förordning (EU) nr 347/2013⁹¹ och infrastrukturinvesteringar i regioner som får stöd anser kommissionen att marknadsmisslyckandena med avseende på positiva externa effekter och samordningsproblem är sådana att avgiftsfinansiering kanske inte är tillräcklig och att statligt stöd därför kan beviljas.
- (192) En del infrastrukturtyper omfattas inte av sådan inremarknadsreglering, vilket särskilt gäller infrastrukturprojekt som uttryckligen undantas från vissa bestämmelser i inremarknadslagstiftningen.⁹² I sådana fall antar kommissionen att det inte finns något behov av statligt stöd, men medlemsstaterna får under exceptionella omständigheter bevilja statligt stöd när så är vederbörligen motiverat.
- (193) Om projekt endast delvis är undantagna från inremarknadsreglering och när det gäller lagring av gas gör kommissionen en bedömning från fall till fall av behovet av statligt stöd genom att överväga i vilken utsträckning marknadsmisslyckanden leder till att nödvändig infrastruktur inte kan tillhandahållas i den utsträckning som krävs.

5.8.3 Ändamålsenlighet

- (194) Genom undantag från avsnitt 5.1.3 anser kommissionen att avgifter⁹³ är det lämpligaste sättet att finansiera energiinfrastruktur. När det gäller projekt av

⁸⁹ Direktiv 2009/72/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el, särskilt artikel 32 om tillträde för tredje part och bestämmelserna om åtskillnad i kapitlen IV, V, VI och VII samt förordning (EG) nr 714/2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel, särskilt artikel 13 om avgifter för tillträde till näten.

⁹⁰ Direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, särskilt artikel 32 om tillträde för tredje part och bestämmelserna om åtskillnad i kapitlen IV, V, VI och VII samt förordning (EG) nr 715/2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten, särskilt artikel 14 om avgifter för tillträde till näten.

⁹¹ Förordning (EU) nr 347/2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer.

⁹² Förordning (EG) nr 714/2009, artikel 17 för nya elsammanlänkningsnät och direktiv 2009/73/EG, artikel 36 för ny gasinfrastruktur.

⁹³ I den regleringsram som fastställs i kommissionens direktiv 2009/72/EG och 2009/73/EG beskrivs bakgrunden till och principerna för tillträdesreglering och avgiftsanvändning, vilka används av systemansvariga för överförings- och distributionssystemen för att finansiera investeringen i och underhållet av sådan infrastruktur.

gemensamt intresse och regioner som får stöd kan statligt stöd emellertid anses vara ett lämpligt instrument för att (delvis) finansiera sådan infrastruktur. I dessa fall förhindrar marknadsmisslyckandena ofta ett fullständigt genomförande av principen att förorenaren betalar, som avgiftsregleringen bygger på, till exempel på grund av att avgiftshöjningarna för att finansiera nya infrastrukturinvesteringar skulle vara så stora att de avskräcker investerare eller potentiella kunder från att använda infrastrukturen.

5.8.4 Stimulanseffekt

- (195) Stödets stimulanseffekt bedöms på grundval av de villkor som anges i avsnitt 5.1 i dessa riktlinjer.

5.8.5 Proportionalitet

- (196) Genom undantag från avsnitt 5.1.5 måste stödbeloppen begränsas till det minimum som krävs för att uppnå de infrastrukturmål som eftersträvas. För stöd till infrastruktur antas det kontrafaktiska scenariot vara en situation där projektet inte genomförs. Den stödberättigande kostnaden är därför finansieringsgapet.
- (197) Stödåtgärder för infrastruktur får inte överstiga en stödnivå på [100] % av de stödberättigande kostnaderna.
- (198) När kommissionen bedömer stödåtgärder för infrastruktur kräver den att medlemsstaterna tydligt och separat anger eventuella andra stödåtgärder som kan påverka infrastrukturen i fråga.

5.8.6 Undvikande av negativa effekter på handel och konkurrens

- (199) Genom undantag från avsnitt 5.1.6 och med hänsyn till de gällande kraven enligt inre marknadslagstiftningen, som syftar till att stärka konkurrenskraften, anser kommissionen att stöd till energiinfrastruktur som omfattas av inre marknadsreglering inte har en otillbörlig snedvridande effekt.
- (200) För infrastruktur som är undantagen från eller inte omfattas av inre marknadsreglering och när det gäller lagring av gas, gör kommissionen en bedömning från fall till fall av möjliga snedvridningar av konkurrensen, till exempel med hänsyn till graden av tredje parter tillträde till den understödda infrastrukturen, tillgång till alternativ infrastruktur och stödmottagarens marknadsandel.

5.9 Stöd till tillräcklig produktionskapacitet

- (201) I och med den ökande andelen förnybara energikällor skiftar många medlemsstater sin elproduktion från ett system med en relativt stabil och kontinuerlig försörjning till ett system med försörjning från ett större antal och småskaliga variabla källor. Denna övergång ger upphov till nya utmaningar när det gäller att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet.
- (202) Marknads- och lagstiftningsmisslyckanden kan dessutom leda till otillräckliga investeringar i produktionskapacitet. Detta kan till exempel hända om tak införs för grossistpriserna och elmarknaderna inte lyckas skapa tillräckliga investeringsincitament.
- (203) Till följd av detta överväger en del medlemsstater att införa åtgärder för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet, vanligen genom att bevilja producenterna stöd för själva tillgången till produktionskapacitet.⁹⁴

5.9.1 Mål av gemensamt intresse

- (204) Åtgärder för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet kan utformas på en rad olika sätt, i form av investerings- och driftstöd, och eftersträva olika mål. Åtgärderna kan till exempel inriktas på att lösa kortsiktiga problem med brist på flexibel produktionskapacitet för att hantera snabba omsvängningar i den variabla vind- och solenergiproduktionen eller syfta till att fastställa ett mål för tillräcklig produktionskapacitet som medlemsstaterna vill säkerställa oavsett kortsiktiga överväganden.
- (205) Stöd till tillräcklig produktionskapacitet kan strida mot målet att fasa ut miljöskadliga stöd, särskilt till fossila bränslen. Medlemsstaterna bör därför främst överväga alternativa sätt för att uppnå tillräcklig produktionskapacitet som inte har en negativ inverkan på målet att fasa ut miljöskadliga stöd, till exempel genom att underlätta ledning av efterfrågesidan och öka sammanlänkningskapaciteten.
- (206) Utan att det påverkar de regler som anges i avsnitt 5.1.1 ska åtgärdens exakta syfte tydligt anges, inklusive när och var problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet förväntas uppstå. Identifieringen av ett problem med tillräcklig produktionskapacitet ska överensstämma med den bedömning av produktionskapacitetens tillräcklighet som regelbundet görs av det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-e) enligt lagstiftningen om den inre energimarknaden.

⁹⁴ Kommissionen behandlar frågan om tillräcklig produktionskapacitet i sitt meddelande Fullbordande av den inre marknaden för el och utnyttjande av offentliga ingrepp på bästa sätt och det medföljande arbetsdokumentet "Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions".

5.9.2 Behov av statligt stöd

- (207) Genom undantag från avsnitt 5.1.2 ska karaktären hos och orsakerna till problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet, och därmed behovet av statligt stöd för att säkerställa tillräcklig produktionskapacitet, analyseras och kvantifieras grundligt. Detta gäller till exempel brist på kapacitet vid perioder med toppbelastning, kortsiktig säsongsmässig eller ständig flexibilitet, flaskhalsar i nätet eller högsta efterfrågenivå när den kortsiktiga grossistmarknaden inte kan leverera för att matcha utbud och efterfrågan. Den måtenhet som används för kvantifiering ska beskrivas och beräkningsmetoden ska anges.
- (208) Medlemsstaterna ska tydligt visa varför marknaden inte kan förväntas leverera tillräcklig produktionskapacitet i avsaknad av ett ingripande genom att ta hänsyn till pågående marknads- och teknikutveckling, till exempel utvecklingen av marknadskoppling, intradagsmarknader, balanserande marknader och marknader för anknutna tjänster samt lagring av el.
- (209) I sin bedömning tar kommissionen bland annat och i tillämpliga fall hänsyn till följande uppgifter som ska lämnas av medlemsstaterna:
- (a) En bedömning av produktionskapacitetens tillräcklighet som överensstämmer med aktuella normer.⁹⁵
 - (b) En bedömning av inverkan av variabel el, även från angränsande system.
 - (c) En bedömning av inverkan av efterfrågesidans deltagande, inklusive en beskrivning av åtgärder för att uppmuntra styrning av efterfrågesidan.⁹⁶
 - (d) En bedömning av befintliga eller eventuella framtida länkar, inklusive en beskrivning av projekt under konstruktion och planerade projekt.
 - (e) En bedömning av eventuella andra faktorer som kan orsaka eller förvärra problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet, såsom lagstiftnings- eller marknadsmisslyckanden, till exempel tak för grossistpriser.

5.9.3 Ändamålsenlighet

- (210) Genom undantag från avsnitt 5.1.3 ska stöd endast utgå för en ren ersättning för den tillgänglighet som tillhandahålls av produktionsanläggningen, och får därmed inte omfatta ersättning för försäljning av el.
- (211) Åtgärden ska på lämpligt sätt stimulera både befintliga och framtida producenter och aktörer som använder ersättningsbara tekniker, såsom laststyrningsåtgärder

⁹⁵ Entso-e-metoden, som det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el utvecklat i sina bedömningar av produktionskapacitetens tillräcklighet på EU-nivå, kan anses utgöra en EU-norm i detta avseende.

⁹⁶ Kommissionen tar även hänsyn till planer för införande av smarta mätare i enlighet med bilaga I till direktiv 2009/72/EG samt kraven i energieffektivitetsdirektivet.

eller lagringslösningar. Stödet ska därför ges via en mekanism som möjliggör eventuellt olika leveranstider som motsvarar den tid som krävs för att realisera nya investeringar av nya producenter som använder olika tekniker. Inom ramen för åtgärden bör man även beakta i vilken utsträckning sammanlänkningskapacitet kan bidra till att lösa eventuella problem med produktionskapacitetens tillräcklighet.

- (212) Åtgärden ska i princip inte belöna investeringar i produktion från kraftverk som drivs med fossila bränslen om medlemsstaten inte kan visa att det inte finns några mindre skadliga alternativ för att uppnå tillräcklig produktionskapacitet.

5.9.4 Stimulanseffekt

- (213) Stödets stimulanseffekt bedöms på grundval av de villkor som anges i avsnitt 5.1 i dessa riktlinjer.

5.9.5 Proportionalitet

- (214) Genom undantag från avsnitt 5.1.5 ska det totala stödbeloppet beräknas på ett sätt som medför, eller leder till, att stödmottagarnas intäkter kan anses vara lämpliga.
- (215) Ett verkligen konkurrensutsatt anbudsförfarande utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier som effektivt inriktas på det fastställda målet anses leda till rimliga intäkter under normala förhållanden.
- (216) Åtgärden får i princip vara öppen för både ny och befintlig produktion, med hänsyn till rimliga förväntningar på den sannolika utvecklingen av el- och bränslepriserna under den tidsperiod som åtgärden omfattar.
- (217) Åtgärden bör dessutom möjliggöra mekanismer, till exempel en översynsprocess, för att se till att oväntade intäkter inte kan uppstå.

5.9.6 Undvikande av negativa effekter

- (218) Genom undantag från avsnitt 5.1.6 ska åtgärden vara utformad så att all kapacitet som på ett effektivt sätt kan bidra till att lösa problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet kan delta i åtgärden, särskilt med hänsyn till följande faktorer:
- (a) Deltagande av producenter som använder olika tekniker och av aktörer som erbjuder åtgärder med motsvarande teknisk prestanda. Begränsningar av deltagandet kan endast motiveras av bristande teknisk prestanda jämfört med vad som krävs för att lösa problemet med produktionskapacitetens tillräcklighet. Mekanismen ska dessutom vara öppen för eventuell aggregering av både utbud och efterfrågan.
 - (b) Aktörer från andra medlemsstater får delta om ett sådant deltagande är fysiskt möjligt, dvs. om kapaciteten fysiskt kan tillhandahållas till den medlemsstat som genomför åtgärden och åtgärdens skyldigheter kan genomdrivas.

- (c) Tillräckligt många producenter måste delta för att sätta ett konkurrenskraftigt pris på kapaciteten.
- (d) Negativa effekter på den inre marknaden ska undvikas, exempelvis till följd av exportbegränsningar, tak för grossistpriser, anbudsbegränsningar eller andra åtgärder som motverkar marknadskopplingens funktion, inklusive intradagsmarknader och balanserande marknader.

(219) Åtgärden får inte

- (a) minska incitamenten att investera i sammanlänkningskapacitet,
- (b) motverka befintliga marknadsmekanismer som bidrar till tillhandahållande av kapacitet,
- (c) motverka investeringsbeslut om produktion som fattades före åtgärden eller beslut av aktörer gällande den balanserande marknaden eller marknaden för anknutna tjänster,
- (d) stärka marknadsdominansen på ett otillbörligt sätt,
- (e) ge företräde till utsläppssnåla producenter i händelse av motsvarande tekniska och ekonomiska parametrar.

5.10 Stöd i form av system för handel med utsläppsrätter

- (220) System för handel med utsläppsrätter är en särskild stödform som kan omfatta statligt stöd, särskilt när medlemsstaterna beviljar tillstånd och rätter under deras marknadsvärde. Om den totala mängden utsläppsrätter som en medlemsstat beviljar är mindre än företagens väntade totala behov, blir den totala effekten på miljöskyddet positiv. Om de beviljade utsläppsrätterna inte täcker de enskilda företagens totala behov, måste de antingen minska sina föroreningar varvid de bidrar till att förbättra miljöskyddet eller köpa fler utsläppsrätter på marknaden och därmed betala en kompensation för sina föroreningar.
- (221) Genom undantag från avsnitt 5.1 anses system för handel med utsläppsrätter vara förenliga om följande villkor uppfylls samtidigt:
- (a) Ordningarna för handel med utsläppsrätter ska inrättas på ett sådant sätt att miljömål uppnås som går längre än de mål som är avsedda att uppnås på grundval av unionsnormer som är obligatoriska för de berörda företagen.
 - (b) Tilldelningen ska ske på ett öppet sätt och grunda sig på objektiva kriterier och uppgiftskällor av den högsta kvalitet som står till buds, och den totala mängden utsläppsrätter eller tillstånd som beviljas ett företag till ett pris under marknadsvärdet får inte vara större än företagets beräknade förväntade behov i en situation utan system för handel med utsläppsrätter.
 - (c) Tilldelningsmetoden får inte gynna vissa företag eller vissa sektorer, om det inte är motiverat på grund av ordningens egen miljölogik eller om sådana regler är nödvändiga med tanke på förenligheten med annan miljöpolitik.
 - (d) Framför allt ska nya aktörer i princip inte ges utsläppsrätter eller tillstånd på förmånligare villkor än befintliga företag som är verksamma på samma marknad. Om befintliga anläggningar ges en större tilldelning än nya aktörer bör det inte leda till onödiga inträdeshinder.
- (222) Kommissionen bedömer om det statliga stödet i ett system för handel med utsläppsrätter är nödvändigt och proportionellt utifrån följande kriterier:
- (a) Valet av stödmottagare måste grunda sig på objektiva och öppna kriterier och stödet beviljas i princip på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor eller på samma relevanta marknad om de befinner sig i en liknande faktisk situation.
 - (b) En fullständig utauktionering måste leda till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare.
 - (c) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna kan inte föras över på kunderna utan att det leder till en stor minskning av försäljningen. Denna

analys kan göras bland annat på grundval av uppskattningar av produktpriselasticiteten inom den berörda sektorn. Uppskattningarna görs på den relevanta geografiska marknaden. För att bedöma om inte den kostnadsökning som systemet för handel med utsläppsrätter orsakar skulle kunna föras över på kunderna kan uppskattningar av utebliven försäljning och dess inverkan på företagets lönsamhet användas.

- (d) Om enskilda företag inom sektorn inte kan minska utsläppsnivåerna på ett sådant sätt att priset på certifikaten är acceptabelt. Att konsumtionen inte kan minskas kan visas med de utsläppsnivåer som uppnås med hjälp av den bästa tekniken inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallat *EES*) och använda dem som riktmärke. Företag som når upp till den högsta tekniska nivån kan högst beviljas utsläppstillstånd som motsvarar ökningen av produktionskostnaderna inom ramen för det system för handel med utsläppsrätter som använder den bästa tekniken, och dessa produktionskostnader kan inte föras över på kunderna. Företag som presterar sämre i miljöhänseende bör få mindre utsläppstillstånd i proportion till sina miljöresultat.

6. Utvärdering

- (223) Vidare får kommissionen för att se till att snedvridningen av konkurrensen begränsas kräva att vissa stödordningar omfattas av en tidsbegränsning (normalt fyra år eller mindre) och av en utvärdering.
- (224) Utvärderingar kommer att genomföras för stödordningar där den potentiella snedvridningen är särskilt stor, dvs. som kan riskera att begränsa konkurrensen märkbart, om genomförandet av dessa stödordningar inte granskas i god tid.
- (225) Med hänsyn till syftet med stödordningen och för att inte lägga en oproportionerligt stor börda på medlemsstaterna och på mindre stödprojekt gäller detta endast för stödordningar med stor stödbudget, när dessa är av nydanande karaktär eller kan innebära betydande förändringar när det gäller marknader, teknik och lagstiftning.
- (226) Utvärderingen ska utföras av en oberoende expert från den myndighet som beviljar statligt stöd på grundval av en gemensam metod⁹⁷ och ska offentliggöras. Utvärderingen ska lämnas till kommissionen i god tid så att det kan bedömas om stödåtgärden kan förlängas och under alla omständigheter då stödordningen löper ut.

7. Tillämplighet av riktlinjerna för miljö- och energistöd – ikraftträdande och tillämplighet

- (227) Dessa riktlinjer ska tillämpas från den första dagen efter det att de offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* och ersätter unionens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön av den 1 april 2008⁹⁸. Dessa riktlinjer ska tillämpas till och med den 31 december 2020.
- (228) Kommissionen kommer att tillämpa dessa riktlinjer på alla anmälda stödåtgärder den har att fatta beslut om efter riktlinjernas ikraftträdande, även om projekten anmälts före det datumet. Detta omfattar individuella stöd som beviljats enligt godkända stödordningar och meddelats kommissionen i enlighet med ett krav på individuell anmälan av sådant stöd.
- (229) Olagligt miljö- eller energistöd kommer att bedömas enligt de regler som var tillämpliga det datum då stödet beviljades i enlighet med kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt⁹⁹ med följande undantag:

Olagligt stöd i form av lätnader i finansieringsstöd för energi från förnybara källor kommer från och med den 5 december 2010 att bedömas i enlighet med bestämmelserna i avsnitt 5.7. Detta datum är sista datumet för att införa införlivandeåtgärderna för direktiv 2009/28/EG.

⁹⁷ En sådan gemensam metod kan utarbetas av kommissionen.

⁹⁸ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1 hädanefter.

⁹⁹ EGT C 119, 22.5.2002, s. 22.

- (230) Kommissionen lämnar härmed, mot bakgrund av artikel 108.1 i EG-fördraget, medlemsstaterna förslag till följande lämpliga åtgärder när det gäller deras respektive befintliga miljöstöds- eller energistödordningar:

Medlemsstaterna bör vid behov ändra stödordningarna i enlighet med dessa riktlinjer inom [12] månader efter det att de har offentliggjorts. Detta gäller dock inte följande undantag:

Vid behov behöver ordningar för driftstöd till energi från förnybara källor ändras först när medlemsstaterna ändrar¹⁰⁰ sina befintliga stödordningar. Om en sådan ändring görs inom 12 månader efter offentliggörandet av dessa riktlinjer behöver medlemsstaterna endast bringa sådana stödordningar i överensstämmelse med dessa riktlinjer inom [12] månader efter det att de har offentliggjorts.

Om stödmottagarna däremot har fått bekräftelse från medlemsstaten att de kommer att få statligt stöd enligt en stödordning under en fastställd period, får sådant stöd beviljas för hela perioden enligt de villkor som fastställs i ordningen vid tidpunkten för bekräftelsen.

- (231) Medlemsstaterna uppmanas ge sitt uttryckliga och ovillkorliga samtycke till de föreslagna åtgärderna inom två månader efter offentliggörandet av dessa riktlinjer i *Europeiska unionens officiella tidning*. Om ett svar uteblir kommer kommissionen att anta att medlemsstaten i fråga inte samtycker till de föreslagna åtgärderna.

8. Övervakning och rapportering

- (232) I enlighet med rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget [16] och kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999¹⁰¹ eller någon förordning som ersätter de förordningarna, ska medlemsstaterna lämna in årliga rapporter till kommissionen.
- (233) Medlemsstaterna måste säkerställa att detaljerade register förs över alla åtgärder som innefattar beviljande av stöd. Dessa register måste innehålla all den information som krävs för att man ska kunna fastställa att de tillämpliga villkoren rörande stödberättigande kostnader och högsta tillåtna stödnivåer har iakttagits. Dessa register måste bevaras i 10 år från och med den dag då stödet beviljades och på begäran göras tillgängliga för kommissionen.

9. Översyn

¹⁰⁰ I detta stycke avser en förändring alla andra justeringar av en befintlig stödordning än offentliggörande av nya stödagifter enligt redan befintlig och godkänd teknik, även om de inte kvalificeras som nytt stöd (rådets förordning (EG) nr 659/1999, ändrad genom rådets förordning (EU) nr 734/2013.

¹⁰¹ EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.

- (234) Kommissionen kan när som helst besluta att se över eller ändra dessa riktlinjer om det skulle vara nödvändigt av konkurrenspolitiska eller andra EU-politiska skäl eller av hänsyn till internationella åtaganden.

Bilaga 1 Stödnivåer

(1) Följande stödnivåer kommer att tillämpas på miljöstödgärder:

	Små företag	Medelstora företag	Stora företag
Stöd till företag som går längre än unionsnormerna eller höjer nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer (inklusive transportfordon).	[55] % [65] % vid miljöinnovation, [100] % om anbudsförfarande	[45] % [55] % vid miljöinnovation, [100] % om anbudsförfarande	[35] % [45] % om miljöinnovation [100] % vid anbudsförfarande
Stöd för miljöstudier	[70] %	[60] %	[50] %
Stöd för tidig anpassning till framtida unionsnormer			
mer än 3 år	[20] %	[15] %	[10] %
1–3 år före ikraftträdande	[15] %	[10] %	[5] %
Stöd till avfallshantering	[55] %	[45] %	[35] %
Stöd till förnybar energi	[65] %,	[55] %,	[45] %,
Stöd till kraftvärmeanläggningar	[100] % vid anbudsförfarande	[100] % vid anbudsförfarande	[100] % vid anbudsförfarande
Stöd till energieffektivitet	[40] %, [100] % vid anbudsförfarande	[30] %, [100] % vid anbudsförfarande	[20] %, [100] % vid anbudsförfarande
Stöd till fjärrvärmeverk som drivs med konventionell energi	[65] %, [100] % vid anbudsförfarande	[55] %, [100] % vid anbudsförfarande	[45] %, [100] % vid anbudsförfarande
Stöd till sanering av förorenade områden	[100] %	[100] %	[100] %
Stöd i form av utsläppsrätter	[100] %	[100] %	[100] %
Stöd till energiinfrastruktur	[100] %	[100] %	[100] %
Stöd till avskiljning och lagring av koldioxid	[100] %	[100] %	[100] %
Till ovanstående stödnivåer får en bonus på [5] procentenheter läggas till i regioner som omfattas av artikel 107.3 c eller en bonus på [15] % i regioner som omfattas av artikel 107.3 a i fördraget, upp till en stödnivå på högst 100 %.			

Bilaga 2 Typiska statliga ingripanden

- (1) Kommissionen anser att typiska exempel på statliga ingripanden i form av stöd bidrar till att höja miljöskyddet eller stärka den inre energimarknaden.
- (2) Följande vägledning lämnas i synnerhet för beräkningen av stödberättigande kostnader i ett kontrafaktiskt scenario:

Stödkategori	Kontrafaktisk situation/stödberättigande kostnader ¹⁰²
<i>Kraftvärme</i>	Investeringskostnaderna för den ytterligare utrustning som behövs för att anläggningen ska kunna drivas som en högeffektiv kraftvärmeanläggning.
<i>Miljöstudier¹⁰³</i>	De stödberättigande kostnaderna utgörs av kostnaderna för studien.
<i>Sanering av förorenade områden</i>	Kostnaderna ¹⁰⁴ för saneringsarbetet, minus det ökade värdet på marken ¹⁰⁵ .
<i>Fjärrvärme och fjärrkyla.</i>	Investeringskostnaderna för anläggning, utbyggnad och renovering av en eller flera produktionsenheter som ska utgöra en integrerad del av det effektiva systemet för fjärrvärme och fjärrkyla.
<i>Avfallshantering¹⁰⁶</i>	Kostnaderna för konventionell produktion, omfattar inte avfallshantering med samma kapacitetsinvestering.
<i>Stöd till företag som går längre än unionsnormerna</i>	De extra investeringskostnaderna består av de ytterligare investeringskostnader som krävs för att gå längre än den miljöskyddsnivå som krävs enligt unionsnormerna. ¹⁰⁷
<i>Avsaknad av unionsnormer eller nationella normer</i>	Om normer saknas räknas som extra investeringskostnader de investeringskostnader som är nödvändiga för att uppnå en miljöskyddsnivå som är högre än vad företaget eller företagen i fråga skulle uppnå utan miljöstöd.
<i>Elproduktion av förnybara energikällor</i>	Den kontrafaktiska situationen är ett konventionellt kraftverk med samma kapacitet när det gäller faktisk energiproduktion.

¹⁰² Kommissionen kan godta alternativa faktiska situationer om dessa vederbörligen motiveras av medlemsstaten.

¹⁰³ Här ingår stöd till energieffektivitetsrevisioner.

¹⁰⁴ Den miljöskada som ska repareras ska omfatta skador på mark, ytvatten eller grundvatten. Som stödberättigande investeringar vid sanering av förorenade områden kan betraktas alla utgifter som företaget haft för att sanera området, oavsett om utgifterna kan föras upp som anläggningstillgångar i balansräkningen eller inte.

¹⁰⁵ Utvärderingar av markens värdestegring till följd av saneringen måste göras av en oberoende expert.

¹⁰⁶ Detta rör avfallshantering av andra företag och omfattar återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning.

¹⁰⁷ Kostnaden för de investeringar som krävs för att uppnå den miljöskyddsnivå som krävs enligt unionsnormerna är inte stödberättigande och ska dras av.

<i>Värmeproduktion av förnybara energikällor</i>	Den kontrafaktiska situationen är ett konventionellt värmesystem med samma kapacitet när det gäller faktisk energiproduktion.
<i>Biogasproduktion som uppgraderas till naturgasproduktion</i>	I princip ska raffinaderiet väljas som kontrafaktisk situation. Om stödet begränsas till uppgradering av biogas utgörs den kontrafaktiska situationen av den alternativa användningen av denna biogas (inklusive förbränning).
<i>Biobränslen och biogas som används för transport</i>	I princip ska raffinaderiet väljas som kontrafaktisk situation, men kommissionen kan godta alternativa kontrafaktiska situationer om de är vederbörligen motiverade.
<i>Användning av industriella biprodukter</i>	Om biprodukten skulle gå till spillo om den inte återanvändes: den stödberättigande kostnaden är den extra investering som krävs för att använda biprodukten (till exempel en värmeväxlare när det gäller spillvärme). Om biprodukten behöver bortskaffas: den kontrafaktiska investeringen är bortskaffandet av avfallet.
<i>Stöd som ingår i system för handel med utsläppsrätter</i>	Proportionaliteten måste visas genom avsaknad av övertilldelning.

EUROPEAN COMMISSION
Competition DG

Brussels, XXX
(2013) XXX draft

**Paper of the Services of DG Competition containing
draft Guidelines on environmental and energy aid for 2014-2020**

(Text with EEA relevance)

Table of contents

Introduction,	5
1 Scope and definitions,	7
1.1 Scope of application,	7
1.2 Aid measures covered by the Guidelines,	8
1.3 Definitions provisions,	9
2. Notifiable environmental and energy aid,	16
3. Common Assessment Principles,	18
4. Compatibility assessment under Article 107(3)b of the Treaty,.....	20
5. Compatibility assessment under Article 107(3)c of the Treaty,	22
5.1 General compatibility provisions,	22
5.1.1 Contribution to a common objective,	22
5.1.1.1. <i>General conditions</i> ,	22
5.1.1.2. <i>Additional conditions for individually notifiable aid</i> ,	23
5.1.2 Need for State intervention,	23
5.1.2.1. <i>General conditions</i> ,.....	23
5.1.2.2. <i>Additional conditions for individually notifiable aid</i> ,	25
5.1.3 Appropriateness of the aid,	25
5.1.3.1 <i>Appropriateness among alternative policy instruments</i> ,	25
5.1.3.2. <i>Appropriateness among different aid instruments</i> ,	26
5.1.4 Incentive effect,	27
5.1.4.1. <i>General conditions</i> ,	27
5.1.4.2. <i>Additional conditions for individually notifiable aid</i> ,	28
5.1.5 Proportionality of the aid,	30
5.1.5.1. <i>General conditions</i> ,	30
5.1.5.2. <i>Cumulation of aid</i> ,	33
5.1.5.3. <i>Additional conditions for individually notifiable investment and operating aid</i> ,	33
5.1.6 Avoidance of undue negative effects on competition and trade,	34

5.1.6.1. <i>General conditions</i> ,	35
5.1.6.2. <i>Additional conditions for individually notifiable aid</i> ,	36
5.1.7 <i>Transparency</i> ,	37
5.2 <i>Aid to energy from renewable energy sources</i> ,	38
5.3 <i>Energy efficiency measures, including cogeneration and district heating and district cooling</i> ,	45
5.4 <i>Aid for resource efficiency and in particular aid to waste management</i> , ...	48
5.4.1. <i>Resource Efficiency</i> ,	48
5.4.2 <i>Aid to waste management</i> ,	48
5.5 <i>Aid to Carbon Capture and Storage (CCS)</i> ,	50
5.6 <i>Aid in the form of reductions or exemptions from environmental taxes</i> , ..	52
5.7 <i>Aid in the form of reductions in funding support for electricity from renewable sources</i> ,	55
5.8 <i>Aid to energy infrastructure</i> ,	57
5.8.1 <i>Common objective</i> ,	57
5.8.2 <i>Need for State intervention</i> ,	57
5.8.3 <i>Appropriateness</i> ,	58
5.8.4 <i>Incentive effect</i> ,	59
5.8.5 <i>Proportionality</i> ,	59
5.8.6. <i>Avoidance of negative effects on competition and trade</i> ,	59
5.9 <i>Aid for generation adequacy</i> ,	60
5.9.1 <i>Common objective</i> ,	60
5.9.2 <i>Need for State aid</i> ,	60
5.9.3 <i>Appropriateness</i> ,	61
5.9.5 <i>Proportionality</i> ,	62
5.9.6 <i>Avoidance of negative effects</i> ,	62
5.10 <i>Aid in the form of tradable permit schemes</i> ,	64
6. <i>Evaluation</i> ,	66
7. <i>Entry into force and applicability</i> ,	66

8. Reporting and monitoring,	67
9. Revision,	68
Annex 1 Aid intensities,	69
Annex 2 Typical State interventions,	70

Introduction

- (1) In order to prevent that State aid results in distortion of competition in the internal market and affects trade between Member States in a way which is contrary to the common interest, Article 107(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union ("the Treaty") lays down the principle that State aid is prohibited. In certain cases, however, such aid may be compatible with the Treaty on the basis of Articles 107(2) and (3).
- (2) Aid may be considered compatible on the basis of Article 107(3)(b) of the Treaty to promote the execution of important projects of common European interest or to remedy a serious disturbance in the economy of a Member State. On the basis of Article 107(3)(c) of the Treaty, the Commission may consider compatible with the internal market State aid to facilitate the development of certain economic activities within the European Union, where such aid does not adversely affect trading conditions to an extent contrary to the common interest.
- (3) Article 191 of the Treaty stipulates the objectives of the Union environmental policy and Article 194 of the Treaty lays down the aims of the Union energy policy.
- (4) The Europe 2020 strategy¹ focuses on creating the conditions for smart, sustainable and inclusive growth. To this end, a number of headline targets have been set, including targets for climate change and energy sustainability: (i) a 20% reduction in EU greenhouse gas emissions from 1990 levels; (ii) raising the share of EU energy consumption produced from renewable resources to 20%; (iii) a 20% improvement in the EU's energy-efficiency compared to 1990 levels.
- (5) The sustainable growth targets are particularly important for these Guidelines. In order to support achieving those targets, the Europe 2020 strategy put forward the "Resource efficient Europe" as one of the seven flagship initiatives². This flagship initiative aims to create a framework for policies to support the shift towards a resource-efficient and low-carbon economy which helps to:
 - (a) boost economic performance while reducing resource use;
 - (b) identify and create new opportunities for economic growth and greater innovation and boost the EU's competitiveness;
 - (c) ensure security of supply of essential resources;
 - (d) fight against climate change and limit the environmental impacts of resource use.
- (6) In this context it should be recalled that the Resource Efficiency Roadmap³ as well as several Council conclusions call for a phasing out of environmental harmful subsidies⁴. These Guidelines should therefore

¹ COM(2010) 2020 final of 3.3.2010.

² COM(2011) 21 of 26.1.2011.

³ COM(2011) 571 final of 20.9.2011.

⁴ The European Council Conclusions from 23 May 2013 confirmed the need to phase out environmentally or economically harmful subsidies, including for fossil fuels, to facilitate investments in new and intelligent energy infrastructure.

consider negative impacts of environmental harmful subsidies, while taking into account the need to address trade-offs between different areas and policies as recognised by the flagship initiative. Aid for the extraction of fossil fuels is not included in these Guidelines.

- (7) The Roadmap also calls on Member States to address gaps in their performance in delivering the benefits from EU legislation⁵. To avoid that State aid measures lead to environmental harm, in particular Member States must also ensure compliance with EU environmental legislation and carry out an environmental impact assessment when it is required by EU law and ensure all relevant permits.
- (8) The Communication "Energy 2020 – A strategy for competitive, sustainable and secure energy"⁶, as part of the "Resource efficient Europe" flagship initiative already concluded that the objectives of a secure, affordable and sustainable energy market will be undermined unless electricity grids are upgraded, obsolete plants are replaced by competitive and cleaner alternatives and energy is used more efficiently throughout the whole energy chain.
- (9) In these Guidelines, the Commission sets out the conditions under which aid for energy and environment may be considered compatible with the internal market on the basis of Article 107(3)(b) and 107(3)(c) of the Treaty.
- (10) In the Communication on State aid modernisation⁷, the Commission announced three objectives pursued through the modernisation of State aid control:
 - (a) to foster sustainable, smart and inclusive growth in a competitive internal market;
 - (b) to focus Commission ex ante scrutiny on cases with the biggest impact on the internal market while strengthening the cooperation with Member States in State aid enforcement;
 - (c) to streamline the rules and provide for faster decisions.
- (11) In particular, the Communication called for a common approach in the revision of the different guidelines and frameworks based on strengthening the internal market, promoting more effectiveness in public spending through a better contribution of State aid to the objectives of common interest, greater scrutiny on the incentive effect, on limiting the aid to the minimum, and on avoiding the potential negative effects of the aid on competition and trade. The compatibility conditions set out in these guidelines are based on those common assessment principles.

⁵ Other legislation such as Directive 2009/28/EC of the European Parliament and the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC, OJ L 140/16 of 5.6.2009, ("the Renewable Energy Directive") includes for instance requirements concerning sustainability of biofuels and non-discrimination in Article 17(1) - 17(8).

⁶ COM(2010) 639 of 10.11.2010.

⁷ COM(2012) 209 of 8.5.2012.

1. Scope and definitions

1.1 Scope of application

- (12) These Guidelines apply to State aid granted for environmental protection or energy objectives in all sectors governed by the Treaty in so far as measures are covered by section 1.2. They therefore also apply to those sectors which are subject to specific Union rules on State aid (transport, coal, agriculture, forestry, and fisheries and aquaculture) unless such specific rules provide otherwise.
- (13) For agriculture and fisheries and aquaculture, these Guidelines apply to aid for environmental protection in favour of undertakings active in the processing and marketing of products. For undertakings active in the processing and marketing of fisheries products, if the aid concerns expenses eligible under Council Regulation (EC) No 1198/2006 of 27 July 2006 on the European Fisheries Fund⁸ or its successor⁹, the maximum aid rate allowed is the higher of the aid rate provided for in these Guidelines and the aid rate laid down in that Regulation. In the field of agricultural primary production and EAFRD co-financed measures, these Guidelines apply only to the extent that the Community guidelines for State aid in the agriculture and forestry sector 2007 to 2013¹⁰ as amended or replaced do not provide any specific rules or where those agricultural and forestry Guidelines expressly refer to the present Guidelines. In the field of fisheries and aquaculture primary production, they apply only where no specific provisions dealing with environmental aid exist.
- (14) These Guidelines do not apply to
- (a) the design and manufacture of environmentally friendly products, machines or means of transport with a view to operating with fewer natural resources and action taken within plants or other production units with a view to improving safety or hygiene¹¹;
 - (b) the financing of environmental protection measures relating to air, road, railway, inland waterway and maritime transport infrastructure.
 - (c) stranded costs as defined in the Commission Communication relating to the methodology for analysing State aid linked to stranded costs¹².
 - (d) State aid for research, development and innovation; State aid for research, development and innovation is subject to the rules set out in the Community framework for State aid for research and development and innovation¹³.

⁸ OJ L 223/1, 15.8.2006.

⁹ See Commission proposal for a Regulation on the European maritime and Fisheries Fund, COM(2011) 804 final.

¹⁰ OJ C 319/1, 27.12.2006. This is also valid to the framework replacing the 2006 Framework which validity ends on 31 December 2013.

¹¹ Environmental aid is generally less distortive and more effective if it is granted to the user of environmentally products for its actual use. In addition, the use of environmental labels is another means to increase demand for environmental friendly products. In this light, the Commission does not include specific rules in the scope of these Guidelines.

¹² Adopted by the Commission on 26 July 2001 and communicated to Member States by letter ref. SG(2001) D/290869, 6 August 2001.

¹³ OJ C 323/1, 30.12.2006. This is also valid to the framework replacing the 2006 Framework which validity ends on 31 December 2013 [duration extended?].

- (e) State aid to biodiversity measures. Those measures usually fall in the scope of the rules set out for Services of General Economic Interest¹⁴.
- (15) Environmental and energy aid may not be awarded to firms in difficulties as defined for the purposes of these Guidelines by the applicable Community guidelines on State aid for rescue and restructuring undertakings in difficulty¹⁵ as amended or replaced.
- (16) When assessing aid in favour of an undertaking which is subject to an outstanding recovery order following a previous Commission decision declaring an aid illegal and incompatible with the internal market, the Commission will take account of the amount of aid still to be recovered¹⁶.

1.2 Aid measures covered by the Guidelines

- (17) The Commission has identified a number of environmental and energy measures for which State aid under certain conditions may be compatible with Article 107(3)b or (107(3)c of the Treaty.
- Aid for going beyond Union standards or increasing the level of environmental protection in the absence of Union standards (incl. transport vehicles)
 - Investment aid for early adaptation to future Union standards
 - Investment and operating aid for energy from renewable sources
 - Investment aid for environmental studies
 - Investment and operating aid for energy-efficiency
 - Investment and operating aid for cogeneration installations
 - Investment aid for district heating and cooling
 - Investment aid for resource efficiency and waste management
 - Investment aid the remediation of contaminated sites
 - Operating aid in the form of tradable permits
 - Investment aid for CO₂ capture, transport and storage (CCS)¹⁷
 - Operating aid in the form of reductions in or exemptions from environmental taxes
 - Operating aid in the form of reductions in funding support for electricity from renewable sources
 - Investment aid for energy infrastructure
 - Investment and operating aid for generation adequacy measures

1.3 Definitions

¹⁴ State aid cases with reference numbers: SA.31243 (2012/N) and NN8/2009.

¹⁵ OJ L 244, 1.10.2004, p. 2.

¹⁶ See in this respect the joint Cases T-244/93 and T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v Commission of the European Communities, [1995] ECR II-02265 and the [Notice from the Commission — Towards an effective implementation of Commission decisions ordering Member States to recover unlawful and incompatible State aid](#), OJ C 272, 15.11.2007, p. 4-17.

¹⁷ This includes individual elements of the Carbon Capture Storage chain.

(18) For the purposes of these Guidelines the following definitions apply.

- (a) *environmental protection* means any action designed to remedy or prevent damage to physical surroundings or natural resources by a beneficiary's own activities, to reduce the risk of such damage or to lead to more efficient use of natural resources, including energy- saving measures and the use of renewable sources of energy;
- (b) *energy-efficiency* means an amount of saved energy determined by measuring and/or estimating consumption before and after implementation of an energy-efficiency improvement measure, whilst ensuring normalisation for external conditions that affect energy consumption;
- (c) *Union standard* means
 - (a) a mandatory Union standard setting the levels to be attained in environmental terms by individual undertakings¹⁸, or
 - (b) the obligation under Directive 2010/75/EU to apply the best available techniques (BAT); For these Guidelines, the minimum required levels as specified for the BAT will be applicable.
- (d) *eco-innovation* means all forms of innovation activities resulting in or aimed at significantly improving environmental protection. Eco-innovation includes new production processes, new products or services, and new management and business methods, whose use or implementation is likely to prevent or substantially reduce the risks for the environment, pollution and other negative impacts of resources use, throughout the life cycle of related activities.

The following are not considered innovations:

- (a) minor changes or improvements;
- (b) an increase in production or service capabilities through the addition of manufacturing or logistical systems which are very similar to those already in use;
- (c) changes in business practices, workplace organisation or external relations that are based on organisational methods already in use in the undertaking;
- (d) changes in management strategy;
- (e) mergers and acquisitions;
- (f) ceasing to use a process;
- (g) simple capital replacement or extension;
- (h) changes resulting purely from changes in factor prices, customisation, regular seasonal and other cyclical changes;
- (i) trading of new or significantly improved products;

¹⁸ Consequently, standards or targets set at Union level which are binding for Member States but not for individual undertakings are not deemed to be Union standards. The minimum energy performance standards in Directive 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council of 19 May 2010 on the energy performance of buildings (OJ L 153, p. 13 of 18.6.2010), may constitute a Union standard.

- (e) *renewable energy sources* means the following renewable non-fossil energy sources: wind, solar, aerothermal, geothermal, hydrothermal and ocean energy, hydropower, biomass, landfill gas, sewage treatment plant gas and biogases;
- (f) *biomass* means the biodegradable fraction of products, waste and residues from agriculture (including vegetal and animal substances), forestry and related industries including fisheries and aquaculture, as well as the biodegradable fraction of industrial and municipal waste;
- (g) *biofuels* means liquid or gaseous fuel for transport produced from biomass;
- (h) *bioliquids* means liquid fuel for energy purposes other than for transport, including electricity, and heating and cooling, produced from biomass;
- (i) *sustainable biofuels* means a biofuel fulfilling the sustainability criteria set out in Article 17 of Directive (EC) 2009/28 of the European Parliament and the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources¹⁹;
- (j) *cooperation mechanisms* means a mechanism which fulfils the conditions of Article 6, 7 or 8 of Directive (EC) 2009/28 of the European Parliament and the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources²⁰;
- (k) *energy from renewable energy sources* means energy produced by plants using only renewable energy sources, as well as the share in terms of calorific value of energy produced from renewable energy sources in hybrid plants which also use conventional energy sources. It includes renewable electricity used for filling storage systems, but excludes electricity produced as a result of storage systems;
- (l) *cogeneration* or combined heat and power (CHP) means the simultaneous generation in one process of thermal energy and electrical and/or mechanical energy;
- (m) *high-efficiency cogeneration* means cogeneration which satisfies the definition of high-efficiency cogeneration as set out in Article 2(34) by Directive 2012/27/EU²¹;
- (n) *energy-efficient district heating and cooling* means district heating and cooling which satisfies the definition of efficient district heating and cooling system as set out in Article 2(41) and (42) of Directive 2012/27/EU²²;
- (o) *environmental tax* means a tax whose specific tax base has a clear negative effect on the environment or which seeks to tax certain activities, goods or services so that the environmental costs may be included in their price and/or so that producers and consumers are oriented towards activities which better respect the environment;

¹⁹ OJ L 140/16, 5.6.2009.

²⁰ OJ L 140/16, 5.6.2009.

²¹ Directive 2012/27/EU of the European Parliament and the Council of 25 October 2012 on energy-efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC, OJ L 315/1, 14.11.2012.

²² OJ L 315/1, 14.11.2012.

- (p) *feed-in premium* means a premium paid on top of the market price which exposes renewable energy producers to market prices;
- (q) *EU minimum tax level* means the minimum level of taxation provided for in Union legislation. For energy products and electricity, the Union minimum tax level means the minimum level of taxation laid down in Annex I to Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity²³;
- (r) *small and medium-sized enterprises* (hereafter 'SMEs'), undertakings that fulfil the conditions laid down in Commission recommendation of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises²⁴;
- (s) *large enterprises and large undertakings* means enterprises which are not within the definition of small and medium-sized enterprises;
- (t) *aid* means any measure fulfilling all the criteria laid down in Article 107(1) of the Treaty;
- (u) *individual aid* means aid granted either on the basis of a scheme or on an ad hoc basis.
- (v) *aid intensity* means the gross aid amount expressed as a percentage of the eligible costs. All figures used must be taken before any deduction of tax or other charge. Where aid is awarded in a form other than a grant, the aid amount must be the grant equivalent of the aid. Aid payable in several installments must be calculated at its value at the moment of granting. The interest rate to be used for discounting purposes and for calculating the aid amount in a soft loan must be the reference rate applicable at the time of grant. The aid intensity is calculated per beneficiary;
- (w) *operating benefits* means, for the purposes of calculating eligible costs, in particular cost savings or additional ancillary production directly linked to the extra investment for environmental protection and, where applicable, benefits accruing from other support measures whether or not they constitute State aid (operating aid granted for the same eligible costs, feed-in tariffs or other support measures);
- (x) *operating costs* means, for the purposes of calculating eligible costs, in particular additional production costs flowing from the extra investment for environmental protection;
- (y) *tangible assets* means, for the purposes of calculating eligible costs, investments in land which are strictly necessary in order to meet environmental objectives, investments in buildings, plant and equipment intended to reduce or eliminate pollution and nuisances, and investments to adapt production methods with a view to protecting the environment;
- (z) *intangible assets* means, for the purposes of calculating eligible costs, spending on technology transfer through the acquisition of operating

²³ OJ L 283, 31.10.2003, p. 51. Directive as last amended by Directive 2004/75/EC (OJ L 157, 30.4.2004, p. 100).

²⁴ OJ L 124/36, 20.5.2003.

licences or of patented and non-patented know-how where the following conditions are complied with:

- (a) the intangible asset concerned must be regarded as a depreciable asset,
 - (b) it must be purchased on market terms, from an undertaking in which the acquirer has no power of direct or indirect control,
 - (c) it must be included in the assets of the undertaking, and remain in the establishment of the recipient of the aid and be used there for at least five years. This condition does not apply if the intangible asset is technically out of date. If it is sold during those five years, the yield from the sale must be deducted from the eligible costs and all or part of the amount of aid must, where appropriate, be reimbursed;
- (aa) *internalise costs* means the principle that all costs associated with the protection of the environment should be included in the polluting undertakings' production costs;
 - (bb) *the "polluter pays principle"* means that the costs of measures to deal with pollution should be borne by the polluter who causes the pollution, unless the person responsible for the pollution cannot be identified or cannot be held liable under Union or national legislation or may not be made to bear the costs of remediation. Pollution in this context is the damage caused by the polluter by directly or indirectly damaging the environment, or by creating conditions leading to such damage²⁵, to physical surroundings or natural resources;
 - (cc) *polluter* means someone who directly or indirectly damages the environment or who creates conditions leading to such damage²⁶;
 - (dd) *contaminated site* means a site where there is a confirmed presence, caused by man, of dangerous substances of such a level that they pose a significant risk to human health or the environment taking into account current and approved future use of the land.
 - (ee) *Ad hoc aid* means aid not granted on the basis of an aid scheme.
 - (ff) *Energy infrastructure* means any physical equipment or facility which is located within the Union or linking the Union and one or more third countries and falling under the following categories:
 - (i) Concerning electricity:
 - a. high-voltage overhead transmission lines, if they have been designed for a voltage of 220 kV or more, and underground and submarine transmission cables, if they have been designed for a voltage of 150 kV or more;
 - b. concerning in particular electricity highways; any physical equipment designed to allow transport of electricity on the high and extra-high voltage level, in

²⁵ Council Recommendation of 3 March 1975 regarding cost allocation and action by public authorities on environmental matters (OJ L 194, 25.7.1975, p. 1).

²⁶ Recommendation of 3 March 1975 regarding cost allocation and action by public authorities on environmental matters.

view of connecting large amounts of electricity generation or storage located in one or several Member States or third countries with large-scale electricity consumption in one or several other Member States;

- c. electricity storage facilities used for storing electricity on a permanent or temporary basis in above-ground or underground infrastructure or geological sites, provided they are directly connected to high-voltage transmission lines designed for a voltage of 110 kV or more;
- d. any equipment or installation essential for the systems defined in (a) to (c) to operate safely, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems at all voltage levels and substations; and
- e. any equipment or installation, both at transmission and low and medium voltage distribution level, aiming at two-way digital communication, real-time or close to real-time, interactive and intelligent monitoring and management of electricity generation, transmission, distribution and consumption within an electricity network in view of developing a network efficiently integrating the behaviour and actions of all users connected to it — generators, consumers and those that do both — in order to ensure an economically efficient, sustainable electricity system with low losses and high quality and security of supply and safety.

(ii) Concerning gas:

- a. transmission pipelines for the transport of natural gas and bio gas that form part of a network which mainly contains high-pressure pipelines, excluding high-pressure pipelines used for upstream or local distribution of natural gas;
- b. underground storage facilities connected to the above-mentioned high-pressure gas pipelines;
- c. reception, storage and regasification or decompression facilities for liquefied natural gas (LNG) or compressed natural gas (CNG); and
- d. any equipment or installation essential for the system to operate safely, securely and efficiently or to enable bi-directional capacity, including compressor stations.

(iii) Concerning oil:

- a. pipelines used to transport crude oil;
- b. pumping stations and storage facilities necessary for the operation of crude oil pipelines; and
- c. any equipment or installation essential for the system in question to operate properly, securely and efficiently, including protection, monitoring and control systems and reverse-flow devices.

- (gg) *Funding gap* means the portion of the discounted cost of the initial investment not covered by the discounted net revenues of the project. For the purpose of these Guidelines, this corresponds to the (algebraic) sum of the initial investment, the operating costs and the operating revenues over the lifetime of the project.
- (hh) *CCS* means Carbon Capture and Storage and consists of a set of technologies that captures the carbon dioxide (CO₂) emitted from industrial plants based on fossil fuels, including power plants, transports it to a suitable storage site and injects the CO₂ in suitable underground geological formations for the purpose of permanent storage of CO₂.
- (ii) *Generation adequacy* means a level of generated capacity which is deemed to be adequate to meet demand levels in the Member State in any given period, based on the use of a conventional statistical indicator used by organisations recognised by EU institutions as performing an essential role in the creation of a single market in electricity, such as ENTSO-E.
- (jj) *Generation operator* is an undertaking which produces electrical power from fuel sources.
- (kk) *Capacity mechanism* means a mechanism aimed at ensuring that certain generation adequacy levels are met at the national level.
- (ll) *Balancing responsibilities* means responsibility for deviations between generation, consumption and market deals (in all timeframes – market deals include sales and purchases on organised markets or between BRPs) of a BRP within a given imbalance settlement period.
- (mm) *Standard balancing responsibilities* means non-discriminatory balancing responsibilities across technologies which do not exempt any generator from those responsibilities.
- (nn) *Balance Responsible Party (BRP)* means a market participant or its chosen representative responsible for its imbalances.
- (oo) *Imbalances* means deviations between generation, consumption and market deals (in all timeframes – market deals include sales and purchases on organised markets or between BRPs) of a BRP within a given imbalance settlement period.
- (pp) *Imbalance Settlement* means a financial settlement mechanism aiming at recovering the costs of balancing applicable to imbalances of BRPs.
- (qq) *Imbalance Settlement Period* means time units used for computing BRPs' imbalances.

2. Notifiable environmental and energy aid

- (19) Individual aid granted on the basis of a notified aid scheme remains subject to the notification obligation pursuant to Article 108(3) of the Treaty, if the aid exceeds the following notification thresholds:
- (a) For measures otherwise covered by a block exemption Regulation, all cases exceeding the thresholds foreseen in that Regulation;
 - (b) For any other measures where the aid satisfies the following conditions²⁷:
 - i *investment aid*: where the aid amount exceeds EUR [7.5] million for one undertaking;
 - ii *operating aid for the production of renewable electricity and/or combined production of renewable heat*: when the aid is granted to renewable electricity installations in sites where the resulting renewable electricity generation capacity per site exceeds [125] MW;
 - iii *operating aid for the production of biofuel*: when the aid is granted to a biofuel production installation in sites where the resulting production exceeds [150 000] t per year
 - iv *operating aid for cogeneration*: where aid is granted to cogeneration installation with the resulting cogeneration electricity capacity exceeding [200] MW. Aid for the production of heat from cogeneration will be assessed in the context of notification based on electricity capacity.
 - v *Aid for energy infrastructure*: where the aid amount exceeds EUR [20] million for one undertaking, per investment project
 - vi *Aid for Carbon Capture and Storage*: where the aid amount exceeds EUR [20] million per investment project.
 - vii *Aid in the form of capacity mechanisms*: where the aid amount exceeds EUR [7.5] million per project per undertaking.
- (20) Tax exemptions and reductions from environmental taxes falling under section 5.6 will not be subject to the conditions for individually notified aid. However, aid granted in the form of fiscal aid not covered by section 5.6 of these Guidelines will be subject to an individual assessment if the thresholds in that point are exceeded. This also applies irrespective of whether the individual beneficiary benefits at the same time from a tax exemption or reduction falling under section 5.6.
- (21) These Guidelines provide the compatibility criteria for environmental and energy aid schemes and individual aid which are subject to the notification obligation pursuant to Article 108(3) of the Treaty.

²⁷ For the calculation of the capacity limit, the total capacity (of the units) which is eligible for aid has to be taken into account for each project.

3. Common Assessment Principles

- (22) To assess whether a notified aid measure can be considered compatible with the internal market, the Commission generally analyses whether the design of the aid measure ensures that the positive impact of the aid towards an objective of common interest exceeds its potential negative effects on trade and competition.
- (23) The Communication on State aid modernisation of 8 May 2012 called for the identification and definition of common principles applicable to the assessment of compatibility of all the aid measures carried out by the Commission. For this purpose, the Commission will consider a State aid measure compatible with the Treaty only if it satisfies each of the following criteria.
- (a) Contribution to a well-defined objective of common interest: a State aid measure aims at an objective of common interest in accordance with Article 107(3) of the Treaty;
 - (b) Need for State intervention: the State aid measure is targeted towards a situation where aid can bring about a material improvement that the market cannot deliver itself, for example by remedying a well-defined market failure;
 - (c) Appropriateness of the aid measure: the proposed aid measure is an appropriate policy instrument to address the objective of common interest;
 - (d) Incentive effect: the aid changes the behaviour of the undertaking(s) concerned in such a way that it engages in additional activity which it would not carry out without the aid or it would carry out in a restricted or different manner;
 - (e) Proportionality of the aid (aid to the minimum): the aid amount is limited to the minimum needed to incentivise the additional investment or activity in the area concerned;
 - (f) For an assessment on the basis of Article 107(3) c: Avoidance of major undue negative effects on competition and trade between Member States: the negative effects of aid are sufficiently limited, so that the overall balance of the measure is positive;
 - (g) Transparency of aid: Member States, the Commission, economic operators, and the public, have easy access to all relevant acts and to pertinent information about the aid awarded thereunder.
- (24) The overall balance of certain categories of schemes may further be made subject to a requirement of ex post evaluation as described in section 8. In such cases, the Commission may limit the duration of those schemes (normally to four years or less) with a possibility to re-notify their prolongation afterwards.
- (25) Moreover, if a State aid measure or the conditions attached to it (including its financing method when it forms an integral part of it) entail a non-severable violation of EU law, the aid cannot be declared compatible with the internal market²⁸. In particular, in the field of energy, any levy that has the aim of

²⁸ See for instance Case C-156/98 *Germany v Commission* [2000] ECR I-6857, paragraph 78 and Case C-333/07 *Régie Networks v Rhone Alpes Bourgogne* [2008] ECR I-10807, paragraphs 94-116. See also, in the field of energy, Joined Cases C-128/03 and C-129/03 *AEM and AEM Torino* [2005] I-2861, paragraphs 38 to 51.

financing a State aid measure needs to comply in particular with Articles 30 and 110 of the Treaty²⁹.

- (26) In assessing the compatibility of any individual aid with the internal market, the Commission will take account of any proceedings concerning infringements to Articles 101 or 102 of the Treaty which may concern the beneficiary of the aid and which may be relevant for its assessment³⁰.

²⁹ Case C-206/06 *Essent*, [2008] ECR I-5497, paragraphs 40 to 59. For the application of Articles 30 and 110 of the Treaty to tradable certificates schemes, see Commission Decision C(2009)7085 of 17.9.2009, State aid N 437/2009 - Aid scheme for the promotion of cogeneration in Romania, OJ C 31 of 9.2.2010, p. 8, recitals 63 to 65.

³⁰ See Case C-225/91 *Matra v Commission*, [1993] ECR I-3203, paragraph 42.

4. Compatibility assessment under Article 107(3)b of the Treaty

- (27) Aid to promote the execution of important projects of common European interest may be considered compatible with the common market according to Article 107(3)(b) of the Treaty.
- (28) The Commission will consider that a State aid measure is linked to an important project of common European interest in the sense of Article 107(3)b if the following conditions are fulfilled:
 - (a) the project is clearly defined in respect of the terms of its implementation including its participants, its objectives and effects and the means to achieve the objectives. The Commission may also consider a group of projects as together constituting a project;
 - (b) the project is in the common European interest: the project contributes in a concrete, exemplary and identifiable manner to the Union interest in the field of environment or energy, such as by being of great importance for the environmental strategy of the European Union or significantly contributing to the EU internal energy market.
 - (c) The advantages achieved by the objective of the project are not limited to the Member State or the Member States implementing it, but must extend to the Union as a whole. The project must present a substantive contribution to the Union objectives. The fact that the project is carried out by undertakings in different Member States is not sufficient;
 - (d) the project is of great importance with regard to its volume: it is substantial in size and produces substantial effects in view of the objectives pursued.
- (29) In order to properly assess such projects, the Commission will require the Member State to demonstrate the common European interest in practical terms: for example, it must be demonstrated that the project enables significant progress to be made towards achieving specific EU energy and environment objectives.
- (30) In order to properly assess the case, the Commission will require the Member State to demonstrate that the aid is necessary to achieve the defined objective of common interest and that it presents an incentive for the execution of the project, which must also involve a high level of risk. This could be shown by an analysis of the level of profitability of the project, the amount of investment and time path of cash flows, as well by means of feasibility studies, risk assessments and expert opinions. The Commission will consider notified projects more favourably if they include a significant own contribution of the beneficiary to the project. It will equally consider more favourably notified projects involving undertakings from a significant number of Member States.
- (31) When the aid is considered to be compatible with the common market in accordance with Article 107(3)(b) of the Treaty, the Commission may authorise aid at higher rates than otherwise laid down in these Guidelines.
- (32) The Commission will consider the aid to be proportionate if it is limited to the minimum necessary for the achievement of the project. The maximum aid level will be determined with regard to the identified funding gap (i.e. the minimum level of funding required to render the project sufficiently profitable) in relation to the eligible costs of the project.

5. Compatibility assessment under Article 107(3)c of the Treaty

- (33) State aid for environmental protection and energy will be considered compatible with the internal market within the meaning of Article 107(3)(c) of the Treaty if, on the basis of the common assessment principles set out in chapter 3, it leads to an increased contribution to the EU environmental or energy objectives without adversely affecting trading conditions to an extent contrary to the common interest. The specific handicaps of assisted regions will be taken into account.
- (34) In the present section, the Commission clarifies how it will apply on the basis of those principles when assessing aid schemes and, where applicable, lays down specific conditions for individual aid (either provided on the basis of a scheme or ad hoc).
- (35) Section 5.1 sets out the general compatibility conditions applicable to all aid measures falling within the scope of these Guidelines, unless the more specific sections of chapter 5 derogate from these general compatibility conditions. Accordingly, section 5.1 is in particular applicable to the following measures which are not part of the more specific sections of chapter 5:
- (a) Aid for environmental studies;
 - (b) Aid for the remediation of contaminated sites;
 - (c) Aid for undertakings going beyond Union standards or increasing environmental protection in the absence of Union standards;
 - (d) Aid for the early adaptation to future Union standards;
 - (e) Aid involved in tradable permit schemes.
- (36) For aid measures for which there is a specific section in this chapter (5.2 *et seq.*), the Commission will apply the general conditions set out in section 5.1 unless the conditions laid down in the relevant specific section provide otherwise.

5.1 General compatibility provisions

5.1.1 Contribution to a common objective

5.1.1.1. General conditions

- (37) The general objective of environmental aid is to increase the level of environmental protection compared to the level that would be achieved absent the aid. The Europe 2020 strategy in particular set targets for sustainable growth to support the shift towards a resource-efficient, competitive low-carbon economy. A low carbon economy with a significant share of variable energy from renewable sources requires a transition of the energy system and in particular considerable investments in networks³¹. The primary objective of aid in the energy sector is to ensure a competitive, sustainable and secure energy system in a well-functioning European energy market³².
- (38) Member States intending to grant environmental or energy aid will have to define precisely the objective pursued and explain the expected contribution of the measure to this objective³³. For measures co-financed by the European Structural

³¹ COM(2011)112 final "A roadmap for moving to a competitive low carbon economy"

³² COM(2010)639 final "Energy 2020 Communication"

³³ Environmental studies can contribute to achieving a common objective when they are directly linked to investments eligible under these Guidelines, also if following the findings of a preparatory study, the investment under investigation is not undertaken.

and Investments Funds, Member States may base themselves on the reasoning in the relevant Operational Programmes to define the environmental or energy objectives pursued.

5.1.1.2. Additional conditions for individually notifiable aid

- (39) To demonstrate the contribution of an individually notifiable aid to an increased level of environmental protection, the Member State may use, as much as possible in quantifiable terms, a variety of indicators, in particular the ones mentioned below:
- (a) *abatement technologies*: the amount of greenhouse gases or pollutants that are permanently not emitted in the atmosphere (resulting in reduced input from fossil fuels);
 - (b) *existing Union standards*: the size of the increase in the level of environmental protection beyond the standard (reduction of pollution that would not be achieved by the standard absent any State aid);
 - (c) *future Union standards*: the increase in speed of implementing future standard (reduction of pollution starting at an earlier date).

5.1.2 Need for State intervention

5.1.2.1. General conditions

- (40) Whereas it is generally accepted that competitive markets tend to bring about efficient results in terms of prices, output and use of resources, in the presence of market failures³⁴, State intervention may improve the efficient functioning of markets. Indeed State aid measures can under certain conditions, correct market failures and thereby contribute to achieving the common objective to the extent that the market on its own fails to deliver an efficient outcome. In order to assess whether State aid is effective to achieve the objective, it is necessary first to diagnose and define the problem to be addressed. State aid should be targeted towards situations where aid can bring a material improvement that the market cannot deliver itself.
- (41) To establish guidelines ensuring that aid measures achieve this objective, Member States should identify the market failures hampering an increased level of environmental protection or a well-functioning secure, affordable and sustainable internal energy market. Market failures related to environmental and energy objectives may be different or similar, but can prevent the optimal outcome and can lead to an inefficient outcome for the following reasons:
- (a) **Negative externalities** are most common for environmental aid measures and arise when pollution is not adequately priced, i.e. the firm in question does not face the full cost of pollution. In this case, undertakings acting in their own interest may have insufficient incentives to take the negative externalities arising from production into account either when they decide on a particular production technology or when they decide on the production level. In other words, the production costs that are borne by the undertaking are lower than the costs borne by society. Therefore undertakings typically have insufficient incentive to reduce their level of pollution or to take individual measures to protect the environment.

³⁴ The term "market failure" refers to situations in which, markets, if left to their own devices, are unlikely to produce efficient outcomes.

- (b) **Positive externalities** the fact that part of the benefit from an investment will accrue to other market participants than the investor, will lead undertakings to underinvest. Positive externalities may occur for instance in case of investments in eco-innovation³⁵, new and innovative renewable technologies and innovative demand-response measures or in case of energy infrastructures or capacity mechanisms that benefit many Member States (or a wider number of consumers).
 - (c) **Asymmetric information** typically arises in markets where there is a discrepancy between the information available to one side of the market (say the supply side) and the information available to the other side of the market (say demand side). This could for instance occur where external financial investors have a lack of information as regards the likely returns and risks of the project. It may also come up in cross border infrastructure where one party to the collaboration has an information disadvantage compared to the other party. Although risk or uncertainty do not in themselves lead to the presence of a market failure, the problem of asymmetric information is linked to the degree of such risk and uncertainty. Both tend to be higher for environmental investments with a typically longer amortisation period. It might reinforce a focus on a short-term horizon that could be aggravated by financing conditions for such investments in particular for SMEs.
 - (d) **Coordination failures** may prevent the development of a project or its effective design due to diverging interests and incentives among investors (split incentives), the costs of contracting, uncertainty about the collaborative outcome and network effects (e.g. uninterrupted supply of electricity). They can arise for example in the relation between building owner and a tenant in respect of applying energy efficient solutions. Coordination problems may be further exacerbated by information problems, in particular those related to asymmetric information. Coordination problems may also stem from the need to reach a certain critical mass before it is commercially attractive to start a project. This may be a particularly relevant aspect in (cross border) infrastructure projects.
- (42) The mere existence of market failures in a certain context is not sufficient to justify State intervention. In particular, other policies and measures may already be in place precisely to address some of the market failures identified. Examples include sectorial regulation, mandatory pollution standards, pricing mechanisms such as the EU Emissions Trading System (ETS) and carbon taxes. Additional measures including State aid may only be directed at the residual market failure, i.e. the market failure that remains unaddressed by such other policies and measures. It is also important to show how State aid reinforces other policies and measures in place that aim at remedying the same market failure. The case for the necessity of State aid is weaker if it counteracts other policies targeted at the same market failure.
- (43) The Commission will consider a need for aid if the Member State demonstrates that a (residual) market failure remains unaddressed which is effectively targeted by the aid.

³⁵ Typical examples of positive externalities are actions to further improve the protection nature or biodiversity, to provide ecosystem services or as a result of general training.

5.1.2.2. Additional conditions for individually notifiable aid

- (44) Whereas market failures may exist in the aggregate and aid measures may be in principle, well-designed to target an efficient market outcome, not all undertakings concerned may be confronted with these market failures to the same extent. Consequently, for notifiable individual aid, the Commission will assess the specific need for aid in the case at hand. It is for the Member State to demonstrate that a market failure remains unaddressed for the specific activity supported by the aid and whether the aid is effectively targeted to the market failure.
- (45) Depending on the specific market failure addressed the Commission will take into account:
 - (a) Whether other policy measures already address the market failure sufficiently, in particular the existence of environmental or other Union standards, the EU ETS or environmental taxes.
 - (b) Whether State intervention is needed, taking into account, the cost of implementation of national standards for the aid beneficiary in the absence of aid compared to the costs (or absence thereof) of implementation of those standards for the main competitors of the aid beneficiary.
 - (c) In the case of coordination failures, the Commission will take into account the number of undertakings needing to collaborate, diverging interests between collaborating parties and practical problems to coordinate collaboration (linguistic issues, sensitivity of information, non-harmonised standards).

5.1.3 Appropriateness of the aid

- (46) The proposed aid measure must be an appropriate instrument to address the policy objective concerned. An aid measure will not be considered compatible if other less distortive policy instruments or other less distortive types of aid instruments allow reaching the same positive contribution to the common objective.

5.1.3.1 Appropriateness among alternative policy instruments

- (47) State aid is not the only policy instrument available to Member States to promote increased levels of environmental protection or to achieve a well-functioning secure, affordable and sustainable European energy market. It is important to keep in mind that there may be other, better placed instruments to achieve those objectives. Regulation and market-based instruments are the most important tools to achieve environmental and energy objectives. Soft instruments, such as voluntary eco-labels, and the diffusion of environmentally friendly technologies may also play an important role in achieving a higher level of environmental protection.
- (48) Different measures to remedy the same market failure may counteract each other. This is specifically the case where an efficient, market-based mechanism has been put in place to deal specifically with the problem of externalities. An additional support measure to address the same market failure risks to undermine the efficiency of the market-based mechanism.
- (49) Different measures to remedy different market failures may also counteract each other. A measure addressing a generation adequacy problem may support the use of fossil fuels which needs to be balanced with the environmental objective of phasing out environmental harmful subsidies. Similarly, a measure to reduce

greenhouse gas emissions can increase the supply of variable power which might negatively affect generation adequacy concerns.

- (50) Respect for the “polluter pays” principle (PPP) through environmental legislation ensures in principle that the market failure linked to negative externalities will be rectified. Therefore, State aid is not an appropriate instrument and cannot be granted insofar as the beneficiary of aid could be held liable under existing EU or national law for the pollution³⁶.

5.1.3.2. Appropriateness among different aid instruments

- (51) Environmental and energy aid can be awarded in various forms. The Member State should however ensure that the aid is awarded in the form that is likely to generate the least distortions of trade and competition. In this respect, the Member State is required to demonstrate why other potentially less distortive forms of aid such as for instance repayable advances as compared to direct grants or tax credits as compared to tax reductions or forms of aid that are based on debt or equity instruments (for example, low-interest loans or interest rebates, State guarantees, or an alternative provision of capital on favorable terms) are less appropriate.
- (52) The choice of the aid instrument should be in coherence with the market failure that the aid measure aims at addressing. In particular where the actual revenues are uncertain, for instance in case of energy saving measures, a repayable advance may constitute the appropriate instrument.
- (53) For operating aid, the Member State must demonstrate that the aid is appropriate to achieve the objective of the scheme for the problems that the aid is intended to address. To demonstrate that the aid is appropriate, the Member State may calculate the aid amount ex ante as a fixed sum covering the expected additional costs over a given period, to incentivise undertakings to contain costs and develop their business in a more efficient manner over time³⁷.
- (54) For the purpose of demonstrating the appropriateness of schemes, the Member State can also rely on results of past evaluations as described in section 7.

5.1.4 Incentive effect

5.1.4.1. General conditions

- (55) Environmental and energy aid can only be found compatible with the internal market if it has an incentive effect. An incentive effect occurs when the aid induces the beneficiary to change its behaviour to increase the level of environmental protection or to increase the functioning of a secure, affordable and sustainable European energy market, which it would not do without the aid. The aid must not subsidize the costs of an activity that an undertaking would anyhow incur and must not compensate for the normal business risk of an economic activity.

³⁶ In particular, the Commission will consider that aid for contaminated sites can be granted only when the polluter - i.e. the person liable under the law applicable in each Member State without prejudice to the Environmental Liability Directive (Directive 2004/35/EC) and other relevant EU rules in this matter - is not identified or cannot be held legally liable for financing the remediation in accordance with the “polluter pays” principle.

³⁷ However, where future costs and revenues developments are surrounded by a high degree of uncertainty and there is a strong asymmetry of information, the public authority may also wish to adopt compensation models that are not entirely ex ante, but rather a mix of ex ante and ex post (for example, through a balanced sharing of unanticipated gains).

- (56) The Commission considers that aid granted to adapt to future Union standards has in principle incentive effect. However, aid does not have an incentive effect where investments bring undertakings into compliance with Union standards already adopted and not yet in force.
- (57) As an exception to point (57), aid granted for adaptation to Union standards already adopted but not yet in force will be considered to have incentive effect if the investment is finalised at least one year before the Union standards enter into force.
- (58) As an exception to point (57), an incentive effect may exist if aid is granted for:
- (a) the acquisition of new transport vehicles for road, railway, inland waterway and maritime transport complying with adopted Union standards, provided that the acquisition occurs before these standards enter into force and that, once mandatory, they do not apply to vehicles already purchased.
 - (b) retrofitting operations of existing transport vehicles for road, railway, inland waterway and maritime transport, provided that the Union standards were not yet in force at the date of entry into operation of these vehicles and that, once mandatory, they do not apply to these vehicles.
- (59) In order not to dissuade Member States from setting mandatory national standards which are more stringent than the corresponding Union standards, the Commission finds in principle a positive contribution to environmental or energy objectives for aid supporting investments that enable the beneficiary to go beyond the applicable Union standards as a result from its activities. Such positive contribution exists irrespective of the presence of mandatory national standards that are more stringent than the Union standard. This includes for instance measures to improve the water and air quality beyond mandatory Union standards.
- (60) The Commission considers that aid does not present an incentive effect for the beneficiary in all cases in which work on the project already started prior to the aid application by the beneficiary to the national authorities. In such a case where the beneficiary starts implementing the project before applying for aid, any aid granted in respect of that project will not be considered compatible with the internal market.
- (61) Member State must use an application form for aid including at least the applicant's name and size, a description of the project, including its location and start and end dates, the amount of aid needed to carry it out and the eligible costs. In the application form, beneficiaries must explain what would have happened without aid. That alternative project is referred to as the counterfactual. The counterfactual can also include a situation where no additional investment is taking place (e.g. adding a filter to an installation without any Union standard obliging the beneficiary to do so). In addition, large undertakings must submit documentary evidence in support of the counterfactual described in the application form. SMEs are not subject to this additional obligation.
- (62) When receiving an application form, the granting authority must carry out a credibility check of the counterfactual and confirm that the aid has the required incentive effect. A counterfactual is credible if it is genuine and relates to the decision-making factors prevalent at the time of the decision by the beneficiary regarding the investment. The conditions of points (62) and (63) are, however, not necessary where the aid is awarded on the basis of a tender.

5.1.4.2. Additional conditions for individually notifiable aid

- (63) For measures subject to individual notification, the Member State must fully demonstrate to the Commission the incentive effect of the aid. It needs to provide clear evidence that the aid effectively impacts on the investment decision so that it changes the behaviour of the beneficiary to increase the level of environmental protection or the functioning of the European energy market. To allow a comprehensive assessment, the Member State must provide not only information concerning the aided project but also a comprehensive description of the counterfactual scenario, in which aid is not awarded to the beneficiary by any Member State. This demonstration is, however, not necessary where the aid is awarded on the basis of a tender.
- (64) The advantages of new investments or production methods are normally not limited to their direct environmental effects or effects on the energy market. Such advantages may in particular be production advantages³⁸ while the risks in particular relate to the uncertainty whether investment will be as productive as expected.
- (65) The incentive effect is, in principle, to be identified through counterfactual analysis, comparing the levels of intended activity with aid and without aid. Essentially, this amounts to checking the profitability of the project in the absence of the aid, to see whether it indeed falls short of the profit obtained by the company by implementing the alternative project.
- (66) In this context the level of profitability can be evaluated by reference to methodologies which are standard practice in the particular industry concerned, and which may include methods to evaluate the net present value of the project (NPV)³⁹, the internal rate of return (IRR)⁴⁰ or the average return on capital employed (ROCE). The profitability of the project is to be compared with normal rates of return applied by the company in other investment projects of a similar kind. Where those rates are not available, the profitability of the project is to be compared with the cost of capital of the company as a whole or with the rates of return commonly observed in the industry concerned.
- (67) Where no specific counterfactual is known, the incentive effect can be assumed when there is a funding gap, i.e. when the investment costs exceed the net present value (NPV) of the expected operating profits of the investment on the basis of an ex ante business plan.
- (68) The Member States are, in particular, invited to rely on contemporary, relevant and credible evidence including, for example official board documents, credit committee reports, risk assessments, financial reports, internal business plans,

³⁸ Production advantages that negatively affect the incentive effect are increased capacity, productivity, efficiency or quality. Other advantages may be linked to product image or the labelling of production methods which may negatively affect the incentive effect in particular in markets where there is competitive pressure to maintain a high level of environmental protection.

³⁹ The net present value (NPV) of a project is the difference between the positive and negative cash flows over the lifetime of the investment, discounted to their current value (typically using the cost of capital) i.e. the normal rates of return applied by the undertaking concerned in other investment projects of a similar kind; When this benchmark is not available, the cost of capital of the company as a whole or rates of return commonly observed in the industry concerned may be used for this purpose.

⁴⁰ The internal rate of return (IRR) is not based on accounting earnings in a given year, but takes into account the stream of future cash flows that the investor expects to receive over the entire lifetime of the investment. It is defined as the discount rate for which the NPV of a stream of cash flows equals zero.

expert opinions and other studies related to the investment project under assessment. Documents containing information on demand forecasts, cost forecasts, financial forecasts, documents that are submitted to an investment committee and that elaborate on various investment scenarios, or documents provided to the financial institutions could help to verify the incentive effect.

- (69) In order to ensure that the incentive effect is established on an objective basis, the Commission may in its assessment of the incentive effect compare company-specific data with data concerning the industry in which the company is active (benchmarking). In particular, the Member State should where possible provide industry-specific data demonstrating that the company's counterfactual scenario, its required level of profitability and its expected cash-flows are reasonable.
- (70) The Commission may find an incentive effect in cases where an undertaking may have an incentive in carrying out a project, with aid, even if the aided project does not achieve the normally required level of profitability. This might be justified for example in view of wider benefits not reflected in the profitability of the project itself. In such circumstances, the evidence provided to support the existence of an incentive effect becomes particularly important.
- (71) Where the undertaking is adapting to a national standard going beyond Union standards or adopted in the absence of Union standards, the Commission will verify that the aid beneficiary would have been affected substantially in terms of increased costs and would not have been able to bear the costs associated with the immediate implementation of national standards.
- (72) For investments that bring undertakings above the minimum levels required by Union standards, the Commission can still find no incentive effect, in particular if such investments correspond to the minimum technical standards available in the market.
- (73) If the aid does not change the behaviour of the beneficiary by stimulating additional activities, such aid does not have incentive effect in terms of promoting environmental behaviour in the EU or strengthening the functioning of the European energy market. Therefore, aid will not be approved in cases where it appears that the same activities would be pursued without the aid.

5.1.5 Proportionality of the aid

5.1.5.1. General conditions

- (74) Environmental and energy aid must always be proportionate. Aid is considered to be proportionate if the aid amount per beneficiary is limited to the minimum needed to achieve the environmental protection or energy objective aimed for.
- (75) As a general principle, aid will be considered to be limited to the minimum necessary if the aid corresponds to the (net) extra cost necessary to meet the objective, compared to the counterfactual in the absence of aid. Net extra costs compare the difference in the economic benefits and costs (including the investment and operation) of the aided project with those of the alternative investment project the company would carry out in the absence of aid (the counterfactual scenario).

- (76) However, it might be difficult to fully take into account all economic benefits which a company will derive from an additional investment⁴¹. Therefore, for measures which are not subject to an individual assessment, a simplified method that would focus on calculating the extra investment costs (i.e. not taking into account the operating benefits and costs) may be used. Measures which are not subject to an individual assessment will be deemed proportional if the aid amount does not exceed a given percentage of the eligible costs as defined below. These maximum aid intensities also serve as a cap to the aid given for notifiable measures.

Eligible costs

- (77) The eligible costs are the extra investment costs in tangible and/or in intangible assets. They will be calculated as the cost of the investment directly related to the targeted common interest objective and will be established by reference to the counterfactual situation where appropriate. The costs not directly linked to the achievement of the environmental or energy objective shall not be eligible.
- (78) The eligible costs are determined as follows:
- (a) Where the costs of achieving the common interest objective can be identified in the total investment costs as a separate investment (for instance, because the green element is a readily identifiable "add-on component" to a pre-existing facility), the costs of the separate investment constitute the eligible costs.
 - (b) In all other cases, the eligible costs are the extra investment costs established by comparing the aided investment with the counterfactual situation in the absence of State aid. The correct counterfactual is the cost of a technically comparable investment⁴² that would credibly be realised without aid⁴³ and which does not achieve the common interest objective or that only attains this objective to a lesser degree.
- (79) In Annex 2, examples of the relevant counterfactual scenario or eligible cost calculation are presented which reflect the counterfactual that should be used in similar cases.
- (80) For some measures in particular supporting integrated projects (e.g. integrated energy-efficiency measures), the counterfactual can be difficult to establish. For such projects, the Commission is amenable to consider a proxy for determining the extra costs (e.g. a funding gap approach). In the case of an investment project only concerning the construction of new infrastructure as part of a district heating or cooling project, a funding gap approach may be used as a proxy.

Maximum aid intensities

- (81) In order to ensure predictability and a level playing field, the Commission applies maximum aid intensities for aid set out in Annex 2. These reflect the need for State intervention, on the one hand (as determined by the relevance of the market

⁴¹ For instance, certain kinds of benefits such as the 'green image' enhanced by an environmental investment are not easy to measure.

⁴² A technically comparable investment means an investment with the same production capacity and all other technical characteristics (except those directly related to the extra investment for the targeted objective).

⁴³ Such a reference investment must, from a business point of view, be a credible alternative to the investment under assessment.

failure), and the expected level of distortion of competition and trade, on the other hand.

(82) Higher aid intensities may be allowed for some types of aid or if the investment is taking place in an assisted region, but the aid intensity can never exceed 100% of eligible costs.

- (a) The aid intensity may be increased by [15] percentage points for energy and environmental investments located in assisted areas fulfilling the conditions of Article 107(3)(a) of the Treaty and by 5 percentage points for energy and environmental investments located in assisted areas fulfilling the conditions of Article 107(3)(c) of the Treaty. The Commission deems these increases justified in view of the various handicaps faced by these regions that may also hold back environmental or energy investments.
- (b) The aid intensity can be increased by 10% for medium sized and 20% for small enterprises. Small and medium-sized enterprises which may be faced, on the one hand, with relatively higher costs to achieve environmental or energy objectives compared to the size of their activity and, on the other hand, with capital market imperfections which restrict them to bear such costs, higher aid intensities may also be warranted, as the risk of serious distortions of competition and trade will be reduced when the beneficiary is a small or medium-sized enterprise.
- (c) Higher aid intensities may be justified under certain conditions in case of eco-innovation which can address a double market failure linked to the higher risks of innovation, coupled with the environmental aspect of the project. This applies in particular to resource efficiency measures. The aid intensity may be increased by 10 percentage points, provided that following conditions are fulfilled:
 - i the eco-innovation asset or project must be new or substantially improved compared to the state of the art in its industry in the EU⁴⁴;
 - ii the expected environmental benefit must be significantly higher than the improvement resulting from the general evolution of the state of the art in comparable activities⁴⁵;
 - iii the innovative character of these assets or projects involves a clear degree of risk, in technological, market or financial terms, which is

⁴⁴ The novelty could, for example, be demonstrated by the Member States on the basis of a precise description of the innovation and of market conditions for its introduction or diffusion, comparing it with state-of-the-art processes or organisational techniques generally used by other undertakings in the same industry.

⁴⁵ If quantitative parameters can be used to compare eco-innovative activities with standard, non-innovative activities, 'significantly higher' means that the marginal improvement expected from eco-innovative activities, in terms of reduced environmental risk or pollution, or improved efficiency in energy or resources, should be at least twice as high as the marginal improvement expected from the general evolution of comparable non-innovative activities.

Where the proposed approach is not appropriate for a given case, or if no quantitative comparison is possible, the application file for State aid should contain a detailed description of the method used to assess this criterion, ensuring a standard comparable to that of the proposed method.

higher than the risk generally associated with comparable non-innovative assets or projects⁴⁶.

- (83) Therefore, the Commission will consider aid to be compatible if the eligible costs are correctly calculated and the maximum aid intensities set out in Annex 2 are respected.
- (84) Where aid to the beneficiary is granted in a genuinely competitive bidding process on the basis of clear, transparent and non-discriminatory criteria that the aid amount may reach 100% of the eligible cost⁴⁷. Such a bidding process must be non-discriminatory and provide for the participation of a sufficient number of undertakings. In addition, the budget related to the bidding process must be a binding constraint in the sense that not all participants can receive aid. Finally, the aid must be granted on the basis of the initial bid submitted by the bidder, thus excluding subsequent negotiations.
- (85) A specific form of aid can be tradable permit schemes which may involve State aid. For example, when Member States grant permits and allowances below their market value. If the global amount of permits granted by the Member State is lower than the global expected needs of undertakings, the overall effect on the level of environmental protection will be positive. At the individual level of each undertaking, if the allowances granted do not cover the totality of expected needs of the undertaking, the undertaking must either reduce its pollution, thus contributing to the improvement of the level of environmental protection, or buy supplementary allowances on the market, thus paying a compensation for its pollution. To limit the distortion of competition, no over-allocation of allowances can be justified and provision must be made to avoid undue barriers to entry.

5.1.5.2. Cumulation of aid

- (86) Aid may be awarded concurrently under several aid schemes or cumulated with *ad hoc* aid, provided that the total amount of State aid for an activity or project does not exceed the limits fixed by the aid ceilings laid down in these Guidelines. Union funding centrally managed by the Commission that is not directly or indirectly under the control of the Member State⁴⁸, does not constitute State aid. Where such Union funding is combined with State aid, only the latter shall be considered for determining whether notification thresholds and maximum aid intensities are respected, provided that the total amount of public funding granted in relation to the same eligible costs must however not exceed the maximum funding rate(s) laid down in the applicable European regulations.
- (87) Aid shall not be cumulated with de minimis aid in respect of the same eligible costs if such cumulation would result in an aid intensity exceeding that fixed in these Guidelines.

5.1.5.3. Additional conditions for individually notifiable investment and operating aid

⁴⁶ This risk could be demonstrated by the Member State for instance in terms of: costs in relation to the undertaking's turnover, time required for the development, expected gains from the Eco innovation in comparison with the costs, probability of failure.

⁴⁷ This is because under such circumstances it can be assumed that the respective bids reflect all possible benefits that might flow from the additional investment.

⁴⁸ For instance support granted on the basis of Commission Decision 2010/670/EU (NER300 funding) and Regulation 2010/1233/EU amending Regulation 2009/663/EC (EEPR funding), Horizon 2020 or COSME.

- (88) For individual aid, compliance with the maximum aid intensities set out in this section and in Annex 2, is not sufficient to ensure proportionality. Those maximum aid intensities are used as a cap for individual aid⁴⁹.
- (89) As a general rule, individually notifiable aid will be considered to be limited to the minimum if the aid amount corresponds to the net extra costs of the aided investment, compared to the counterfactual in the absence of aid. All relevant costs and benefits must be taken into account over the lifetime of the project.
- (90) If no specific alternative project can be identified as counterfactual, the Commission will verify whether the aid amount exceeds the minimum necessary to render the aided project sufficiently profitable, for instance whether it increases its IRR beyond the normal rates of return applied by the undertaking concerned in other investment projects of a similar kind. When this benchmark is not available, the cost of capital of the company as a whole or rates of return commonly observed in the industry concerned may be used for this purpose.
- (91) The Member State should provide evidence that the aid amount is kept to the minimum. Calculations used for the analysis of the incentive effect can also be used to assess if the aid is proportionate. The Member State must demonstrate the proportionality on the basis of documentation such as that referred to in paragraph (69).
- (92) For operating aid granted by way of a tender, the proportionality of individual aid is presumed to be met if the general conditions are fulfilled.

5.1.6 Avoidance of undue negative effects on competition and trade

- (93) For the aid to be compatible, the negative effects of the aid measure in terms of distortions of competition and impact on trade between Member States must be limited and outweighed by the positive effects in terms of contribution to the objective of common interest.
- (94) The Commission identifies two main potential distortions caused by aid, namely product market distortions and location effects. Both types may lead to allocative inefficiencies (undermining the economic performance of the internal market) and to distributional concerns (affecting the distribution of economic activity across regions).
- (95) Aid for environmental purposes will by its very nature, tend to favour environmentally friendly products and technologies at the expense of other, more polluting ones. This effect of the aid will, in principle, not be viewed as an undue distortion of competition, since it is inherently linked to the very objective of the aid (the greening of the economy). When assessing the potential negative effects of environmental aid, the Commission will take into account the overall environmental effect of the measure when looking at its negative impact on the market position, and thus on the profits, of non-aided firms. In doing so, the Commission will notably consider the distortive effects on competitors that likewise operate on an environmentally friendly basis, even without aid. Likewise, the lower the expected environmental effect of the measure in question, the more important the verification of its effect on competitors' market shares and profits in the market at large.

⁴⁹ Where ad hoc aid is granted, the cap is determined by comparison to typical industry data equivalent to a cap for individually notifiable aid granted on the basis of a scheme.

- (96) One potentially harmful effect of State aid for environmental and energy objectives is that it prevents the market mechanism from delivering efficient outcomes by rewarding the most efficient and innovative producers and putting pressure on the least inefficient to improve, restructure or exit the market. That might lead to a situation where, due to the aid granted to some firms, more efficient or innovative competitors (e.g. competitors with a different, possibly even cleaner technology) that would otherwise be able to enter and expand are unable to do so. In the long run, interfering with the competitive entry and exit process may stifle innovation and slow down industry-wide productivity improvements.
- (97) Aid may also have distortive effects in terms of increasing or maintaining substantial market power on the part of the beneficiary. Even where aid does not strengthen substantial market power directly, it may do so indirectly, by discouraging the expansion of existing competitors or inducing their exit or discouraging the entry of new competitors.
- (98) Apart from distortions on the product markets, aid may also give rise to effects on trade and location choice. Those distortions can arise across Member States, either when firms compete across borders or consider different locations for investment. Aid aimed at preserving economic activity in one region or attracting it away from other regions within the internal market may not lead directly to a distortion in the product market, but it displaces activities or investments from one region into another without any net environmental impact.

Manifest negative effects

- (99) In principle, an aid measure and the context in which it is applied need to be analysed to identify the extent to which it can be deemed distortive. However, certain situations can be identified where the negative effects manifestly outweigh any positive effects, meaning that the aid cannot be found compatible with the internal market.
- (100) The Commission establishes maximum aid intensities. Those intensities constitute a basic requirement for compatibility, the aim of which is to prevent the use of State aid for projects where the ratio between aid amount and eligible costs is to be deemed very high and particularly likely to be distortive.
- (101) Likewise, aid for environmental and energy objectives that merely leads to a change in location of the economic activity without improving the existing level of environmental protection in the EU Member State will not be considered compatible.

5.1.6.1. General conditions

- (102) In assessing the negative effects of the aid measure, the Commission will focus its analysis of the distortions on the foreseeable impact the environmental and energy aid has on competition between undertakings in the product markets affected and the location of economic activity. If State aid measures are well targeted to the market failure it aims to address, the risk that the aid will unduly distort competition is more limited.
- (103) If the aid is proportionate and limited to the extra investment costs, the negative impact of the aid is in principle softened. However, even where aid is necessary and proportionate, aid may result in a change in behaviour of the beneficiaries which distorts competition. A profit seeking undertaking will normally only increase the level of environmental protection beyond mandatory requirements if

it considers that this will result at least marginally in some sort of advantage for the undertaking.

- (104) In order to keep the distortions of competition and trade to a minimum, the Commission will place great emphasis on the selection process: where possible, the selection process should be conducted in a non-discriminatory, transparent and open manner, without unnecessarily excluding companies that may compete with projects to address the same environmental or energy objective. The selection process should lead to the selection of beneficiaries that can address the environmental or energy objectives using the least amount of aid or in the most cost-effective way.
- (105) The Commission will in particular assess the distortive effects of the aid by considering the following elements:
- (a) *reduction in or compensation of production unit costs*: if the new equipment⁵⁰ will lead to reduced costs per unit produced compared to the situation without the aid or if the aid compensates a part of the operating cost, it is likely that the beneficiaries will increase sales. The more price elastic the product, the greater the potential competition distortion;
 - (b) *more environmentally friendly production process*: if the beneficiaries obtain a more environmentally friendly production process and if it is common through labelling or image to differentiate the product towards consumers on the basis of the level of environmental protection, it is likely that the beneficiaries can increase their sales. The greater the consumer preference for environmental product characteristics, the greater the potential competition distortion;
 - (c) *new product*: if the beneficiaries obtain a new or a higher quality product, it is likely that they will increase their sales and possibly gain a 'first mover' advantage. The greater the consumer preference for environmental product characteristics, the greater the competition distortion.

5.1.6.2. Additional conditions for individually notifiable aid

- (106) The Member State must ensure that the distortive effects as described above are limited. In addition to the elements specified in section 5.1.6.1, the Commission will take into account and assess for individual aid whether the aid leads to:
- (a) supporting inefficient production, thereby impeding productivity growth in the sector;
 - (b) distorting dynamic incentives;
 - (c) creating or enhancing market power or exclusionary practices;
 - (d) artificially altering trade flows or the location of production.
- (107) The Commission may consider the planned introduction of energy and environmental support schemes, other than the one notified, which directly or indirectly benefit the beneficiary with a view to assessing the cumulative impact of the aid.

⁵⁰ The calculation of extra investment costs may not fully capture all benefits, since the operating benefits are not deducted over the life time of the investment. In addition, certain types of benefits, for example linked to increased productivity and increased production with unaltered capacity, may be difficult to take into account.

- (108) The Commission will also assess whether the aid results in some territories benefiting from more favourable production conditions, notably because of comparatively lower production costs as a result of the aid or because of higher production standards achieved through the aid. This may result in companies staying in or re-locating to the aided territories, or to displacement of trade flows towards the aided area. In its analysis of notifiable individual aid, the Commission will accordingly take into account any evidence that the aid beneficiary has considered alternative locations

5.1.7 Transparency

- (109) Member States must publish on a central website, or on a single website retrieving information from several websites (for example, regional websites), at least the following information on the State aid schemes: the full text of the notified aid scheme and its implementing provisions, the granting authority, the names of the individual beneficiaries the form (the aid instrument) and amount of aid granted to each beneficiary, the type of beneficiary (SME / large undertaking), the region (at NUTS level II) in which the beneficiary is located and the principal economic sector in which the beneficiary has its activities, at NACE group level. These requirements also apply *mutatis mutandis* to ad hoc aid. Such information must be published after the granting decision has been taken, must be kept for at least 10 years and shall be available for the general public without restrictions⁵¹.

⁵¹ This information should be regularly updated (for example every six months) and shall be available in non-proprietary formats.

5.2 Aid to energy from renewable energy sources

- (110) The EU has set ambitious climate change and energy sustainability targets in particular as part of its EU 2020 strategy. Several EU legislative acts already support the achievement of these targets, such as the EU ETS, the Renewable Energy Directive ("RED") and the Fuel Quality Directive. However, their implementation may not always result in the most efficient market outcome and under certain conditions State aid can be an appropriate instrument to contribute to the achievement of the EU objectives and related national targets.
- (111) In particular while the EU ETS and CO₂ taxes internalise the costs of greenhouse gas (GHG) emissions, they may not (yet) fully internalise and State aid can thus be a driver for the achievement of the related, but distinct EU objectives for renewable energy. Unless it has evidence on the contrary, the Commission therefore presumes that a residual market failure remains, which aid for renewable energy can address.
- (112) In order to allow Member States to achieve their targets in line with the EU 2020 objectives, the Commission presumes the appropriateness of aid and the limited distortive effects of the aid provided all other conditions are met.
- (113) With regard to aid for the production of hydropower it should be noted that their impact can be twofold. On the one hand, they have a positive impact in terms of low GHG emissions and on the other hand it might also have a negative impact on water systems and biodiversity. Therefore, when granting aid to hydropower Member States must respect Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy⁵² and in particular Article 4(7) which lays down criteria in relation to allowing new modifications of bodies of water.
- (114) Aid to energy from renewable sources can be granted as investment or operating aid. For investment aid schemes and individually notified investment aid, the conditions set out in section 5.1 apply. Investment aid to installations producing biofuels can only be granted to installations that do not produce biofuels from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops as defined in the Commission's proposal COM(2012)595⁵³.
- (115) For operating aid schemes, the general provision of section 5.1 will be applied as modified by the specific provisions as set in this subsection. For individually notified operating aid, conditions set out in section 5.1 apply, where relevant taking into account the modifications made by this subsection for operating aid schemes.
- (116) The Commission will authorise aid schemes for a maximum period of ten years. If maintained, such measure should be re-notified after such period.

⁵² OJ L 327, 22.12.2000, p. 1.

⁵³ Once the Directive has been adopted, the Commission will apply the definitions in the final text.

- (117) Aid will only be considered compatible if it is granted to sustainable forms of renewable energy as defined by the EU legislative framework. For biofuels, the Commission considers that in the post 2020 period only advanced biofuels should receive aid.
- (118) The Union has set an overall Union target for the share of renewable energy sources in final energy consumption and translated this into mandatory national targets. The Renewable Energy Directive⁵⁴ includes cooperation mechanisms⁵⁵ to facilitate cross border support for achieving national targets. Operating aid schemes should in principle be open to other EEA countries and Contracting Parties of the Energy Community to limit the overall distortive effects. It minimise costs for Member States whose sole aim is to achieve the national renewables target laid down in EU legislation. Member States however may want to have a cooperation mechanism in place before allowing cross border support as otherwise, production from installations in other countries will not count towards their national target under the RED. As a result, the Commission will not require that schemes are open to other EEA or Energy Community countries as long as Member States duly explain the reasons for the absence of a cooperation mechanism.
- (119) Aid to energy from renewable electricity sources should, in principle, contribute to integrating renewable electricity energy in the market. However, for certain renewable technologies or small types of installations, this may not be feasible or appropriate. In particular, specific aid measures may be needed to bring forward less deployed renewable technologies that can contribute to the decarbonisation of the energy sector in the longer term⁵⁶. Therefore, the Commission will differentiate in its assessment between aid for deployed and less deployed technologies, depending on their share in electricity consumption reached. Technologies with a share of at least [1 - 3]% in electricity production at EU level are considered deployed technologies, and technologies with a smaller share are considered less deployed technologies for the purpose of these Guidelines. Special conditions for small and first commercial scale installations, for biomass and for biofuels are also included to reflect their specific characteristics.

I Aid granted by way of a feed-in-premium or feed-in-tariff

Aid for deployed technologies producing electricity from renewable sources

- (120) For deployed technologies, operating aid for new installations will be considered compatible if all of the following conditions are met:

⁵⁴ Directive 2009/29/EC.

⁵⁵ Cooperation mechanisms ensure that renewable energy produced in one Member State can count to the target of another Member State.

⁵⁶ Considerations could be given to environmental and technical performance criteria that characterise the long-term prospects of innovative technologies.

- (a) Aid is granted in a genuinely competitive bidding process⁵⁷ on the basis of clear, transparent and non-discriminatory criteria.
- (b) All generators producing electricity from renewable energy sources can bid for the aid on a non-discriminatory basis.

If needed to ensure a certain mix of electricity produced from renewable sources, Member States may require a minimum number of different renewable energy sources to receive support without pre-defining those technologies. Member States may also exclude electricity from specific renewable sources in certain geographical areas if necessary to secure grid stability.

In order to limit the effects on the raw material markets, Member States may exclude or limit energy production using biomass from the bidding process. No other operating aid may be granted to new installations producing electricity from biomass which are excluded under this provision.

- (c) Aid is granted by way of a feed-in-premium or equivalent measures involving the direct marketing of the electricity produced.
- (d) Beneficiaries are subject to standard balancing responsibilities where competitive intra-day balancing markets exist.

[Views are in particular welcome concerning the implementation of this condition]

- (e) Aid is only granted until the plant has been fully depreciated according to normal accounting rules.
- (f) Any investment aid previously received must be deducted from the operating aid.

Aid for less deployed technologies electricity from renewable sources

- (121) For less deployed technologies, operating aid will be considered compatible if it meets the conditions for deployed technologies or if each of the following conditions are met:

- (a) The aid per unit of energy does not exceed the difference between the total levelized costs of producing energy from the particular technology in question and the market price of the form of energy concerned. The production costs are updated regularly, at least every at least every [6 months] or each [1 GW] of installed new capacity.
- (b) Aid is granted by way of a feed-in-premium or equivalent measures involving the direct marketing of the electricity produced.

⁵⁷ In order for the bidding process to be competitive, a sufficient number of undertakings should participate; the budget related to the bidding process should be a binding constraint in the sense that not all bidders can receive aid and aid shall be granted on the basis of the initial bid submitted by the bidder. Further, the competitive process may be staged (with a cap or reservation price imposed at different stages of the bidding process) to ensure a competitive bidding process which does not lead to overcompensation.

- (c) Beneficiaries are subject to standard balancing responsibilities where competitive intra-day balancing markets exist.
 - (d) Investment aid is deducted from the production costs.
 - (e) Aid is only granted until the plant has been fully depreciated according to normal accounting rules.
- (122) The same conditions apply to aid to support energy from renewable sources other than electricity, with the exception of (122)(b) and (122)(c).

Aid for projects of first commercial scale and small installations producing electricity from renewable sources

- (123) Member States may grant aid to installations of first commercial scale and to small installations with an electricity generation capacity of less than [1] MW, except for wind energy, where a threshold of [5 MW or 3 generation units] applies, on the basis of feed-in-tariffs and respecting the conditions set out in point (122)(a), (122)(d) and (122)(e). Small installations with a common connection point to the electricity grid will be considered as one installation.

Aid for existing biomass plants after plant depreciation

- (124) Unlike most other renewable sources of energy, biomass requires relatively low investment costs but higher variable operating costs. Higher operating costs may prevent a biomass⁵⁸ plant from operating even after depreciation of the installation as the variable operating costs can be higher than the marginal revenues. On the other hand, an existing plant may operate by using fossil fuel instead of biomass as an input source if the use of fossil fuel as an input is more economically advantageous than the use of biomass. To preserve the use of biomass in both cases, the Commission may find aid to be compatible.
- (125) The Commission will consider operating aid for biomass after plant depreciation compatible if a Member State demonstrates that the variable operating costs borne by the beneficiary after plant depreciation are still higher than the market price of the energy concerned and provided that all the following conditions are met:
- (a) The aid is only granted on the basis of the energy produced from renewable sources.
 - (b) The measure is designed such that it compensates the difference in variable operating costs borne by the beneficiary and the market price.
 - (c) A monitoring mechanism is in place to verify whether the variable operating costs borne are still higher than the market price of energy. The monitoring mechanism needs to be based on updated production cost information and take place at least on an annual basis.
- (126) The Commission will consider operating aid for biomass after plant depreciation compatible if a Member State demonstrates that the use of fossil fuels as an input

⁵⁸ This includes the production of biogas which has the same characteristics.

is more economically advantageous than the use of biomass and provided that all the following conditions are met:

- (a) The aid is only granted on the basis of the energy produced from renewable sources.
- (b) The measure is designed to such that it compensates the difference in variable operating costs borne by the beneficiary and the market price.
- (c) Credible evidence is provided that without the aid a switch from the use of biomass to fossil fuels would take place.
- (d) A monitoring mechanism is in place to verify that the use of fossil fuels is more beneficial than the use of biomass. The monitoring mechanism needs to be based on updated cost information and take place at least on an annual basis.

II Aid granted by way of certificates

- (127) Member States may grant support for renewable energy sources by using market mechanisms such as green certificates. These market mechanisms⁵⁹ allow all renewable energy producers to benefit indirectly from guaranteed demand for their energy, at a price above the market price for conventional power. The price of these green certificates is not fixed in advance, but depends on market supply and demand.
- (128) The Commission will consider this aid compatible if Member States can provide sufficient evidence that such support (i) is essential to ensure the viability of the renewable energy sources concerned, (ii) does not for the scheme in the aggregate result in overcompensation over time and across technologies or for individual less deployed technologies in so far as banding is introduced and (iii) does not dissuade renewable energy producers from becoming more competitive.
- (129) The Commission considers in particular that for deployed technologies no different levels of support through green certificates may be applied and that:
 - (a) All generators investing in the use of renewable energy sources can receive aid in the form of green certificates on a non-discriminatory basis.

If needed to ensure a certain mix of renewable energy sources, Member States may require a minimum number of different renewable electricity sources to be used to receive support without pre-defining those technologies employed to use these resources.
 - (b) In order to limit the effects on the raw material markets, Member States may exclude energy production from biomass from receiving green certificates. No other operating aid may be granted to new installations producing electricity from biomass which are excluded under this provision.

⁵⁹ Such mechanisms can for instance oblige electricity suppliers to source a given proportion of their supplies from renewable sources.

- (c) Beneficiaries are subject to standard balancing responsibilities where competitive intra-day balancing markets exist.
 - (d) Any investment aid previously received must be deducted from the operating aid.
- (130) The Commission considers in particular that for less deployed technologies different levels of support through green certificates may be applied and that:
- (a) For each differentiated level the scheme does not in the aggregate result in overcompensation.
 - (b) Beneficiaries are subject to standard balancing responsibilities where competitive intra-day balancing markets exist.
 - (c) Any investment aid previously received aid must be deducted from the operating aid.
- (131) Member States may grant aid to projects of first commercial scale and to small installations with an electricity generation capacity of less than [1] MW, except for wind energy, where a threshold of [5 MW or 3 generation units] applies, under the condition that the aid does not exceed the difference between the cost of producing energy from renewable sources⁶⁰ and the market price of the form of energy concerned. Small installations with a common connection point to the electricity grid will be considered as one installation.

III: Aid granted in support of biofuels and bioliquids⁶¹

- (132) The Renewable Energy Directive set a 10% share of renewable energy in the transport sector by 2020. The Commission has also proposed⁶² to raise the climate benefits of biofuels in the EU. In order to increase the share of renewable energy in the transport sector State aid may be needed to incentivise the use of more sustainable biofuels. Aid shall only be granted to sustainable biofuels.
- (133) The Commission will consider that the aid does not increase the level of environmental protection and can therefore not be found compatible if the aid is granted to biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops which are subject to a supply or blending obligation⁶³.

Biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars, and oil crops

- (134) The Commission will consider operating aid for biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops as defined in the Commission's proposal COM(2012)595⁶⁴ compatible if each of the following conditions are met:

⁶⁰ The production costs may include the depreciation of extra investments for environmental protection and a normal rate of return which does not exceed normal industry benchmarks.

⁶¹ References to biofuels in these Guidelines shall also apply to bioliquids.

⁶² COM(2012)595

⁶³ An obligation to supply biofuels on the market needs to be in force, including a penalty regime.

⁶⁴ Once the Directive has been adopted, the Commission will apply the definitions in the final text.

- (a) Aid is granted in a genuinely competitive bidding process⁶⁵ on the basis of clear, transparent and non-discriminatory criteria.
- (b) The measure is designed to such that it compensates the difference in variable operating costs borne by the beneficiary and the market price.
- (c) All biofuels fulfilling the sustainability criteria are eligible.
- (d) Aid is only granted to plants that started operation before 31st December 2013.
- (e) Aid is only granted until the plant has been fully depreciated according to normal accounting rules.
- (f) Any investment aid previously received must be deducted from the operating aid.

Advanced biofuels

- (135) Operating aid for biofuels other than biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops can be found compatible as long as the conditions for biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops, are met or if each of the following conditions are met:
- (a) The aid does not exceed the difference between the cost of producing energy from renewable sources⁶⁶ and the market price of the form of energy concerned. The production costs need to be updated at least every [2] years to ensure compliance with this condition.
 - (b) The measure is designed to such that it compensates the difference in variable operating costs borne by the beneficiary and the market price.
 - (c) Investment aid is deducted from the production costs.
 - (d) Aid is only granted until the plant has been fully depreciated according to normal accounting rules.

Aid for biofuels through excise duty or tax rate reductions

- (136) Where operating aid for biofuels is granted through excise duty or tax reductions, the conditions set out in point (135) and ((136)) are not appropriate in such circumstances. The Commission will therefore assess whether the Member State demonstrates that the production costs⁶⁷ are higher than the market price of the form of energy concerned. Member States need to take into account prices quoted on relevant exchanges in order to demonstrate a reasonable level of production costs.

⁶⁵ In order for the bidding process to be competitive, a sufficient number of undertakings should participate; the budget related to the bidding process should be a binding constraint in the sense that not all bidders can receive aid and aid shall be granted on the basis of the initial bid submitted by the bidder. Further, the competitive process may be staged (with a cap or reservation price imposed at different stages of the bidding process) to ensure a competitive bidding process which does not lead to overcompensation.

⁶⁶ The production costs may include the depreciation of extra investments for environmental protection and a normal rate of return which does not exceed normal industry benchmarks.

⁶⁷ See footnote 14.

- (137) In order to incentivise the use of other than biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops, operating aid for those biofuels is limited to [50] % of the extra costs as determined under point (136)(a). Only for other biofuels than biofuels produced from cereal and other starch rich crops, sugars and oil crops a differentiated approach may be applied.

5.3 Energy efficiency measures, including cogeneration and district heating and district cooling

- (138) The EU has set the objective of saving 20% of the Union's primary energy consumption by 2020. In particular the EU adopted the Energy Efficiency Directive (hereafter: EED)⁶⁸ which establishes a common framework to promote energy-efficiency within the Union pursuing the overall objective of achieving the Union's 2020 headline target on energy-efficiency and pave the way for further energy-efficiency improvement beyond that date.

Common objective

- (139) By way of derogation from section 5.1.1, in order to ensure that aid contributes to a higher level of environmental protection, aid for district heating and district cooling and cogeneration of heat and electricity (hereafter: CHP) will only be compatible if granted to high-efficient CHP and energy-efficient district heating and district cooling. For measures co-financed by the European Structural and Investments Funds, Member States may base themselves on the reasoning in the relevant Operational Programmes.
- (140) One core principle of EU legislation on waste is the so-called waste hierarchy which prioritises the ways in which waste should be treated⁶⁹. State aid for cogeneration and district heating installations using waste, including waste heat, as input fuel can make a positive contribution to environmental protection, provided that it does not circumvent this principle.
- (141) To demonstrate the contribution of an individually notified aid to an increased level of environmental protection, the Member State may use, as much as possible in quantifiable terms, a variety of indicators, in particular the amount of energy saved due to better, lower energy performance and higher energy productivity or the efficiency gains by reduced energy consumption and reduced fuel input.

Need for State aid

- (142) Energy-efficiency measures target negative externalities as set out in point (42) by creating individual incentives to attain environmental targets for energy-efficiency and for the reduction of greenhouse gas emissions. One particular market failure which may arise in the field of energy-efficiency measures concerns energy-efficiency measures in buildings. When renovation works in buildings are considered, the benefits of energy efficiency measures do typically not accrue with the building owner which generally bears the renovation costs, but with the tenant. The Commission therefore considers that State aid may be

⁶⁸ Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC, OJ L 315, 14.11.2012, p. 1.

⁶⁹ The waste hierarchy consists of (a) prevention, (b) preparing for re-use, (c) recycling, (d) other recovery, for instance energy recovery, and (e) disposal. See Article 4(1) of Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives (Waste Framework Directive), OJ L 312, 22.11.2008, p. 3.

needed to promote investments in energy-efficiency in order to meet the targets of the EED.

Incentive effect

- (143) The incentive effect of the aid will be assessed on the basis of the conditions set out in Section 5.1 of these Guidelines.
- (144) With respect to the EED, the Commission recalls that this Directive puts an obligation on Member States to achieve targets including in the energy-efficient renovation of buildings and in final energy consumptions.. However, an energy audit is mandatory only for enterprises that are not a SME under the EED. Therefore, State aid can be granted to SMEs for carrying out the energy audit. This is without prejudice to the assessment of the incentive effect of State aid for energy-efficiency measures prescribed by or carried out as a result of the energy audit or those resulting from other tools, such as energy management systems and environmental management systems.

Appropriateness

- (145) State aid may be considered an appropriate instrument to finance energy-efficiency measures. When assessing State aid granted for in particular the energy-efficient renovation of buildings, a financial instrument set up by the Member State to finance renovation works may be considered as an appropriate instrument for the granting of State aid.
- (146) For energy efficiency measures, a repayable advance may be considered as an appropriate State aid instrument in particular if the revenues from the energy-efficiency measure are uncertain.

Proportionality

Investment aid

- (147) The eligible costs are determined as the extra investment costs as set out in point (79)). For energy-efficiency measures, the counterfactual can be difficult to establish in particular in case of integrated projects. For such projects, the Commission is amenable to consider a proxy for determining the eligible costs as set out in point (81).
- (148) The aid intensities as set out in Annex 1 will apply.

Operating aid for energy-efficiency measures

- (149) By way of derogation to section 5.1.5, the Commission will consider operating aid for energy-efficiency to be proportionate only if the following conditions are met:
 - (a) the aid is limited to compensating for net extra production costs resulting from the investment, taking account of benefits resulting from energy saving⁷⁰. In determining the amount of operating aid, any investment aid granted to the undertaking in question in respect of the new plant must be deducted from production costs.
 - (b) The operating aid is subject to a limited duration of five years.

Operating aid for high energy efficient CHP

⁷⁰ The concept of production costs must be understood as being net of any aid but inclusive of a normal level of profit.

- (150) Operating aid for high efficient cogeneration plants may be granted:
- (a) to undertakings distributing electric power and heat to the public where the costs of producing such electric power or heat exceed its market price.;
 - (b) for the industrial use of the combined production of electric power and heat where it can be shown that the production cost of one unit of energy using that technique exceeds the market price of one unit of conventional energy.
- (151) Operating aid to support the production from new CHP may be granted on the basis of the conditions applying to operating aid for energy from deployed renewable technologies as set out in section 5.2.
- (152) Operating aid to support the production from existing CHP may be granted on the basis of the conditions applying to operating aid to existing biomass plants as set out in section 5.2.

5.4 Aid for resource efficiency and in particular aid to waste management

5.4.1. Resource Efficiency

- (153) The Europe 2020 flagship initiative for "Resource Efficient Europe" aims for sustainable growth by identifying and creating new business opportunities, inter alia, through new and innovative means of production. It sets out how such growth can be achieved while at the same time reducing resource use and limiting the overall environmental impact.
- (154) Market failures as identified above under point (42) are particularly relevant for resource efficiency. In addition, market failures in this area are not often addressed by other policies and measures, such as taxation or regulation. State aid may in such cases be necessary.
- (155) For individual measures, Member States need to demonstrate quantifiable benefits in this policy area, such as, in particular the amount of resources saved or the resource efficiency gains.
- (156) The Commission recalls in view of the close ties with new innovative production means that measures promoting resource efficiency may benefit, once the relevant criteria are fulfilled, from an additional eco-innovations bonus as set out in point (83).

5.4.2 Aid to waste management

- (157) More specifically, the prevention, re-use and recycling of waste has been identified in the EU's Seventh Environment Action Programme as one of its top priorities. One core principle of EU legislation on waste is the so-called waste hierarchy which prioritises the ways in which waste should be treated⁷¹. Another key concept is the "polluter pays" principle (PPP), described in point (51), according to which undertakings are made to bear the costs of the environmental harm resulting from their activities.
- (158) State aid for the management of waste (including activities of re-utilisation, recycling and recovery) can make a positive contribution to environmental protection, provided that it does not circumvent those principles. This includes the re-use or recycling of water or minerals that would otherwise be unused as waste. In particular, in light of the PPP, undertakings which generate waste should not be relieved of the costs of its treatment. Moreover, the normal functioning of the secondary materials market should not be negatively impacted.
- (159) By way of derogation from points (38) *et seq.*, the Commission will consider aid for waste management to serve an objective of common interest in accordance with the principles of waste management set out above if the following cumulative conditions are met:
 - (a) the investment is aimed at reducing waste generated by other undertakings and does not extend to waste generated by the beneficiary of the aid;
 - (b) the aid does not indirectly relieve the polluters from a burden that should be borne by them under Union law, or from a burden that should be considered a normal company cost for the polluters;

⁷¹ The waste hierarchy consists of (a) prevention, (b) preparing for re-use, (c) recycling, (d) other recovery, for instance energy recovery, and (e) disposal. See Article 4(1) of Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives (Waste Framework Directive), OJ L 312, 22.11.2008, p. 3.

- (c) the investment goes beyond the state of the art⁷² or uses conventional technologies in an innovative manner notably to move towards the creation of a circular economy using waste as a resource;
 - (d) the materials treated would otherwise be disposed of, or be treated in a less environmentally friendly manner; and
 - (e) the investment does not merely increase demand for the materials to be recycled without increasing collection of those materials.
- (160) Aid which, unlike specified in point (160)(a), is intended for the management of the beneficiary's own waste will be assessed on the basis of the general criteria in section 5.1 applicable to aid for undertakings going beyond Union standards or increasing environmental protection in the absence of Union standards in the sense of point (36)(c).

⁷² State of the art shall mean a process in which the use of a waste product to manufacture an end product is economically profitable normal practice. Where appropriate, the concept of 'state of the art' must be interpreted from a Union technological and common market perspective.

5.5 Aid to Carbon Capture and Storage (CCS)

- (161) As recognised by the CCS Directive⁷³ and the Commission Communication on the future of CCS in Europe⁷⁴, carbon capture and storage (CCS) is a technology that can contribute to mitigating climate change. In the transition to a fully low-carbon economy, CCS technology can reconcile the demand for fossil fuels, with the need to reduce greenhouse gas emissions. In some industrial sectors CCS can represent the only technology option able to reduce process-related emissions at the scale needed in the long term. While there is no alternative to reducing greenhouse gas emissions, CCS can complement reduction efforts. Given that the cost of capture and storage is an important barrier to the uptake of CCS, State aid can have a part to play in fostering the development of this technology.
- (162) The aid may be provided to support fossil fuel power plants or other industrial installations equipped with CO₂ capture, transport and storage facilities, or individual elements of the CCS chain.
- (163) While the EU has taken several initiatives to address negative externalities, those initiatives may not result in an efficient market outcome. In particular the EU ETS and national CO₂ taxes internalise the costs of greenhouse gas (GHG) emissions, which however may not (yet) ensure the achievement of the EU's long term decarbonisation objectives. By way of derogation from section 5.1.2, the Commission therefore presumes that for the time being the aid for CCS addresses a residual market failure, unless it has evidence that such remaining market failure no longer exists.
- (164) By way of derogation from section 5.1.1, in order to promote the long term decarbonisation objectives, the Commission considers that the aid contributes to the common objective of environmental protection. By way of derogation from section 5.1.3, and without prejudice in particular to EU regulation in this field, the Commission will presume the appropriateness of aid provided all other conditions are met.
- (165) Aid to support CCS projects does not include aid for the CO₂ emitting installation (industrial installations or power plants) as such, but only aid related to additional costs for capture, transport and store the CO₂ emitted. Therefore, by way of derogation from section 5.1.5, it is generally accepted that the counterfactual scenario would consist in a situation where the project is not carried out. In view of this counterfactual scenario, the eligible costs are defined as the funding gap. All revenues, including for instance cost savings from a reduced need for ETS allowances, NER300 and EEPR funding are taken into account⁷⁵.
- (166) The Commission will assess the distortive effects of the aid on the basis of the criteria laid down in section 5.1.6 taking into account the following positive elements: whether any knowledge sharing arrangements are in place, whether the infrastructure is open to third parties and whether the support to individual elements of the CCS chain has a positive impact on other fossil fuel installations owned by the beneficiary.

⁷³ Directive 2009/31/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the geological storage of carbon dioxide and amending Council Directive 85/337/EEC, European Parliament and Council Directives 2000/60/EC, 2001/80/EC, 2004/35/EC, 2006/12/EC, 2008/1/EC and Regulation (EC) No 1013/2006, OJ L 140, 5.6.2009, p. 114.

⁷⁴ COM(2013) 180 final, 27.03.2013

⁷⁵ Commission Decision 2010/670/EU (NER300 funding) and Regulation 2010/1233/EU amending Regulation 2009/663/EC (EEPR funding).

5.6 Aid in the form of reductions in or exemptions from environmental taxes

- (167) Environmental taxes are imposed in order to increase the costs of environmentally harmful behaviour, thereby discouraging such behaviour and increasing the level of environmental protection. In principle, environmental taxes should reflect the social costs of emissions, and correspondingly, the amount of tax paid per unit of emission should be the same for all emitting firms. While reductions in or exemptions from environmental taxes may adversely impact on this objective, Member States may deem them necessary in some cases to set generally higher tax levels and avoid that as a result of the environmental taxes in question, firms which are particularly affected by the tax are placed in a difficult competitive situation⁷⁶.
- (168) Indeed, a generally higher level of environmental taxes may be facilitated by granting a more favourable tax treatment to some undertakings. Accordingly, reductions in or exemptions from environmental taxes⁷⁷ can at least indirectly contribute to a higher level of environmental protection. However, the overall objective of the environmental tax to environmentally harmful behaviour should not be undermined. The tax reductions should be necessary and based on objective, transparent and non-discriminatory criteria, and the undertakings concerned should make a contribution to increasing environmental protection.
- (169) For the assessment of State aid in the form of exemptions from or reductions in environmental taxes (hereinafter referred to as “tax reductions”), the Commission will therefore only apply the conditions set out in this section and in section 5.1.7.
- (170) This section will not apply to aid granted in the form of tax reductions to support environmentally friendly investments covered by other sections of these Guidelines such as to support energy from renewable sources or cogeneration of heat and power. Such aid will be assessed under the specific sections of these guidelines for those technologies.
- (171) The Commission will authorize aid schemes for maximum periods of [ten] years. After such period a Member State can re-notify the measure if the Member State re-evaluates the appropriateness of the aid measures concerned.
- (172) The Commission will consider that tax reductions do not undermine the general objective pursued and contribute at least indirectly to an increased level environmental protection if a Member State demonstrates that (i) the reductions are well targeted to undertakings being mostly affected by a higher tax and (ii) that a higher tax rate is generally applicable.
- (173) When environmental taxes are harmonised, the Commission can apply a simplified approach to assess the necessity and proportionality of the aid. For all

⁷⁶ In many cases, the firms benefiting from the tax reductions are the ones with the most harmful behaviour targeted by the tax.

⁷⁷ One way to do so would be to grant compensation in the form of tax credits, whereby undertakings are not exempted from the tax but receive a lump sum compensation for it.

other environmental taxes, a more in depth assessment of the necessity and proportionality of the aid is needed.

Situation 1: Harmonised environmental taxes

- (174) The Commission will consider aid in the form of tax reductions necessary and proportional provided the beneficiaries pay at least the EU minimum tax level set by the relevant applicable Directive and that the choice of beneficiaries is based on objective and transparent criteria, and the aid is granted in principle in the same way for all competitors in the same sector or relevant market⁷⁸ if they are in a similar factual situation.
- (175) If the beneficiaries pay less than the EU minimum tax level set by the relevant applicable Directive, the aid will be assessed on the basis of the conditions for non-harmonised environmental taxes as set out in points (177) to (180).

Situation 2: Non-harmonised environmental taxes

- (176) In case of a tax levied on energy products used for electricity production, the electricity supplier is liable to pay the tax. However, the electricity price increases if the tax costs are passed on to the electricity consumer (indirect tax costs). In this case, the effect of the tax on energy intensive consumers is comparable to the effect of ETS allowance costs being passed on and included in the electricity price (indirect emissions costs). In this case, tax reductions may be granted in the form of a compensation for the passed on indirect tax costs to the electricity consumer. The Commission will consider the measure compatible only if:
- (a) Such tax reduction is necessary if the sector intensity of trade with third countries is above [10]% and the indirect additional costs of the tax lead to a substantial increase in production costs calculated as a proportion of the gross value added from indirect tax costs which amounts to at least [5]% of the gross value added⁷⁹.
 - (b) Such tax reduction is proportional if the beneficiaries pay at least 20% of the indirect tax burden; and
 - (c) the tax reduction is paid as a lump sum amount, compensating for the costs of the tax based on historic consumption or production levels.
- (177) For all other non-harmonised environmental taxes, in order to demonstrate the necessity and proportionality of the aid, a Member State should clearly define the scope of the tax reductions. For this purpose, a Member State should provide information about the sectors or categories of beneficiaries covered by the tax reduction and on the main beneficiaries in each sector or category concerned taking into account notably the turnover, market shares and the size of the tax base.

⁷⁸ As defined in the Commission notice on the definition of the relevant market for the purposes of Union competition law (OJ C 372, 9.12.1997, p. 5).

⁷⁹ Similar criteria were used to establish annex II of the ETS State Aid Guidelines (Commission Communication 2012/C 158/04 of 5.6.2012).

- (178) The Commission will consider the aid to be necessary if the following cumulative conditions are met:
- (a) the choice of beneficiaries is based on objective and transparent criteria, and the aid is granted in principle in the same way for all competitors in the same sector or relevant market⁸⁰ if they are in a similar factual situation;
 - (b) the environmental tax without the reduction leads to a substantial increase in production costs calculated as a proportion of the gross value added for each sector or category of individual beneficiaries;
 - (c) the substantial increase in production costs could not be passed on to customers without leading to important sales reductions⁸¹.
- (179) The Commission will consider the aid to be proportionate if one of the following conditions is met:
- (a) aid beneficiaries pay at least 20 % of the national environmental tax;
 - (b) the tax reduction is conditional on the conclusion of agreements between the Member State and the beneficiaries or associations of beneficiaries whereby the beneficiaries or associations of beneficiaries commit themselves to achieve environmental protection objectives which have the same effect as if beneficiaries pay at least 20% of the national tax or if the EU minimum tax level were applied. Such agreements or commitments may relate, among other things, to a reduction in energy consumption, a reduction in emissions or any other environmental measure and satisfy the following conditions:
 - i the substance of the agreements is negotiated by the Member State, specifies the targets and fixes a time schedule for reaching the targets;
 - ii the Member State ensures independent⁸² and timely monitoring of the commitments concluded in those agreements;
 - iii those agreements are revised periodically in the light of technological and other developments and stipulate effective penalty arrangements applicable if the commitments are not met.

5.7 Aid in the form of reductions in funding support for electricity from renewable sources⁸³

⁸⁰ As defined in the Commission notice on the definition of the relevant market for the purposes of Union competition law (OJ C 372, 9.12.1997, p. 5).

⁸¹ In this respect, Member States may provide estimations of inter alia the product price elasticity of the sector concerned in the relevant geographic market (see footnote XXX) as well as estimates of lost sales or reduced profits for the companies in the sector or category concerned.

⁸² It is irrelevant for these purposes whether the monitoring is done by a public or a private body.

⁸³ Internal market legislation (Directive 2009/72/EC of 13 July 2009 concerning common rules for internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC⁸³, Regulation (EC) No 714/2009 of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing

- (180) The funding of support to energy from renewable sources through charges does as such not target a negative externality and accordingly has no direct environmental effect. However, it may result in higher electricity prices. The increase in electricity prices may be explicit through a specific charge which is levied from electricity consumers on top of the electricity price or indirectly through additional costs faced by electricity suppliers due to obligations to buy renewable energy which are subsequently passed on to their customers, the electricity consumers. A typical example would be the mandatory purchase by electricity suppliers of a certain percentage of renewable energy through green certificates for which the supplier is not compensated.
- (181) In principle, all energy consumers should bear the costs of financing renewable energy support. However, some reductions may be needed to secure a sufficient financing base for renewable energy support⁸⁴. In order to avoid that undertakings particularly affected by the funding of renewable energy support are put in a difficult competitive situation, Member States may wish to grant partial compensation for additional costs so as to facilitate the overall funding of support to energy from renewable sources and avoid carbon leakage. With no compensation to particularly affected undertakings, public acceptance of setting up ambitious renewable energy support measures may be limited. On the other hand, if such compensation is too high or awarded to too many electricity consumers, public acceptance for renewable energy support may be equally hampered.
- (182) For the assessment of State aid to compensate for the financing of support to energy from renewable sources, the Commission will only apply the conditions set out in this section and in section 5.1.7.
- (183) In order to ensure that the aid serves to facilitate the funding of support to energy from renewable sources, Member States will need to demonstrate that the additional costs reflected in higher electricity prices faced by the beneficiaries only result from the support to energy from renewable sources. The additional costs cannot exceed the funding of support to energy from renewable sources⁸⁵.
- (184) In order to ensure that the aid has an environmental effect the aid should be targeted to avoid that without a reduction in the cost burden, certain sectors are at risk of relocating outside the EU. The aid should be limited to sectors that are exposed to a significant risk of carbon leakage due to the funding of support to energy from renewable sources. Accordingly, the aid can only be granted if the

Regulation (EC) No 1228/2003⁸³ and the subsequent network codes and guidelines), does not give right to cross-subsidisation of consumers within the tariff regimes.

⁸⁴ In order to have a generally high contribution from electricity consumers to the financing of support to energy from renewable sources, some electricity consumers may need to be given a more favourable treatment in particular to prevent carbon leakage.

⁸⁵ The most direct way to demonstrate the causal link is by reference to a charge or levy on top of the electricity price which is dedicated to the funding of energy from renewable sources. An indirect way to demonstrate the additional costs would be to calculate the impact of higher net costs for the electricity suppliers from green certificates and calculate the impact on the electricity price assuming the higher net costs are passed on by the supplier.

sector intensity of trade with third countries is above [10]% and the costs of funding renewable energy support lead to a substantial increase in production costs calculated as a proportion of the gross value added amounting to at least [5]%⁸⁶.

[Views are in particular welcome concerning this provision in the public consultation]

- (185) Within the eligible sector Member States need to ensure that the choice of beneficiaries is made on the basis of objective and transparent criteria and that the aid is granted in principle in the same way for all competitors in the same sector or relevant market⁸⁷ if they are in a similar factual situation.
- (186) The Commission will consider the aid to be proportionate if the following cumulative conditions are met:
 - (a) The compensation is paid as a lump sum amount. The aid may be paid to the beneficiary in the year in which the costs are incurred or in the following year. If the aid is paid in the year in which the costs are incurred an ex post monitoring mechanism needs to be in place to ensure that any over-payment of aid will be repaid before 1 July of the following year;
 - (b) The aid beneficiaries pay at least [15]% of the additional costs without reduction until [31.12.2017] and [20%] as of [1.1.2018].

⁸⁶ Similar criteria were used to establish annex II of the ETS State Aid Guidelines (Commission Communication 2012/C 158/04 of 5.6.2012).

⁸⁷ As defined in the Commission notice on the definition of the relevant market for the purposes of Community competition law (OJ C 372, 9.12.1997, p. 5).

5.8 Aid to energy infrastructure

- (187) A modern energy infrastructure is crucial for an integrated energy market and to enable the Union to meet its broader climate and energy goals. The Commission has estimated total investment needs in energy infrastructures of European importance up to 2020 at about EUR 200 billion⁸⁸. This assessment was based on an evaluation of the infrastructure needed to allow Europe to meet the overarching policy objectives of completing the internal energy market, ensuring security of supply and enabling the integration of renewable sources of energy. Where market operators cannot deliver the infrastructure needed, State aid may be necessary in order to overcome market failures and to ensure that the Union's considerable infrastructure needs are met. This is particularly true for infrastructure projects having a cross-border impact or contributing to regional cohesion.

5.8.1. Objective of common interest

- (188) Energy infrastructure is a precondition for a functioning internal market. Aid to energy infrastructure therefore strengthens the internal energy market. It enhances for example system stability, generation adequacy, the integration of different energy sources and energy supply in under-developed networks. By way of derogation from section 5.1.1, the Commission therefore considers that aid to energy infrastructure is beneficial to the internal market and thus fulfils an objective of common interest.

5.8.2 Need for State intervention

- (189) As regards the provision of energy infrastructure, competition is generally limited as such infrastructure often constitutes a natural monopoly. In addition, energy infrastructure investments are often characterised by market failures. A market failure that may arise in the field of energy infrastructure is related to problems of coordination. Diverging interests among investors, uncertainty about the collaborative outcome and network effects may prevent the development of a project or its effective design. Coordination problems may be further exacerbated by information problems, in particular those related to asymmetric information i.e. where one party to the collaboration has an information disadvantage compared to the other party. At the same time, energy infrastructure may generate substantial positive externalities, whereby the costs and benefits of the infrastructure may occur asymmetrically among the different market participants and Member States.
- (190) To solve such market failures, energy infrastructure is typically subject to tariff and access regulation and to unbundling requirements according to internal energy market legislation ("internal market regulation").⁸⁹⁹⁰ In terms of financing,

⁸⁸ Commission Staff Working Document, Energy infrastructure investment needs and financing requirements, 6.6.2011, SEC(2011)755, p. 2.

⁸⁹ Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in electricity, in particular Article 32 on Third-party access and the unbundling provisions of Chapters IV, V, VI and VII and

a way of overcoming the market failure other than by means of compulsory user tariffs is in principle the granting of State aid. Therefore, for the demonstration of the need of State intervention in the field of energy infrastructure, by way of derogation from section 5.1.2, the principles described in points (192) to (194) apply.

- (191) The Commission considers that for Projects of Common Interest as defined on the basis of Regulation 347/2013⁹¹ and for infrastructure investments in assisted regions the market failures in terms of positive externalities and coordination problems are such that tariff financing may not be sufficient and State aid may be granted.
- (192) Some types of infrastructure are not subject to such internal market regulation, in particular infrastructure projects explicitly exempted from certain provisions of the internal market legislation.⁹² In these cases, the Commission presumes that there is no need for State aid but Member States may grant State aid in exceptional circumstances where duly justified.
- (193) Where projects are only partially exempted from the internal market regulation and in the case of gas storage, the Commission will carry out a case-by-case assessment of the need for State aid considering to what extent a market failure leads to a sub-optimal provision of the necessary infrastructure.

5.8.3 Appropriateness

- (194) By way of derogation from section 5.1.3, the Commission considers that tariffs⁹³ are the appropriate primary means to fund energy infrastructure. However, in the case of Projects of Common Interest and in assisted regions, State aid may be considered an appropriate instrument to (partially) finance such infrastructure. In such cases, the market failures often prevent the full implementation of the 'user pays principle on which tariff regulation is based, for example, because the tariff increase to finance new infrastructure investment would be so substantial to act as a deterrent to investment or to potential customers to use the infrastructure.

5.8.4 Incentive effect

- (195) The incentive effect of the aid will be assessed on the basis of the conditions set out in section 5.1 of these Guidelines.

Regulation No. 714/2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity, in particular Article 14 on Charges for access to networks.

⁹⁰ Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas, in particular Article 32 on Third-party access and the unbundling provisions of Chapters IV, V, VI and VII and Regulation No. 715/2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks, in particular Article 14 on Tariffs for access to networks.

⁹¹ Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure.

⁹² Regulation No. 714/2009, Article 17 for new electricity interconnectors and Directive 2009/73/EC, Article 36 for new gas infrastructure.

⁹³ The regulatory framework enshrined in Commission Directives 2009/72/EC and 2009/73/EC sets out the rationale and the principles underpinning the regulation of access and usage tariffs, which are used by transmission and distribution system operators to fund the investment and the maintenance of such infrastructure.

5.8.5 Proportionality

- (196) By way of derogation from section 5.1.5, the aid amount must be limited to the minimum needed to achieve the infrastructure objectives sought. For aid to infrastructure, the counterfactual scenario is presumed to be the situation in which the project does not take place. The eligible cost is therefore the funding gap.
- (197) Aid measures in support of infrastructure should not exceed an aid intensity of [100] % of the eligible costs.
- (198) When assessing aid measures for infrastructure, the Commission will require Member States to clearly and separately identify any other aid measure which might impact on it.

5.8.6. Avoidance of negative effects on competition and trade

- (199) By way of derogation from section 5.1.6, in view of the existing requirements under the internal market regulation which are aimed at strengthening competition, the Commission will consider that aid for energy infrastructure subject to the internal market regulation does not have undue distortive effects.
- (200) In the case of infrastructure exempted or not subject to the internal market regulation and in the case of gas storage, the Commission will carry out a case-by-case assessment of the potential distortions of competition taking into account for example the degree of third party access to the aided infrastructure, access to alternative infrastructure and the market share of the beneficiary..

5.9 Aid for generation adequacy

- (201) With the increasing share of renewable energy sources, electricity generation is in many Member States shifting from a system of relatively stable and continuous supply towards a system with more numerous and small-scale supply of variable sources. This shift raises new challenges for ensuring generation adequacy.
- (202) Moreover, market and regulatory failures may cause insufficient investment in generation capacity. This may for example happen where wholesale prices are capped and electricity markets fail to generate sufficient investment incentives.
- (203) As a result, some Member States consider to introduce measures to ensure generation adequacy, typically by granting generators support for the mere availability of generation capacity.⁹⁴

5.9.1 Objective of common interest

- (204) Measures to ensure generation adequacy can be designed in a variety of ways, in the form of investment and operating aid, and pursue different objectives. They may for example aim at addressing short-term concerns of the lack of flexible generation capacity to meet sudden swings in variable wind and solar production, or they may define a target for generation adequacy which Member States may wish to ensure regardless of short-term considerations.
- (205) Aid to generation adequacy may contradict the objective of phasing out environmentally harmful subsidies notably for fossil fuels. Member States should therefore primarily consider alternative ways of achieving generation adequacy which do not negatively impact on the objective of phasing out environmentally harmful subsidies, such as facilitating demand side management and increasing interconnection capacity.
- (206) Notwithstanding the rules set out in section 5.1.1, the precise objective at which the measure is aimed should be clearly defined, including when and where the generation adequacy problem is expected to arise. The identification of a generation adequacy problem should be consistent with the generation adequacy analysis carried out regularly by the European Network of Transmission Operators in accordance with the internal energy market legislation.

5.9.2 Need for State aid

- (207) By way of derogation from section 5.1.2, the nature and causes of the generation adequacy problem, and therefore of the need for State aid to ensure generation adequacy, should be properly analysed and quantified, for example in terms of lack of peak-load capacity, short-term seasonal or all the time flexibility, network bottlenecks or peak demand in case of failure of the short-term wholesale market to

⁹⁴ The Commission specifically addressed the issue of generation adequacy in its Communication Delivering the internal market in electricity and making the most of public intervention and in the associated staff working document Generation Adequacy in the internal electricity market - guidance on public interventions.

match demand and supply. The unit of measure for quantification should be described and its method of calculation should be provided.

- (208) The Member State should clearly demonstrate the reasons why the market cannot be expected to deliver adequate capacity in the absence of intervention, by taking account of on-going market and technology developments, including, for example, the development of market coupling, intraday markets, balancing markets and ancillary services markets and storage of electricity.
- (209) In its assessment, the Commission will take account, among others and when applicable, of the following elements to be provided by the Member State:
- (a) Assessment of generation adequacy consistent with the currently used standards.⁹⁵
 - (b) Assessment of the impact of variable electricity, including from neighbouring systems.
 - (c) Assessment of the impact of demand-side participation, including a description of measures to encourage demand side management.⁹⁶
 - (d) Assessment of the actual or potential existence of interconnectors, including a description of projects under construction and planned.
 - (e) Assessment of any other element which might cause or exacerbate the generation adequacy problem, such as regulatory or market failures, including for example caps on wholesale prices.

5.9.3 Appropriateness

- (210) By way of derogation from section 5.1.3, the aid should remunerate solely the service of pure availability provided by the generation operator, and should not include any remuneration for the sale of electricity.
- (211) The measure should provide adequate incentives to both existing and future generators and to operators using substitutable technologies, such as demand-side response or storage solutions. The aid should therefore be delivered through a mechanism which allows for potentially different lead times, corresponding to the time needed to realise new investments by new generators using different technologies. The measure should also take into account to what extent interconnection capacity could remedy any possible problem of generation adequacy.
- (212) The measure should in principle not reward investments in generation from fossil fuel plants unless it can be shown that a less harmful alternative to achieve generation adequacy does not exist.

⁹⁵ The ENTSO-E methodology, developed by the European association of Transmission System Operators, in its assessments of EU-level generation adequacy, can be considered an EU standard in this respect.

⁹⁶ The Commission will also take account of plans related to the roll out of smart meters in accordance with Annex I of Directive 2009/72/EC as well as to the requirements under the Energy Efficiency Directive.

5.9.4 Incentive effect

- (213) The incentive effect of the aid will be assessed on the basis of the conditions set out in section 5.1 of these Guidelines.

5.9.5 Proportionality

- (214) By way of derogation from section 5.1.5, the overall amount of aid should be calculated in a way which implies, or results in, beneficiaries earning a rate of return which can be considered reasonable.
- (215) A genuinely competitive bidding process on the basis of clear, transparent and non-discriminatory criteria, effectively targeting the defined objective, will be considered as leading to reasonable rates of return under normal circumstances.
- (216) The measure may in principle be open to both new and existing generation, taking account of reasonable expectations on the likely evolution of electricity and fuel prices in the time period covered by the measure.
- (217) The measure should allow for mechanisms to ensure that windfall profits cannot arise, for example through a review process.

5.9.6 Avoidance of negative effects

- (218) By way of derogation from section 5.1.6, the measure should be designed in a way so as to make it possible for any capacity which can effectively contribute to addressing the generation adequacy problem to participate in the measure, in particular, taking into account the following factors:
- (a) The participation by generators using different technologies and by operators offering measures with equivalent technical performance. The restriction on participation can only be justified based on insufficient technical performance required to address the generation adequacy problem. Moreover, the mechanism should be open to potential aggregation of both demand and supply;
 - (b) The participation by operators from other Member States where such participation is physically possible, i.e. where the capacity can be physically provided to the Member State implementing the measure and the obligations set out in the measure can be enforced;
 - (c) Participation by a sufficient number of generators to establish a competitive price for the capacity;
 - (d) Avoidance of negative effects on the internal market, for example due to export restrictions, wholesale price caps, bidding restrictions or other measures undermining the operation of market coupling, including intra-day and balancing markets.
- (219) The measure should
- (a) not reduce incentives to invest in interconnection capacity;
 - (b) not act against existing market mechanisms which contribute to the provision of capacity;

- (c) not undermine investment decisions on generation which predated the measure or decisions by operators regarding the balancing or ancillary services market;
- (d) not unduly strengthen market dominance.
- (e) give preference to low-carbon generators in case of equivalent technical and economic parameters.

5.10 Aid in the form of tradable permit schemes

- (220) A specific form of aid can be tradable permit schemes which may involve State aid, in particular when Member States grant permits and allowances below their market value. If the global amount of permits granted by the Member State is lower than the global expected needs of undertakings, the overall effect on the level of environmental protection will be positive. At the individual level of each undertaking, if the allowances granted do not cover the totality of expected needs of the undertaking, the undertaking must either reduce its pollution, thus contributing to the improvement of the level of environmental protection, or buy supplementary allowances on the market, thus paying a compensation for its pollution.
- (221) By way of derogation from section 5.1, tradable permit schemes will be considered to be compatible if the following cumulative conditions are met:
- (a) the tradable permit schemes must be set up in such a way as to achieve environmental objectives beyond those intended to be achieved on the basis of Community standards that are mandatory for the undertakings concerned;
 - (b) the allocation must be carried out in a transparent way, based on objective criteria and on data sources of the highest quality available, and the total amount of tradable permits or allowances granted to each undertaking for a price below their market value must not be higher than its expected needs as estimated for the situation in absence of the trading scheme;
 - (c) the allocation methodology must not favour certain undertakings or certain sectors, unless this is justified by the environmental logic of the scheme itself or where such rules are necessary for consistency with other environmental policies;
 - (d) in particular, new entrants shall not in principle receive permits or allowances on more favourable conditions than existing undertakings operating on the same markets. Granting higher allocations to existing installations compared to new entrants should not result in creating undue barriers to entry.
- (222) The Commission will assess the necessity and the proportionality of State aid involved in a tradable permit scheme according to the following criteria:
- (a) the choice of beneficiaries must be based on objective and transparent criteria, and the aid must be granted in principle in the same way for all competitors in the same sector/relevant market if they are in a similar factual situation;
 - (b) full auctioning must lead to a substantial increase in production costs for each sector or category of individual beneficiaries;
 - (c) the substantial increase in production costs cannot be passed on to customers without leading to important sales reductions. This analysis may be conducted on the basis of estimations of inter alia the product price elasticity of the sector concerned. These estimations will be made in the

relevant geographic market. To evaluate whether the cost increase from the tradable permit scheme cannot be passed on to customers, estimates of lost sales as well as their impact on the profitability of the company may be used;

- (d) it is not possible for individual undertakings in the sector to reduce emission levels in order to make the price of the certificates bearable. Irreducible consumption may be demonstrated by providing the emission levels derived from best performing technique in the European Economic Area (hereafter "EEA") and using it as a benchmark. Any undertaking reaching the best performing technique can benefit at most from an allowance corresponding to the increase in production cost from the tradable permit scheme using the best performing technique, and which cannot be passed on to customers. Any undertaking having a worse environmental performance shall benefit from a lower allowance, proportionate to its environmental performance;

6. Evaluation

- (223) To further ensure that distortion of competition are limited, the Commission may require that certain schemes are subject to a time limitation (of normally 4 years or less) and to an evaluation.
- (224) Evaluations will be carried out for schemes where the potential distortion of competition is particularly high, i.e. that may risk to significantly restrict or distort competition if their implementation is not reviewed in due time.
- (225) Given its objectives and in order not to put disproportionate burden on Member States and on smaller aid projects, evaluation only applies for aid schemes with large aid budgets, containing novel characteristics or when significant market, technology or regulatory changes are foreseen.
- (226) The evaluation shall be carried out by an expert independent from the State aid granting authority on the basis of a common methodology⁹⁷ and shall be made public. The evaluation shall be submitted to the Commission in due time to allow for the assessment of the possible prolongation of the aid measure and in any case upon expiry of the scheme.

7. Applicability of the Environmental and Energy Aid Guidelines

- (227) These Guidelines will enter into force on the first day following their publication in the Official Journal of the European Union and will replace the Guidelines on State aid for environmental protection published on 1 April 2008⁹⁸. These Guidelines will be applicable until 31 December 2020.
- (228) The Commission will apply these Guidelines to all notified aid measures in respect of which it is called upon to take a decision after their entry into force, even where the projects were notified prior to that date. This includes individual aid granted under approved aid schemes and notified to the Commission pursuant to an obligation to notify such aid individually.
- (229) Unlawful environmental aid or energy aid will be assessed in accordance with the rules in force at the date on which the aid was granted in accordance with the Commission notice on the determination of the applicable rules for the assessment of unlawful State aid⁹⁹ with the following exception:

unlawful aid in the form of reductions in funding support for energy from renewable sources will be assessed in accordance with the provisions of section 5.7 as from 5 December 2010, such date being the deadline for bringing into force the transposition measures for Directive 2009/28/EC.
- (230) The Commission herewith proposes to Member States, on the basis of Article 108(1) of the Treaty, the following appropriate measures concerning their respective existing environmental or energy aid schemes:

⁹⁷ Such a common methodology may be provided by the Commission.

⁹⁸ OJ C 82/1, 1.4.2008 hereafter.

⁹⁹ OJ C 119/22, 22.05.2002

Member States should amend, where necessary, such schemes in order to bring them into line with these Guidelines within [12] months after their publication, with the following exceptions:

Where necessary, schemes concerning operating aid in support of energy from renewable sources only need to be amended when Member States change¹⁰⁰ their existing schemes. If such change occurs within 12 months after the publication of these Guidelines, Member States only need to bring such schemes into line with these Guidelines within [12] months after their publication.

However, whenever a beneficiary has received confirmation from a Member State that it will benefit from State aid under such a scheme for a predetermined period, such aid can be granted under the entire period under the conditions laid down in the scheme at the time of the confirmation

- (231) The Member States are invited to give their explicit unconditional agreement to these proposed appropriate measures within two months from the date of publication of these Guidelines in the Official Journal of the European Union. In the absence of any reply, the Commission will assume that the Member State in question does not agree with the proposed measures.

8. Reporting and monitoring

- (232) In accordance with Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty and Commission Regulation (EC) No 794/2004 of 21 April 2004 implementing Regulation (EC) No 659/1999¹⁰¹ or any regulations replacing those regulations, Member States must submit annual reports to the Commission
- (233) Member States must ensure that detailed records regarding all measures involving the granting of aid are maintained. Such records must contain all information necessary to establish that the conditions regarding, where applicable, eligible costs and maximum allowable aid intensity have been observed. These records must be maintained for 10 years from the date on which the aid was granted and be provided to the Commission upon request.

9. Revision

- (234) The Commission may decide to review or amend this framework at any time if this should be necessary for reasons associated with competition policy or in order to take account of other EU policies and international commitments.

¹⁰⁰ For the purposes of this subparagraph, a change means any adjustment to an existing scheme other than the publication of new support tariffs according to an already existing and approved methodology, even where it does not qualify as new aid (Council Regulation (EC) 659/1999 as amended by Council Regulation (EC) 734/2013).

¹⁰¹ OJ L 140/1, 30.04.2004

Annex 1 Aid intensities

(1) The following aid intensities will be applied for environmental aid measures:

	Small enterprise	Medium-sized enterprise	Large enterprise
Aid for undertakings going beyond Union standards or increasing the level of environmental protection in the absence of Union standards (incl. transport vehicles)	[55] % [65] % if eco-innovation , [100] % if bidding process	[45] % [55] % if eco-innovation, [100] % if bidding process	[35] % [45] % if eco-innovation [100] % if bidding process
Aid for environmental studies	[70] %	[60] %	[50] %
Aid for early adaptation to future Union standards			
more than 3 years	[20] %	[15] %	[10] %
between 1 and 3 years before the entry into force	[15] %	[10] %	[5] %
Aid for waste management	[55] %	[45] %	[35] %
Aid for renewable energies	[65] %, [100] % if bidding process	[55] %, [100] % if bidding process	[45] %, [100] % if bidding process
Aid for cogeneration installations			
Aid for energy-efficiency	[40] %, [100] % if bidding process	[30] %, [100] % if bidding process	[20] %, [100] % if bidding process
Aid for district heating and cooling using conventional energy	[65] %, [100] % if bidding process	[55] %, [100] % if bidding process	[45] %, [100] % if bidding process
Aid the remediation of contaminated sites	[100] %	[100] %	[100] %
Aid in the form of tradable permits	[100] %	[100] %	[100] %
Aid for energy infrastructure	[100] %	[100] %	[100] %
Aid for CCS	[100] %	[100] %	[100] %
To the aid intensities mentioned above may be increased by a bonus of [5] % point in regions covered by Article 107(3)c or by a bonus of [15] % in regions covered by Article 107(3)a Treaty up to a maximum of 100% aid intensity.			

Annex 2 Typical State interventions

- (1) The Commission considers typical examples of State aid interventions to increase the level of environmental protection or strengthen the internal energy market.
- (2) In particular, for the calculation of the eligible costs on the basis of a counterfactual scenario the following guidance is provided:

Aid category	Counterfactual / Eligible costs ¹⁰²
<i>CHP</i>	The investment costs for the additional equipment needed for the installation to operate as a high-efficiency cogeneration installation
<i>Environmental Studies</i> ¹⁰³	The eligible costs are the costs of the studies.
<i>Remediation contaminated sites</i>	The costs incurred ¹⁰⁴ for the remediation work, less the increase in the value of the land ¹⁰⁵ .
<i>District heating and cooling</i>	The investment costs for the construction, expansion, refurbishment of one or more generation units which shall be an integral part of the efficient district heating and cooling system.
<i>Waste management</i> ¹⁰⁶	The cost of conventional production not involving waste management with the same capacity investment.
<i>Aid for going beyond Union standards</i>	The extra investment costs consist of the additional investment costs necessary to go beyond the level of environmental protection required by the Union standards ¹⁰⁷
<i>Absence of Union or national standards</i>	The extra investment costs consist of the investment costs necessary to achieve a higher level of environmental protection than that which the undertaking or undertakings in question would achieve in the absence of any environmental aid
<i>RES electricity production</i>	The counterfactual is a conventional power plant with the same capacity in terms of the effective production of energy.
<i>RES heating</i>	The counterfactual is a conventional heating system with the same capacity in terms of the effective production of energy
<i>Biogas production which is upgraded to a level of natural gas</i>	In principle as a counterfactual the refinery should be chosen. However, if the aid is limited to the upgrading of biogas, the counterfactual constitutes the alternative use of these biogas (including burning).
<i>Biofuels and biogas used for transport</i>	In principle as a counterfactual the refinery should be chosen, but the Commission can accept alternative counterfactuals if duly justified.
<i>Making use of industrial by-</i>	If the by-product would go wasted unless reused: the

¹⁰² The Commission may accept alternative counterfactual situations if duly justified by the Member State.

¹⁰³ This includes aid for energy-efficiency audits.

¹⁰⁴ The environmental damage to be repaired shall cover damage to the quality of the soil or of surface water or groundwater. All expenditure incurred by an undertaking in remediating its site, whether or not such expenditure can be shown as a fixed asset on its balance sheet, may rank as eligible investment in the case of the remediation of contaminated sites.

¹⁰⁵ Evaluations of the increase in value of the land resulting from remediation have to be carried out by an independent expert.

¹⁰⁶ This concerns waste management of other undertakings and includes activities of re-utilisation, recycling and recovery.

¹⁰⁷ The cost of investments needed to reach the level of protection required by the Union standards is not eligible and need to be deducted.

<i>products</i>	eligible cost is the extra investment necessary to use the by product (for instance heat exchanger in the case of waste heat). If the by-product would need to be disposed: the counterfactual investment is the disposal of the waste.
<i>Aid involved in tradable permit schemes</i>	Proportionality needs to be demonstrated by the absence of over-allocation.